

Akadémiai Közlöny

A Magyar Tudományos Akadémia Hivatalos Lapja

Kiadja:

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
HIVATALA

BUDAPEST, 1963. FEBRUÁR 15.

TARTALOM

Törvények, rendeletek, határozatok	1962. évi 26. számú tvr.	A munkaviszonyt érintő egyes kérdések szabályozásáról	1
	1962. évi 27. számú tvr.	A dolgozók betegségi biztosításáról szóló 1955. évi 39. számú törvényerejű rendelet módosításáról.....	2
	46/1962. (XII. 24.) Korm. rendelet	Egyes munkaügyi rendelkezések módosításáról.....	2
Az Akadémia főtitkárá- nak utasítása	1/1963. MTA (A. K. 1.)	A Magyar Tudományos Akadémia Kutatási Ellátási Szolgálatának létesítéséről.....	3
Miniszteri rendeletek és utasítások	14/1962. (XII. 16.) Mü. M.	A túlóra egyes kérdéseiről.....	3
	15/1962. (XII. 23.) Mü. M.	Egyes munkabérelszámolási kérdésekről.....	6
	134/1962. (24.) Mü. M.	A korpótlék jellegének meghatározásáról.....	7
Közlemények		A Magyar Tudományos Akadémia Sztereokémiai Kutató Csoportja pályázati hirdetménye.....	8
		A Magyar Tudományos Akadémia Gyermeklélektani Intézete pályázati hirdetménye.....	8

Jogszabályok

A Népköztársaság Elnöki Tanácsának 1962. évi 26. számú

törvényerejű rendelete

a munkaviszonyt érintő egyes kérdések szabályozásáról

1. §. A Munka Törvénykönyvéről szóló 1951. évi 7. számú törvényerejű rendeletnek (a továbbiakban: Mt.) az 1953. évi 25. számú törvényerejű rendelettel módosított 97. §-a helyébe az alábbi rendelkezés lép:

„(1) A terhes, illetőleg a szülő nőt húsz hét szülési szabadság illeti meg. A szülési szabadság rendellenes szülés esetében, hatósági orvosi javaslatra négy héttel meghosszabbítható.

(2) A szülési szabadságból négy hetet a szülés előtt kell kiadni. A dolgozó nő kérelmére azonban meg kell engedni, hogy a szülési szabadságot teljes egészében a szülést követő időben vegye igénybe,

ha a szülést megelőzően végzett munka orvosi vélemény szerint egészségének veszélyeztetésével nem jár.

(3) A szülési szabadság tartamára ellátása a társadalombiztosítási szabályok szerint jár.

(4) A szülési szabadság kiadásának részletes szabályait a munkaügyi miniszter az egészségügyi miniszterrel és a Szakszervezetek Országos Tanácsával egyetértésében állapítja meg.”

2. §. A Mt 98. §. (4) bekezdése helyébe az alábbi rendelkezés lép:

„(4) A dolgozó nő kérelmére a vállalat igazgatója a szülési szabadság letelte után a szoptatás, illetőleg a gondozás biztosítására a gyermek harmadik életévének betöltéséig fizetés nélküli szabadságot köteles engedélyezni.”

3. §. A Mt 152. §-a kiegészül az alábbi (2) bekezdéssel:

„(2) A miniszter a törvénykönyvben részére biztosított hatáskört a Minisztertanács által meghatározott esetekben átruházhatja.”

4. §. E törvényerejű rendelet kihirdetése napján lép hatályba. Az 1–2. §-ban foglaltak végrehajtásával kapcsolatos átmeneti intézkedéseket a Minisztertanács szabályozza.

Dobi István s. k.,
a Népköztársaság
Elnöki Tanácsának
elnöke.

Kiss Károly s. k.,
a Népköztársaság
Elnöki Tanácsának
titkára.

A Népköztársaság Elnöki Tanácsának 1962. évi
27. számú

törvényerejű rendelete

**a dolgozók betegségi biztosításáról szóló
1955. évi 39. számú törvényerejű rendelet
módosításáról**

A Népköztársaság Elnöki Tanácsa az 1955. évi 39. számú törvényerejű rendeletét (a továbbiakban: T.) az alábbiak szerint módosítja:

1. §. A T. 9. §-ának (1) és (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„(1) A kórházi ápolásra szoruló dolgozót – a betegségi biztosítás keretében – időbeli korlátozás nélkül, díjtalan kórházi ápolásban kell részesíteni.

(2) A családtag naptári évenként kilencven napon át jogosult – a betegségi biztosítás keretében – díjtalan kórházi ápolásra.”

2. §. A rokkantsági nyugdíjban vagy járadékban részesülő dolgozók, úgyszintén az ipari idénymunkások az általános rendelkezések szerint jogosultak táppénzre; ehhez képest a T. 12. §-a hatályát veszti.

3. §. Ez a törvényerejű rendelet 1963. január 1. napjáig lép hatályba.

Dobi István s. k.,
a Népköztársaság
Elnöki Tanácsának
elnöke.

Kiss Károly s. k.,
a Népköztársaság
Elnöki Tanácsának
titkára.

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány
46/1962. (XII. 24.) számú

rendelete

**egyes munkaügyi rendelkezések
módosításáról**

1. §.

A Munka Törvénykönyve végrehajtásáról szóló 53/1953. (XI. 28.) MT számú rendelet (a továbbiakban: Mt V) 37. §-a kiegészül azzal a rendelkezéssel, hogy nem lehet felmondással megszüntetni a munkaviszonyát:

„i) annak a dolgozó nőnek, aki fizetés nélküli szabadságot gyermeke szoptatásának, illetőleg gondozásának biztosítására vett igénybe (Mt 98. § (4) bekezdés) a fizetés nélküli szabadság tartama alatt és az azt követő 15 napon belül;

j) annak a dolgozónak, aki az illetékes szervek engedélyével külföldön nemzetközi szervezetnél vagy állami, illetve egyéb intézménynél végzendő mun-

kára kötött megállapodást, a külföldi munkavégzés tartama és annak megszűntét követő 15 nap alatt.”

2. §.

Az Mt V kiegészül az alábbi 165/A. §-sal:
„Mt V 165/A. §. Az azonnali hatályú elbocsátást kimondó fegyelmi határozatot a szülési szabadság tartama alatt végrehajtani nem szabad.”

3. §.

(1) Az Mt V 235. §-ának (1) bekezdés második mondata helyébe az alábbi rendelkezés lép:

„A vállalat igazgatója és a szakszervezeti bizottság együttesen elrendelhetik, hogy a vállalat telephelyén belül az egyes nagyobb egységeknél (gyár-egység, üzem, stb.) külön vállalati egyeztető bizottságot kell alakítani.”

(2) Az Mt V 235. §-ának (2) bekezdése helyébe az alábbi rendelkezés lép:

„Vállalati egyeztető bizottságot kell alakítani a vállalat olyan más helységben levő telepeinél, gyár-egységeinél is, ahol a dolgozók száma legalább a harminc főt eléri, és szakszervezeti bizottság, műhely-, illetve osztálybizottság működik. E feltételeknek meg nem felelő telepeknél a munkaügyi viták elbírálása a közös egyeztető bizottság hatáskörébe tartozik.”

(3) Az Mt V 235. §-ának (4) bekezdése helyébe az alábbi rendelkezés lép:

„A közszolgálat, a MÁV és a Posta, a fegyveres és rendészeti testületek polgári alkalmazottai, valamint az állami gazdaságok tekintetében a munkaügyi miniszter az érdekelt miniszterrel és a Szakszervezetek Országos Tanácsával egyetértésben kivételesen az (1)–(3) bekezdésben foglaltaktól eltérést engedélyezhet.”

4. §.

Az Mt V 236. §-ának (1) bekezdése utolsó mondata az alábbiak szerint módosul:

„A vállalat egyes egységeinél (műhely, telep, gyár-egység stb.) létrehozott vállalati egyeztető bizottság esetében a tagokat az egység vezetője, illetve az itt működő választott szakszervezeti szerv (szakszervezeti bizottság, műhelybizottság, osztálybizottság) jelöli ki.”

5. §.

(1) Az Mt V 243. §-a hatályát veszti.

(2) Az Mt V 244. §-ában és az Mt V 246. §-ának (1) bekezdésében a vállalati egyeztető bizottságra, az Mt V 245. §-ában és az Mt V 248. §-ának (3) bekezdésében a műhelyi egyeztető bizottságra történő utalás hatályát veszti.

6. §.

Az Mt V kiegészül az alábbi 252/C. és 252/D. §-okkal:

„Mt V 252/C. §. (1) A Munka Törvénykönyvében, a jelen rendeletben, valamint az ezekkel összefüggésben kiadott egyéb jogszabályokban hatáskörébe utalt ügyekben az intézkedési jogkört a miniszter személyes hatáskörben kiadott rendelkezéssel a szakszervezettel egyetértésben teljes egészében vagy részben a vállalatok igazgatóira, valamint a felügyelete alá tartozó egyéb szervek veze-

tőire átruházhatja. Egyidejűleg az átruházott jogkör gyakorlására irányelveket adhat ki.

(2) A miniszter azt a hatáskört, amelyet más szervvel (szakminiszter, szakszervezet) közösen vagy egyetértésben kell gyakorolnia, csak az érintett szervvel egyetértésben ruházhatja át. Ilyen esetben meg kell határozni azt is, hogy az átruházott hatáskör mely szervvel közösen, illetőleg egyetértésben gyakorolható.

(3) Nem ruházhatja át a miniszter

a) az Mt V 59. §-ának (2) bekezdésében és

b) az üzemi balesetelhárításról szóló 2080/25/1952. MT—SZOT számú határozat VI/3. pontjában, továbbá

c) a külföldi csereüdültetéséről szóló 2002/1959. (I. 11.) Korm. számú határozat 5. pontjában meghatározott hatáskörét, végül

d) a jogszabályokban személyes hatáskörben történő intézésre utalt ügyeket.

(4) A (3) bekezdés d) pontjában meghatározott korlátozás nem vonatkozik az Mt 42. §-ának (1) bekezdésében (az évi 96 órás kereten belül a havonta végezhető 8 órától eltérő túlórafelhasználás engedélyezése), valamint az Mt 66. §-ában (személyi fizetés megállapítása) meghatározott miniszteri hatáskörre. Ez utóbbi esetben azonban a hatáskör átruházása csak a munkaügyi miniszter által a Szakszervezetek Országos Tanácsával egyetértésben meghatározott kereten belül történhet, s az átruházott hatáskörben adható személyi fizetés legmagasabb összege nem haladhatja meg a 3500 Ft-ot.”

„Mt V 252/D. §. (1) A vállalat igazgatója a Munka Törvénykönyvében, a jelen rendeletben, az ezekkel összefüggésben kiadott egyéb jogszabályokban, valamint ezek alapján a felettes szervek által hatáskörébe utalt ügyekben az intézkedés jogát — ha a szakszervezeti bizottsággal egyetértésben járt el, ezzel egyetértésben — teljes egészében vagy részben az egyes egységek vezetőire, valamint a vállalatok vezető állású dolgozóira átruházhatja, kivéve azokat, amelyek tekintetében a felügyeleti szerv saját hatáskörében történő intézkedést követel meg.

(2) Ha az igazgató olyan hatáskört ruházott át, amelyet a szakszervezeti bizottsággal egyetértésben látott el, meg kell határozni azt is, hogy az átruházott hatáskör a szakszervezet mely szervével közösen gyakorolható.

(2) A hatásköröknek az (1)–(2) bekezdések szerint történő átruházását minden esetben fel kell tüntetni a vállalati munkarendben is.”

7. §.

(1) Ez a rendelet 1963. január 1. napjával lép hatályba.

(2) Az 1962. évi 26. számú törvényerejű rendelet 1–2. §-ai, valamint az Mt V 37. §-ának e rendelet 1. §-ában megállapított i) pontja és e rendelet 2. §-ának rendelkezéseit alkalmazni kell azokra a dolgozó nőkre is, akiknek gyermeke még e törvényerejű rendelet hatályba lépése előtt született, feltéve, hogy a gyermek születése óta eltelt idő az alkalmazás lehetőségét nem zárja ki.

(3) A rendelet 3. §-ának rendelkezéseit a folyamatban levő ügyekre is alkalmazni kell.

(4) Ha a miniszter részére intézkedési jogkört más miniszter rendelete vagy utasítása állapított

meg, ez a jelen rendelet hatálybalépésétől számított 60 napon belül előírhatja, hogy a hatáskört továbbra is a miniszter gyakorolja. E határidő letelte után a jogkör gyakorlása az intézkedésre feljogosított miniszternek a 6. §-ban foglaltak alapján meghozott döntése szerint alakul.

Fock Jenő s. k.,
a Magyar Forradalmi
Munkás-Paraszt Kormány
elnökhelyettese.

A Magyar Tudományos Akadémia főtitkárának utasítása

A Magyar Tudományos Akadémia főtitkárának
1/1963. MTA (A. K. 1.) számú
utastása

a Magyar Tudományos Akadémia Kutatási Ellátási Szolgálatának létesítéséről

A Magyar Tudományos Akadémia Elnöksége 68/1962. számú határozatával hozzájárult az MTA Kutatási Ellátási Szolgálat (a továbbiakban: Szolgálat) létesítéséhez.

A Szolgálat feladatait az Elnökség a következőkben határozta meg:

1. Az Akadémia bel- és külföldi kiállításainak megszervezése és a kiállítások rendezése.

2. A Szovjetunió Tudományos Akadémiájával kutatási eszközök és anyagok közvetlen cseréje tárgyában megkötött egyezmény végrehajtása és lebonyolítása. (Akadémiai kutatóhelyek igényeinek összegyűjtése és továbbítása, a Szovjetunió Tudományos Akadémiája által igényelt anyagok és eszközök beszerzése, a szállítások és a vámkezelések intézése, a kijelölt külkereskedelmi szervek közbejöttével a folyamatos elszámolások vezetése, az egyezmény pénzügyi lebonyolítása.)

3. Import vegyszerek központilag történő beszerzése és lebonyolítása.

4. Egyéb kijelölt ellátási, illetőleg szolgáltatási feladatok elvégzése.

A Szolgálat felügyeletileg az illetékes Elnökségi Bizottságokhoz, valamint az MTA Terv- és Pénzügyi Titkárságához tartozik; közvetlen irányítására a Titkárság Beruházási Osztálya az illetékes.

A Szolgálat helye: Budapest I., Országház-u. 30., telefon: 353–956.

Budapest, 1963. január 11.

Erdei Ferenc s. k.,
főtitkár.

Miniszteri rendeletek és utasítások

A munkaügyi miniszter 14/1962. (XII. 16.) Mü. M. számú

rendelete

a túlmunka egyes kérdéseiről

A túlmunkával összefüggő egyes kérdések szabályozásáról szóló 44/1962. (XII. 16.) Korm. számú

rendeletben kapott felhatalmazás alapján — a Szakszervezetek Országos Tanácsával egyetértésben — a következőket rendelem:

A RENDELET HATÁLYA

1. §.

(1) E rendelet hatálya kiterjed

a) az ipari vállalatok műszaki, adminisztratív, kisegítő és nem ipari állománycsoportjába,

b) a nem ipari vállalatoknál az a) pontban említetteknek megfelelő állománycsoportokba, illetőleg munkakörökbe és

c) a költségvetési rendszerben gazdálkodó szervek vezető, ügyintéző, ügyviteli és kisegítő állománycsoportjaiba tartozó dolgozókra.

(2) Az (1) bekezdés b) pontjában említett állománycsoportokat, illetőleg munkaköröket a miniszter a szakszervezettel egyetértésben határozza meg.

(3) Nem terjed ki a rendelet hatálya

a) az ipari vállalatoknál a munkásállománycsoportba, a nem ipari vállalatoknál az ennek megfelelő állománycsoportba, illetőleg munkakörökbe tartozó dolgozókra,

b) a művezetőkre,

c) a gépkocsivezetőkre,

d) a pedagógusokra,

e) a magánmunkáltatóknál foglalkoztatott, továbbá

f) a miniszter által a munkaügyi miniszterrel — a költségvetési rendszerben gazdálkodó szervek esetében a pénzügyminiszterrel is — és a Szakszervezetek Országos Tanácsával egyetértésben e rendelet hatálya alól kivett munkakörökben foglalkoztatott dolgozókra.

(4) A miniszter a munkaügyi miniszterrel és a Szakszervezetek Országos Tanácsával — a költségvetési rendszerben gazdálkodó szervek esetében a pénzügyminiszterrel is — egyetértésben e rendelet hatályát, ha alkalmazásának szervezeti és műszaki előfeltételei megvannak, a (3) bekezdésben felsorolt dolgozókra, illetőleg azok egy részére kiterjesztheti.

A TÚLMUNKA ELRENDELÉSE ÉS KORLÁTOZÁSA

2. §.

A mezőgazdaságban és a rokon termelési ágakban a vállalat igazgatója az 53/1953. (XI. 28.) M T számú rendelet (a továbbiakban: Mt V) 66. § (1) bekezdésében meghatározott eseteken kívül is elrendelhet az 1951. évi 7. számú törvényerejű rendelet (a továbbiakban: Mt) 42. §-ában meghatározott kereten felül túlmunkát.

3. §.

(1) A miniszter a szakszervezettel egyetértésben a Mt V 66. § (1) bekezdésében meghatározott eseteken kívül is adhat engedélyt a Mt 42. §-ában meghatározott kereten felül túlmunka elrendelésére. Az engedély túlórákeret útján is megadható.

(2) A miniszter a szakszervezettel egyetértésben meghatározza, hogy az (1) bekezdésben, valamint a Mt V 66. § (1) bekezdés b)–f) pontjában foglalt esetekben egy dolgozó havonta, illetőleg naponta mennyi túlmunkát végezhet. Idényjellegű vállalatoknál az egy dolgozó által végezhető túlmunka éves keretében is megállapítható.

4. §.

A miniszter a szakszervezettel egyetértésben a túlmunka végzését a Mt-ben és a végrehajtására kiadott rendeletekben foglaltakon túlmenően is korlátozhatja, sőt a túlmunkavégzést meg is tilthatja.

5. §.

A vállalat igazgatója a túlmunkát a 2–3. §-ban említett esetekben is csak a szakszervezeti bizottság előzetes hozzájárulásával rendelheti el.

A TÚLMUNKA ELLENÉRTÉKE

A túlmunkáért szabadidő kiadása

6. §.

(1) A dolgozót — a 7–10. §-ban foglalt kivétellel — a túlmunkáért azzal azonos tartamú szabadidő illeti meg.

(2) A szabadidőt legkésőbb a túlmunkavégzést követő hónap végéig kell kiadni.

(3) Az idényjellegű vállalatoknál a szabadidőt az idényt követő időszakban (pl. cukorgyártásnál a gyártási idényt követően) is ki lehet adni.

(4) A miniszter a szakszervezettel egyetértésben a (2)–(3) bekezdésben megszabott határidőknél rövidebb határidőket is megállapíthat.

7. §.

(1) Ha a dolgozót a szabadidő igénybevétele előtt más vállalathoz helyezik át, a szabadidőt az új vállalatnál kell kiadni.

(2) Ha a túlmunkáért járó szabadidőt a dolgozó betegség, tartalékos katonai szolgálat, külföldi kiküldetés vagy más rendkívüli ok miatt nem vehette igénybe, akkor azt az akadályoztatás megszűntétől számított harminc napon belül kell a részére biztosítani.

A TÚLMUNKÁÉRT SZABADIDŐÁTALÁNY ÉS PÓTSZABADSÁG KIADÁSA

8. §.

(1) A kereskedelemben foglalkoztatott boltvezetőket, valamint a gyógyszerárvezető gyógyszerészeket a végzett túlmunka ellenértékeként évi hat munkanap, a boltvezetőhelyetteseket, valamint a gyógyszerárvezető gyógyszerészek helyetteseit évi három munkanap szabadidőátalány illeti meg.

(2) A szabadidőátalány időtartamára a dolgozót átlagkereset (Mt V 140. §.) illeti meg.

(3) A szabadidőátalány és a dolgozót megillető évi rendes (alap- és pót-) szabadság együttes időtartama az évi huszonnégy munkanapot nem haladhatja meg.

(4) A Mt 51. § (1) bekezdés f) pontjában meghatározott vezető állású alkalmazott mellé beosztott dolgozó részére — ha egyébként a túlmunkáért szabadidőre jogosult — a túlmunka ellenértékeként pótszabadság jár.

A TÚLMUNKÁÉRT ELLENÉRTÉKBEN NEM RÉSZESÜLŐ DOLGOZÓK KÖRE

9. §.

(1) Nem jár a végzett túlmunkáért sem szabadidő, sem túlmunkadíjazás

a) az osztályvezetők és ennél magasabb beosztású dolgozók részére,

b) azoknak az a) pontban nem említett dolgozóknak, akik túlmunkát rendelhetnek el, vagy akik munkaidejének beosztását, illetőleg felhasználását – munkakörük jellegére tekintettel – nem lehet pontosan meghatározni,

c) a költségvetési rendszerben gazdálkodó szervezet vezető és ügyintéző állománycsoportba tartozó dolgozói részére,

d) a Mt V 88–92. §-ában, a 96. §-ának (1) és (3) bekezdésében felsorolt – és az a)–c) pontban nem említett – dolgozók részére, a gyógyszerértékesítő kivételével.

(2) Az (1) bekezdés b) pontja alá tartozó munkaköröket a vállalati bérszabályzatban – ahol bérszabályzatot nem kötnek, a vállalati munkarendben, illetőleg hivatali ügyrendben – kell meghatározni. A miniszter a szakszervezettel egyetértésben erre irányelveket adhat.

AZOK AZ ESETEK, AMIKOR TÚLMUNKADÍJAZÁS FIZETHETŐ

10. §.

(1) Ha a túlmunkáért járó szabadidőt a dolgozó a munkaviszony megszűnése vagy az első tényleges katonai szolgálatra történt bevonulása következtében nem vehette igénybe, akkor a – más vállalathoz történő áthelyezés kivételével – részére túlmunkadíjazást kell fizetni.

(2) Ha túlmunkavégzésre baleset vagy természeti csapás megelőzése, illetőleg következményeinek elhárítása érdekében volt szükség, a vállalat igazgatója az ezért járó szabadidő helyett kivételesen túlmunkadíjazást fizethet.

(3) A miniszter a szakszervezeti egyetértésben engedélyezheti a szabadidő helyett túlmunkadíjazás fizetését, ha a túlmunkavégzést a Minisztertanács vagy saját maga rendelte el.

(4) A (3) bekezdésben felsorolt esetekben a miniszter a szakszervezettel egyetértésben engedélyezheti a szabadidő kiadását vagy túlmunkadíjazás fizetését

a) a szabadidőátalányban részesülő [8. § (1) bek.],

b) a túlmunkáért pótszabadságban részesülő [8. § (4) bek.], valamint

c) a 9. § (1) bekezdésében felsorolt dolgozók részére is.

(5) Az (1)–(3) bekezdésben és a (4) bekezdés a)–b) pontjában foglalt esetekben a túlmunkadíjazást a Mt V 125. §, a Mt V 127–129. § és a Mt V 123. § (3) bekezdése utolsó mondatában foglalt szabályok szerint kell fizetni. A (4) bekezdés c) pontjában említett dolgozóknál a díjazás mértékét a miniszter a szakszervezettel egyetértésben határozza meg, ez azonban az előző mondatban említett

szabályok szerint megállapítható díjazást nem haladhatja meg.

A HETI PIHENŐNAPON VÉGZETT MUNKA ESETÉN ALKALMAZANDÓ SZABÁLYOK

11. §.

Heti pihenőnapon munkát végeztetni csak a mezőgazdaságban és a rokontermelési ágakban, valamint a Mt V 66. § (1) bekezdésében, továbbá a Minisztertanács által meghatározott esetekben szabad.

12. §.

(1) A 3–10. § szabályait – a (2)–(4) bekezdésben foglalt kivétellel – a heti pihenőnapon végzett munka esetében is alkalmazni kell.

(2) A heti pihenőnapon egy dolgozó által havonta végezhető munka felső határát külön kell megállapítani.

(3) A 9. § (1) bekezdésében felsorolt dolgozók részére – a vállalat igazgatója és helyettesei (főmérnök, főkönyvelő stb.), valamint a költségvetési rendszerben gazdálkodó szerveknél a vezető állománycsoportba tartozó dolgozók kivételével – a heti pihenőnapon végzett munkáért a munka időtartamával azonos mértékű szabadidőt kell kiadni.

(4) A 10. § (1)–(3) bekezdésében és a (4) bekezdés a)–b) pontjában foglalt esetekben a heti pihenőnapon végzett munkáért a Mt V 122. §-a szabályai szerint jár a díjazás.

A MUNKASZÜNETI NAPON VÉGZETT MUNKA ESETÉN ALKALMAZANDÓ SZABÁLYOK

13. §.

A munkaszüneti napon munkát végeztetni csak a munkaszüneti napon is üzemelő vállalatoknál, a mezőgazdaságban és a rokon termelési ágakban, továbbá a Mt V 66. § (1) bekezdésében, valamint a Minisztertanács által meghatározott esetekben szabad.

14. §.

(1) A 3–10. § szabályait – a (2)–(4) bekezdésben foglalt kivétellel – a munkaszüneti napon végzett munka esetén is alkalmazni kell.

(2) A munkaszüneti napon egy dolgozó által évente végezhető munka felső határát külön kell megállapítani.

(3) A 9. § (1) bekezdésében felsorolt dolgozók részére – a vállalat igazgatója és helyettesei (főmérnök, főkönyvelő stb.), valamint a költségvetési rendszerben gazdálkodó szerveknél a vezető állománycsoportba tartozó dolgozók kivételével – a munkaszüneti napon végzett munkáért annak időtartamával azonos mértékű szabadidőt kell kiadni.

(4) A 10. § (1)–(3) bekezdésében és a (4) bekezdés a)–b) pontjában foglalt esetekben a munkaszüneti napon végzett munkáért a Mt V 121. § szabályai szerint jár a díjazás.

A MUNKABÉR FIZETÉSÉNEK SZABÁLYAI HA A DOLGOZÓ A TÚLMUNKÁÉRT SZABADIDŐT KAP

15. §.

(1) A havidíjas dolgozó a túlmunkáért adott szabadidő tartamára a munkabérét változatlanul megkapja. Ennek megfelelően a túlmunka időtartamára őt külön munkabér nem illeti meg.

(2) Az (1) bekezdésben nem említett esetekben a dolgozó részére a túlmunka időtartamára járó munkabért a túlmunkavégzés hónapjára járó munkabérrel együtt kell kifizetni. Ennek megfelelően a túlmunkáért járó szabadidő kiadásakor részére díjazás nem jár. A miniszter a szakszervezettel egyetértésben azonban elrendelheti, hogy a dolgozó az említett időre járó munkabérét akkor kapja meg, amikor a szabadidő kiadása hónapjára járó munkabért kifizetik.

A TÚLMUNKÁÉRT ELLENÉRTÉKRE
JOGOSULT DOLGOZÓK KÖRÉNEK
MEGVÁLTOZÁSA KÖVETKEZTÉBEN
FELMERÜLT KÉRDÉSEK RENDEZÉSE

Éjszakai pótlék

16. §.

Nem részesíthetők éjszakai pótlékban a Mt V 130. §-a (5) bekezdésének *b*)–*d*) pontjaiban felsorolt dolgozókon felül a 9. § (1) bekezdésében említett, valamint a miniszter által a szakszervezettel egyetértésben meghatározott munkakörökben foglalkoztatott dolgozók sem.

Készenlét díjazása

17. §.

(1) Nem illeti meg a készenléti időre díjazás a 9. § (1) bekezdésében felsorolt, valamint a miniszter által a szakszervezettel egyetértésben meghatározott munkakörökben foglalkoztatott dolgozókat. Ha azonban a készenléti szolgálatot a Minisztertanács vagy a miniszter rendeli el, a miniszter a szakszervezettel egyetértésben e dolgozók részére is elrendelheti készenléti díjazás fizetését.

(2) Az államigazgatásban ügyintéző állománycsoportba tartozó dolgozók részére munkaidőn túl teljesített ügyelet esetén annak időtartamával azonos tartamú szabadidőt kell adni. Ez azonban ügyeletenként egy munkanapnál hosszabb tartamú nem lehet. A szabadidő kiadására a 6–7. §. rendelkezéseit kell alkalmazni.

A munkaközi szünet díjazása

18. §.

(1) Nem jár a munkaközi szünetre díjazás a Mt V 137. §. (3) bekezdésének *a*), valamint *c*)–*g*) pontjaiban felsorolt dolgozókon felül a 9. § (1) bekezdésében említett, valamint a miniszter által a szakszervezettel egyetértésben meghatározott munkakörökben foglalkoztatott dolgozók részére sem.

(2) A túlmunka idejére járó munkaközi szünetért szabadidő az (1) bekezdésben említett dolgozók részére sem jár.

VEGYES RENDELKEZÉSEK

19. §.

(1) Azoknak a személyi alapbérét, akiket a 16–18. § rendelkezései alapján a rendszeres díjazás kiesése következtében keresetszőkenés érne, annak összegével fel kell emelni. Ezt a különbözetet a dolgozó részére – személyi pótlékként – akkor is biztosítani kell, ha a személyi alapbére ennek következtében a munkakörére előírt bértétel felső határát meghaladja.

(2) Ha a túlmunka szabadidővel történő kiegyenlítése részben vagy egészben új dolgozók felvétele nélkül valósul meg, akkor a korábban túlmunkadíjazásra fordított összegből eredő megtakarítás – ha ehhez a vállalat felügyeleti szerve hozzájárul – személyi alapbéremelésre és jutalmazásra használható fel. Személyi alapbéremelésben és jutalmazásban a helyes kereseti arányok figyelembevételével elsősorban azokat a dolgozókat lehet részesíteni, akiknek a munkabére a rendszeres túlmunkadíjazás elmaradása következtében jelentősen csökkent.

(3) A költségvetési rendszerben gazdálkodó szerveknél az (1)–(2) bekezdésben foglalt végrehajtásának módját a miniszter a pénzügyminiszterrel és a szakszervezettel egyetértésben állapítja meg.

20. §.

(1) Ez a rendelet 1963. január 1. napján lép hatályba. Végrehajtásáról a miniszter a szakszervezettel egyetértésben jogszabállyal intézkedik. Ha a vállalat felett a szakfelügyeletet nem ő gyakorolja, a szabályozáshoz a szakfelügyeletet gyakorló miniszter egyetértése is szükséges.

(2) A rendelet hatálya alá tartozó dolgozók tekintetében nem alkalmazhatók a Mt V 64. §-ában, a Mt V 67. §-ában, a Mt V 69. §-ában, a Mt V 79. §-ában, a Mt V 81. § (1)–(3) bekezdésében, a Mt V 82. § (2) bekezdésében, a Mt V 96. § (2) bekezdésében, az (1) bekezdésének a gyógyszerértékesítő gyógyszerészekre vonatkozó részében, a Mt V 121. § (4) bekezdésében, a Mt V 122. § (5) bekezdésében, a Mt V 126. §-ában, a Mt V 130. § (5) bekezdés *a*) pontjában, a Mt V 136. § (3) bekezdésében, a Mt V 137. § (3) bekezdés *b*) pontjában foglalt rendelkezések, helyettük ennek a rendeletnek a rendelkezéseit kell alkalmazni.

(3) A Mt V 96 § (4) bekezdésében foglalt rendelkezések csak a 9. § (1) bekezdésének *b*) és *c*) pontjában felsorolt dolgozók tekintetében alkalmazhatók.

Kisházi Ödön s. k.,
munkaügyi miniszter.

A Munkaügyi miniszter 15/1962. (XII. 23.) Mü.
M. számú

rendelete

egyes munkabérelszámolási kérdésekről

Az egyes munkaügyi kérdések szabályozásáról szóló 49/1957. (VIII. 13.) Korm. számú rendeletben

kapott felhatalmazás alapján a Szakszervezetek Országos Tanácsával egyetértésben a következőket rendelem:

1. §.

Ennek a rendeletnek a hatálya kiterjed minden vállalatra (Mt 150. §.), a költségvetési rendszerben gazdálkodó szervek kivételével.

2. §.

(1) Az 53/1953. (XI. 28.) MT számú rendelet (a továbbiakban: Mt V) 128. §-ának (1) bekezdés a)–c) pontjaiban említett – a túlórapótlék elszámolásának alapjául szolgáló – időbérként a dolgozó személyi alpbérét kell alapul venni. A miniszter a szakszervezettel egyetértésben ennél alacsonyabb összeget is meghatározhat. Ez azonban nem lehet kevesebb az iparágra vonatkozó legalacsonyabb munkás alpbértétel alsó határának nyolcvan százaléknál.

(2) Az (1) bekezdés rendelkezéseit a munkás-állománycsoportba tartozó havidíjas dolgozókra is alkalmazni kell. (Mt V 128. §. (1) bek. d) pont)

3. §.

A munkásállománycsoportba tartozó dolgozók munkaközi szünet idejére járó díjazásának (Mt V 137. §.) elszámolása alapjául szolgáló bértételt a miniszter a szakszervezettel egyetértésben határozza meg. Ez óránként három forintnál kevesebb, illetőleg – a bányászat kivételével – hat forintnál több nem lehet.

4. §.

(1) A Mt V 138. §-ának (1) bekezdésében meghatározott esetben (állásidőre) járó munkabér kiszámításánál időbérként figyelembe veendő összeget a vállalat igazgatója a szakszervezeti bizottsággal egyetértésben határozza meg. Az ilyen címen egy órára megállapított munkabér nem lehet kevesebb az iparágra érvényes legalacsonyabb munkásbértétel alsó határának nyolcvan százaléknál és nem lehet több a dolgozó személyi alpbérének megfelelő órabérnél.

(2) A miniszter a szakszervezettel egyetértésben az állásidőre fizetendő munkabér összegét az (1) bekezdés rendelkezéseinek keretei között egész iparágra vonatkozóan meghatározhatja.

5. §.

(1) A prémiumban részesülő dolgozók esetében – a munkásállománycsoportba tartozók kivételével – az átlagkereset kiszámításánál, annak biztosítása érdekében, hogy kétszeres díjazás ne forduljon elő:

a) a Mt V 140. §-ának (1) bekezdés a) pontja alapján – legfeljebb hét munkanapra – történő elszámolás esetén a Mt V 140. §-ának (2) bekezdésében említettek felül a prémiumot is figyelmen kívül kell hagyni;

b) a Mt V 140. §-ának (1) bekezdés b) pontja alapján – hét munkanapnál hosszabb időre – történő elszámolás esetén továbbra is a Mt V 140. §-ának (2) bekezdésében foglaltakat kell alkalmazni, azonban a miniszter a szakszervezettel egyetértés-

ben elrendelheti a prémiumoknak egészszbeni vagy részbeni figyelmen kívül hagyását is.

(2) Ha az átlagkereset kiszámításánál az (1) bekezdés rendelkezései szerint a prémiumot figyelmen kívül hagyják, a dolgozó prémiumát az átlagkereset fizetésére okot adó távollét címén csökkenteni nem szabad.

6. §.

A belkereskedelmi miniszter a szakszervezettel egyetértésben egyes vendéglátóipari munkakörök vonatkozásában elrendelheti, hogy a havidíjas dolgozó átlagkeresetének kiszámításánál a Mt V 140. §-a (4) bekezdésének rendelkezéseit figyelmen kívül kell hagyni.

7. §.

Azokon a területeken, ahol munkás állománycsoport nincsen, a 2., 4. és 5. § alkalmazása tekintetében a miniszter a szakszervezettel egyetértésben határozza meg azoknak a dolgozóknak a körét, akiket az átlagkereset számítása szempontjából a munkásállománycsoportba tartozó dolgozókkal azonosan kell elbírálni.

8. §.

Ez a rendelet 1963. évi január hó 1. napján lép hatályba.

Kisházi Ödön s. k.,
munkaügyi miniszter.

A munkaügyi miniszter és a pénzügyminiszter 134/1962. (24) Mü. M. számú együttes utasítása

a korpótlék jellegének meghatározásáról

A korpótlék jellegének meghatározásáról – a miniszterekkel és országos főhatóságok vezetőivel, valamint a Szakszervezetek Országos Tanácsával egyetértésben – a következő utasítást adjuk ki:

1. A korpótlék alpbér jellegű, és ezért minden esetben alpbérként kell figyelembe venni, ha valamely jogszabály alpbért említ (pl. a Mt. 124. §-a alapján fizetendő jubileumi jutalom, a veszélyességi, sugárártalmi, nyelvtudási stb. pótlék összegének megállapításánál).

2. A költségvetésből gazdálkodó szerveknél az alpbér százalékában számított pótlékoknak az 1. pont alapján történő emelkedése mértékéig – a Pénzügyminisztérium erre a célra képezett tartaléka terhére – az esetleges beralaptúllépés indokolható (elszámolható), a jubileumi jutalom kifizetésénél jelentkező költségtöbbletről pedig – szükség esetén – hitelátcsoportosítással vagy póthitel igénybevételével kell gondoskodni. Az utasítás következtében az 1963. évre jutalmazásra előirányzott összeg nem emelkedhet. Az 1964. és a következő évekre az utasítás költségkihatását a költségvetésben meg kell tervezni. A vállalati bér-gazdálkodás alá tartozó szerveknél a költségemelkedést az engedélyezett beralapon, illetőleg átlagbéreken belül kell fedezni.

3. Az utasítás az 1963. évi január hó 1. napjától lép hatályba.

Kisházi Ödön s. k.,
munkaügyi miniszter.

Kardos Géza s. k.,
pénzügyminiszterhelyettes.

Közlemények

PÁLYÁZATI HIRDETMÉNY

A Magyar Tudományos Akadémia Sztereoekémiai Kutató Csoportja (Budapest X., Gém-u. 3.) pályázatot hirdet két tudományos munkatársi állás betöltésére.

Az állás elnyeréséhez megfelelő tudományos képesítés és működés igazolása szükséges. Amennyiben a pályázó a sztereoekémia vagy a természetes szerves anyagok téma területén végzett munkát, ennek ismeretére külön térjen ki.

A pályázathoz csatolni kell:

1. a pályázó tudományos képesítésére vonatkozó okiratot;
2. a pályázó eddigi működésének igazolását;
3. a pályázó tudományos dolgozatainak felsorolását és különlenyomatait;
4. önéletrajzot.

A pályázatot a Magyar Tudományos Akadémia Sztereoekémiai Kutató Csoportjának vezetőjéhez legkésőbb 1963. február 15-ig kell benyújtani.

A kinevezés tárgyában az intézet vezetője dönt. A kinevezett tudományos munkatárs besorolási

illetménye tekintetében a 127/1960. (18.) Mü. M. számú utasításban foglaltak az irányadók.

Budapest, 1962. december 27.

Dr. Fodor Gábor s. k.,
akadémikus,
intézeti igazgató.

PÁLYÁZATI HIRDETMÉNY

A Magyar Tudományos Akadémia Gyermeklélektani Intézete (Budapest VI., Szondy-u. 83–85.) pályázatot hirdet pszichológus tudományos munkatársi állásokra.

Az állás elnyeréséhez egyetemi végzettség, megfelelő tudományos képesítés és működés igazolása szükséges.

A pályázathoz csatolni kell:

1. a pályázó képesítésére vonatkozó okiratot;
2. eddigi működésének igazolását;
3. tudományos dolgozatainak felsorolását és különlenyomatait;
4. önéletrajzot.

A pályázatot a Magyar Tudományos Akadémia Gyermeklélektani Intézete igazgatójához legkésőbb 1963. március 1-ig írásban kell benyújtani. A kinevezés tárgyában az intézet igazgatója dönt. A kinevezett tudományos munkatárs illetménye tekintetében a 127/1960. (18.) Mü. M. számú utasításban foglaltak az irányadók.

Dr. Bartha Lajos s. k.,
igazgató.

AKADÉMIAI KÖZLÖNY, a Magyar Tudományos Akadémia hivatalos lapja. Megjelenik rendszerint havonta kétszer. — A szerkesztésért felelős a Magyar Tudományos Akadémia Elnökségi Titkárságának vezetője.

Kiadja: az Akadémiai Kiadó, Budapest V., Alkotmány u. 21. — Felelős: Bernát György, az Akadémiai Kiadó igazgatója — 650 példány

A kiadvány előfizethető vagy néldányonként megvásárolható: az Akadémiai Kiadónál Budapest V., Alkotmány u. 21. telefon: 111-010, MNB eyszámiaszám 46., csekkbefizetési számla 05 915 111-6 az Akadémiai Könyvesboltban, Budapest V., Váci u. 22. telefon: 185-612; a Posta Központi Hírlap Irodánál, Budapest V., József nádor tér 1. telefont: 180-850. Csekk száma: egyéni 61 257, közleleti 61 066. Évi előfizetési díj 48. — Ft

Akadémiai Közlöny

A Magyar Tudományos Akadémia Hivatalos Lapja

Kiadja:

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
HIVATALA

BUDAPEST, 1963. MÁRCIUS 4.

TARTALOM

Törvények, rendeletek, határozatok	2/1963. (I. 29.) Korm. rendelet	Az állami iparvállalatok és iparirányító szervek egyes szervezeti kérdéseiről 9
	1001/1963. (II. 13.) Korm. határozat	Az egészségügyi felvilágosítás továbbfejlesztéséről.... 12
Az Akadémia főtitkárának utasítása	2/1963. MTA (A. K. 2.)	A magyar Tudományos Akadémia és a Szovjetunió Tudományos Akadémiája között létrejött, a kutatókhoz szükséges különféle műszerek, anyagok, alkatrészek, egyéb kutatási eszközök és tudományos dokumentációk kölcsönös cseréjére vonatkozó egyezmény végrehajtásáról 12
Közlemények		A továbbtanuló dolgozók tanulmányi kedvezményeivel kapcsolatos egyes kérdések értelmezéséről 13 A Legtöbbb Ügyészség állásfoglalásaiból..... 18

Jogszabályok

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány 2/1963. (I. 29.) számú

rendelete

az állami iparvállalatok és iparirányító szervek egyes szervezeti kérdéseiről

A népgazdaság fejlesztése és az iparirányítás színvonalának emelése szükségessé teszi a termelőeszközök központosítását és gazdaságosabb kihasználását. Az ezzel kapcsolatos jogi kérdések rendezésére a Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány az alábbi rendeletet hozza:

I. Egyes szervezeti kérdések

1. §

(1) Az ipar területén az állami vállalat, mint
a) miniszter (országos hatáskörű szerv vezetője, a továbbiakban együtt: miniszter) vagy tanács irányítása alatt álló iparvállalat,

b) miniszter irányítása alatt álló ipari nagyvállalat,

c) tröszt irányítása alatt álló iparvállalat működhet,

(2) Az iparvállalatokra a Polgári Törvénykönyvnek, valamint egyéb jogszabályoknak az állami vállalatokról szóló rendelkezéseit kell alkalmazni.

(3) Az ipari nagyvállalatra, a trösztre és a tröszt alá tartozó iparvállalatokra a Polgári Törvénykönyvnek, valamint az egyéb jogszabályoknak az állami vállalatokról szóló rendelkezéseit az e rendelet II. és III. részében foglalt kiegészítésekkel kell alkalmazni.

2. §

A miniszter irányítása alatt álló állami iparvállalatok, ipari nagyvállalatok és trösztök felügyeletét és ellenőrzését, továbbá ezeknek a minisztérium általános főosztályaival (tervfőosztály, főkönyvelőség stb.) való közvetlen kapcsolatát a miniszter szabályozza.

3. §

(1) A miniszter a 2. §-ban említett szabályozás keretében a fokozatosan megszűnő minisztériumi iparigazgatóságok által ellátott feladatokat általában az irányítása alatt álló iparvállalatokra, ipari nagyvállalatokra, illetve trösztökre ruházza át.

(2) Továbbra is biztosítani kell azonban a miniszterhez tartozó iparnak, illetve egyes ágazatainak népgazdasági érdekből szükséges egységes irányítását és ellenőrzését. Ezért nem ruházhatók át azok a feladatok, amelyek a trösztök, illetve a miniszter irányítása alatt álló vállalatok termelési feladatainak meghatározását és azok teljesítésének, valamint eredményeinek ellenőrzését érintik. Így különösen:

a) a termelési kör (profil), valamint a tervfeladatok megállapítása;

b) a miniszter hatáskörébe utalt beruházási programok jóváhagyása;

c) a szocialista nemzetközi munkamegosztással kapcsolatos feladatok irányítása és ellenőrzése;

d) az árhatósági jogkör;

e) a számviteli rend megállapítása;

f) a gazdasági tevékenység folyamatos és évi rendszeres (dokumentális) ellenőrzése;

g) a mérlegbeszámoló jóváhagyása;

h) a vállalati, illetve tröszti anyagi érdekelttség rendszerének megállapítása.

(3) Ha az átruházni kívánt feladatokat a miniszternek más miniszterrel együttesen kell gyakorolnia, átruházásukhoz az érdekelt miniszter hozzájárulása szükséges

II. Ipari nagyvállalat

4. §

Ipari nagyvállalat több iparvállalat, illetve egyéb szerv (pl. kutató intézet, tervező iroda) összevonásából alakult vagy egyébként népgazdaságilag jelentős iparvállalat, ha a miniszter azt ipari nagyvállalatként kijelölte és e körülményt a vállalati törzskönyvbe bejegyezték.

5. §

(1) Az ipari nagyvállalat élén vezérigazgató áll. A vezérigazgató helyettesei: az igazgató-főmérnök (műszaki igazgató) és az igazgató-főkönyvelő (gazdasági igazgató).

(2) A vezérigazgatót, az igazgató-főmérnököt és az igazgató-főkönyvelőt a miniszter nevezi ki.

(3) Az ipari nagyvállalat egyes termelő egységeinek vezetőit — amennyiben a miniszter másként nem rendelkezik — a vezérigazgató nevezi ki.

(4) A miniszter az ipari nagyvállalat más vezető állású dolgozóit is igazgatói címmel ruházhatja fel (pl. kereskedelmi igazgató).

(5) Az ipari nagyvállalatoknak a miniszter által kijelölt egyes jelentősebb termelő egységei — gyárai — élén gyárigazgatók állnak.

6. §

(1) A vezérigazgató mint az ipari nagyvállalat egyszemélyi felelős vezetője mellett — amennyiben a miniszter másként nem rendelkezik — tanácsadó testületként igazgató-tanácsot kell szervezni.

(2) Az igazgató-tanács elnöke a vezérigazgató. Állásuknál fogva tagjai: a vezérigazgató helyettesei, a gyárigazgatók, valamint a pártszervezet titkára és a szakszervezet képviselője. Az igazgató-tanács többi tagját a miniszter (a vállalat vezető beosztású, illetőleg szakmailag kiemelkedő — kutatók, mérnökök, szocialista brigádvezetők stb. —, valamint külső kapcsolódó szervek dolgozói közül) nevezi ki.

(3) A vezérigazgató az igazgató-tanács elé terjeszti megtárgyalás és véleménynyilvánítás céljából azokat a legfontosabb gazdasági és műszaki kérdéseket, amelyek a vállalat tevékenységének munkáját és a gyárak közötti együttműködés összhangját biztosítják. Így különösen:

a) a vállalat tervét (tervjavaslatát), a jóváhagyott terv gyárak közötti felbontását, a terv végrehajtásához szükséges átfogó intézkedések tervezését, beszámolót a vállalat termékeinek értékesítését biztosító tevékenységek (szállítási szerződések stb.) megkötéséről;

b) a vállalat műszaki fejlesztésével és beruházásaival (felújításával) kapcsolatos jelentősebb kérdéseket;

c) a vállalatnál alkalmazandó bérrendszereket, a prémium feltételek megállapítását és a vállalat bérigazgatásának időszakonként történő értékelését;

d) a vállalatot az anyagi érdekelttség különféle jogcímei szerint megillető összegeknek a vállalati egységek közötti felosztás feltételeire vonatkozó javaslatot;

e) a vállalat és a gyárak terveinek teljesítését és a gazdálkodás időszakonként történő értékelését;

f) a vállalatnál vagy egyes egységeinél tartott ellenőrzések fontosabb megállapításait;

g) a vállalat szervezeti szabályzatát és munkarendjét;

h) azokat a kérdéseket, amelyek megtárgyalását a miniszter előírja.

7. §

(1) Az ipari nagyvállalat tervfeladatának, valamint a tervben annak végrehajtására biztosított eszközöknek felosztása az egységek között, a vezérigazgató feladata.

(2) A vezérigazgató rendelkezik az ipari nagyvállalaton belül a termelőeszközök, valamint a termelési feladatok, termelési kör (profil) átcsoportosítása felől.

8. §

Az ipari nagyvállalaton belül a gyárakat [5. § (5) bek.] önálló elszámoló egységként kell megszervezni. Az önálló elszámolást úgy kell kialakítani, hogy

— lehetővé tegye a gyáregységek számára tervfeladatok meghatározását és azok végrehajtásának ellenőrzését,

— előmozdítsa a dolgozók anyagi érdekelttségét, és

— kimutassa a gyáregységek gazdasági teljesítményeit.

9. §

(1) A gyárigazgatók az irányításuk alatt álló egység működéséért, különösen annak gazdaságos termeléséért felelősek; ennek érdekében a gyár termelő szervezete tekintetében a gyár elnöke meg őket.

(2) A gyárigazgató a vezérigazgató utasításai szerint köteles eljárni. Aláírási és képviselői jogára a Ptk. 30. és 37. §-ai, egyéb hatáskörére és belső felelősségére a szervezeti szabályzat az irányadó. A gyárigazgató munkáltatói jogkörét a gyár dolgozói tekintetében a vállalati munkarend határozza meg.

(3) Az egyéb egységek vezetőinek a hatáskörét és belső felelősségét a vezérigazgató, ha pedig az egység valamely gyárhoz tartozik, a gyárigazgató állapítja meg.

10. §

Az építőipar és a közlekedés területén a szakmai sajátosságokból folyó eltéréseket — e rendelet alapelveinek figyelembevételével — a vállalatot irányító miniszter szabályozza.

III. A tröszt

11. §

(1) A tröszt hasonló termelési feladatokat ellátó (azonos profilú) vagy egymással együttműködő állami vállalatok, illetve egyéb szervek (kutató intézet, tervező iroda stb., a továbbiakban együtt: vállalat) irányítását ellátó állami gazdálkodó szerv.

(2) A tröszt és az irányítása alá tartozó vállalatok jogi személyek. A tröszt az irányítása alá tartozó vállalatok nevében szerződéseket köthet, jogokat szerezhet, kötelezettségeket vállalhat és perben állhat.

12. §

(1) A tröszt élén vezérigazgató áll, akit a miniszter nevez ki. A vezérigazgató a tröszt, valamint az irányítása alá tartozó vállalatok működéséért felelős.

(2) A vezérigazgató állandó helyettesei: az igazgató-főmérnök (műszaki vezérigazgató helyettes), mint a vezérigazgató első helyettese és az igazgató-főkönyvelő (gazdasági vezérigazgató helyettes), akiket a miniszter nevez ki. Ha a termelés érdekei indokolják, a miniszter a fentiekben kívül további helyettes vezérigazgatókat is kinevezhet.

(3) A tröszt irányítása alá tartozó vállalatok igazgatóit és ezek helyetteseit (főmérnökeiket és főkönyvelőit) — amennyiben a miniszter másként nem rendelkezik — a tröszt vezérigazgatója nevezi ki.

13. §

(1) A tröszt vezérigazgatója mint a tröszt egy személyi felelős vezetője mellett — amennyiben a miniszter másként nem rendelkezik — tanácsadó testületként igazgató-tanácsot kell szervezni.

(2) Az igazgató-tanács elnöke a tröszt vezérigazgatója. Állásuknál fogva tagjai: a vezérigazgató helyettesei, a tröszt alá tartozó vállalatok igazgatói, valamint a tröszt pártszervezetének titkára, és a szakszervezet képviselője. Az igazgató-tanács többi tagját a miniszter (a tröszt vezető beosztású, illetőleg szakmailag kiemelkedő — kutatók, mérnökök, szocialista brigádvezetők stb. — valamint külső kapcsolódó szervek dolgozói közül) nevez ki.

(3) A tröszt vezérigazgatója által a tröszt igazgató-tanácsa elé terjesztendő kérdések tekintetében a 6. § (3) bekezdését kell értelemszerűen alkalmazni.

14. §

A tröszt igazgató-főmérnöke a tröszt és az alá tartozó vállalatok műszaki irányításáért a vezérigazgatóval együtt felelős.

15. §

(1) A tröszt igazgató-főkönyvelője a tröszt és az alá tartozó vállalatok számviteléért, a számvittel kapcsolatos ügyvitelért, a pénz- és hitelgazdálkodásért, valamint a hatáskörébe tartozó

ellenőrző tevékenységéért a vezérigazgatóval együtt felelős.

(2) A tröszt igazgató-főkönyvelője a felügyeletet gyakorló szerv irányában a vállalati főkönyvelő jogait gyakorolja és felelősségét viseli.

16. §

(1) A tröszt tervét a miniszter, a tröszt irányítása alá tartozó vállalatok tervét — a tröszt tervének keretei között — a tröszt vezérigazgatója hagyja jóvá; a terv módosítására a miniszter által előírt szabályozás szerint jogosult. A vállalatok tervének teljesítéséért a vállalatok igazgatói, a tröszt és az irányítása alá tartozó összes vállalatok tervének teljesítéséért a tröszt vezérigazgatója felelős.

(2) A tröszt és az alá tartozó vállalatok saját pénzügyi alapokkal (pl. beruházási alap, forgóalap, stb.) rendelkeznek.

(3) A tröszt vezérigazgatója a tervteljesítés érdekében a vállalat álló- és forgóeszközeit, ideértve a felújítási és vállalatfejlesztési alap eszközeit is, az erre vonatkozó külön szabályok szerint átcsoportosíthatja. A beruházási előirányzatokat a tröszt vezérigazgatója bontja le beruházókra és beruházásokra, az erre vonatkozó külön rendelkezések szerint.

(4) A tröszt vezérigazgatója rendelkezik a tröszt felügyelete alá tartozó vállalatok összevontan kezelt műszaki fejlesztési alapja felett, és irányítja annak felhasználását.

17. §

(1) A tröszt vezérigazgatója az alá tartozó vállalatok működéséhez szükséges anyagok és egyéb eszközök közös beszerzését, a termékek közös értékesítését, a beruházási és felújítási tevékenység központi lebonyolítását, a kutatás, valamint egyéb gazdasági tevékenységek központi intézését rendelheti el.

(2) Ha a trösztöt az irányítása alá tartozó egy vagy több vállalat nevében kötött szerződés alapján vagy az (1) bekezdésben említett tevékenysége alapján kötelezettség terheli, azt arra a vállalatra háríthatja át, amelynek magatartásával összefüggésben merült fel e kötelezettség, ez azonban nem érinti a trösztnek harmadik személlyel szemben fennálló kötelezettségeit.

18. §

(1) A tröszt irányítása alatt álló vállalatoknak önálló számvitelük van, és külön mérlegbeszámolót készítenek. A vállalatok mérlegét a tröszt hagyja jóvá.

(2) A trösztnek olyan nyilvántartást kell vezetnie, amely saját gazdasági eredményeit és a vállalatok gazdasági eredményeit elkülönítve és együttesen is kimutatja.

(3) A tröszt a vállalatok és a saját mérlegbeszámolója alapján összesített mérlegbeszámolót készít, amelyet a miniszter hagy jóvá.

19. §

A tröszt működésével felmerülő költségek a trösztöt és az alá tartozó vállalatokat terhelik. A költségeket a vállalatok között a tröszt vezérigazgatója osztja fel.

20. §

(1) Trösztöt a megyei (fővárosi, megyei jogú városi) tanács is alapíthat. Ebben az esetben a tröszt a tanács végrehajtó bizottsága szakigazgatási szervének felügyelete és irányítása alatt áll.

(2) A tanács által alapított tröszt élén igazgató áll, helyettesei a főmérnök és a főkönyvelő.

(3) A kinevezési jogot az 1051/1955. (V. 10.) számú minisztertanácsi határozat szerint a szakigazgatási szerv vezetője gyakorolja azzal, hogy a tröszt igazgatójának kinevezéséhez a végrehajtó bizottság és az illetékes miniszter hozzájárulása szükséges.

(4) A tanács által alapított trösztnél igazgatótanács nem működik.

(5) A tervjövahagyás tekintetében a tanácsi tervezésre vonatkozó külön jogszabályok az irányadók.

IV. Zárórendelkezők

21. §

Ha a tröszt vagy valamelyik vállalata külkereskedelmi tevékenység ellátására jogosult, cégbejegyzése tekintetében a 3/1961. (X. 21.) Kk. M. számú rendelet irányadó.

22. §

(1) Ez a rendelet kihirdetése napján lép hatályba.

(2) E rendelet rendelkezéseit alkalmazni kell azokra a trösztökre is, amelyeket e rendelet hatálybalépése előtt alapítottak.

(3) A szénbányászati trösztökre külön jogszabály irányadó.

(4) A nem ipari vállalatokat irányító trösztökre vonatkozó eltérő szabályokat — e rendelet rendelkezéseinek figyelembevételével — az illetékes miniszter állapítja meg.

(5) E rendelet hatálybalépésével az egyesületekről szóló 102/1950. (IV. 10.) M. T. számú és a trösztökről szóló 122/1951. (VI. 17.) M. T. számú rendelet hatályát veszti; a trösztök irányítása alá tartozó vállalatok tekintetében az 1003/1960. (I. 17.) Korm. számú határozatnak a vállalatfejlesztési alaphoz vonatkozó rendelkezései e rendelet 16. §-a (3) bekezdésének megfelelően módosulnak.

Kádár János s. k.,

a Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány
elnöke.

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány
1001/1963. (II. 13.) számú

h a t á r o z a t a

az egészségügyi felvilágosítás továbbfejlesztéséről

Az egészségügyi felvilágosítás előmozdítása érdekében a Kormány a következő határozatot hozza:

1. Az egészségügyi miniszter tanácsadó szerveként meg kell szervezni az Egészségügyi Felvilágosítás Társadalmi Tanácsát (a továbbiakban: Tanács).

A Tanács tagjai:

a) a külügy-, belügy-, honvédelmi, kohó- és gépipari, nehézipari, könnyűipari, földművelésügyi, belkereskedelmi, élelmiszerügyi, építésügyi, közlekedés- és postaügyi, művelődésügyi, munkaügyi miniszternek, a Minisztertanács Tájékoztatási Hivatala vezetőjének és a Minisztertanács Tanácsszervek Osztálya vezetőjének kiküldöttei, valamint az Egészségügyi Minisztériumnak és az országos egészségügyi szervezeteknek az egészségügyi miniszter által kijelölt képviselői.

b) a párt és a tömegszervezetek megbízottai.

A Tanács elnökét az egészségügyi miniszter nevezi ki.

2. A Tanács feladata: az egészségügyi felvilágosítás segítése, országos irányelveinek időszakonkénti megtárgyalása, a különböző szervek ez irányú munkájának összehangolására irányuló és a munka eredményességét célzó javaslatok kidolgozása. Magyarországot a Nemzetközi Egészségügyi Felvilágosítási Unióban a Tanács képviseli.

3. A Kormány utasítja az államigazgatási szerveket és felkéri a társadalmi szervezeteket, hogy az egészségügyi felvilágosítás szakszerveit a lakosság egészségügyi műveltségének fejlesztésében, a társadalom egészségügyi öntevékenysége kialakításában, az egészségügyi ismereteken alapuló helyes egészségügyi szokások széleskörű elterjesztésében saját feladatuk körü területén a legmesszebbmenően támogassák.

Kállai Gyula s. k.,

a Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány
elnökhelyettese.

A Magyar Tudományos Akadémia főtitkárának utasítása

A Magyar Tudományos Akadémia főtitkárának
2/1963. MTA (A. K. 2.) számú

u t a s í t á s a

a Magyar Tudományos Akadémia és a Szovjetunió Tudományos Akadémiája között létrejött, a kutatásokhoz szükséges különféle műszerek, anyagok, alkatrészek, egyéb kutatási eszközök és tudományos dokumentációk kölcsönös cseréjére vonatkozó egyezmény végrehajtásáról

A Magyar Tudományos Akadémia és a Szovjetunió Tudományos Akadémiája a kutatásokhoz szükséges különféle műszerek, anyagok, alkatrészek, egyéb kutatási eszközök és tudományos dokumentációk (a továbbiakban: áruk) kölcsönös cseréjére vonatkozóan egyezményt kötött.

Az egyezmény végrehajtását a következőképpen szabályozom:

1. Az egyezmény minden olyan árura kiterjed, amely a kutatómunkához szükséges és az általános külkereskedelmi eljárás keretében nem vagy nem kellő időben szerezhető be.

2. Az igénylést a Magyar Tudományos Akadémia Kutatási Ellátási Szolgálatához (a továbbiakban: Szolgálat, Budapest I., Országház u. 30. II. em.) kell írásban benyújtani.

3. A Szolgálat a bejelentett igényt a Szovjetunió Tudományos Akadémiája felé csak abban az esetben továbbíthatja, ha annak a csere keretében való lebonyolíthatóságát az Akadémia Terv- és Pénzügyi Titkárságának vezetője igazolja.

4. Az igénylés benyújtásakor nyilatkozni kell arra vonatkozóan, hogy a szükséges hitelfedezet (belföldi folyóforint) rendelkezésre áll. A bankszámla pontos számát és megnevezését közölni kell.

5. Azoknál az áruknál, ahol az igénylő az áru értékét beruházási egység számláról kívánja fizetni, a megrendelést a Szolgálathoz címezve az Akadémia Terv- és Pénzügyi Titkárságához (Bpest V., Nádor u. 7.) kell megküldeni.

6. Az áru pontos specifikációját (típuszám, alkatrészek felsorolása, stb.) közölni kell.

7. Az igénynek a Szovjetunió Tudományos Akadémiája felé történt továbbításáról az igénylőt a Szolgálat értesíti.

8. Az áruk beszerzésével kapcsolatos mindenmű ügyintézés a Szolgálat végzi.

9. Az igénylő sem közvetlen, sem egyéb közvetett úton az egyezményadta lehetőségekkel a Szovjetunió Tudományos Akadémiája felé nem élhet, és az esetleges sürgetést is csak a Szolgálaton keresztül eszközölheti.

10. Az árut beérkezése, illetőleg a vámkezelés után az igénylő átvételi elismervény ellenében köteles átvenni, illetőleg elszállítani.

11. A Szolgálat az igénylőtől kapott átvételi elismervény ellenében számláz. A számla összege kifogásolás nélkül négy napon belül átutalandó.

12. Az áru értékén felül a Szolgálat a tényleges kezelési költségeket (fordítás, vámolás, csomagolás, szállítás stb.) is felszámolja.

13. Az egyezmény nem tartozik az 50/1955. M. T. számú rendelet (szállítási szerződés) hatálya alá, így döntőbizottsági eljárás az egyezménnyel kapcsolatban nem kezdeményezhető.

14. Az igénylés elküldése után sem mennyiségi csökkentést, sem minőségi változtatást eszközölni nem lehet.

15. Az egyezmény végrehajtásáért a Szolgálat vezetője a felelős.

Ez az utasítás közzététele napján lép hatályba.

Budapest, 1963. február 14.

Erdei Ferenc s. k.,
főtitkár.

Közlemények

A továbbtanuló dolgozók tanulmányi kedvezményeivel kapcsolatos egyes kérdések értelmezése*

(A Munkaügyi Minisztérium, a Művelődésügyi Minisztérium és a Szakszervezetek Országos Tanácsa együttes állásfoglalásának az érvényes jogszabályokkal egybedolgozott szövege.)

* (A vastag betűs szedés a Munka Törvénykönyve Végrehajtási rendelete 211–214. §-ának — a 14/1956. (V. 30.) M. T. számú és a 19/1960. (IV. 13.) Korm. számú rendelettel módosított — szövegét, az álló betűs szedés a kiegészítő jogszabályokat, a dőlt betűs szöveg pedig a közös állásfoglalást tartalmazza.)

A továbbtanuló dolgozók tanulmányi kedvezményeivel kapcsolatos jogszabályok értelmezésénél nehézséget okoz az, hogy különböző időpontokban kerültek kiadásra, s így a szabályok nem eléggé áttekinthetők, ami a gyakorlatban egyes intézményeknél, üzemeknél, vállalatoknál (a továbbiakban: vállalat) félreértéseket okozott.

Az egységes gyakorlat kialakítása és a félreértések kiküszöbölése érdekében az alábbiakban egységes szerkezetben közzétesszük a továbbtanulók tanulmányi kedvezményeire vonatkozó jogszabályokat és az azok helyes értelmezését segítő állásfoglalásainkat.

A tanulmányi kedvezményekre általánosan vonatkozó állásfoglalások

1. A tanulmányi kedvezmények az állami iskolarendszer keretébe tartozó oktatási intézmények (általános iskolák, gimnáziumok, technikumok, főiskolák, akadémiák, egyetemek) esti és levelező tagozatának valamely évfolyamára beiratkozott hallgatókat illetik meg.

Nem jár tehát tanulmányi kedvezmény:

a) az állami iskolarendszer keretébe nem tartozó iskolákon, tanfolyamokon tanulmányokat folytató dolgozók részére, pl. szaktechnikumi tanfolyam, nyelvtanfolyamok (ELTE, Pedagógus Szakszervezet nyelvtanfolyamai stb.), könyvelői, könyvvizsgálói, tervelőadói, statisztikus szaktanfolyamok stb., kivéve ha a Minisztertanács külön jogszabállyal bizonyos tanulmányi kedvezmények juttatását külön előírja (pl. Felsőfokú Munkavédelmi Tanfolyam);

b) az állami iskolarendszer keretébe tartozó iskolák nappali tagozatain résztvevők részére még akkor sem, ha tanulmányaikat akkor fejezik be, amikor már munkaviszonyban állnak (pl. nem jár tanulmányi szabadság az egyetem vagy főiskola nappali tagozatán végzett hallgató részére a diploma-munka elkészítéséhez);

c) a magántanulók részére;

d) az állami iskolarendszer keretébe tartozó oktatási intézmény valamely évfolyamára be nem iratkozott, de egyéni elbírálás és személyre szóló engedély alapján különböző, kiegészítő vagy elmaradt vizsgát tevők, valamint doktori szigorlatot tevők részére.

2. Ha a továbbtanuló dolgozó engedélyt kap a vállalat igazgatójának hozzájárulása alapján arra, hogy egy tanév anyagát rövidebb idő alatt végezze el, akkor a kötelező foglalkozásokon való megjelenésre biztosított tanulmányi kedvezmények a szükséges mértékben, a tanulmányi szabadság teljes mértékben erre a rövidebb időre jár. Tanévhalasztás esetén nem kaphat a dolgozó több tanulmányi kedvezményt, mint amennyit a tanév időben történő befejezése esetén kaphatott volna.

3. A tanulmányi szabadság, a munkaidőkedvezmény és a fizetett távollét miatt kiesett munkaidőre a Mt V. 140. §-a alapján számított átlagkeresetet kell fizetni.

Ha a tanulmányi kedvezmények igénybevétele indokoló tanulmányi elfoglaltság olyan napra esik, amelyre a dolgozó egyébként sem kapna munkabért, — mivel munkaidőkiesése nincsen — a tanulmányi kedvezmény címén sem kaphat munkabért.

Tanulmányi (vizsga) szabadság, munkaidő- kedvezmények

Általános és középiskolák esti és levelező tagozatos tanulói részére Mt. V. 211. §. (1) A továbbtanuló dolgozók közül

a) az általános iskolában továbbtanulókat évenként három munkanap

b) a középiskolában és az azzal egy tekintet alá eső iskolában továbbtanulókat évenként hat munkanap tanulmányi szabadság illeti meg.

(2) A levelező oktatásban résztvevő dolgozókat az (1) bekezdésben foglaltakon felül évenként általános iskola esetében három, gimnázium esetében hat, technikum esetében pedig tizenkét munkanap tanulmányi szabadság illeti meg.

Kiegészítő jogszabály:

A középfokú iskolák levelező tanulói részére választásuk szerint a tanulmányi vagy a rendes szabadságuk terhére kell fizetett szabadnapot kiadni abban az esetben, ha az előírt konferenciák, konzultációk, vizsgák a tanuló munkahelyétől távol eső középiskolában vannak, és másként a tanuló azokon nem vehetne részt.

(1.055/1953. (IX. 19.) Mt. h. számú határozat 10. pontja.)

Munkaidőkedvezmény az általános és középiskolák esti tagozatos hallgatóit nem illeti meg.

Felsőoktatási intézmények esti és levelezőtagozatos hallgatói részére

Mt. V. 211. §. (3) A felsőoktatási intézmények levelező és esti tagozatainak továbbtanuló dolgozókat az alábbi kedvezmények illetik meg:

a levelező tagozatokon

a) a vizsgákra való felkészülésre egyetemeken, főiskolákon és akadémiákon tanévenként harminc, a tanító- és óvónőképző intézetekben tanévenként huszonnégy munkanap tanulmányi szabadság;

b) A kötelező foglalkozásokon és vizsgákon való részvétel miatt kiesett munkaidőt (a műszaki, agrár, természettudományi és idegennyelvi szakokon legfeljebb évi harminc, egyéb szakokon legfeljebb évi tizenhét, a tanító- és óvónőképző intézetekben legfeljebb évi tizenkét napot) átlagkeresettel fizetett igazolt távollétnek kell tekinteni;

Kiegészítő jogszabály:

A Mérnöki Továbbképző Intézetben vagy az ott történt bejelentés után szervezett egésznapos céltanfolyamokra a minisztériumok és országos hatáskörű szervek által küldött mérnököknél a tanfolyamon és a vizsgán való részvétellel, továbbá a tanfolyam székhelyére és a visszatérés folytán kiesett munkaidőt — legfeljebb azonban évi harminc napot — átlagkeresettel fizetett igazolt távollétnek kell tekinteni (32/1960. (VI. 22.) Korm. számú rendelet 2. §-a).

E kedvezményt a Mezőgazdasági Felsőfokú Továbbképző Intézet által a felsőfokú végzettségű agrárszakemberek részére (ideértve az erdőmérnököket és az állatorvosokat is) a fenti feltételeknek megfelelően megrendezett továbbképző tanfolyamokon történő részvételük esetére vonatkozóan kiterjesztette a 2.049/1961. (VIII. 13.) Korm. számú határozat 20. pontja.

1. A fizetett távollét csak azokra a napokra jár, amelyeken a dolgozónak egyébként munkát kellene teljesítenie, és a felsőfokú oktatási intézmény kötelező foglalkozást tart, illetőleg a dolgozó vizsgán vesz részt.

2. A fizetett távollét tanévismétlés esetén is jár.

3. A fizetett távollét, ha a foglalkozások időbeosztása ezt szükségessé teszi, félnapokban is kiadható. E tekintetben a szombati munkanapot teljes munkanapnak kell tekinteni akkor is, ha e napon a munkaidő nyolc óránál rövidebb.

4. A fizetett távollétre vonatkozó fenti kiegészítő jogszabályokban biztosított kedvezményen felül a mérnökök és a felsőfokú végzettségű agrárszakemberek továbbképzésében résztvevő dolgozókat más tanulmányi kedvezmény nem illeti meg.

c) a szakdolgozat, vagy diplomaterv készítésére, valamint az államvizsgára, illetőleg a diplomaterv megvédésére való felkészüléshez a műszaki, agrár- és természettudományi szakokon évi harminchat, más szakokon évi huszonnégy, a tanító- és óvónőképző intézetekben évi tizenkét munkanap külön tanulmányi szabadság.

1. A fenti rendelkezés szerint járó külön tanulmányi szabadság a szakdolgozat készítésére és az államvizsgára, illetőleg a diplomaterv készítésére és megvédésére együttesen jár és a tanulmányok folytatása során csak egyszer vehető igénybe.

2. Javító államvizsga, illetőleg a diplomaterv sikertelen megvédése esetén a továbbtanuló dolgozó ez a szabadság ismételtelen nem illeti meg.

Kiegészítő jogszabály:

A Felsőfokú Munkavédelmi Tanfolyam rendes hallgatóit megilletik a főiskolai levelező oktatásban biztosított kedvezmények. (1.028/1959. (VII. 27.) Korm. számú határozat 6. pontja.)

A Felsőfokú Munkavédelmi Tanfolyam hallgatóit a műszaki egyetemek levelező hallgatói részére biztosított kedvezmények illetik meg.

A szakmérnökképzésben résztvevő mérnököket a műszaki egyetemek levelező tagozatainak tanuló dolgozók számára biztosított kedvezmények illetik meg. [32/1960. (VI. 22.) Korm. sz. rendelet 1. §-a.]

E kedvezményt a felsőfokú végzettségű agrárszakemberek (ideértve az erdőmérnököket és az állatorvosokat is) szakmérnök-képzésére vonatkozóan kiterjesztette a 2.049/1961. (VIII. 13.) Korm. számú határozat 20. pontja.

A felsőfokú mezőgazdasági technikumok levelező hallgatóit a 45/1961. (Mg. É. 46) F. M. számú utasítás 7. pontja alapján ugyanazok a kedvezmények illetik meg, mint a tanító- és óvónőképző intézetek levelező tagozatának hallgatóit.

1. A mérnök-közgazdász szak keretében munkájuk mellett közgazdasági tanulmányt folytató mérnököket és a Testnevelési Főiskola edzőképző, valamint sportvezető képző szakának levelező tagozatos hallgatóit az egyéb szakos (tehát nem a műszaki vagy azzal azonos elbírálás alá eső) hallgatók részére járó kedvezmények illetik meg.

2. A Testnevelési Főiskolán szervezett edzőképző és sportvezetőképző tanfolyamok hallgatóit tanulmányi kedvezmények nem illetik meg.

az esti tagozatokon

a) a vizsgákra való felkészülésre tanévenként huszonnégy munkanap tanulmányi szabadság;

b) a kötelező esti foglalkozásokon való részvétel biztosítása érdekében tanulmányi idő alatt, a nyolc órás munkaidővel dolgozó munkahelyeken alkalmazott hallgatók részére műszaki, agrár- és természettudományi szakokon a hét négy, más szakokon a hét három napján napi két-két óra fizetett munkaidőkedvezmény, amit indokolt esetben egy napra összevonva is igénybe lehet venni;

Kiegészítő jogszabály:

Az ipar területén dolgozó gazdasági, párt és szakszervezeti, valamint tanácsi vezetők részére szervezett üzemgazdasági tanfolyam hallgatói részére a tanulmányi idő alatt kötelező foglalkozások megtartása és egyéni tanulás céljából heti nyolc óra munkaidőkedvezményt kell biztosítani. [1.015/1961. (VIII. 12.) Korm. számú határozat 6. pontja.]

1. A munkaidőkedvezmény csak azokra a munkában töltött napokra jár, amelyeken a felsőoktatási intézmény kötelező foglalkozást tart vagy a dolgozó vizsgán vesz részt.

2. Az egy hétre járó munkaidőkedvezmény indokolt összevonása csak az egyetem vagy főiskola által meghatározott összevont foglalkozások időpontjában történhet.

3. Az olyan dolgozók tekintetében, akik munkaidejük egy részét nem kötelesek a munkahelyen tölteni (pl. pedagógusok), a munkaidőt lehetőleg úgy kell beosztani, hogy a munkaidőkedvezmény igénybevétele a munkahelyen töltendő időt ne csökkentse. Ha ez nem lehetséges, a dolgozót annyi munkaidőkedvezmény illeti meg a munkahelyen töltendő idő terhére, amennyi a kötelező foglalkozáson történő megjelenéshez feltétlenül szükséges.

4. A munkaidőkedvezmény tanévismétlés esetén is jár.

c) a szakdolgozat vagy diplomaterv készítésre, valamint az államvizsgára, illetőleg a diplomaterv megvédésére való felkészüléshez a levelező tagozatok hallgatóival azonos külön tanulmányi szabadság.

Az esti tagozatos hallgatók külön tanulmányi szabadsága tekintetében a levelező tagozatos hallgatók külön tanulmányi szabadságára vonatkozó állásfoglalásokat kell alkalmazni.

Kiegészítő jogszabály:

A Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottsága, valamint a Honvédelmi Minisztérium által szervezett 3 éves Marxizmus—Leninizmus Esti Egyetemek hallgatói részére biztosítani kell ugyanazt a tanulmányi szabadságot, amelyet az egyetemek és főiskolák esti tagozatainak hallgatói élveznek. (1.088/1957. XI. 21.) Korm. számú határozat 1. pontja.)

Az ipar területén dolgozó gazdasági, párt- és szakszervezeti, valamint tanácsi vezetők részére szervezett üzemgazdasági tanfolyam hallgatói részére a vizsgákra való felkészülésre évenként huszonnégy nap tanulmányi szabadságot kell biztosítani (1.015/1961. (VII. 12.) Korm. sz. határozat 6. pontja.)

Mt. V. 212. §. A tanulmányi szabadságot egy naptári éven belül a dolgozó évi rendes szabadságának (Mt. 49. §.) tizenkét munkanapot meghaladó részébe be kell számítani. A tanulmányi szabadságot a vizsgák után kiadni nem lehet.

1. A tanulmányi szabadságot lehetőleg a továbbtanuló dolgozó kívánsága szerint kell kiadni, azt azonban mindenképpen biztosítani kell, hogy a dolgozó a teljes tanulmányi szabadságot a vizsgák előtt igénybe vehesse.

2. A tanulmányi szabadságot a tanév befejezésének évében járó rendes szabadság 12 munkanapot meghaladó részébe kell beszámítani.

3. Ha az előírt tanulmányi idő utolsó éve csak fél évet tesz ki, akkor erre az időre az évi tanulmányi szabadság fele jár.

4. Ha a dolgozó az évi vizsgáit tanulmányi szabadság igénybevétele nélkül vagy a jogszabályban biztosítottnál kevesebb tanulmányi szabadság igénybevétele mellett teszi le, akkor az így fennmaradó tanulmányi szabadsággal a következő évi tanulmányi szabadság ideje nem növelhető.

5. Ha a dolgozó a tanulmányi szabadságot oly mértékben vette csak igénybe, hogy az igénybevett alapszabadság és tanulmányi szabadság együttesen nem éri el a dolgozó rendes (alap- és pót-) szabadságának mértékét, akkor a dolgozót megilleti rendes szabadságaként a fennmaradó szabadságkülönbözlet.

6. Nem jár tanulmányi szabadság a pótvizsga letételére, a dolgozó azonban az igénybe nem vett azévi tanulmányi szabadságát e célra felhasználhatja.

7. Évfolymismétlés esetén az ismételt tanévre (félévre) újabb tanulmányi szabadság nem jár, mert ellenkező esetben az évismétlő (félévismétlő) dolgozó indokolatlan előnyöket élvezne a vizsgákat időben és eredményesen letévő dolgozókhoz képest.

Ha a dolgozó az évfolyamra előírt összes vizsgái letételét megkísérelte, de a vizsgák sikertelensége következtében évfolyam (félév) ismétlésére utasították és az eredménytelenség hosszantartó súlyos betegség vagy más rendkívüli ok következménye, akkor a vállalat igazgatója az ismételt tanávre is engedélyezhet tanulmányi szabadságot.

8. A tanulmányi szabadságot a hatnapos munkahét munkanapjaiban állapították meg. Mivel a hatnapos munkahéttől eltérő (rövidített munkahét, váltásos szolgálat) munkaidőbeosztásban dolgozók a hatnapos munkahéttel foglalkoztatott dolgozókhoz viszonyítottan sem előnyösebb, sem hátrányosabb helyzetbe nem kerülhetnek, így részükre — a rendes szabadsághoz hasonlóan — a saját munkaidőbeosztásukra átszámítottan kell kiadni a tanulmányi szabadságot (pl. évi 30 munkanap tanulmányi szabadságnak az ötnapos munkahét munkanapjaiban számítva 25 munkanap felel meg.) A gyakoribb hatnapos munkahéttől eltérő munkaidőbeosztásokra vonatkozóan lásd a mellékelt táblázatot.

A műszaki és agrártudományi felsőoktatási intézmények levelező tagozatos hallgatóinak nagyüzemi gyakorlata

Kiegészítő jogszabály:

A műszaki egyetemek levelező hallgatói háromhónapos, a mezőgazdasági felsőoktatási intézmények nagyüzemi gyakorlattal nem rendelkező levelező hallgatói pedig öthónapos munkagyakorlaton vesznek részt. A munkagyakorlatokat a tanulmányi idő alatt — az elméleti ismeretek alkalmazásának elmélyítése céljából — az oktatási intézmények szervezik.

A műszaki egyetemeken ipari nagyüzemekben dolgozó levelező hallgatói a munkagyakorlat idejéből egy hónapot munkahelyükön töltenek el, és ez idő alatt az oktatási szempontoknak megfelelő foglalkoztatásukról — átlagkeresetük megtérítése mellett — a munkáltatók gondoskodnak. A műszaki egyetemeken egyéb levelező hallgatói, valamint a mezőgazdasági felsőfokú oktatási intézmények levelező hallgatói a munkagyakorlatok egész tartama alatt, a műszaki egyetemeken nagyüzemben dolgozó hallgatói pedig a munkagyakorlatok két hónapjára fizetés nélküli szabadságban részesülnek, és erre az időre az átlagkeresetüknek megfelelő díjazásukat az oktatási intézmények folyósítják [1.077/1956. (VIII. 18.) Mt. h. számú határozat 2. pontja.]

Utazási költségtérítések

Technikumok levelező tagozatos hallgatói részére

Kiegészítő jogszabály:

A munkahelyről az oktatási intézmény székhelyére és onnan a munkahelyre utazás költségét a munkáltató köteles a technikumok levelező hallgatói részére utólag megtéríteni, ha

a) a munkahely az oktatási intézmény székhelyétől ötven kilométernél távolabb fekszik,

b) a hallgatók munkabére (jövedelme) a havi ezernégyszáz forintot nem haladhatja meg, és

c) az utazási költség felmerülését az oktatási intézmény igazolja.

A munkáltató a b) pontban foglalt korlátozástól eltekinthet, ha a hallgató egyéni körülményei ezt indokoltá teszik.

A kötelező foglalkozásokra és vizsgákra való utazás költségei a technikumok tanulói részére legfeljebb évi tíz alkalommal téríthetők meg. A kötelező foglalkozásokon és vizsgákra való részvétellel felmerült ételmezési és szállásköltség a hallgatókat terheli. [1077/1956. (VIII. 18.) Mt. h. számú határozat 4. pontja.]

Az utazási költségek elszámolása tekintetében a kiküldetésre, ill. külszolgáltatásra vonatkozó rendelkezések az irányadók.

A felsőoktatási intézmények levelező tagozatos hallgatói részére.

A felsőoktatási intézmények levelező tagozatainak továbbtanuló dolgozókat az alábbi kedvezmények illetik meg:

A felsőoktatási intézményekben vagy konzultációs központokban szervezett, a tanulmányi rendben meghatározott kötelező foglalkozásokon és vizsgákra való részvétel miatt előálló útiköltségnek a munkáltató által havi egyezerhatszáz forint jövedelemhatárig teljes, egyezerhatszáz forinttól kettőezerhatszáz forintig terjedő jövedelem esetén — amennyiben a hallgató félárú vasúti kedvezmény igénybevételére nem jogosult — ötven százalékos megtérítése évi tíz alkalommal, feltéve, hogy az utazási távolság az ötven kilométert meghaladja. [19/1960. (IV. 13.) Korm. számú rendelet 1. § d) pontja.]

Ugyanezen kedvezmény illeti meg az 1.015/1961 (VIII. 12.) Korm. számú határozat 6. pontja alapján az ipar területén dolgozó gazdasági, párt- és

szakszervezeti, valamint tanácsi vezetők részére szervezett tanfolyam hallgatóit.

1. *Jövedelem alatt a munkaviszonyból eredő jövedelemként a Mt. V. 140. §-a alapján kiszámított átlagkeresetet kell érteni, és ehhez kell hozzászámítani a dolgozó egyéb, nem munkaviszonyból eredő rendszeres jövedelmét.*

2. *E rendelkezésekre is alkalmazni kell a technikumok levelező hallgatók útiköltségtérítésére vonatkozó állásfoglalást.*

A pedagógiai főiskolán tanuló pedagógusok kedvezményei:

a) A pedagógiai főiskola levelező tagozatán továbbtanuló alsótagozati pedagógusok részére a kötelező foglalkozásokon való részvétellel és a vizsgákkal kapcsolatban felmerülő utazási költséget meg kell téríteni;

b) a pedagógiai főiskola levelező tagozatán kiegészítő szakképzésben résztvevő felsőtagozati pedagógusoknak (tanárok) az a) pontban megjelölt költségén felül a kötelező foglalkozásokon és vizsgákra való részvétellel felmerülő szállásköltséget is meg kell téríteni, és lehetővé kell tenni számukra, hogy a főiskolai hallgatók részére biztosított étkezést díjtalanul igénybe vegyék. [1023/1959. (VII. 19.) Korm. számú határozat 4. pontja.]

E rendelkezésekre is alkalmazni kell a technikumok levelező hallgatók útiköltségtérítésére vonatkozó állásfoglalást.

Egyéb kedvezmények

Mt. V. 213. §. (1) *A továbbtanuló dolgozót nem szabad éjszakai műszakba, továbbá olyan munkakörbe beosztani vagy áthelyezni, amely tanulmányai folytatásában gátolná.*

(2) *A tanítási napokon, illetőleg hónapokban — a tanulás érdekében — a továbbtanulókat a napi rendes munkaidő befejezése után sem túlmunkával, sem más feladattal megbízni nem szabad. A továbbtanuló dolgozót a tanulmányok befejezésétől a végzővizsgáig, illetőleg az államvizsga letételéig, legfeljebb azonban az utolsó egyetemi félév végétől számított hat hónapig nem szabad rendszeresen túlmunkára vagy állandó munkahelyén kívül hosszabb ideig tartó munkára (kiküldetésre) igénybevenni.*

(3) *Továbbtanuló dolgozót fegyelmi határozattal sem lehet tanulmányai folytatását akadályozó munkakörbe áthelyezni.*

Mt. V. 214. §. *Azt a dolgozót, aki a továbbtanulók részére biztosított kedvezményeket igénybeveszi és ennek ellenére az előadások látogatását elmulasztja, a vállalat igazgatója az iskola kérésére köteles fegyelmi úton felelősségre vonni és ezenfelül minden esetben levonni a munkabéréből a mulasztott időre járó részt. A tett intézkedésről az iskolát értesíteni kell.*

E § vonatkozik a tanulmányi szabadságon és a munkaidőkedvezményen kívül az útiköltségtérítésre és a fizetett távollétre is.

A mulasztott időre járó résznek a levonása független az iskola kérésére történő fegyelmi felelősségrevonástól, mivel az alaptalanul igénybevett tanulmányi kedvezmény a §-on túlmenően rosszhiszeműen felvett munkabérnek is minősül.

Kiegészítő jogszabály:

Azokat a dolgozókat, akik az általános iskolai vagy középiskolai levelező oktatásban kitűnő vagy jeles eredményű bizonyítványt szereznek, a munkál-

Melléklet „A továbbtanuló dolgozók tanulmányi kedvezményeivel kapcsolatos egyes kérdések értelmezéséről”
szóló állásfoglaláshoz.

Tanulmányi szabadság kiadása a hatnapos munkahéttől eltérő főbb munkaidőbeosztások esetén

Az alábbi táblázat összevontan tartalmazza az alapszabadság és tanulmányi szabadság együttes évi mértékét.

Iskolatípus	Évi szabadság mértéke a						
	6	3	3 és 1/2	4	4 és 1/2	5	5 és 1/2
	napos munkahét munkanapjaiban						
Általános iskola esti tagozat alap- és tanulmányi szabadság együttesen	15	8	9	10	11	13	14
Általános iskola levelező tagozat alap- és tanulmányi szabadság együttesen	18	9	11	12	14	15	17
Középiskola esti tagozat alap- és tanulmányi szabadság együttesen	18	9	11	12	14	15	17
Gimnázium levelező tagozat alap- és tanulmányi szabadság együttesen	24	12	14	16	18	20	22
Technikum levelező tagozat alap- és tanulmányi szabadság együttesen	30	15	18	20	23	25	28
Tanító- és óvónőképző intézet levelező tagozat alap- és tanulmányi szabadság együttesen	36	18	21	24	27	30	33
Tanító- és óvónőképző intézet levelező tagozat alap-, tanulmányi és államvizsga szabadság együttesen.....	48	24	28	32	36	40	44
Tanító- és óvónőképző intézet levelező tagozat alap- és államvizsga szabadság együttesen	24	12	14	16	18	20	22
Egyetem, főiskola, akadémia esti tagozat alap- és tanulmányi szabadság együttesen	36	18	21	24	27	30	33
Egyetem, főiskola, akadémia esti tagozat alap-, tanulmányi és államvizsga szabadság együttesen							
a) műszaki, agrár, természettudományi és idegen nyelvi szakon	72	36	42	48	54	60	66
b) egyéb szakokon	60	30	35	40	45	50	55
Egyetem, főiskola, akadémia esti tagozat alap- és államvizsga szabadság együttesen							
a) műszaki, agrár, természettudományi és idegen nyelvi szakon	48	24	28	32	36	40	44
b) egyéb szakokon	36	18	21	24	27	30	33
Egyetem, főiskola, akadémia levelező tagozat alap- és tanulmányi szabadság együttesen	42	21	25	28	32	35	39
Egyetem, főiskola, akadémia levelező tagozat alap-, tanulmányi és államvizsga szabadság együttesen							
a) műszaki, agrár, természettudományi és idegen nyelvi szakon	78	39	46	52	59	65	72
b) egyéb szakokon	66	33	39	44	50	55	61
Egyetem, főiskola, akadémia levelező tagozat alap- és államvizsga szabadság együttesen							
a) műszaki, agrár, természettudományi és idegen szakon...	48	24	28	32	36	40	44
b) egyéb szakokon	36	18	21	24	27	30	33

3 napos munkahétnak felel meg a 24 óra szolgálat, 24 óra szabadidő rendszer havi két hosszú szabadnap beiktatása esetén. (Ez a fegyveres ipari örök munkaidőbeosztása.)

3 és 1/2 napos munkahétnak felel meg a 16 óra szolgálat, 32 óra szabadidő rendszer, amennyiben hosszú szabadnapot nem biztosítanak.

4 napos munkahétnak felel meg a folyamatos üzemekben napi 8 órás műszakokkal a heti 36 órás munkaidőnek 5 műszak váltásának útján történő biztosítása, és

a 12 óra szolgálat 24 óra szabadidő rendszer akkor, ha közbe-váltással átlagos heti 48 órás munkaidőt biztosítanak (hat dolgozónként egy váltó szolgálattal dolgozót alkalmaznak beugrónak).

4 és 1/2 napos munkahétnak felel meg a 12 óra szolgálat 24 óra szabadidő rendszer akkor, ha hosszú szabadnapot nem biztosítanak.

5 napos munkahétnak felel meg a folyamatos üzemekben napi 8 órás műszakokkal heti 42 órás munkaidőnek négy műszak váltásának útján történő biztosítása.

5 és 1/2 napos munkahétnak felel meg az egymás után váltakozó hat és öt napos munkahét (pl. építőipar).

tatók a jutalmazásra előírt keretből pénzjutalomban részesíthetik és jutalomüdültetések során is számításba vehetik. [1.055/1953. (IX. 19.) Mt. h. számú határozat 13. pontja.]

A Legfőbb Ügyészség állásfoglalásaiából

A felelős beosztású dolgozó anyagi felelőssége a vállalatnak munkaköri kötelezettségen kívül gondatlanul okozott kárért

Az Mt. V. 191. § (2) bekezdésének helyes értelmezése szerint a felelős beosztású dolgozó a gondatlanul okozott kárért hatheti munkabére erejéig csak akkor felel, ha a károkozás az említett munkaköri feladatainak ellátása körében történt.

Ha a felelős beosztású dolgozó olyan munkát végez, amely nem tekinthető a felelős beosztással kapcsolatos munkaköri kötelezettségnek (pl. termelési osztályvezető az üzemben egy új gépet kipróbál, és ennek során kár keletkezik); anyagi felelőssége az Mt. 191. V. § (1) bek. szerint alakul, vagyis — egy hónapon belül több hasonló kárt okozó cselekménye ellenére is — legfeljebb csak egyhavi munkabére 15%-a erejéig lehet felelőssé tenni.

Hatheti munkabére erejéig felel azonban pl. az a vállalati igazgató, aki beruházási szabálytalanság miatt a vállalatra a Beruházási Bank által kiszabott bírságnak a vétkes dolgozóra való áthárítását elmulasztotta.

Akadémiai Közlöny

A Magyar Tudományos Akadémia Hivatalos Lapja

Kiadja:

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
HIVATALA

BUDAPEST, 1963 MÁRCIUS 18.

TARTALOM

Magyar Tudományos Akadémia főtítkárának utasítása 3/1963. MTA (A. K. 3.)

A Magyar Tudományos Akadémia 1963. évre jóváhagyott beszámolórendszerének bevezetéséről..... 19

A Magyar Tudományos Akadémia főtítkárának utasítása

A Magyar Tudományos Akadémia főtítkárának 3/1963 MTA (A. K. 3.) számú

utasítása

a Magyar Tudományos Akadémia 1963. évre jóváhagyott beszámolórendszerének bevezetéséről

A Központi Statisztikai Hivatal elnökének utasítása, a társhatóságok, valamint a Magyar Tudományos Akadémia adatigénye alapján összeállított és 1963. évre jóváhagyott beszámolórendszer bevezetésére az alábbiakban intézkedem:

1. A Magyar Tudományos Akadémia osztályai, az Akadémia felügyelete alá tartozó intézetek és vállalatok, valamint az akadémiai támogatásban részesülő intézmények részére az 1963. évi beszámolórendszerrel a melléklet szerint közzéteszem.

2. A beszámolók elkészítésére kötelezett szervezetek a jelentéseket a kitöltési utasításoknak meg-

felelően, az előírt határidőre kötelesek megküldeni az adatkérő szerv részére.

3. Az itt közzétett beszámolóktól eltérő vagy más adatot közölni csak a KSH, illetve az MTA által külön kiadott utasításoknak megfelelően lehet.

4. Az előírt beszámolójelentések formanyomtatványait — a kitöltési utasítással együtt — az adatkérő szervek közvetlenül küldik meg az egyes jelentésekben érdekelt szervek részére.

5. A beszámolórendszer közzétételével kapcsolatban felhívom a figyelmet, hogy a statisztikai adatszolgáltatással kapcsolatos kötelezettségek megszegése esetén az állami statisztikáról szóló 1952. évi VI. törvényben, az 1955. évi 17. törvényerejű rendeletben, valamint a 24/1961. sz. Kormányrendeletben foglalt büntető, illetve szabálysértési rendelkezések kerülnek alkalmazásra.

6. Ezen utasítással egyidejűleg a 3/1962. MTA (A. K. 5.) sz. utasításom hatályát veszti.

Budapest, 1963. február hó 19-én.

Erdei Ferenc s. k.,
főtítkár.

Melléklet a Magyar Tudományos Akadémia elnökének 3/1963. MTA (A. K. 3.) sz. utasításához

A Magyar Tudományos Akadémia 1963.

Sor- szám	A beszámolójelentés		
	c i m e	milyen időszakonként készül	körének meghatározása
1	2	3	4
			A) A Központi Statisztikai
1.	Termékjelentés	havonként	KUTESZ Akadémiai Nyomda
2.	Termelési és létszámjelentés	havonként	KUTESZ Akadémiai Nyomda
3.	Munkabér és munkaóra jelentés	havonként	KUTESZ Akadémiai Nyomda
4.	Termelési jelentés	havonként	KUTESZ Akadémiai Nyomda
5.	Munkanorma-teljesítési jelentés a negyedév közepső hónapjáról	negyedévenként	Akadémiai Nyomda
6.	Jelentés a külkereskedelemnek átadott termékekről	negyedévenként	Akadémiai Kiadó, Akadémiai Nyomda KUTESZ Mezőgazdasági Kutatóintézet Gazdasága
7.	Jelentés a külkereskedelemnek 1963. ... negyed- évben átadott termékekről	negyedévenként	MTA Terv- és Pénzügyi Titkárság Vállalati osztálya
8.	Értékesítési jelentés	negyedévenként	KUTESZ Akadémiai Nyomda
9.	Ipartelepi jelentés	havonként	KUTESZ
10.	Jelentés az ipari nettó termelői árak 1962—1963. január 1-i változásáról	évenként	KUTESZ Akadémiai Nyomda
11.	Jelentés az ipari értékesítési árak, valamint az anyag- árak 1961—1962. évi változásáról	évenként	KUTESZ Akadémiai Nyomda
12.	Munkaügyi adatok	negyedévenként	Akadémiai Kiadó
13.	Munkaügyi adatok 1963. október hónapról	évenként	Akadémiai Nyomda KUTESZ
14.	1962. évi éves iparstatisztikai beszámolójelentés	évenként	KUTESZ Akadémiai Nyomda
15.	Jelentés az álló- és forgóeszközök fontosabb adatairól	negyedévenként	MTA Terv- és Pénzügyi Titkárság Vállalati osztálya
16.	Jelentés a nettó eredménykimutatás fontosabb adatai- ról	negyedévenként	MTA Terv- és Pénzügyi Titkárság Vállalati osztálya
17.	Jelentés a termelési költségek és az üzemi eredmény elszámolásáról	negyedévenként	MTA Terv- és Pénzügyi Titkárság Vállalati osztálya

évre jóváhagyott beszámolórendszere

Az adatszolgáltatásra kötelezett szervek			Engedélyezés száma
a beszámolójelentést			
mely szervnek	milyen határidőre	hány példányban	
küldik meg			
5	6	7	8
Hivatal adatigénye			
KSH területi igazgatóságának	tárgyhót követő hó 4.	1	16.358/1959.
MNB fióknak		1	
MTA Terv- és Pénzügyi Titkárság Vállalati osztályának		1	
KSH Ipari és Beruházási Főosztályának		2	
KSH Területi Igazgatóságának	tárgyhót követő hó 4.	1	17.111/1961.
MNB fióknak		1	
MTA Terv- és Pénzügyi Titkárság Vállalati osztályának		1	
KSH Ipari és Beruházási Főosztályának		2	
KSH Területi Igazgatóságának	tárgyhót követő hó 12.	1	16.721/1959.
MNB fióknak		1	
MTA Terv- és Pénzügyi Titkárság Vállalati osztályának		1	
KSH Ipari és Beruházási Főosztályának		2	
KSH Területi Igazgatóságának	tárgyhót követő	1	17.258/1962.
MNB fióknak	második hó 2-a	1	
MTA Terv- és Pénzügyi Titkárság Vállalati osztályának		1	
KSH Ipari és Beruházási Főosztályának		2	
KSH Területi Igazgatóságának	tárgynegyedév	1	17.082/1960.
MNB fióknak	utolsó hónapjának	1	
MTA Terv- és Pénzügyi Titkárság Vállalati osztályának	20-án	1	
KSH Ipari és Beruházási Főosztályának		2	
KSH Területi Igazgatóságának	beszámoló negyed-	1	17.109/1961.
MTA Terv- és Pénzügyi Titkárság Vállalati osztályának	évet követő hó 10.	1	
MNB fióknak		1	
KSH Külkereskedelmi Osztályának	a beszámolási ne-	3	17.158/1961.
	gyedévet követő hó		
	15.		
KSH Területi Igazgatóságának	tárgynegyedévet	1	17.112/1961.
MNB fióknak	követő hó 25-e	1	
MTA Terv- és Pénzügyi Titkárság Vállalati Osztályának		1	
KSH Ipari és Beruházási Főosztályának		2	
KSH Területi Igazgatóságának	tárgyhót követő	1	16.362/1958.
MTA Terv- és Pénzügyi Titkárság Vállalati osztályának	hó 12.	1	
KSH Területi Igazgatóságának	1963. jan. 19.	1	17.259/1962.
MTA Terv- és Pénzügyi Titkárság Vállalati osztályának		1	
KSH Ipari és Beruházási Főosztályának		2	
KSH Területi Igazgatóságának	1963. ápr. 10.	1	17.260/1962.
MTA Terv- és Pénzügyi Titkárság Vállalati osztályának		1	
KSH Ipari és Beruházási Főosztályának		2	
KSH területileg illetékes igazgatóságának	tárgynegyedévet	1	16.800/1959.
MTA Terv- és Pénzügyi Titkárság Vállalati osztályának	követő hó 15.	1	
KSH területileg illetékes igazgatóságának	1963. október 31.	2	17.252/1962.
MTA Terv- és Pénzügyi Titkárság Vállalati osztályának		1	
KSH Területi Igazgatóságának	1963. ápr. 1.	2	16.723/1959.
MTA Terv- és Pénzügyi Titkárság Vállalati osztályának		1	
KSH Ipari és Beruházási Főosztályának	A tárcza összesített	2	17.261/1962.
	mérlegbeszámolóinak		
	bek. hat. idejét		
	követő 3. nap		
KSH Ipari és Beruházási Főosztályának	A tárcza összesített	2	17.262/1962.
	mérlegbeszámolóinak		
	beküldési határidejét		
	követő 3. nap		
KSH Ipari és Beruházási Főosztályának	A tárcza összesített	2	17.263/1962.
	mérlegbeszámolóinak		
	beküldési határidejét		
	követő 3. nap		

Sor- szám	A beszámolójelentés		
	c i m e	milyen időszakonként készül	körének meghatározása
1	2	3	4
18.	Jelentés a műszaki fejlesztési és garanciális javítási alap 1963. évi elszámolásáról	évenként	MTA Terv- és Pénzügyi Titkárság Vállalati osztálya
19.	Jelentés a vállalati ált. költségek 1963. évi alakulásáról	évenként	MTA Terv- és Pénzügyi Titkárság Vállalati osztálya
20.	1962. évi éves gépipari statisztikai jelentés	évenként	KUTESZ
21.	Anyagfelhasználási beszámolójelentés	havonként	KUTESZ Akadémiai Nyomda
22.	Anyagellátási beszámolójelentés	negyedévenként	KUTESZ Akadémiai Nyomda
23.	Villamosenergia-felhasználási beszámolójelentés	havonként	KUTESZ Akadémiai Nyomda
24.	Összefoglaló jelentés az állami iparvállalatok részére	havonként	KUTESZ
25.	1962. évi éves beruházás-felújítás statisztikai vállalati beszámolójelentés	évenként	MTA felügyelete alá tartozó beru- házást végző szervek
26.	I. sz. negyedéves beszámolójelentés a beruházások és felújítások teljesítésének, valamint a beruházások üzembehelyezésének alakulásáról	negyedévenként	MTA felügyelete alá tartozó beru- házást végző szervek
27.	II. sz. negyedéves beszámolójelentés az értékhatár feletti beruházások 1963. évi tervteljesítésének alakulásáról	negyedévenként	MTA felügyelete alá tartozó, érték- határon felüli beruházással rendel- kező szervek
28.	III. sz. negyedéves beszámolójelentés az 1963. ... negyedévében üzembehelyezett fontosabb mező- gazdasági, forgalmi és kommunális létesítményekről	negyedévenként	A kijelölt létesítményeket üzembe- helyező szervek
29.	Beszámolójelentés az üzembehelyezett beruházások fontosabb adatairól	havonként	üzembehelyezési jegyzőkönyvvel beruházást üzembehelyező szervek
30.	Beruházások és felújítások teljesítésének és üzembe- helyezésének alakulása népgazdasági áganként	negyedévenként	MTA Terv- és Pénzügyi Titkárság Terv- és Beruházási Oszt.
31.	Beruházások és felújítások teljesítésének és üzem- behelyezésének alakulása irányító hatóságokként	negyedévenként	MTA Terv- és Pénzügyi Titkárság Terv- és Beruházási Oszt.
32.	Jelentés a földterületről (művelési ág, megoszlás, ta- vaszi telepítés, kivágás)	évente egyszer	Mezőgazdasági Kutatóintézet Gazda- sága, Martonvásár
33.	Jelentés a földterületről (művelési ág megoszlás, talaj- javítás, őszi telepítés, kivágás)	évente egyszer	Mezőgazdasági Kutatóintézet Gazda- sága, Martonvásár
34.	Növénytermelési kérdőív	évente kétszer	Mezőgazdasági Kutatóintézet Gazda- sága, Martonvásár
35.	Jelentés a gabonaneműek 1963. évi cséplési eredmé- nyeiről	évente egyszer	Mezőgazdasági Kutató Intézet Gazda- sága, Martonvásár
36.	1963. évi őszi vetések zárójelentése	évente egyszer	Mezőgazdasági Kutató Intézet Gaz- dasága, Martonvásár

Az adatszolgáltatásra kötelezett szervek			Engedélyezés száma
a beszámolójelentést			
mely szervnek	milyen határideőre	hány példányban	
küldik meg			
5	6	7	8
KSH Ipari és Beruházási Főosztályának	A tárcsa összesített mérlegbeszámolóinak beküldési határidejét követő 3. nap	2	17.264/1962.
KSH Ipari és Beruházási Főosztályának	A tárcsa összesített mérlegbeszámolóinak beküldési határidejét követő 3. nap	2	17.265/1962.
KSH Területi Igazgatóságának MTA Terv- és Pénzügyi Titkárság Vállalati osztályának	1963. ápr. 1.	2 1	17.285/1962.
KSH Anyagosztályának OT Nehézipari Főosztályának Országos Energiagazdálkodási Hatóságnak MTA Terv- és Pénzügyi Titkárság Vállalati osztályának	tárgyhót követő hó 8.	1 1 1 1	16.636/1959
KSH Anyagosztályának OT Anyaggazdálkodási Főosztályának OT Nehézipari Főosztályának Országos Energiagazdálkodási Hatóságnak MNB fióknak MTA Terv- és Pénzügyi Titkárság Vállalati osztályának	tárgynegyedévet követő hó 12.	1 1 1 1 1 1	16.212/1957.
KSH Anyagosztályának MTA Terv- és Pénzügyi Titkárság Vállalati osztályának	tárgyhót követő hó 12.	1 1	16.213/1957.
A terület szerint illetékes kerületi pártbizottságnak MTA Terv- és Pénzügyi Titkárság Vállalati osztályának	beszámoló hónapot követő hó 12.	1 1	53/20/1961.
KSH Területi Igazgatóságának MTA, Terv és Pénzügyi Titkárság Terv- és Beruházási osztályának	1963. február 20.	2 1	17.272/1962.
KSH Területi Igazgatóságának MTA Terv- és Pénzügyi Titkárság Terv- és Beruházási osztályának	tárgynegyedévet követő hó 20.	1 1	17.150/1961.
KSH Területi Igazgatóságának MTA Terv- és Pénzügyi Titkárság Terv- és Beruházási osztályának	tárgynegyedévet követő hó 20.	2 1	16.885/1959.
KSH Területi Igazgatóságának MTA Terv- és Pénzügyi Titkárság Terv- és Beruházási osztályának	tárgynegyedévet követő hó 10.	1 1	17.273/1962.
KSH Területi Igazgatóságának	tárgyhót követő hó 10.	2	17.274/1962.
KSH Beruházási Osztályának	tárgynegyedévet követő hó 27.	1	17.151/1961.
KSH Beruházási Osztályának	tárgynegyedévet követő hó 27.	1	17.152/1961.
KSH Megyei Igazgatóságának MTA Terv- és Pénzügyi Titkárság Vállalati osztályának	1963. jún. 4.	1 1	17.346/1962.
KSH Megyei igazgatóságának MTA Terv- és Pénzügyi Titkárság vállalati osztályának	1964. jan. 7.	1 1	17.345/1962.
KSH Megyei igazgatóságának KSH Mezőgazdasági főosztályának MTA Terv- és Pénzügyi Titkárság vállalati osztályának	1963. jún. 4. 1964. jan. 4. 1963. jún. 20. 1964. jan. 20. 1963. jún. 20. 1964. jan. 20.	1 1 1 1 1 1	17.353/1962.
KSH Megyei igazgatóságának KSH Mezőgazdasági főosztályának MTA Terv- és Pénzügyi Titkárság Vállalati osztályának	1963. IX. 20. 1963. X. 5. 1963. X. 5.	1 1 1	17.354/1962.
KSH Megyei igazgatóságának KSH Mezőgazdasági főosztályának MTA Terv- és Pénzügyi Titkárság vállalati osztályának	1963. XII. 5. 1963. XII. 20. 1963. XII. 20.	1 1 1	17.355/1962.

Sor- szám	A beszámolójelentés		
	c í m e	milyen időszakonként készül	körének meghatározása
1	2	3	4
37.	Jelentőlap az állami gazdaság gépesítéséről	negyedévenként	Mezőgazdasági Kutató Intézet Gazdasága, Martonvásár
38.	Jelentőlap korcsoportonként az állatállományról	félévenként	Mezőgazdasági Kutató Intézet Gazdasága, Martonvásár
39.	Jelentőlap az állatállomány változásáról	negyedévenként	Mezőgazdasági Kutató Intézet Gazdasága, Martonvásár
40.	Jelentőlap a hízóállományról stb.	negyedévenként	Mezőgazdasági Kutató Intézet Gazdasága, Martonvásár
41.	Jelentőlap a tejtermelésről és -felhasználásról	negyedévenként	Mezőgazdasági Kutató Intézet Gazdasága, Martonvásár
42.	Jelentőlap a férőhelyekről	évente egyszer	Mezőgazdasági Kutató Intézet Gazdasága, Martonvásár
43.	Jelentőlap a termény- és takarmánykészlet változásáról	negyedévenként	Mezőgazdasági Kutató Intézet Gazdasága, Martonvásár
44.	Újítási és találmányi jelentés	évente kétszer	Mezőgazdasági Kutató Intézet Gazdasága, Martonvásár
45.	Jelentőlap a munkaügyi adatokról	I., II., III. negyedév	Mezőgazdasági Kutató Intézet Gazdasága, Martonvásár
46.	Munkavállalók létszámának megoszlása kor és nem szerint	IV. negyedév	Mezőgazdasági Kutató Intézet Gazdasága, Martonvásár
47.	Az állami vállalatok, szervek, intézmények, valamint szövetkezetek tulajdonában levő gépjárművek üzemeltetése	évenként	MTA Hivatal központi gépkocsieladó MTA felügyelete alá tartozó gépkocsival rendelkező szervek
48.	Aspiránsok statisztikai kérdőíve	évenként	Tudományos Minősítő Bizottság
49.	Beszámolójelentés az állami költségvetésből gazdálkodó tudományos kutatóintézetek munkájáról	évenként	MTA Tudományos kutatóintézetei Magyar Tudományos Akadémia
50.	Jelentés a külföldi kultúr- és sportkapcsolatokról	évenként	MTA Nemzetközi Kapcsolatok Osztálya
51.	Adatszolgáltatás az 1963. évi üdültetéséről	évenként	MTA Jóléti Csoportja
B) Magyar Tudományos			
52.	Kutatóintézetek és támogatott társadalmi szervek költségvetési beszámolójelentése	negyedévenként	MTA felügyelete alá tartozó kutatóintézetek
53.	Tájékoztató az MTA támogatásában részesülő intézmények hitelkeretének felhasználásáról	negyedévenként	MTA által támogatásban részesített intézmények gazdasági szervei

Az adatszolgáltatásra kötelezett szervek			Engedélyezés száma
a beszámolójelentést			
mely szervnek	milyen határidőre	hány példányban	
küldik meg			
5	6	7	8
KSH Megyei igazgatóságának	Tárgynegyedévet	1	17.388/1962.
KSH Mezőgazdasági főosztályának	követő hó 20.	1	
MTA Terv- és Pénzügyi Titkárság Vállalati osztályának	Tárgynegyedévet	1	
	követő hó utolsó napja		
KSH Megyei igazgatóságának	1963. VII. 10.	1	17.487/1962.
	1964. I. 10.	1	
KSH Mezőgazdasági főosztályának	1963. VII. 29.	1	
	1964. I. 29.	1	
MTA Terv- és Pénzügyi Titkárság Vállalati osztályának	1963. VII. 29.	1	
	1964. I. 29.	1	
KSH Megyei igazgatóságának	Tárgynegyedévet		17.494/1962.
KSH Mezőgazdasági főosztályának	követő hó 10.	1	
MTA Terv- és Pénzügyi Titkárság Vállalati osztályának	követő hó 25.	1	
	követő hó 25.	1	
KSH Megyei igazgatóságának	Tárgynegyedévet		17.493/1962.
KSH Mezőgazdasági főosztályának	követő hó 10.	1	
MTA Terv- és Pénzügyi Titkárság vállalati osztályának	követő hó 25.	1	
	követő hó 25.	1	
KSH Megyei igazgatóságának	Tárgynegyedévet		17.495/1962.
KSH Mezőgazdasági főosztályának	követő hó 10.	1	
MTA Terv- és Pénzügyi Titkárság Vállalati osztályának	követő hó 29.	1	
	követő hó 29.	1	
KSH Megyei igazgatóságának	1964. I. 28.	1	17.486/1962.
KSH Mezőgazdasági főosztályának	1964. II. 20.	1	
MTA Terv- és Pénzügyi Titkárság Vállalati osztályának	1964. II. 20.	1	
KSH Megyei igazgatóságának	Tárgynegyedévet		17.497/1962.
KSH Mezőgazdasági főosztályának	követő hó 12.	1	
MTA Terv- és Pénzügyi Titkárság Vállalati osztályának	követő hó 30.	1	
	követő hó 30.	1	
KSH Mezőgazdasági főosztályának	1963. II. 1.	1	17.110/1962.
MTA Terv- és Pénzügyi Titkárság Vállalati osztályának	1963. VIII. 1.	1	
KSH Megyei igazgatóságának	Tárgynegyedévet		17.392/1962.
KSH Mezőgazdasági főosztályának	követő hó 16.	1	
MTA Terv- és Pénzügyi Titkárság Vállalati osztályának	követő hó 24.	1	
	követő hó 24.	1	
KSH Megyei igazgatóságának	1964. I. 15.	1	17.396/1962.
MTA Terv- és Pénzügyi Titkárság Vállalati osztályának	1964. I. 15.	1	
KSH Közlekedés és Posta osztályának	1963. február 5.	1	16.030/1957.
KMP Autófelügyeletének	1963. február 5.	1	
KSH Kultúrstatistikai osztályának	Tárgyévét követő február 28.	1	17.226/1961.
Magyar Tudományos Akadémiának	Tárgyévét követő III. 15.	3	17.042/1960.
KSH Kultúrstatistikai osztályának	március 31.	1	
Tudományos és Felsőoktatási Tanács Titkárságának	március 31.	1	
KSH Kultúrstatistikai osztályának	Tárgyévét követő január 25.	1	15.768/1957.
KSH Népesedésszatisztikai osztályának	1963. február 10.	3	16.737/1959.
Akadémia adatigénye			
MTA Terv- és Pénzügyi Titkárság Költségvetési osztályának	1963. I. 31.	2	22.810/1960.
	1963. IV. 15.	2	
	1963. VII. 15.	2	
	1963. X. 15.	2	
MTA Terv- és Pénzügyi Titkárság Költségvetési osztályának	tárgynegyedévet követő hó 10.	2	05—1/1958.

Sor- szám	A beszámolójelentés		
	c i m e	milyen időszakonként készül	körének meghatározása
1	2	3	4
54.	Javadalomelszámolás és beszámoló az MTA által folyósított támogatásokról	negyedévenként	MTA által támogatásban részesített intézmények gazdasági szervei
55.	Tájékoztató jelentés az 1962. évi beruházási teljesítésekről	évenként	MTA kutatóintézetei és a támogatásban részesített intézmények gazdasági szervei
56.	Beszámolójelentés a tudományos kutatóintézetek munkájáról	évenként	MTA felügyelete alá tartozó kutatóintézetek
57.	Beszámolójelentés a tudományos kutatóintézetek munkájáról (összesítő)	évenként	MTA tudományos osztályai
58.	Jóléti szervek 1963. negyedévi beszámoló adatok	negyedévenként	MTA valamennyi jóléti intézménye
59.	Beszámolójelentés az 1963. évihó 1-tőlhó végéig terjedő időre	havonként	MTA valamennyi jóléti intézménye
60.	Jóléti szervek 1963. negyedévi javadalomelszámolása	negyedévenként	MTA valamennyi jóléti intézménye
61.	Tejtermelési jelentés	havonként	Mezőgazdasági Kutatóintézet Gazdasága, Martonvásár
62.	Mezőgazdasági termelészövetkezetre vonatkozó folyamatos számtartási és üzemstatistikai adatgyűjtés	havonként	120 mezőgazdasági termelészövetkezet
63.	Mezőgazdasági termelészövetkezetek adatgyűjtőive	évenként	120 mezőgazdasági termelészövetkezet
C) Társhatóságok			
64.	Társadalombiztosítási statisztikai jelentés	havonként	MTA felügyelete alá tartozó, 30-nál több dolgozót foglalkoztató vállalatok, intézmények, valamint akadémiai státushellyel rendelkező intézmények és az MTA Gazdasági Hivatala
65.	Jelentés az 1963. július hónapban kifizetett családpótlék utalásokról gyermekszám szerinti részletezésben	évenként	MTA Családi pótlékot fizető hivatali, vállalati stb. fizetőhelyek
66.	Iparvállalatok havi jelentése	havonként	KUTESZ Akadémiai Nyomda
67.	Adatszolgáltatás a költségvetési szervek béralfelhasználásáról	negyedévenként	MTA Gazdasági Hivatala MTA felügyelete alá tartozó kutatóintézetek
68.	Teljesítményi jelentés a közületi gépjárművekről	negyedévenként	Gépjárművet üzemeltető vállalatok
69.	Jelentés a túlfogyasztó gépkocsik hajtóanyag és motorolaj felhasználásáról	havonként	Gépjárművet üzemeltető vállalatok (a túlfogyasztó gépkocsiról)

Az adatszolgáltatásra kötelezett szervek			Engedélyezés száma
a beszámolójelentést			
mely szervnek	milyen határidőre	hány példányban	
küldik meg			
5	6	7	8
MTA Terv- és Pénzügyi Titkárság Költségvetési osztályának	tárgynegyedévet követő hó 10.	1	05—5/1957.
MTA Terv- és Pénzügyi Titkárság Terv- és Beruházási Osztályának	1963. február 20.	2	110.580/1962.
MTA illetékes osztályainak	1963. március 15.	2	05—6/1957.
MTA Elnökségi Titkárságának	1963. március 25.	2	05—6/1957.
MTA Terv- és Pénzügyi Titkárságának	1963. március 25.		
MTA Jóléti Csoportjának	tárgynegyedévet követő hó 5.	1	05—4/1957.
MTA Jóléti Csoportjának	tárgyhót követő hó 5.	1	14.379/1956.
MTA Jóléti Csoportjának	tárgynegyedévet követő hó 5.	1	05—5/1957.
MTA Terv- és Pénzügyi Titkárság Vállalati osztályának	tárgyhót követő hó 5.	1	05—8/1957.
MTA Mezőgazdasági Üzemtani Intézetének	tárgyhót követő hó 15.	1	05—10/1957.
MTA Mezőgazdasági Üzemtani Intézetének	zárszámadás után 1 hónap	1	05—12/1957.
adatigénye			
Területileg illetékes SzTK szervnek	tárgyhót követő hó 12.	1	1/1959.
Területileg illetékes SzTK szervnek	1963. aug. 15.	1	2/1959.
MNB fióknak	tárgyhót követő hó 16.	1	2153/1957.
MTA Terv- és Pénzügyi Titkárság Vállalati osztályának			
MNB fióknak	tárgynegyedévet követő hó 4.	1	2662/1961.
Központi gépkocsielőadónak	tárgynegyedévet követő hó 15.	1	KPM 43/1957.
Központi gépkocsielőadónak KPM Autófelügyeletnek	tárgyhót követő hó 10.	1	KPM 61/1957.

INDEX: 25.105

AKADÉMIAI KÖZLÖNY, a Magyar Tudományos Akadémia hivatalos lapja. Megjelenik rendszerint havonta kétszer. — A szerkesztésért felelős: a Magyar Tudományos Akadémia Elnökségi Titkárságának vezetője.

Kiadja: az Akadémiai Kiadó, Budapest V., Alkotmány u. 21. — Felelős: Bernát György, az Akadémiai Kiadó igazgatója — 650 példány

A kiadvány előfizethető vagy példányonként megvásárolható: az Akadémiai Kiadónál, Budapest V., Alkotmány u. 21. telefon: 111-010, MNB egyszámlaszám: 46., csekkbefizetési számla: 05 915 111-46; az Akadémiai Könyvesboltban, Budapest V., Váci u. 22. telefon: 185-612; a Posta Központi Hírlap Irodánál, Budapest V., József nádor tér 1. telefon: 180-850. Csekkszámla: egyéni 61257, közületi 61066
Evi előfizetési díj 48,— Ft

63.56750 Akadémiai Nyomda, Budapest — Felelős vezető: Bernát György

Akadémiái Közlöny

A Magyar Tudományos Akadémia Hivatalos Lapja

Kiadja:
A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
HIVATALA

BUDAPEST, 1963. MÁRCIUS 31.

TARTALOM

Törvények, rendeletek, határozatok	1002/1963. (III. 10.) Korm. határozat	Az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság szervezetéről és működéséről szóló 1003/1962. (I. 27.) Korm. számú határozat módosításáról 29
Miniszteri rendeletek és utasítások	5/1963. (Tg. É. 5.) OT. 1/1963. (II. 24.) M. M. 1/1963. (III. 12.) I. M. 103/1963. (5) Mü. M.	Az éves kutatási tervek kidolgozásáról 29 A címzetes egyetemi (főiskolai) tanárokról és docensekről 37 Az Országos Fordító és Fordításhitelesítő Iroda jogköré- ről és működéséről 37 A gépjárművezetők munkafeltételeinek és munkabéré- nek megállapításáról szóló 111/1959. (10—11.) Mü. M. és 120/1960. (13.) Mü. M. sz. utasítások módosításáról 38
Közlemények	81/1963.	A Magyar Tudományos Akadémia Közgazdaságtudo- mányi Intézete pályázati hirdménye 39

Jogszabályok

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kor-
mány 1002/1963. (III. 10.) számú
határozata

az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság szer-
vezetéről és működéséről szóló 1003/1962. (I. 27.)
Korm. számú határozat módosításáról

Az 1.003/1962. (I. 27.) Korm. számú határozat
4. b) pontja helyébe az alábbi rendelkezés lép:

„b) A műszaki fejlesztési célkitűzések meg-
valósítása érdekében tanulmányozza, hogy a gaz-
dasági irányítási, tervezési, pénzügyi- és ellen-
őrzési módszerek hogyan segítik vagy akadályozzák
a műszaki fejlesztést.”

Kádár János s. k.,
a Magyar Forradalmi Munkás-
Paraszt Kormány elnöke.

Miniszteri rendeletek és utasítások

Az Országos Terhivatal elnökének 5/1963. (Tg.
É. 5.) OT. számú

utasítása

az éves kutatási tervek kidolgozásáról

Az országos távlati tudományos kutatási terv-
ről (továbbiakban: távlati kutatási terv) szóló
2007/1962. (III. 6.) számú kormányhatározat 4.

pontjában nyert felhatalmazás alapján — a Tuda-
mányos és Felsőoktatási Tanács elnökével egyet-
értésben — a következőket rendelem:

1. §

(1) Éves kutatási tervet kötelesek készíteni a
12/1962. (Tg. É. 10.) OT. számú utasítás 1. sz.
mellékletében felsorolt minisztériumok és országos
hatáskörű szervek (továbbiakban: minisztériumok)
irányítása alá tartozó kutatóhelyek.

(2) Ezen utasítás szempontjából kutató helynek
kell tekinteni:

a) a főhivatású kutató- és fejlesztő intézeteket,
valamint az önálló költségvetési vagy önelszámoló
egységként működő további laboratóriumokat, il-
letve kutatócsoportokat (továbbiakban: kutató-
intézetek);

b) az egyetemi tanszékeket és klinikákat, to-
vábbá a tudományos kutatással is foglalkozó fő-
iskolai tanszékeket (továbbiakban: tanszékek);

c) és azokat az egyéb intézményeket (vállalato-
kat, gazdaságokat, múzeumokat, levéltárakat stb.),
melyek a minisztériumok ötéves kutatási tervében
a 12/1962. (Tg. É. 10.) OT. számú utasítás szerint
készített „A—1” sz. tervlapok 4., illetve 6. osz-
lopaiban szerepelnek (továbbiakban: egyéb intéz-
mények).

2. §

(1) Az éves kutatási terv a kutatóhely éves
tervének önálló tervfejezete, amely a kutatóhelyen
az adott tervében tervezett kutatásokat tartal-
mazza.

- (2) Az éves kutatási terv három részből,
 a) kutatási tématervből (továbbiakban: téma-
 terv)
 b) a szükséghez és a téma természetéhez képest
 a kutatás eredményhasznosítási tervéből (továb-
 biakban: eredményterv) és
 c) a fontosabb gazdasági mutatószámokból áll.
 (3) A kutatóhely éves terve gazdasági (munka-
 ügyi, önköltségi, illetve létszám, kiadási-bevételi,
 beruházási stb.) tervfejezeteinek, illetve költség-
 vetésének kidolgozására a tervjavaslat, illetve
 költségvetési javaslat készítésére vonatkozó külön
 rendelkezések az irányadók.
 (4) Az éves kutatási tervnek a kutatóhely
 gazdasági tervfejezeteivel összhangban kell lennie.

I.

Az éves kutatási terv tématerve

3. §

- (1) A tématerv a kutatóhelyen az adott terv-
 évben végzendő kutatások témáit és azoknak fon-
 tosabb adatait tartalmazza.
 (2) A tématervet kutatási téma mélységig kell
 elkészíteni. A kutatási téma fogalmára nézve a
 12/1962. (Tg. É. 10.) OT. számú utasítás 5. § d)
 pontja az irányadó.
 (3) A tématervbe elsősorban azokat a kutatási
 témákat kell felvenni, amelyeknek művelése az
 érdekelt koordináló bizottságok ajánlásai alapján
 a távlati kutatási tervben, illetve az érdekelt
 minisztériumok ötéves kutatási tervében szereplő
 témacsoportokból az adott kutatóhelyre hárulnak.
 Tartalmaznia kell továbbá a tématervnek azokat
 a távlati, illetve ötéves kutatási terven kívüli témá-
 kat is, amelyeknek felvételét a kutatóhely irányító
 szerve, illetve a kutatóhely vezetője a szakterület
 fejlesztése érdekében szükségesnek tartja.
 (4) A koordináló bizottságok a fő feladat meg-
 oldása érdekében a tervévben szükségesnek ítélt
 kutatási témákra vonatkozó ajánlásaikat — az
 adott tervévet megelőző év július 1-ig — a szá-
 mításba vett kutatóhelyek vezetőjének és a kutató-
 hely felügyeletét ellátó minisztériumnak egyidejű-
 leg küldik meg.
 (5) Az egyetemekkel (főiskolákkal) rendelkező
 minisztériumok azon tanszékekre vonatkozó aján-
 lásokat, amelyeknek kutatómunkáját a miniszté-
 rium és a Magyar Tudományos Akadémia (továb-
 biakban: MTA) közötti megállapodás alapján —
 az MTA irányítja az MTA-hoz továbbítják.

4. §

- (1) A tématerv minden egyes témájáról egy-
 séges témalapot kell készíteni.
 (2) A témalapok szolgálnak a kutatóhelyeken
 az adott tervévben folyó kutatómunka nyilván-
 tartására.
 (3) A témalap az irányító szerv vagy a kutató-
 hely vezetőjének utasítása alapján további rova-
 tokkal is kiegészíthető.
 (4) A tématerv mellékleteként benyújtandó
 témalapok példányszámáról az irányító szerv intéz-
 kedik.

5. §

- (1) A tématervet a kutatóintézetek és az egyéb
 intézmények a jelen utasításhoz mellékelt 2/a sz.
 minta, a tanszékek a 2/b sz. minta szerint —
 A/3 formátumban — készítik el.
 (2) A tématerv a témákat a következő csoport-
 osításban tartalmazza:
 a) a távlati kutatási tervből adódó témákat
 fő feladatonként a Határozatok Tára 1962. évi 4.
 számában közölt decimális számozás, illetve annak
 a koordináló bizottságoktól kapott tájékoztatás
 alapján történő további részletezése szerinti sor-
 rendben;
 b) az egyéb témákat az irányító szerv által
 előírt, illetve a kutatóhely vezetője által meghatá-
 rozott sorrendben;

(3) A tématerv összeállítása után meg kell
 állapítani, hogy a koordináló bizottságok által
 ajánlott témák közül melyek nem kerültek a
 tématervbe felvételre. Ezekről — a tématerv,
 illetve az éves kutatási terv mellékleteként —
 a kutatóhely vezetője kimutatást köteles készíteni,
 témánként megindokolva, hogy a tématervbe való
 felvételt mi akadályozta.

(4) A felvételre nem került témákról — a fel-
 vétel akadályának megjelölésével — a kutató-
 hely vezetője az érdekelt koordináló bizottságokat
 a tervévet megelőző év október 1-ig értesíteni
 köteles.

Az éves kutatási terv eredményterve

6. §

- (1) Az eredményterv azokat az adott tervévet
 megelőző évben, továbbá az adott tervévben be-
 fejezett, illetve előreláthatóan befejezésre kerülő
 alkalmazott- és fejlesztési kutatási témákat tartal-
 mazza, amelyeknek gyakorlati bevezetését a kutató-
 hely vezetője lehetségesnek tartja.
 (2) A várható népgazdasági eredményt — ahol
 erre lehetőség van — számszerűen kell közölni.
 Reális számítási alap hiányában a várható nép-
 gazdasági eredményre szöveges értékelésben is rá
 lehet mutatni.
 (3) Az adott tervévben befejezésre kerülő, a
 távlati kutatási terv valamely fő feladatához tar-
 tozó témáknál azok — a tématervben szereplő —
 decimális számát a „Megjegyzés” rovatban fel
 kell tüntetni.
 (4) Az eredménytervet a jelen utasításhoz mel-
 lékelt 3. sz. minta alapján kell elkészíteni.

Az éves kutatási terv gazdasági mutatószámai

7. §

- (1) A gazdasági mutatószámokat a kutató-
 intézetek és egyéb intézmények a jelen utasítás-
 hoz mellékelt 4/a sz. táblaminta, a tanszékek a
 4/b sz. táblaminta szerint a gazdasági tervfeje-
 zetekben szereplő adatok alapján — A/4 for-
 mátumban — állítják össze.
 (2) A mutatószámokat a következő szempontok
 figyelembevételével kell összeállítani:
 a) Összes létszámként
 — a kutatóintézeteknél az engedélyezett össz-
 létszámot;

— a tanszékeknél a tanszéki besorolású oktatók a kutatással is foglalkozó oktatási segédszemélyzet, valamint a kutatóintézetek dolgozóinak bérrendezéséről intézkedő 127/1960. (18) Mü. M. sz. utasítás (továbbiakban: kutatóintézeti bérrendszer) alapján besorolt dolgozók összes engedélyezett létszámát;

— az egyéb intézményeknél a kutatóintézeti bérrendszer alapján besorolt dolgozók, illetőleg más (pl. a 132/1961. (23) Mü. M. sz. utasítás) besorolás esetén csak a kutatást közvetlenül szolgáló dolgozók engedélyezett, illetve tervezett összes létszámát kell számításba venni. Az egyéb intézmények központi ügyvitelét stb. ellátó személyzet létszámadatait az éves kutatási terv elkészítésekor figyelmen kívül kell hagyni.

b) *Tudományos kutatóknak* a kutatóintézeti bérrendszer alapján besorolt tudományos kutatókat (930—935. kulcsszámok + tudományos gyakornokok) és a 940—946. kulcsszámú munkakörbe besoroltak közül az egyetemet vagy főiskolát végzett műszaki dolgozókat, valamint a tanszéki besorolású oktatókat kell tekinteni. Más [pl. a 132/1961. (23) Mü. M. sz. utasítás] besorolás esetén az előbbivel egyező módon kell a tudományos kutatóknak minősülő dolgozók létszámát meghatározni.

c) *Tudományos segédszemélyzetnek* a kutatóintézeti bérrendszer alapján a 940—946 kulcsszámú munkakörbe besoroltak közül a diplomával nem rendelkezőket, valamint a 947—949, 967—970, 980—983. kulcsszámú munkakörbe besorolt kutatási segéderőket kell tekinteni. A tanszékek esetében ide kell számítani a kutatómunkában is résztvevő oktatási segéderőket is. A társadalomtudományi kutatóhelyek itt kell hogy feltüntessék a kutatást közvetlenül szolgáló adminisztratív ügyviteli dolgozókat is. Más [pl. a 132/1961. (23) Mü. M. utasítás] besorolás esetén az előbbivel egyező módon kell a tudományos segédszemélyzetnek minősülő dolgozók létszámát meghatározni.

d) *Kutatási költségkeretnek*

— a kutatóintézeteknél az összes költségek keretszámát;

— a tanszékeknél a tudományos munkát irányító minisztérium céltámogatási keretén (beleértve a bérköltségeket is) túl kutatási költségnek csak az oktatók éves bruttó beralapjának egyharmadát + ennek (a dologi — rezszi — kiadások miatt) 50%-át (vagyis összesen a beralap felét);

— az egyéb intézményeknél pedig csak a közvetlenül kutatást szolgáló kiadások — elkülönített adatok hiányában becslés alapján meghatározott — keretszámát kell tekinteni.

Megbízásos (pl. KK) munkák költségeit csak a megbízó kutatóhelynél kell figyelembe venni.

e) *Kutatást közvetlenül szolgáló beruházásként*

— a kutatóintézeteknél az összes beruházást;

— a tanszékeknél és az egyéb intézményeknél csak a kutatást közvetlenül szolgáló — elkülönített adatok hiányában becslés alapján meghatározott — beruházásokat kell számításba venni.

(3) A témalapon és a tématervből szereplő gazdasági adatok kitöltésénél a (2) bekezdésben szereplő szempontokat értelemszerűen alkalmazni kell.

II.

Az éves kutatási terv benyújtása és jóváhagyása

8. §

(1) Az éves kutatási tervet a kutatóintézetek és az egyéb intézmények irányító szervüknek, a tanszékek az egyetem (főiskola) rektorának (igazgatójának) küldik meg, a (2) bekezdésben, illetőleg az (5) és (6) bekezdésben foglaltak figyelembevételével.

(2) A jelen utasítás 3. § (5) bekezdésében meghatározott, a Magyar Tudományos Akadémia által támogatott és a kutatás tekintetében irányítása alá tartozó egyetemi (főiskolai) tanszékek, illetőleg kutatócsoportok vagy munkaközösségek éves kutatási tervjavaslatukat az MTA illetékes tudományos osztályainak küldik meg jóváhagyásra. Ezzel egy időben a tervek egy példányát az egyetem rektorához is kötelesek megküldeni.

(3) Az egyetem (főiskola) rektora (igazgatója) a tanszékek éves kutatási tervei alapján — a jelen utasításhoz mellékelte 2/b számú minta szerint az 5. § (2) bekezdésében szabályozott módon és a jelen szakasz (5) bekezdésében foglaltak figyelembevételével — összeállítja az egyetem (főiskola) éves kutatási tervét.

(4) Az éves kutatási tervek benyújtásának határidejét az irányító szerv — az Országos Tervhivatal, illetve a Pénzügyminisztérium éves tervkészítésre vonatkozó utasításával összhangban — évenként szabályozza.

(5) Azok az egyetemek (főiskolák), amelyek egyes tanszékeinek kutatómunkáját az MTA irányítja, a (3) bekezdésben előírtakat két részre osztva készítik el. Az A) rész az irányító minisztérium, a B) rész az MTA tudományos irányítása alatt álló tanszékek témáit, illetőleg éves kutatási terveit tartalmazza. Az egyetem éves kutatási tervét az egyetem (főiskola) rektora (igazgatója) irányító szervének megküldi az A) rész jóváhagyása végett, és egyidejűleg megküldi a B) részben foglalt akadémiai kutatóhelyek tervjavaslataira vonatkozó észrevételeit a Magyar Tudományos Akadémiának.

(6) Azok az egyéb intézmények, amelyek egyes részlegeinek kutatómunkáját az MTA irányítja, két (A és B) éves kutatási tervet készítenek. Az A) részben az irányító szerv, a B) részben az MTA által irányított kutatómunkára vonatkozó adatok szerepelnek.

9. §

(1) Az éves kutatási tervet a kutatóhely irányító szerve a (2)—(4) bekezdések figyelembevételével egyidejűleg, de legkésőbb a tervét megelőző év december 20-ig hagyja jóvá.

(2) A jelen utasítás 5. § (4) bekezdése alapján érintett koordináló bizottság a tématervből fel nem vett olyan téma vonatkozásában, melynek művelését a fő feladat megoldása érdekében a tervében fontosnak tartja, a fő feladatért felelős minisztérium útján a kutatóhely irányító szervének észrevételt tehet.

(3) A jelen utasítás 8. § (5) és (6) bekezdései szerint készített A) rész jóváhagyásakor az irányított

szerv vegye figyelembe a kutatóhelyeknek a tervezés évét megelőző évben végzett munkájáról az MTA illetékes szakbizottságainak a tervezés évében kialakított véleményét.

(4) A kutatóhelyek tematikai terveit a költségvetési alapokmányuk, illetve gazdasági tervfejezeteik és beruházási tervük alapján a jelen utasítás 4/a, illetve 4/b mintája szerint kimutatott gazdasági mutatószámok figyelembevételével kell jóváhagyni. Amennyiben a költségvetési előirányzat, illetve a gazdasági tervfejezetek és a beruházási terv a tervét megelőző év december 20-ig nem kerülnek jóváhagyásra, a tematikai terveket előzetes — a tárgyalás alatt levő költségvetésben, illetve gazdasági tervfejezetekben és a beruházási tervben foglalt igények alapján összeállított — gazdasági mutatószámok figyelembevételével kell elbírálni és jóváhagyni.

(5) Az éves kutatási terv jóváhagyására beküldendő példányszámot az irányító szerv szabályozza.

III.

Egyéb feladatok

10. §

(1) Az irányító szervek a jóváhagyott éves kutatási tervek 1—1 példányát az Országos Tervhivatalnak, valamint a Tudományos és Felsőoktatási Tanácsnak a jóváhagyást követő 15 napon belül küldjék meg.

(2) A kölcsönös tájékoztatás érdekében az egyetemekkel rendelkező minisztériumok és az MTA a jelen utasítás 8. §-a szerint jóváhagyott kutatási terveket a jóváhagyást követő 15 napon belül egymásnak kölcsönösen küldjék meg.

(3) A távlati kutatási tervhez tartozó témákról a jóváhagyott témalapok egy példányát a kutatóhely vezetője az éves kutatási terv jóváhagyását követő 8 napon belül az érintett koordináló bizottságoknak küldje meg.

(4) Azokról a jelen utasítás 5. § (3) bekezdése szerint készített kimutatásokban szereplő témákról, amelyekkel kapcsolatban a jelen utasítás 9. § (2) bekezdése alapján észrevétel érkezett és a jóváhagyás során sem kerültek a kutatóhelyek éves kutatási terveibe felvételre, a kutatóhely irányító szerve kutatóhelyenként kimutatást köteles készíteni. E kimutatást — melyen témánként kell rámutatni a tervbe való felvétel akadályára — a jóváhagyott éves kutatási tervekkel egy időben kell a Tudományos és Felsőoktatási Tanácsnak megküldeni.

IV.

Az 1963. évi éves kutatási tervek elkészítése

11. §

(1) Azok a kutatóhelyek, amelyek jelen utasítás hatálybalépéséig az 1963. évi éves kutatási tervüket még nem készítették el, az 1963. évi éves kutatási terv elkészítésénél a jelen utasításban foglaltak szerint kötelesek eljárni.

(2) A jelen utasításban foglaltak csak az 1964. évi éves kutatási tervek készítésénél kötelezőek mindazokra a kutatóhelyekre, melyek az 1963. évi

kutatási terveiket a jelen utasítás hatálybalépéséig már elkészítették. Ezen kutatóhelyeknek az 1963. évi éves kutatási terveit a TFT az érdekelt minisztériumok bevonásával fogja a jelen utasításban szabályozott módon összeállítani.

(3) Az 1963. évi éves kutatási terv elkészítésénél a jelen utasításban mellékelt 1. sz. minta szerint A/4 formátumú témalapot kell használni.

(4) Azok a kutatóhelyek, amelyek folyamatos jellegű témanyilvántartást (témanyitó lapot, témnaplót, témakönyvelést stb.) vezetnek, ezeknek felhasználásával készítsék el az 1963. évi tervév témalapjait.

(5) A jelen utasítás 10. § (3) bekezdésében foglaltakat és a jelen utasítás 10. § (4) bekezdés szerint készített kimutatást a kutatóhelyek 1963. évi éves tervének jóváhagyását követő 15 napon belül kell végrehajtani, illetve a TFT-nek megküldeni.

(6) A jelen szakasz (1) bekezdés szerint elkészített éves kutatási terveket a jelen utasítás 10. § (1) és (2) bekezdésekben meghatározott szerveknek az 1963. évi éves terv jóváhagyását követő 30 napon belül meg kell küldeni.

(7) A jelen szakasz (1) bekezdése szerint elkészítendő éves kutatási tervek készítését a minisztériumok a jelen utasítással összhangban levő végrehajtási utasításokban — szükség szerint — szabályozhatják.

12. §

Ez az utasítás kihirdetése napján lép hatályba és első ízben — a jelen utasítás 11. § (2) bekezdésében foglaltak figyelembevételével — az 1963. évi kutatási tervek kidolgozásánál kell alkalmazni.

Osztrovszki György s. k.
az Országos Tervhivatal
elnökhelyettese

1. sz. minta

Irányító szerv:	
Egyetem, kar:	A téma nyilván-
Kutatóhely:	tartási (decimális)
Kutatórészleg (osztály, labor)	száma:
.....	

T é m a l a p

az 1963. évi kutatási tervhez

1. A téma megnevezése:
2. A téma célkitűzése:
3. A téma tervévi részkitűzése:
4. A kutatás kezdete: év, befejezése: év
5. A kutatás szintje: alap-, alkalmazott, fejlesztő (megfelelő aláhúzendő)
6. A témafelelős neve:
beosztása: tud. fokozata:

7. A téma kidolgozásában résztvevő kutatók, oktatók száma:
 segéderők száma:
8. A téma tervévi becsült költségigénye: ezer Ft
9. A kutatásban együttműködő intézmények megnevezése:
10. A kutatás nemzetközi együttműködés keretében folyik-e? Igen — nem (megfelelő aláhúzendó)
 Ha igen, akkor a reláció és forma megnevezése:
11. Alkalmazott, ill. fejlesztési kutatás esetén:
 a) a tervezett hasznosítás módja:
-
 helye:
- b) a bevezetés várható népgazdasági eredménye számítás vagy becslés alapján számszerűen, esetleg szöveges értékelés:

P. H.

Keltezés

.....
 a kutatóhely vezetője

Megjegyzések a „Témalap”-hoz:

- a) A távlati kutatási tervhez tartozó témáknál nyilvántartási számként a — koordináló bizottság által közölt — megfelelő decimális számot kell feltüntetni.
- b) A kutatási szintek meghatározását lásd „A kutatómunka szervezésével kapcsolatos fogalmak értelmezéséről” szóló TFT közleményben, Magyar Tudomány, 1962. 1. sz. 49—50. oldal.
- c) A kutatók és segéderők fogalmának meghatározását a 7. § (2) bekezdése tartalmazza.
 Az egy témán dolgozók létszámát a tervezett munkaidőnek a dolgozók éves munkaidejével való összevetése alapján egész-, szükség szerint törtszamban úgy kell megadni, hogy a halmozódás elkerülhető legyen. (Pl. 1 fő 6 hónapig 1 témán, 3—3 hónapig más 2 témán dolgozik, akkor 0,5, ill. 0,25—0,25 fő irandó be.)
- d) A becsült költségigény megállapításánál csak a közvetlen működési költségeket kell figyelembe venni (a 6—7. pontban megjelöltek megfelelő bérhányadát + a témát terhelő összes közvetlen költséget). Az irányító minisztérium bizonyos témák (pl. meghatározott értékhatáron aluli költségigényes témák vagy társadalomtudományi témák stb.) esetében engedélyezheti, hogy a kutatóhely ezt a rovatot ne töltsse ki.

2/a sz. minta

Felügyeleti szerv:

Kutatóhely:

T é m a t e r v
 (a kutatóintézetek és egyéb intézmények részére)

Sor- szám	A téma		Kutatás szintje (ap, ak, fe)	A kutatás		Kidolgozásban résztvevő		A téma becsült terv- évi költség- igénye (ezer Ft)	Nemzetközi kötelezett- ségből folyó kuta- tás esetén a reláció és a forma meg- nevezése	Kutatásban együttmű- ködő intézmények megnevezése	Meg- jegyzés
	nyilvántartási (decimális) száma	megnevezése		kezdeti (év)	befejezési (év)	kuta- tók	segéd- erők				
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.

Megjegyzés :

1. Kutatási témákat az 5. § (2) bekezdésében foglaltak alapján kell csoportosítani.
2. A 4. rovat kitöltésénél a kutatási szintek meghatározását lásd a 113/1962. (P. K. 6.) P. M. számú utasítás 4. sz. mellékletében, illetőleg a Magyar Tudomány 1962. 1. sz. 49—50. oldalán.
3. A 7—8. rovatok kitöltésénél az egy témán dolgozók létszámát a tervezett munkaidőnek a dolgozók éves munkaidejével való összevetése alapján egész — szükség szerint — tört szamban úgy kell megadni, hogy a halmozódás elkerülhető legyen. (Pl. egy fő hat hónapig egy témán, három-három hónapig két témán dolgozik, akkor 0,5, illetőleg 0,25—0,25 fő irandó be.)
4. A 7—9. rovatok kitöltésénél a 7. §-ban foglaltakat kell figyelembe venni.
5. A megjegyzés rovatban kell feltüntetni a speciális forrásból (pl. céltámogatás) finanszírozott témák esetében a forrás megnevezését.

P. H.

.....
 a kutatóhely vezetőjének aláírása

Felügyeleti szerv:

Kutatóhely:

2/b sz. minta

T é m a t e r v
az egyetemi (főiskolai) tanszékek részére

Sor- szám	A téma		Kutatás szintje (ap, ak, fe)	Kutatás		Kidolgozásban résztvevő				A téma becsült tervévi költség- igénye (ezer Ft)	Nemzetközi kötelezett- ségből folyó kutatás esetén a reláció és a forma meg- nevezése	Kutatásban együtt- működő intézmé- nyek meg- nevezése	Megjegyzés
	nyilván- tartási (decimális száma)	megnevezése		kez- dete (év)	befeje- zése (év)	oktatók száma (fő)	kutatók száma (fő)	okta- tási segéd- erők száma (fő)	kuta- tási segéd- erők száma (fő)				
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.

Megjegyzés:

1. Kutatási témákat az 5. § (2) bekezdésben foglaltak alapján kell csoportosítani.
2. A 4. rovat kitöltésénél a kutatási szintek meghatározását lásd a 113/1962. (P. K. 6.) P. M. sz. utasítás 4. sz. mellékletében, illetőleg a Magyar Tudomány 1962. 1. sz. 49–50. oldalán.
3. A 7–10. rovat kitöltésénél az egy témán dolgozók létszámát a tervezett munkaidőnek a dolgozók éves munkaidejével való összevetése alapján egész — szükség szerint tört — számban úgy kell megadni, hogy a halmozódás elkerülhető legyen. (Pl. egy fő hat hónapig egy témán, három-három hónapig másik két témán dolgozik, akkor 0,5, illetve 0,25–0,25 fő irandó be.)
4. A 7–11. rovatok kitöltésénél a 7. §-ban foglaltakat kell figyelembe venni.
5. A megjegyzés rovatban kell feltüntetni speciális forrásból (pl. céltámogatás) finanszírozott témák esetében a forrás megnevezését.
6. A 8. § (3) bekezdésében szabályozott egyetem (főiskola) éves tématervét ugyanilyen lapon kell elkészíteni. A 14. rovatban a tanszékek nevét kell beírni. E tématervet a rektor írja alá.

P. H.

.....
a kutatóhely vezetőjének aláírása

Irányító szerv:

Kutatóhely:

3. sz. minta

E r e d m é n y t e r v
(az alkalmazott és fejlesztési kutatási témákra)

Sorszám	A téma megnevezése	A kutatás befejezésének éve	Az eredmény megjelölése.	A kutatási eredmény gyakorlati hasznosításának helye (iparág, intézmény, vállalat stb.)	A gyakorlati hasznosítást követő tervévben várható népgazdasági eredményszámítás vagy becslés alapján	Megjegyzés
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.

Megjegyzés:

1. A várható népgazdasági eredményre számszerűen vagy szóvegesen kell rámutatni.

2. A 7. rovatban kell feltüntetni azt, hogy a felhasználásra van-e már az arra illetékes szervvel megállapodás.

P. H.

.....
a kutatóhely vezetője

Irányító szerv:

Kutatóhely:

4/a sz. minta

Gazdasági mutatószám tábla
(kutatóintézetek és egyéb intézmények részére)

A mutatószám megnevezése	(tervén)-ben	(tervévet megelőző év)-ben
1.	2.	3.
1. Létszám összesen: (fő)		
Ebből:		
Tudományos kutató		
Diplomás műszaki		
Tudományos segéderő		
2. Kutatási költségkeret (ezer Ft-ban, egy tizedessel)		
3. Beruházás összege összesen (ezer Ft-ban, egy tizedessel)		
Ebből:		
Építés		
Belföldi gép-műszer		
Import gép-műszer		
Egyéb		

.....
a kutatóhely vezetője

P. H.

Megjegyzés :

E tábla kitöltésénél a 7. § (2) bekezdésében foglaltakat kell figyelembe venni.

Irányító szerv:

Kutatóhely:

4/b sz. minta

**Gazdasági mutatószám tábla
(tanszékek részére)**

A mutatószám megnevezése	(tervív)-ben	(tervévet megelőző év)-ben
1.	2.	3.
1. Létszám összesen: (fő)		
Ebből:		
Tanszéki besorolású létszám összesen, ebből:		
Tanszéki oktató		
Tanszéki segéderő		
Kutatóintézeti besorolású létszám összesen, ebből:		
Tudományos kutató		
Diplomás műszaki		
Tudományos segéderő		
2. Kutatási költségkeret összesen (ezer Ft-ban, egy tizedessel)		
Ebből:		
Oktatási költségvetés terhére		
Kutatási keretből		
3. Közvetlen kutatási beruházás összesen (ezer Ft-ban, egy tizedessel)		
Ebből:		
Építés		
Belföldi gép-műszer		
Import gép-műszer		
Egyéb		

.....
a kutatóhely vezetője

P. H.

Megjegyzés:

E tábla kitöltésénél a 7. § (2) bekezdésében foglaltakat kell figyelembe venni.

A művelődésügyi miniszter 1/1963. (II. 24.)
M. M. számú

rendelete

a címzetes egyetemi (főiskolai) tanárokról és docensekről

A 35/1962. (IX. 16.) Korm. számú rendelet 2. § f) pontjában kapott felhatalmazás alapján az egészségügyi miniszterrel és a földművelődésügyi miniszterrel, valamint a Magyar Testnevelési és Sport Tanács elnökével egyetértésben az alábbiakat rendelem.

1. §

(1) A címzetes egyetemi (főiskolai) tanár, illetőleg címzetes egyetemi (főiskolai) docens címet (a továbbiakban: cím) a tudományok doktora és kandidátusa, valamint kiváló gyakorlati szakember kaphatja, ha

a) az egyetemen vagy a főiskolán oktatott tudományszak önálló művelésére képes,

b) legalább két tanéven át meghívott előadóként részt vett az egyetem vagy a főiskola oktatómunkájában, és

c) munkaviszony alapján felsőoktatási intézménynél oktatói munkakört nem tölt be.

(2) Olyan személynél, aki tudományszakának egyetemi (főiskolai) tanári (docensi) szintű oktatására képes, az egyetem (főiskola) felett felügyeletet gyakorló miniszter, illetőleg a Magyar Testnevelési és Sport Tanács elnöksége (a továbbiakban: a felügyeletet gyakorló miniszter) az (1) bekezdés b) pontjában előírt feltételtől eltekinthet.

2. §

(1) A cím adományozására minden év március 1. napjáig — az első alkalommal 1963. évben június 1. napjáig — az egyetem (főiskola) vezetője — az intézmény tanácsának meghallgatásával — tesz javaslatot a felügyeletet gyakorló miniszterhez. Több karra tagozódó egyetemen a javaslat-tételre — a kari tanács állásfoglalásának figyelembevételével — a dékán tesz előterjesztést a rektorhoz.

(2) A cím adományozására tett javaslatban ismertetni kell a javasolt személy szakmai és tudományos munkásságát, emberi magatartását, valamint az egyetemi (főiskolai) oktatómunkában elért eredményeit. A javaslatnak ki kell terjednie arra is, hogy a cím adományozása milyen tudományzakra indokolt.

3. §

A cím viselője

a) az egyetem (főiskola) vezetőjének felkérésére a tantervben meghatározott, valamint egyéb — a szakképzés szempontjából fontos — előadást tarthat, vagy gyakorlati foglalkozást vezethet; a vállalt tanulmányi foglalkozásokat — az egyetemi (főiskolai) oktatómunkára vonatkozó rendelkezések betartásával — köteles ellátni;

b) az előadások, illetőleg a gyakorlati foglalkozások látogatását a hallgatók leckekönyvében igazolja, gyakorlati jegyet ad, és az általa oktatott tananyagból a hallgatókat vizsgáztathatja;

c) a tantervben előírt előadások megtartásáért, a gyakorlati foglalkozások vezetéséért és a vizsgáztatásért díjazásban részesül;

d) az egyetem (főiskola) vezetőjének engedélyével az előadásokon és gyakorlati foglalkozásokon kívül is használhatja az intézmény laboratóriumait, kutatási- és taneszközzeit.

4. §

A cím használatához való jogosultság megszűnik, ha viselője felsőoktatási intézménynél oktatói munkakörben munkaviszonyba lép.

5. §

Attól, aki a 3. §-ban előírt kötelességeit megszegi, vagy aki a cím viselésére erkölcsi, illetőleg politikai magatartása miatt, vagy azért, mert tudományszakának művelését elhanyagolja, érdemtelenné vált, a cím viselésének joga visszavonható.

A visszavonásra — az intézmény tanácsa véleményének meghallgatásával — az egyetem (főiskola) vezetője tehet javaslatot.

6. §

Ez a rendelet kihirdetése napján lép hatályba.

Ilku Pál s. k.,
művelődésügyi miniszter

Az igazságügyminiszter 1/1963. (III. 12.) I. M. számú

rendelete

az Országos Fordító és Fordításhitelesítő Iroda jogköréről és működéséről

A tolmácsi feladatok ellátásáról szóló 8/1962. (III. 22.) Korm. számú rendelet 6. §-ában foglalt felhatalmazás alapján — a tolmácsi tevékenységre vonatkozó részben a művelődésügyi miniszterrel egyetértésben — a következőket rendelem:

1. §

(1) Az Országos Fordító és Fordításhitelesítő Iroda (a továbbiakban: OFFI) feladata, hogy az állami, társadalmi és szövetkezeti szervek (szervezetek), valamint a lakosság részére fordításokat és ezzel összefüggő szolgáltatásokat végezzen, továbbá igazságügyi hatóságok előtt szóbeli tolmácsolást lásson el.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott feladatkörbe tartozik

a) idegen nyelvű szövegnek magyar nyelvre vagy más idegen nyelvre, úgyszintén magyar nyelvű szövegnek idegen nyelvre való hiteles fordítása;

b) más által készített fordítás hitelesítése;

c) idegen nyelvű iratról hiteles másolat készítése;

d) idegen nyelvű szövegnek magyar nyelvre vagy más idegen nyelvre, úgyszintén magyar nyelvű szövegnek idegen nyelvre való nem hiteles fordítása;

e) fordításokkal összefüggő egyéb munkák (lektorálás, leírás, sokszorosítás, korrektúra stb.) elvégzése;

f) az országos hatáskörű dokumentációs központokkal együttműködve tudományos, gazdasági, műszaki és kulturális jellegű idegen nyelvű tanulmányok (cikkek, könyvek stb.) rendszerezett jegy-

zékeinek összeállítása és az állami, társadalmi, szövetkezeti szervek (szervezetek) rendelkezésére bocsátása (figyelő szolgálat), valamint

g) szóbeli tolmácsolás igazságügyi hatóságok előtt az erre vonatkozó külön jogszabály szerint.

2. §

(1) Az állami, társadalmi és szövetkezeti szerv (szervezet), valamint a lakosság hiteles fordítás, (ordítás hitelesítése, valamint idegen nyelvű hiteles másolat elkészítése végett (1. § (2) bekezdésének a)–c) pontja) csak az OFFI-hoz fordulhat.

(2) Az állami, társadalmi és szövetkezeti szerv (szervezet) a működési körében felmerülő, könyvkiadáson, valamint a folyóirat (lap)-kiadáson kívüli nem hiteles fordítás elvégzése céljából az OFFI-hoz köteles fordulni, kivéve, ha

a) a fordítás elvégzésére állományában alkalmas személy van,

b) saját, illetőleg az alárendelt vagy a felügyeleti szerv irányítása alatt fordító iroda működik, és a fordítással ezt az irodát bizza meg, vagy a fordítást saját, illetőleg az alárendelt vagy a felügyeleti szerv dokumentációs osztálya, fordító részlege vagy fordítója végzi.

(3) Az országos hatáskörű dokumentációs központok feladatkörükben az állami, szövetkezeti és társadalmi szervek (szervezetek) részére nem hiteles fordítást készíthetnek.

(4) Az illetékes miniszter (országos hatáskörű szerv vezetője) az igazságügyminiszterrel egyetértésben a (2) bekezdésben foglaltaktól eltérően is rendelkezhet.

3. §

(1) Az OFFI az igazságügyminiszter felügyelete alatt működő gazdasági iroda, élén az igazságügyminiszter által kinevezett igazgató áll. Székhelye Budapest.

(2) Az OFFI személyzete rendszeresített állásra kinevezett szak-, adminisztratív és kisegítő alkalmazottakból, valamint szerződéses fordítókból (lektorokból) áll, akiknek létszámát az igazságügyminiszter állapítja meg. Egyes fordítási és azzal összefüggő tennivalókkal az OFFI-val munkaviszonyban nem álló személyek is — esetenként — megbízhatók.

4. §

Az 1. § (2) bekezdésének a)–f) pontjában meghatározott szolgáltatások elvégzését a Budapesten levő állami, társadalmi, és szövetkezeti szerv (szervezet), valamint a Budapesten lakó (tartózkodó) személy közvetlenül, a vidéken levő szerv (szervezet), illetőleg személy pedig közvetlenül vagy közjegyző útján kérheti.

5. §

(1) Díjtalan fordítás (hitelesítés) illeti meg azt a felet, akinek

a) keresete (jövedelme) nem haladja meg a havi hatszázötven forintot, vagyona pedig — a szokásos életszükségleti és berendezési tárgyakon felül — nincs, vagy

b) keresete (jövedelme) a havi hatszázötven forintot meghaladja, de a havi ezeröttszáz forintot nem éri el, vagyona — a szokásos életszükségleti

és berendezési tárgyakon felül — nincs, és legalább két személy eltartásáról gondoskodik,

feltéve, hogy a fordításra (hitelesítésre) kellően valószínűsített nyomós okból szüksége van.

(2) A fordítási (hitelesítési) díj felét köteles megfizetni az a fél, akinek keresete (jövedelme) a havi hatszázötven forintot meghaladja, de a havi ezeröttszáz forintot nem éri el, vagyona pedig — a szokásos életszükségleti és berendezési tárgyakon felül — nincs, feltéve, hogy a fordításra (hitelesítésre) kellően valószínűsített nyomós okból szüksége van.

(3) A kereseti (jövedelmi) és vagyoni viszonyokat a költségmentesség engedélyezésének alapjául szolgáló hatósági vagyoni bizonyítvánnyal [7/1957. (VII. 31.) I. M. számú rendelet] kell igazolni.

(4) A kedvezmény megadása felől az OFFI igazgatója dönt.

6. §

(1) Az elkészített munkát csak a munkáért járó összes díj ellenében lehet kiadni, illetőleg az állami, társadalmi és szövetkezeti szerv (szervezet) a munkáért járó díjat a munka kiadása után az e szerv (szervezet) és az OFFI között fennálló elszámolási rendszernek megfelelően köteles kiegyenlíteni. Az OFFI igazgatója a munka elkészítését előleg fizetésétől teheti függővé.

(2) Azt, hogy a fél az OFFI által végzett munkáért milyen összeget fizet, számlába kell foglalni. A számlát az elkészített munkával együtt kell a félnek átadni.

7. §

Az OFFI működése nem érinti az igazságügyi tolmácsok jogkörét, a közjegyzőknek az 50/1954. (I. K. 20.) I. M. számú utasítás 20—22., 48—49. §-ain alapuló jogait, valamint a hatóságoknak, hivataloknak és egyéb szerveknek azt a jogát, hogy törvényes hatáskörükben (ügykörükben) idegen nyelvű kiadmányt adhatnak ki, illetőleg magyar nyelvű kiadmányhoz az általuk elkészített hivatalos fordítást csatolhatják; érintetlenül maradnak az alaki felülhitelesítésre vonatkozó jogszabályok is.

8. §

(1) Ez a rendelet kihirdetése napján lép hatályba, rendelkezéseit 1963. március 1. napjától kezdődő hatállyal kell alkalmazni; egyidejűleg a 3/1954. (V. 18.) I. M. számú rendelet még hatályban levő rendelkezései hatályukat veszítik.

(2) Az OFFI szervezetét és ügyvitelét, valamint az általa végzendő fordítás, hitelesítés és tolmácsolás díját külön jogszabály állapítja meg.

Dr. Nezvál Ferenc s. k.,
igazságügyminiszter.

A munkaügyi miniszter 103/1963. (5) Mü. M. számú.

u t a s í t á s a

a gépjárművezetők munkafeltételeinek és munkabérének megállapításáról szóló 111/1959. (10—11) Mü. M. és 120/1960. (13) Mü. M. számú utasítások módosításáról

A közlekedés és postaügyi miniszterrel, valamint a Szakszervezetek Országos Tanácsával egyetértésben az alábbi utasítást adom ki:

1. A 111/1959. (10—11) Mü. M. számú utasítás 16/a pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

„16/a Kéttengelyes pótkocsi vontatása esetén a gépjárművezetőnek vontatási óránként a havi alapbérére 210-ed részének 20 százalékát; egytengelyes 0,5 tonnán felüli teherbírású teherutánfutó vontatása esetén 10 százalékát kell pótlékként fizetni. Minden további pótkocsi és az előzőekben meghatározott teherutánfutó vontatása esetén újabb 10 százalék pótiék fizetendő.”

2. A 120/1960. (13) Mü. M. számú utasításhoz mellékelt „Gépjárművezetők besorolási bértáblázata” helyébe a jelen utasítás mellékletében közölt bértáblázat lép.

3. Ezt az utasítást a jóváhagyott beralapon és átlagbéren felüli, a költségvetésből gazdálkodó szervezetnél az engedélyezett beralapkereten, illetőleg a soron kívüli előléptetési kereten belül kell végrehajtani.

4. Ez az utasítás az 1963. évi január hó 1. napján lép hatályba.

Kisházi Ödön s. k.,
munkaügyi miniszter.

Melléklet a 103/1963. (5) Mü. M. számú utasításhoz

Gépjárművezetők besorolási bértáblázata

Gépjárműfajták vezetői	Gépjárművezetéssel eltöltött évek szerinti bértételek				
	0—2	2—5	5—10	10—20	20 felett
	forintban				
Személygépjármű és személygépjárműként vizsgáztatott furgon	1100	1200	1250	1300	1300—1400
Tehergépjármű 0—2 tonnáig, és tehergépjárműként vizsgáztatott furgon	1100	1150	1200	1250	1250—1350
Tehergépjármű 2,1—4,9 tonnáig	1200	1300	1350	1400	1400—1500
Tehergépjármű 5—10 tonnáig, dumper, darusmentő, különleges gépjármű, bejárató*, szervíz gímű (műhelykocsi)	1300	1350	1400	1500	1500—1600
Tehergépjármű 10 tonna felett	—	1400	1500	1600	1600—1700
OMSz. betegszállító gépjármű. „KÖJÁL fertőző betegszállító”	1200	1300	1350	1400	1400—1500
Egyéb betegszállító gépjármű	1100	1200	1250	1300	1300—1400
MÁVAUT és GKV autóbusz 12 férőhely felett és különleges rendeltetésű, nem személyszállító közületi vállalati autóbusz	1300	1400	1500	1600	1600—1700
FAŰ autóbusz	1300	1400	1550	1700	1700—1800
Közületi vállalati autóbusz a férőhelyek számától függően**					
a) férőhelyig (MÁVAUT) is	1200	1250	1300	1350	1350—1450
b) 13—25 férőhelyig	1250	1300	1400	1450	1450—1550
c) 25 férőhely felett	1300	1350	1450	1500	1500—1600
Segédgépjárművezető (jogosítvánnyal)			1050		
Motorkerékpár			1100		
Háromkerekű tehermotor, motoros áruszállító			1150—1300		

* Bejárató gépjárművezetői kategóriába csak az sorolható be, aki rendszeresen új vagy javított gépjármű bejáratását végzi.

** Közületi vállalati autóbuszvezetői kategóriába tartozik a FAŰ, a MÁVAUT és a tanácsi gépjárműközlekedési vállalatok autóbuszvezetőit kivéve valamennyi más autóbuszvezető.

A közúti vontató vezetőjét az utánfutó raksúlyától függően kell besorolni a vonatkozó tehergépjárművezetői bértételek alapján.

Közlemények

81/1963

Pályázati hirdetés

A Magyar Tudományos Akadémia Közgazdaságtudományi Intézete pályázatot hirdet tudományos munkatársi állásra. Az állás elnyeréséhez közgazdaságtudományi egyetemi végzettség szükséges.

A pályázathoz csatolni kell:

1. az egyetemi végzettség igazolását,
2. önéletrajzot, amely ismerteti a jelölt eddigi munkásságát, ideértve nyelvismeretét, tudományos érdeklődését és működését.

A pályázatokat a Magyar Tudományos Akadémia Közgazdaságtudományi Intézete személyzeti előadójához (Budapest, V., Nádor-u. 7., III. 308.) kell benyújtani.

Budapest, 1963. március 5.

Friss István s. k.,
igazgató.

INDEX: 25.105

AKADÉMIAI KÖZLÖNY, a Magyar Tudományos Akadémia hivatalos lapja. Megjelenik rendszerint havonta kétszer. — A szerkesztésért felelős a Magyar Tudományos Akadémia Elnökségi Titkárságának vezetője.

Kiadja: az Akadémiai Kiadó, Budapest V., Alkotmány u. 21. — Felelős: Bernát György, az Akadémiai Kiadó igazgatója — 650 példány

A kiadvány előfizethető vagy példányonként megvásárolható: az Akadémiai Kiadónál Budapest V., Alkotmány u. 21. telefon: 111-010, MNB egyszámlaszám: 46., csekkbefizetési számla: 05 915 111-46; az Akadémiai Könyvesboltban, Budapest V., Váci u. 22. telefon: 185-612; a Posta Központi Hírlap Irodánál, Budapest V., József nádor tér 1. telefon: 180-850. Csekk számla: egyéni 61 257, közületi 61 066
Évi előfizetési díj 48,— Ft

63.56864 Akadémiai Nyomda, Budapest — Felelős vezető: Bernát György

Akadémiái Közlöny

A Magyar Tudományos Akadémia Hivatalos Lapja

Kiadja:
A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
HIVATALA

BUDAPEST, 1963. ÁPRILIS 13.

TARTALOM

Törvények, rendeletek, határozatok	1963. évi 5. tvr.	A Győri Műszaki Egyetem létesítéséről.....	41
	1003/1963. (III. 15.) Korm. határozat	Az 1963. évi Kossuth-díjak odaítéléséről.....	41
	4/1963. (III. 17.) Korm. rendelet	Egyes, külföldön munkát végző dolgozók munkaviszo- nyáról és társadalombiztosításáról	43
	6/1963. (III. 17.) Korm. rendelet	A hatóságnál, irányító, ellenőrző vagy felügyeleti szerv- nél alkalmazott dolgozók munkaviszonyával kapeso- latok egyes kérdésekről	44
Közlemények		A folyamatos munkaviszony alapján az 1963. évben járó pótszabadság kiszámításáról	44

Jogszabályok

A Népköztársaság Elnöki Tanácsának 1963. évi
5. számú

törvényerejű rendelete

a Győri Műszaki Egyetem létesítéséről

1. §. Győrött műszaki egyetemet kell létesíteni.

2. §. A művelődésügyi miniszter közvetlen fel-
ügyelete alatt álló Győri Műszaki Egyetem
építőmérnöki
gépészmérnöki
közlekedési
híradástechnikai és műszeripari
karokra tagozódik.

3. §. A Győri Műszaki Egyetem az 1968/69.
tanévben kezdi meg működését. Ezzel egyidejűleg
a budapesti Építőipari és Közlekedési Műszaki
Egyetem megszűnik, képzési feladatait a Győri
Műszaki Egyetem veszi át.

4. §. Ez a törvényerejű rendelet a kihirdetése
napján lép hatályba, rendelkezései folytán az 1962.
évi 22. számú törvényerejű rendelet 1. számú mel-
léklete megfelelően módosul. E törvényerejű ren-
delet végrehajtásáról a művelődésügyi miniszter
gondoskodik.

Dobi István s. k.,
a Népköztársaság Elnöki
Tanácsának elnöke.

Kiss Károly s. k.,
a Népköztársaság Elnöki
Tanácsának titkára.

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány
1003/1963. (III. 15.) számú

határozata

az 1963. évi Kossuth-díjak odaítéléséről.

(Teljes szöveg)

I.

A Kormány a tudományok, találmányok, újí-
tások, a termelő munka módszerének alapvető töké-
letesítése terén elért eredményeiért.

a Kossuth-díj I. fokozatával tünteti ki

Dr. Molnár Erik Kossuth-díjas akademikust,
egyetemi tanárt, a Magyar Tudományos Akadémia
Történettudományi Intézete igazgatóját
az elmúlt másfél évtizedben a társadalom- és
történelemtudomány terén kifejtett munkásságáért.

Korbuly Jánost, a GANZ-MÁVAG gyártás-
vezető főmérnökét és *Rhorer Emilt*, a Vörös Csillag
Traktorgyár főkonstruktörét
a négykerék meghajtású, világszínvonalat elérő
traktortípusok kialakításáért.

(A díj egyenlő arányban megosztva.)

a Kossuth-díj II. fokozatával tünteti ki

Dr. Jeney Endrét, az orvostudományok doktorát,
a Debreceni Orvostudományi Egyetem Közegész-

ségtani Intézete egyetemi tanárát
a közegészségügy terén kifejtett munkásságáért.

Dr. Balogh Jánost, a biológiai tudományok doktorát, az Eötvös Loránd Tudományegyetem Állattudományi Intézete keretében működő MTA talajzoológiai kutatócsoport tudományos osztályvezetőjét

a talajban élő állati szervezetek kutatásában elért eredményeiért.

Dr. Szendy Károlyt, a műszaki tudományok doktorát, az Erőmű Tervező Iroda főszakértőjét villamosenergia hálózatok nemzetközi kooperációs rendszerének kialakításáért és az országos energiarendszer erőműveivel és állomásaival kapcsolatos tudományos feladatok megoldásáért.

Pusztay Ferencet, a Magyar Optikai Művek tervezőjét

a geodéziai műszerek kifejlesztése terén kifejtett munkásságáért, különösen a pörgettyűs teodolit megszerkesztéséért.

Dr. Szendrői Jenőt, az Ipari és Mezőgazdasági Vállalat főmérnökét

ipari építészettünk nemzetközileg is elismert eredményeinek elérésében, továbbá a többcélú ipari épületek korszerű építésszerelését szolgáló szerkezeti méretegységítés és tipizálás terén kifejtett irányító munkásságáért.

Dr. Wix Györgyöt, az orvostudományok kandidátusát, a Gyógyszeripari Kutató Intézet tudományos főmunkatársát

egyres hormonok mikrobiológiai átalakítása terén kifejtett kutató tevékenységéért, ezen hormonok és rokonvegyületeik nagyüzemi gyártástechnológiájának kidolgozásáért.

a Kossuth-díj III. fokozatával tünteti ki

Dr. Császár Ákost, a matematikai tudományok doktorát, az Eötvös Loránd Tudományegyetem Természettudományi Kar tanszékvezető egyetemi tanárát

a matematika fejlődésében nagy szerepet játszó topológia tudományában elért eredményeiért.

Dr. Radó Sándort, a földrajzi tudományok doktorát, a Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem egyetemi tanárát, az Állami Földmérési és Térképészeti Hivatal osztályvezetőjét.

a magyar polgári földrajzi térképészet megszerzésében és tudományos színvonalának emelésében elért eredményeiért.

*Dr. Gagyai Pálffy András*t, a műszaki tudományok kandidátusát, a Nehézipari Minisztérium Érc- és Ásványbányászati Főosztálya helyettes vezetőjét az érc- és ásványelőkészítés műszaki fejlesztéséért, valamint az ólomcinkércek dúsítási eljárásának kidolgozásáért.

Garai 5. Józsefet, a Pécsi Szénbányászati Tröszt Szabolcs bányaüzeme vájárát

termelési teljesítményeiért, a fiatalok neveléséért és a bányamentő szolgálatban kifejtett áldozatos munkájáért.

Rubik Ernő repülőmérnököt, a Közlekedés- és Postaügyi Minisztérium Légügyi Főigazgatósága műszaki osztálya helyettes vezetőjét

a sportrepülőgépek tervezésében és megalkotásában elért kutatási és gyakorlati eredményeiért.

Dr. Vágó Györgyöt, a kémiai tudományok kandidátusát, a Bőr-, Cipő- és Szőrmeipari Kutató Intézet tudományos osztályvezetőjét

a műcsiszóanyagok szerkezetének vizsgálatában, valamint a műcsiszóanyagok, bőr- és textilipari segédanyagok kísérleti előállításában és nagyüzemi gyártásuk megvalósításában elért tudományos eredményeiért.

Náray Zsoltot, a Központi Fizikai Kutató Intézet tudományos igazgatóhelyettesét

a hazai magfizikai mérés-technika fejlesztésében, valamint a hazai magfizikai műszeripar kialakításában végzett munkásságáért.

Dr. Mika Józsefet, a kémiai tudományok doktorát, nyugalmazott egyetemi tanárt

a hazai mikroanalitika megteremtésében elért eredményeiért, különös tekintettel „Die Methoden der Mikromassanalyse” című könyvére.

Kiss Istvánt, a kémiai tudományok kandidátusát, a Központi Fizikai Kutató Intézet főosztályvezetőjét

a mesterséges radioaktív izotópok előállítására irányuló kutatásaiért, valamint az izotóp termelésének gyakorlati megvalósításában elért eredményeiért.

Dr. Mészáros Istvánt, az állatorvostudományok kandidátusát, a Földművelésügyi Minisztérium Állattenyésztési és Állategészségügyi Főigazgatósága főelőadóját

a szaporodásbiológia terén végzett tudományos munkásságáért, különösen az állattenyésztésben a mesterséges megtermékenyítés bevezetéséért és széleskörű alkalmazásáért.

Szabó Jánost, a Sátorhely-Bolyi Állami Gazdaság főagronómusát

a gazdaság átlagon felüli terméshozamának növeléséért, új termelési módszerek és eljárások bevezetéséért, valamint ezek országos elterjesztése érdekében végzett munkásságáért.

Vaszil Lászlót, a szentlőrinciekéi „Új Világ” termelőszövetkezet elnökét

a szentlőrinciekéi „Új Világ” és a kókai „Kossuth” termelőszövetkezet fejlesztése és megerősítése érdekében kifejtett politikai, szervező és gazdasági tevékenységéért, valamint „az erősebb segíti a gyengét” mozgalom kezdeményezése terén végzett úttörő munkásságáért.

Lázár Barnabást, a törökszentmiklósi Hunyadi úti általános iskola igazgatóját

a szocialista munkáiskola kialakítása érdekében végzett irányító munkájáért, a termelőszövetkezeti parasztság körében kifejtett népművelő tevékenységéért.

Szentgyörgyvári Lajost, a szentlőrinci (Baranya megye) Mezőgazdasági Technikum tanárát

a korszerű nagyüzemi mezőgazdasági termelés követelményeit kielégítő középfokú gyakorlati oktatás módszertanának kidolgozásáért és gyakorlati alkalmazásáért, valamint négy évtizedes pedagógiai tevékenységéért.

II.

A Kormány a művészet és az irodalom terén kifejtett munkásságáért

a Kossuth-díj II. fokozatával tünteti ki

Lengyel József író
egész életművéért, különösen az „Igéző” című novelláskötetéért.

Illés Endre író
kritikusi, szépirói és műfordítói tevékenységéért.

Dr. Benedek Marcellt, az irodalomtudományok doktorát, nyugalmazott egyetemi tanárt
az irodalom népszerűsítése érdekében kifejtett sok évtizedes munkásságáért és műfordításáért.

Gorka Géza keramikust, a Magyar Népköztársaság Érdemes Művészt
több mint négy évtizedes művészi keramikus munkásságáért.

Lukács Margitot, a Nemzeti Színház tagját, a Magyar Népköztársaság Érdemes Művészt
színészi munkájában elért művészi eredményeiért.

Jámbor Lászlót, a Magyar Állami Operaház magánénekesét, a Magyar Népköztársaság Érdemes Művészt

az opera és oratórium éneklésben elért művészi eredményeiért.

Komor Vilmost, a Magyar Állami Operaház karnagyát, a Magyar Népköztársaság Érdemes Művészt

több mint három évtizedes karmesteri tevékenységéért és a magyar zenei kultúra külföldi népszerűsítése terén végzett munkásságáért.

Kovács Dénes hegedűművészt, a Zeneművészeti Főiskola tanárát

a klasszikus és modern hegedűművek előadása terén elért hazai és külföldi eredményeiért.

a Kossuth-díj III. fokozatával tünteti ki

Reich Károly grafikus
grafikusi, különösen könyvillusztrátori munkásságáért.

Kassai Ilonát, az Állami Déryné Színház művésznőjét

az Állami Déryné Színház együttesében végzett több mint 10 éves áldozatos művészi munkájáért.

Kádár János s. k.

a Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány elnöke.

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány
4/1963. (III. 17.) számú

r e n d e l e t e**egyes, külföldön munkát végző dolgozók munkaviszonyáról és társadalombiztosításáról**

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány
a következőket rendeli:

1. §

Ez a rendelet arra a magyar állampolgárra vonatkozik, aki az erre feljogosított szerv engedélyével külföldön

- a) nemzetközi szervezetnél (ENSZ stb.) vagy
- b) államközi egyezmény, illetőleg magyar külkereskedelmi szervek által kötött szerződés végrehajtásaként idegen állami vagy egyéb intézménynél munkát vállal.

2. §

(1) A külföldi munkavállalás tartama alatt a dolgozó belföldi munkaviszonya szünetel.

(2) A külföldi munkavállalás időtartama mind a munkaviszonyhoz fűződő kedvezmények, mind a társadalombiztosítási szolgáltatásokra jogosultság szempontjából belföldön munkában töltött időnek számít.

(3) A dolgozó köteles a külföldi foglalkoztatása megszűntét követően a rendelkezésre álló utazásmeglehetőségek igénybevitelével haladéktalanul hazatérni és hazaérkezése után 3 napon — egy éven túli időn át vagy családosan külföldön tartózkodás esetén 15 napon — belül belföldi vállalatánál továbbfoglalkoztatása végett jelentkezni.

3. §

(1) A dolgozó a külföldi munkavállalása tartama alatt belföldi vállalatától munkabért nem kaphat. Ez alól rendkívül indokolt esetben a miniszter a pénzügyminiszterrel egyetértésben kivételt tehet.

(2) Nem részesülhet a dolgozó a belföldi vállalatától egyéb — a tényleges munkavégzéssel összefüggő — juttatásban sem.

4. §

(1) A Szakszervezetek Országos Tanácsa a munkaügyi miniszterrel és a külügyminiszterrel — a közlekedésügy területén dolgozók vonatkozásában még a közlekedés- és postaügyi miniszterrel — egyetértésben állapítja meg, hogy a külföldi munkavállalás tartama alatt bekövetkezett betegség idejére a dolgozó mennyiben jogosult a 71/1955. (XII. 31.) MT számú rendelet 65. §-ában meghatározott szolgáltatásokra, ha a külföldi munkáltató a társadalombiztosítás szolgáltatásait nem biztosítja, és a társadalombiztosításban vagy ezt helyettesítő biztosításban való önkéntes részvételre nincs lehetőség.

(2) A dolgozó Magyarországon lakó egyébként igényjogosult családtagjai akkor is a belföldi biztosítás szolgáltatásaiban részesülnek, ha a dolgozó külföldi jogszabályok alapján esik a társadalombiztosítás hatálya alá.

(3) A 3%-os nyugdíjjarulék abban az esetben is a dolgozót terheli, ha a belföldi vállalatától térítést nem kap, vagy annak összege kevesebb a volt átlagkereseténél.

(4) A dolgozó a külföldi munkavállalás tartama alatt családi pótlékra nem jogosult.

5. §

Ha a dolgozó olyan államban vállal munkát, amellyel a magyar államnak társadalombiztosításra vonatkozó egyezménye van, a jogok és kötelezettségek tekintetében az egyezményben foglalt rendelkezések az irányadók.

6. §

(1) Az ország felszabadulása óta az e rendelet hatálya lépéséig terjedő időben külföldi munkáltatónál munkában töltött időt a nyugdíjjogosultság szempontjából szolgálati időnek kell tekinteni, ha

a) a munkavállalás — az engedélyező szervnek a külügyminiszterrel egyetértésben adott igazolása szerint — e rendelet 1. §-a szerinti feltételeknek megfelelő volt és

b) a dolgozó a külföldi munkavállalást megelőzően belföldön betegségi biztosításra kötelezett

munkaviszonyban állott, és a nyugdíj megállapítása-
kor Magyarország területén lakik.

(2) Az (1) bekezdés szerinti külföldi munka-
végzést a Mt. V. 93. §. (2) bekezdésének alkalmazása
szempontjából olyannak kell tekinteni, mintha azt
belföldön munkaviszonyban töltötték volna.

7. §

(1) Ez a rendelet kihirdetése napján lép hatály-
ba; a rendelet végrehajtásával és alkalmazásával
kapcsolatos kérdéseket a pénzügyminiszter és a
munkaügyi miniszter a Szakszervezetek Országos
Tanácsával egyetértésben, a betegségi biztosítással
kapcsolatos kérdéseket a Szakszervezetek Országos
Tanácsa a munkaügyi miniszterrel és pénzügy-
miniszterrel egyetértésben — szabályozza.

(2) A rendelet rendelkezéseit alkalmazni kell
az 1. §-nak megfelelően már külföldön munkát
vállalt személyekre is, de a 3. § rendelkezése folytán
őket az eddigi helyzetükhöz képest hátrány nem
érheti.

(3) Felhatalmazást kap a munkaügyi miniszter
és a Szakszervezetek Országos Tanácsa, hogy az e
rendelet 1. §-a alá nem tartozó külföldi munkát
végzők, továbbá a külföldön tudományos képzés
keretében ösztöndíjban részesülő személyek munka-
viszonyával és társadalombiztosításával kapcsolatos
kérdéseket — a pénzügyminiszterrel egyetértésben
— a szükségnek megfelelően szabályozzák.

Kádár János s. k.,

a Magyar Forradalmi Munkás-
Paraszt Kormány elnöke.

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány
6/1963. (III. 17.) számú

rendelete

a hatóságnál, irányító, ellenőrző vagy felügyeleti
szervnél alkalmazott dolgozók munkaviszonyával
kapcsolatos egyes kérdésekről

1. §

(1) Nem szabad a hatóságnál, illetőleg az irá-
nyító, ellenőrző vagy felügyeleti szervnél alkalmaz-
zott dolgozót az alárendelt vagy ellenőrzött szervnél
sem munkaviszony, sem egyéb jogviszony alapján
foglalkoztatni. E korlátozás nem vonatkozik a szer-
zői jog szerinti védelemben részesülő alkotó munkára.

(2) A miniszter (megyei, megyei jogú városi,
fővárosi tanács vb. elnöke) az (1) bekezdésben fog-
lalt rendelkezés alkalmazása alól felmentést adhat.

2. §

E rendelet hatálybalépésekor az 1. §. (1) bekez-
dése értelmében tiltott foglalkoztatásokat a hatály-
balépéstől számított 60 napon belül meg kell szün-
tetni, kivéve azokat, amelyekhez a miniszter (a
végrehajtó bizottság elnöke) az 1. §. (2) bekezdésé-

ben meghatározott jogkörében az engedélyt meg-
adta.

3. §

E rendelet kihirdetése napján lép hatályba.

Kádár János s. k.,

a Magyar Forradalmi Munkás-
Paraszt Kormány elnöke.

Közlemények

A folyamatos munkaviszony alapján az 1963. évben járó pótszabadság kiszámítása

[Az Mt. 51. § (1) bekezdése e) pont és az Mt.
V. 93. § (3)—(4) bekezdés rendelkezései alapján]

Ha a munkaviszony az alanti
határok közé eső időben ke-
letkezett, akkor a pótszabadság
mértéke az 1963. nap-
tári évben (munkanap)

	—1930.	július 1.	12
1930.	július 2—1931.	július 1.	12
1931.	július 2—1932.	július 1.	12
1932.	július 2—1933.	július 1.	12
1933.	július 2—1934.	július 1.	12
1934.	július 2—1935.	július 1.	12
1935.	július 2—1936.	július 1.	12
1936.	július 2—1937.	július 1.	11
1937.	július 2—1938.	július 1.	11
1938.	július 2—1939.	július 1.	11
1939.	július 2—1940.	július 1.	10
1940.	július 2—1941.	július 1.	10
1941.	július 2—1942.	július 1.	10
1942.	július 2—1943.	július 1.	9
1943.	július 2—1944.	július 1.	9
1944.	július 2—1945.	július 1.	9
1945.	július 2—1946.	július 1.	8
1946.	július 2—1947.	július 1.	8
1947.	július 2—1948.	július 1.	7
1948.	július 2—1949.	július 1.	7
1949.	július 2—1950.	július 1.	6
1950.	július 2—1951.	július 1.	6
1951.	július 2—1952.	július 1.	5
1952.	július 2—1953.	július 1.	5
1953.	július 2—1954.	július 1.	4
1954.	július 2—1955.	július 1.	4
1955.	július 2—1956.	július 1.	3
1956.	július 2—1957.	július 1.	3
1957.	július 2—1958.	július 1.	2
1958.	július 2—1959.	július 1.	2
1959.	július 2—1960.	július 1.	1
1960.	július 2—1961.	július 1.	1
1961.	július 2—1962.	július 1.	—
1962.	július 2—1963.	július 1.	—
1963.	július 2—1964.	július 1.	—
1964.	július 2—1965.	július 1.	—

Munkaügyi Minisztérium

INDEX: 25.105

AKADÉMIAI KÖZLÖNY, a Magyar Tudományos Akadémia hivatalos lapja. Megjelenik rendszerint havonta kétszer. — A szerkesztésért
felelős: a Magyar Tudományos Akadémia Elnökségi Titkárságának vezetője.

Kiadja: az Akadémiai Kiadó, Budapest V., Alkotmány u. 21. — Felelős: Bernát György, az Akadémiai Kiadó igazgatója — 650 példány

A kiadvány előfizethető vagy példányonként megvásárolható: az Akadémiai Kiadónál, Budapest V., Alkotmány u. 21. telefon: 111-010,
MNB egyszámúszám: 46., csekkbefizetési számla: 05 915 111-46; az Akadémiai Könyvesboltban, Budapest V., Váci u. 22. telefon: 185-612;
a Posta Központi Hírlap Irodánál, Budapest V., József nádor tér 1. telefon: 180-850. Csekk számla: egyéni 61 257, közületi 61 066
Évi előfizetési díj 48,— Ft

63.56912 Akadémiai Nyomda, Budapest — Felelős vezető: Bernát György

Akadémiái Közlöny

A Magyar Tudományos Akadémia Hivatalos Lapja

Kiadja:
A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
HIVATALA

BUDAPEST, 1963. ÁPRILIS 30.

TARTALOM

Személyi rész		Kitüntetések, jutalmazások	45
Az Akadémia elnökének utasításai	4/1963. MTA (A. K. 6.)	A Szociológiai Kutató Csoport létesítéséről	47
	5/1963. MTA (A. K. 6.)	A Számítástechnikai Központ feladatkörének meghatározásáról	48
Miniszteri utasítás	123/1963. (M. K. 7.) M. M.	Új egyetemi tanszékek létesítéséről	48

Személyi rész

Kitüntetések

A Népköztársaság Elnöki Tanácsa

Bruckner Győző Kossúth-díjas akadémikusnak, a Magyar Tudományos Akadémia Polipeptid Kémiai Kutató Csoportja vezetőjének,

Tőkés Ottónak, a Magyar Tudományos Akadémia Elnökségi Titkársága vezetőjének,

Tóth Bélának, a Magyar Tudományos Akadémia Hivatala Tudományos Minősítő Bizottsága Titkársága vezetőjének a

MUNKA ÉRDEMREND,

Dr. Bartha Lajosnak, a neveléstudományok kandidátusának, a Magyar Tudományos Akadémia Gyermeklélektani Intézete igazgatójának,

Nagy Ferencnek, a kémiai tudományok doktorának, a Magyar Tudományos Akadémia Központi Kémiai Kutató Intézete igazgató helyettesének,

Vincze Istvánnak, a matematikai tudományok kandidátusának, a Magyar Tudományos Akadémia Matematikai Kutató Intézete igazgatóhelyettesének,

Egyed Imrének, a Magyar Tudományos Akadémia Agrártudományok Osztálya szaktitkárának a „SZOCIALISTA MUNKÁÉRT” ÉRDEMÉREM,

Alpár Gyulának, a Magyar Tudományos Akadémia Geodéziai Kutató Laboratóriuma tudományos osztályvezetőjének,

Csikai Gyulának, a fizikai tudományok kandidátusának, a Magyar Tudományos Akadémia Atommag Kutató Intézete tudományos osztályvezetőjének,

Takáts Lajosnak, a Magyar Tudományos Akadémia Mezőgazdasági Kutató Intézete tudományos osztályvezetőjének,

Chrenkó Irénnek, a Magyar Tudományos Akadémia Társadalmi-Történeti Tudományok Osztálya főelőadó-jának és

Förgeteg Sándornénak, a Magyar Tudományos Akadémia Agrárgazdasági Kutató Intézete ügyintézőjének a

MUNKA ÉRDEMÉREM

kitüntetést adományozta.

Jutalmazások

A Magyar Tudományos Akadémia Elnöksége

Hevesi Gyula akadémikusnak annak elismerésül, hogy a műszaki tudományok fejlesztése, valamint eredményeinek a termelés gyakorlatában való felhasználása érdekében öt évtizeden keresztül fáradhatatlan tevékenységet fejtett ki, s már a Tanácsköztársaság gazdaságszervező munkájában, majd mint az újjászervezett Akadémia Elnökségének tagja, azután alelnöke, kiemelkedő érdemeket szerzett a műszaki fejlesztés, valamint a gazdaságvezetés tudományos megalapozásában,

akadémiai aranyérmel

adományozott.

A Magyar Tudományos Akadémia Elnöksége a kiemelkedő tudományos eredmények elismerésül ez évi közgyűlésén kiosztotta az *akadémiai jutalmakat*.

Az akadémiai jutalom I. fokozatában és a vele járó 10 000 Ft-os jutalomban részesült

Ország László egyetemi tanár, a nyelvtudományok kandidátusa,

Balázs János tudományos -munkatárs, a nyelvészeti tudományok kandidátusa és

Kelemen József tudományos munkatárs, a Magyar Nyelv Értelmező Szótára c. nagyjelentőségű munka szerkesztéséért;

Nagy László kandidátus, a Központi Fizikai Kutató Intézet tudományos főosztályvezetője, a magfizika terén figyelemreméltó eredményeket ért el, az ionizációs kamrák működési mechanizmusára és az elektronok drift-sebességének természetére vonatkozó vizsgálatokban;

Dr. Balogh Károly egyetemi tanár, az orvostudományok doktora, a szájsebészet területén végzett széles körű munkájáért, különös tekintettel az öregkorra; főszerepe volt a Gerostomatologie c. nemzetközi sikert aratott könyv megírásában és szerkesztésében, amely az öregember szájképleteinek megváltozott anatómiai, élettani viszonyaival foglalkozik;

Tüdös Ferenc, a kémiai tudományok kandidátusa, a Központi Kémiai Kutató Intézet osztályvezetője, a gyökös polimerizáció inhibálásának kinetika és mechanizmus vizsgálata terén elért kiemelkedő eredményeiért, ezen túl újszerű hipotézist dolgozott ki, amely additív láncreakcióknál reakcióhő hatásának értelmezésére szolgál;

Párducz Béla, a biológiai tudományok kandidátusa, a TTM Állattára osztályvezetője, az egysejtűek ingerületvezetésének felderítésére vonatkozó nagy jelentőségű tudományos eredményeiért;

Berei Andor, a Kossuth Könyvkiadó igazgatója, az Új Magyar Lexikon szerkesztési munkáinak vezetéséért.

Az akadémiai jutalom II. fokozatában és a vele járó 8000 Ft-os jutalomban részesült

Uffalussy József tudományos munkatárs, a zenei tudományok kandidátusa, „A valóság zenei képe” c. művéért, amely az első jelentős műnek tekinthető a marxista szemléletű zene-esztétika területén;

Kovács István, a jogtudományok doktora, az Állam- és Jogtudományi Intézet igazgatóhelyettese, „A szocialista alkotmányfejlődés új elemei” c. nagy jelentőségű munkájáért;

Gergely István, a közgazdaságtudományok kandidátusa, tudományos munkatárs és

Schmidt Ádám tudományos-munkatárs, „A tiszta jövedelem a szocialista iparban” c. és „A vállalati jövedelem elvonás kérdései” c. könyveikért;

Tilkovszky Loránd, a történettudományok kandidátusa,

Pölöskei Ferenc, a történettudományok kandidátusa,

Simon Péter, a történettudományok kandidátusa

Mucsi Ferenc, a történettudományok kandidátusa,

Mészáros Károly, a történettudományok kandidátusa,

Erényi Tibor, a történettudományok kandidátusa,

Szakács Kálmán, a történettudományok kandidátusa,

M. Somlyai Magda tudományos munkatárs,

Siklós András, a történettudományok kandidátusa,

Korom Mihály, a történettudományok kandidátusa, „A földmunkás és szegényparaszt mozgalmak 1848—1945.” c. kétkötetes munkáért. A könyv a marxista történettudományi irodalmunk első részletes, átfogó tudományos műve, mely a magyar új- és legújabbkori történet egyik igen fontos témájával, a földmunkás és szegényparaszt mozgalmakkal foglalkozik;

Marx György, a fizikai tudományok doktora, a neutrínócsillagászzal kapcsolatos dolgozataiért;

Soós Gyula, a matematikai tudományok doktora, a differenciál-geometrián belül a Finsler-terek elmélete kutatása terén elért nagy jelentőségű munkájáért;

Dr. Molnár Jenő, az orvostudományok kandidátusa, az Urológiai klinika adjunktusa, „Spermatológia” c. monográfiájáért;

Káldor Mihály, a műszaki tudományok kandidátusa, a Nehézipari Műszaki Egyetem docense, az acél melegalakításával járó újrakristályosodás felderítése során olyan hőkezelő és marató módszer kidolgozásáért, amely az ausztenitnek akár az alakítás pillanatában, akár az alakítás hőmérsékletén rövidebb vagy hosszabb idő elteltével kialakult szövetét mikroszkópon megfigyelhetővé teszi; a maratás működésének fémfizikai hátterét mikroszkópos és elektronmikroszkópos vizsgálattal a szükséges mértékig felderítette;

Prohászka János, a műszaki tudományok kandidátusa, a Műszaki Fizikai Kutató Intézet osztályvezetője, a dendrites kristálynövekedés során képződő diszlokációk képződési mechanizmusa vizsgálata terén elért újszerű, nemzetközileg is jelentős eredményeiért;

Székely Tamás egyetemi adjunktus és

Török Ferenc kandidátus, tudományos munkatárs, a szilikon kémiai kutatásban elért elméleti és gyakorlati eredményeikért.

Az akadémiai jutalom III. fokozatában és a vele járó 6000 Ft-os jutalomban részesült

Bodrogi Tibor kandidátus, a Néprajzi Múzeum főigazgatója, „Art in North-East New Guinea” c. könyvéért;

László János kandidátus, a Közgazdaságtudományi Intézet tudományos munkatársa, „A mezőgazdasági árpolitika és termelés irányítása” c. munkájáért;

Niederhauser Emil kandidátus, a Történettudományi Intézet osztályvezetője, „A jobbágyfelszabadítás Keleteurópában” c. munkájáért;

Berényi Dénes, az Atommag Kutató Intézet osztályvezetője, a radioaktív anyagok magspektroszkópiái kutatásának hazai kifejlesztésében elért eredményes tevékenységéért;

Fodor Miklós, a Központi Fizikai Kutató Intézet tudományos munkatársa,

Fóti Ernő, a Központi Fizikai Kutató Intézet tudományos munkatársa és

Kösa-Somogyi Istvánné, a Központi Fizikai Kutató Intézet tudományos munkatársa a neutron sokszorozórendszerek, illetve kisteljesítményű reaktorok létesítéséhez szükséges kísérleti-kerámikus uránoxid-fűtőelemek előállítási eljárásának kidolgozásában végzett eredményes munkájukért;

Medgyessy Pál, a matematikai tudományok kandidátusa, tudományos munkatárs, „Decompositions of Distribution Functions” c. könyvéért;

Dévay Márta, az Agrártudományok kandidátusa, tudományos munkatárs, a generatív keresztezésekre és a jarovizációra vonatkozó élettani kutatásaiért, különösen az RNS és DNS szerepére vonatkozó vizsgálatokért;

Bertók Loránd tudományos munkatárs, a szervezet fehéreállatásának és ellenanyagképzésének számszerűen értékelhető összefüggésének új módszerekkel történő kimutatásáért;

Biró Ferenc aspiráns, a termelőszövetkezetek legkorszerűbb javadalmazási módja, a pénzbeni munkadíjazás hazai rendszerének kidolgozásában és gyakorlati levezetésében végzett értékes és kezdeményező elméleti és gyakorlati munkájáért;

Sebestyén József tudományos munkatárs, „A matematikai módszerek alkalmazása a mezőgazdasági termelés vizsgálatában” c. könyvéért, amely ebben a tárgykörben az első magyar nyelvű, összefoglaló jellegű munka;

Flerkó Béla kandidátus,

Mess Béla kandidátus és

Halász Béla tudományos munkatárs, a „Control of anterior pituitary” c. megjelent könyvéért;

Dr. Takács Lajos kandidátus, tudományos munkatárs, aki hosszú időn keresztül kutyákon vizsgálta a különféle hypoxiás állapotokban a perctérfogat és az egyes szervek keringésének változásait; megállapította, hogy mind stagnáló hypoxiában, mind artériás hypoxiában a perctérfogat szívfракciója növekszik, míg vese és végtag frakciója alacsonyabbá válik;

Grastyán Endre kandidátus,

Endrőczy Elemér kandidátus és

Tigyi András kandidátus, az utóbbi években a magasabb idegműködés mechanizmusának kutatásában új módszereket vezettek be, és a klasszikus feltételes reflex methodikát összekapcsolva a modern neurofiziológiai, elektrofiziológiai és endokrinológiai módszerekkel egészen új úton közelítették meg a bonyolult magatartási jelenségeket, konkrét agystruktúrára vonatkoztatva. Az általuk kezdeményezett új irányzat az egész világon előtérben áll és elismerést váltott ki;

Somogyi Endre, az orvostudományok kandidátusa,

Dr. Iványi Jenőné,

Dr. Iványi Jenő és

Dr. Oravecz Béla, az Igazságügyi Orvosi Intézet munkatársai, a villámcsapás és nagyfeszültség emberi testre való hatásainak és megelőzésének új típusú vizsgálata terén elért eredményeikért;

Schoen Arnold, a műszaki tudományok kandidátusa, nyugalmazott múzeumigazgató, „Budapest műemlékei” c. topográfia kötetéért, valamint azokért az értékes eredményeikért, amelyekkel nagyban gazdagította a magyar építészettörténeti tudományt;

Tasnádi-Kubacska András, a föld- és ásványtani tudományok doktora, az Állami Földtani Intézet főgeológusa, „Paleopathológia” c. magyarul és németül megjelent új tudományágat jelentő összefoglaló könyvéért;

Holló János, a kémiai tudományok doktora és *Szejjli József* egyetemi tanársegéd, a keményítő fizikai és kémiai vizsgálata terén elért, nemzetközileg is elismert eredményeikért;

F. Dániel Ágnes, a biológiai tudományok kandidátusa, az Eötvös Loránd Tudomány Egyetem Származás és Örökléstani Intézetének adjunktusa, a fotoszintetikus fényhasznosítást befolyásoló öröklődő élettani tényezők vizsgálata terén elért eredményeikért;

Török László kandidátus, a Budapesti Orvos-

tudományi Egyetem Szövet- és Fejlődéstani Intézetének adjunktusa, a morfogenetikai és fejlődésbiológiai kutatások terén elért eredményeikért;

Dr. Lénárd Ferenc, a pszichológiai tudományok kandidátusa, tudományos főmunkatárs, „A probléma megoldó gondolkodás” c. munkájáért;

P. Libermann Lucy tudományos főmunkatárs, a gyermekkori személyiség-zavarok kialakulásának megelőzése, illetve gyógyításának elvi tudományos és gyakorlati eredményeikért.

A Magyar Tudományos Akadémia elnökének utasításai

A Magyar Tudományos Akadémia elnökének 4/1963. MTA (A. K. 6.) számú

utastása

a Szociológiai Kutató Csoport létesítéséről

A Magyar Tudományos Akadémia támogatásával eddig megindult sokrétű szociológiai kutatások miatt indokolt, hogy e kutatásokban a marxizmus—leninizmus elmélete alapján többé-kevésbé egységes metodika alakuljon ki, továbbá szükség van arra, hogy jelentős elméleti és módszertani kutatás folyjék konkrét szociológiai kérdések tisztázására, módszertani alapok kidolgozására, valamint a fejlett kutatástechnika kialakítására és a kutatók által történő elsajátítására.

1. A konkrét szociológiai kutatások módszertani és központi kutató-bázisának megteremtése érdekében a Magyar Tudományos Akadémia Társadalmi-Történeti Tudományok Osztálya keretében — 1963. január hó 1-vel — önálló Szociológiai Kutató Csoportot kell létrehozni.

A Csoport elnevezése: Magyar Tudományos Akadémia Szociológiai Kutató Csoportja (a továbbiakban: Csoport). Székhelye: Budapest.

2. A Csoport feladata:

a) konkrét szociológiai kutatások végzése, különös tekintettel a módszertani tanulságokra;

b) a marxista szociológiai kutatások módszertanának fejlesztése;

c) a történelmi materializmus témakörével való kapcsolat ápolása;

d) a polgári szociológiai elméletek módszertanának elemzése és bírálata;

e) elméleti és módszertani segélynyújtás más szerveknél és intézményeknél folyó szociológiai kutatásokhoz.

3. A Csoport élén az igazgató áll. A Csoport vezetőjének és többi dolgozójának kinevezésére (alkalmazás, megbízás) a Magyar Tudományos Akadémia Szervezeti és Működési Szabályzatában foglaltak az irányadók.

4. A Csoport személyi és dologi szükségleteinek fedezéséről a Magyar Tudományos Akadémia költségvetésében — a Társadalmi-Történeti Tudományok Osztálya keretén belül — kell gondoskodni. A Csoport költségvetési és létszámszükségletének biztosítása az Osztály rendelkezésére bocsátott költségvetési és létszámkereten túl pótingénnel nem járhat.

5. A Csoport szervezetét és feladatkörének részletes szabályait — a Csoport vezetőjének előterjesztésére — a Magyar Tudományos Akadémia elnöke állapítja meg.

6. A Csoport felett a közvetlen felügyeletet a Magyar Tudományos Akadémia Társadalmi-Történeti Tudományok Osztályának Osztályvezetősége gyakorolja.

Budapest, 1963. március 26.

Rusznayk István s. k.,
elnök.

A Magyar Tudományos Akadémia elnökének
5/1963. MTA (A. K. 6.) számú

ut as í t á s a

a Számítástechnikai Központ feladatkörének meghatározásáról

A Kibernetikai Kutatócsoport megszüntetéséről és a Számítástechnikai Központ létesítéséről szóló 2051/1960. (VIII. 7.) Mt. határozat 2. pontjában foglalt felhatalmazás alapján — a Központi Statisztikai Hivatal elnökével egyetértésben — a Számítástechnikai Központ feladatát az alábbiakban állapítom meg:

1. A Magyar Tudományos Akadémia felügyelete alá tartozó Számítástechnikai Központ főadata alap kutatások végzése a korszerű számítástechnika területén: az elektronikus számológépek felhasználásával kapcsolatos matematikai, logikai, programozáselméleti és általában kibernetikai kutatások folytatása; valamint a korszerű számítástechnika meghonosítása és fejlesztése. Feladata a tudományos kutatóintézetek — elsősorban akadémiai intézetek — munkája során felmerülő és elektronikus számológépet igénylő matematikai, illetőleg kibernetikai problémák megoldása és kísérleti bázis biztosítása a kibernetikai kutatások elektronikus számológépeket is igénylő ágainak. Alapkutatásokat a Számítástechnikai Központ az alábbi témacsoportokban végez:

a) programozáselméleti és ezzel összefüggő matematikai logikai kutatások;

b) algoritmusok és digitális elven alapuló automaták elmélete;

c) numerikus analízis;

d) gazdasági (és egyéb) szervezetek információ-áramlása, tervezési és igazgatási folyamatait leíró matematikai (logikai) modellek, algoritmusok és ezek gépesítésének kutatása (operáció kutatás);

e) egyéb matematikai kibernetikai kutatások, elsősorban a komplex automatizálás, biológia és nyelvészet számítástechnikai eszközöket igénylő területein.

2. A Számítástechnikai Központ részt vesz a műszaki kibernetikai kutatások fejlődése során egyre fontosabbá váló, matematikusok és mérnökök szoros együttműködését igénylő rendszertechnikai alap kutatásokban és a mindenkori szükségleteknek megfelelően segítséget nyújt az iparban felmerülő ilyen természetű problémák megoldásában.

3. A Számítástechnikai Központ tevékenységéből folyó oktatási, szervezési és tájékoztatási feladatai a következők:

a) tudományos segítségnyújtás az országban szervezésre kerülő számítástechnikai központok matematikus, közgazdász, műszaki és egyéb szakadereinek képzésében és továbbképzésében;

b) a felsorolt kutatási feladatokkal kapcsolatos tudományos és népszerű tájékoztatásban való közreműködés.

4. A Számítástechnikai Központ végzi a Kölcsönös Gazdasági Segítségnyújtás keretében vagy egyéb nemzetközi szerződésekből eredően a Magyar Tudományos Akadémiára háruló és a Számítástechnikai Központ feladatkörébe vágó feladatokat.

Ez az utasítás kihirdetése napján lép hatályba.

Budapest, 1963. március 25.

Rusznayk István s. k.,
elnök.

Miniszteri utasítás

A művelődésügyi miniszter 123/1963.(M. K. 7.)
M. M. számú

ut as í t á s a

új egyetemi tanszékek létesítéséről

Az Építőipari és Közlekedési Műszaki Egyetemen
Építőanyagok Tanszék
Épületgépészeti Tanszék

A Nehézipari Műszaki Egyetemen
Szervetlen és Analitikai Kémia Tanszék
Szerszámgépek Tanszék

A Veszprémi Vegyipari Egyetemen
Radiokémiai Tanszék és
Vegyipari Műveletek Tanszék

létesítését rendelem el.

Az Építőipari és Közlekedési Műszaki Egyetem II. sz. Hídépítéstani Tanszékének elnevezése egyidejűleg Vasbeton Szerkezetek Tanszékre, a Nehézipari Műszaki Egyetem Kémia Tanszékének elnevezése pedig Általános és Fizikai Kémia Tanszékre változik.

Molnár János s. k.,
miniszterhelyettes.

INDEX: 25.105

AKADÉMIAI KÖZLÖNY, a Magyar Tudományos Akadémia hivatalos lapja. Megjelenik rendszerint havonta kétszer. — A szerkesztésért felelős: a Magyar Tudományos Akadémia Elnökségi Titkárságának vezetője.

Kiadja: az Akadémiai Kiadó, Budapest V., Alkotmány u. 21. — Felelős: Bernát György, az Akadémiai Kiadó igazgatója — 650 példány

A kiadvány előfizethető vagy példányonként megvásárolható: az Akadémiai Kiadónál, Budapest V., Alkotmány u. 21. telefon: 111-010, MNB egyszámlaszám: 46., csekkbefizetési számla: 05 915 111-46; az Akadémiai Könyvesboltban, Budapest V., Váci u. 22. telefon: 185-612; a Posta Központi Hírlap Irodánál, Budapest V., József nádor tér 1. telefon: 180-850. Csekk számla: egyéni 61257, közületi 61066. Évi előfizetési díj 48,— Ft

Akadémiái Közlöny

A Magyar Tudományos Akadémia Hivatalos Lapja

Kiadja:
A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
HIVATALA

BUDAPEST, 1963. MÁJUS 16.

TARTALOM

Miniszteri rendelet és utasítások	2/1963. (IV. 26.) Mü. M.	A munkakönyvek kiállításáról, kezeléséről, nyilván- tartásáról és a munkakönyvekbe történő bejegyzé- sekről szóló 1/1954. (MTH K. 10.) MTH számú utasítás módosításáról és kiegészítéséről 49
	8/1963. (Tg. É. 7.) OT	Egyes műszerek bejelentéséről és a műszerkataszter felállításáról szóló 9/1963. (Tg. É. 12.) OT számú együttes utasítás módosításáról 52
	126/1963. (M. K. 8.) M. M.	A könyvtárközi kölcsönzésről 52
Közlemények	95 245/1963.	A Magyar Tudományos Akadémia Biológiai Tudomá- nyok Osztályának pályázati hirdetménye 54

Miniszteri rendelet és utasítások

A munkaügyi miniszter 2/1963. (IV.26.) Mü. M.
sz.

rendelete

**a munkakönyvek kiállításáról, kezeléséről, nyilván-
tartásáról és a munkakönyvekbe történő bejegyzé-
sekről szóló 1/1954. (MTH K. 10.) MTH számú
utasítás módosításáról és kiegészítéséről**

A Munka Törvénykönyve végrehajtási rende-
lete (a továbbiakban: Mt. V.) 218. §-ának (2) bekez-
désében, valamint a 26/1957. (V. 3.) Korm. számú
rendelet 1. § (1) bekezdésében foglalt felhatalmazás
alapján, a Szakszervezetek Országos Tanácsával
egyetértésben az alábbiakat rendelem:

1. §

Az 1/1954. (MTH K. 10.) MTH számú utasítás
(a továbbiakban: U.) 1. §-ának (2) bekezdése az
alábbiakkal egészül ki:

„Ha a dolgozó munkakönyvét a hatóság lefog-
lalja, a lefoglalásról kiadott hatósági igazolás a
munkakönyv másodlat kiállításáig (20. §), de legfel-
jebb az igazolás keltétől számított 15 nap tartama
alatt a munkakönyvet helyettesíti.”

2. §

Az U. 2. §-a helyébe az alábbi rendelkezés lép:
„2. § (1) Minden dolgozónak csak egy munka-
könyve lehet. Az a dolgozó, akinek munkakönyvet
még nem állítottak ki, és annak kiállítását folyamat-
ba sem tették, az állandó lakóhelye vagy bejelentett

tartózkodási helye szerint illetékes községi, illetőleg
városi tanács végrehajtó bizottságánál, Budapesten
a városi munkakönyvkiállító kirendeltségnél (a
továbbiakban: munkakönyvkiállító hatóság) mun-
kakönyv kiállítását kérheti.

(2) Külföldi állampolgár részére munkakönyvet
akkor lehet kiállítani, ha lakhatási engedéllyel
rendelkezik.

(3) Fiatalkorú részére munkakönyv akkor állí-
tható ki, ha az általános iskolát elvégezte, vagy a
16. életévét már betöltötte. Munkakönyv adható a
14. életévét betöltött fiatalkorúnak, ha az iskola
igazgatója a rendszeres iskolalátogatás kötelezett-
sége alól felmentette.

(4) Nem állítható ki munkakönyv az ipari
tanulónak, továbbá a közép- és felsőiskolák nappali
tagozatán tanulók részére.”

3. §

(1) Az U. 3. §-ának (1) bekezdése az alábbi ren-
delkezéssel egészül ki:

„A kérdőív adatainak kitöltése csak okiratok
alapján történhet.”

(2) Az U. 3. §-ának (2) bekezdése helyébe az
alábbi rendelkezés lép:

„(2) A kérdőívnek a dolgozó személyi adataira
és lakóhelyére vonatkozó adatait személyi igazol-
vány, a szakképzettséget pedig az ennek megszer-
zését igazoló okirat (bizonyítvány) alapján szabad
kiállítani. Külföldön szerzett szakképzettség be-
jegyzésének csak akkor lehet helye, ha annak hono-
sítása megtörtént.”

(3) Az U. 3. §-ának (4)–(5) bekezdése helyébe
az alábbi (4) bekezdés lép:

„(4) Ha a dolgozó személyi igazolványt felmu-
tatni nem tud, a kérdőív személyi adatokra vonat-

kozó rovatait csak közokirat (születési vagy házassági anyakönyvi kivonat, katonakönyv, külföldi állampolgár esetében érvényes lakhatási engedély) alapján szabad kitölteni.”

4. §

(1) Az U. 5. §-ának (1) bekezdés *b*) pontja helyébe az alábbi rendelkezés lép:

„*b*) a munkakör és munkabér a munkabálpés-kör és kilépéskör;”

(2) Az U. 5. §-ának (1) bekezdés *d*) pontja helyébe az alábbi rendelkezés lép:

„*d*) a munkakönyv kiállítása után a munkával összefüggésben kapott kitüntetés, a minisztertől kapott dícséret és jutalom, valamint a jubileumi jutalom.”

(3) Az U. 5. §-ának (2) bekezdése hatályát veszti, a (3) bekezdés (2) bekezdéssé alakul át, a (4) bekezdés helyébe új (3) bekezdésként az alábbi rendelkezés lép:

„(3) A munkáltató a munkakönyv „bérkategóriája” megnevezésű rovatába munkabérként [(1) bek. *b*) pont] a dolgozó besorolás szerinti személyi alaphéret (havidíjas dolgozóknál a besorolás szerinti alaphéret) köteles bejegyezni. Azoknál a dolgozóknál, akiknek személyi alaphére nincsen, a miniszter által a szakszervezettel egyetértésben meghatározott összeget kell bejegyezni. Ez azonban a dolgozó munkakörében az e munkakörben dolgozók által átlagosan elért 100%-os teljesítménynek megfelelő alapkereset összegét nem haladhatja meg. A szállító és rakodó munkán foglalkoztatott dolgozó munkakönyvének „bérkategóriája” rovatába munkabérként a 9/1962. (Közl. Ért. 3.) KPM számú utasításban meghatározott összeget kell bejegyezni.”

5. §

(1) Az U. 6. §-ának (2) bekezdése helyébe az alábbi rendelkezés lép:

„(2) Az »áthelyezve« megjelölést csak akkor szabad a munkakönyvbe bevezetni, ha a dolgozót áthelyezték. (Mt. 113. és 133—138. §.) Ilyen esetben a »munkából kilépésének napja« rovatba az áthelyezési utasításban az új munkahelyen munkába lépésre kijelölt munkanapot megelőző naptári napot kell beírni. Az áthelyező vállalat köteles a következő sor »munkáltató neve (cége) és székhelye« című rovatában feltüntetni annak a munkáltatónak a megnevezését, amelyhez az áthelyezés történik, a »munkába lépésének napja« című rovatba pedig a munkába lépés napjaként megjelölt napot. E sor többi rovatát már az új vállalat tölti ki, egyidejűleg a »munkáltató neve (cége) és székhelye« rovatba az előző munkáltató által tett bejegyzést is felül kell bélyegeznie. Ugyanígy kell eljárni abban az esetben is, ha az áthelyezésre a dolgozó saját kérelme alapján kerül sor.”

(2) Az U. 6. §-ának (3) bekezdése kiegészül az alábbi rendelkezéssel:

„Ezt a bejegyzést kell a munkakönyvbe beírni akkor is, ha a választott dolgozó munkaviszonya a szerv megszűnésével vagy a tanácsnak az igazgatási terület megváltoztatása miatt történt megszüntetésére tekintettel, továbbá nem fegyelmi határozat vagy büntető ítélet következtében visszahívás folytán azonnali hatállyal szűnik meg.”

(3) Az U. 6. §-ának (4) bekezdése kiegészül az alábbi rendelkezéssel:

„A választott dolgozó munkaviszonyának a megválasztás lejártával történő megszüntetése esetén [Mt. V 47. § (1) bekezdés *a*) pont] a munkakönyvbe ugyancsak a »Szerződése lejárt« bejegyzést kell bevezetni.”

(4) Az U. 6. §-ának (6) bekezdése helyébe az alábbi rendelkezés lép:

„(6) »Azonnali hatállyal elbocsátva« bejegyzést csak abban az esetben szabad a munkakönyvbe bevezetni, ha a dolgozót fegyelmi úton azonnali hatállyal elbocsátották [Mt. 113. § (2) bek. *d*) pont], a bíróság közügyektől jogerősen eltiltotta, és ez az 1961. évi V. tv. 48. §-a értelmében a munkaviszony megszűnésével jár [Mt. V. 217. § (3) bek.], végül a választott dolgozó esetében, ha munkaviszonya összeférhetetlenség megállapítása folytán [1954. évi X. tv. 30. § *c*) pontja], a választójogosultság elvesztésével [1954. évi X. tv. 30. § *d*) pontja], valamint fegyelmi határozat vagy büntető ítélet miatt történt visszahívás következtében [Mt. V. 47. § (3) bek.] szűnt meg. Ha a fegyelmi úton azonnali hatállyal elbocsátott dolgozót a vállalat az Mt. 114. §-a alapján a fegyelmi határozat hátrányos következményei alól mentesíti, a munkakönyvnek az »azonnali hatállyal elbocsátva« bejegyzést tartalmazó rovatába jelzést kell tenni (pl. csillagot), a lap alján, a jelzés magyarázataként pedig a következő megjegyzést: »a... számú igazgatói határozat szerint a Mt. 114. § rendelkezése alapján ... időponttól kezdődően mentesítve«. E megjegyzést a beírás időpontjának megjelölésével, valamint aláírással kell ellátni, és le kell bélyegezni.”

(5) Az U. 6. §-a az alábbi (9) bekezdéssel egészül ki:

„(9) A vállalat nevének megváltozása, valamint a vállalatnak székhelyváltoztatás nélkül más vállalattal történő egyesülése esetén a munkakönyvben csak »A munkáltató neve (cége) és székhelye« rovatba kell bejegyzést tenni. A bejegyzés szövegeként a következő írandó be: »... évi ... hó ... nap óta új elnevezése: Vállalat.«”

6. §

Az U. 11. § (2) bekezdése (3) bekezdésre változik, a (2) bekezdés helyébe az alábbi rendelkezés lép:

„(2) A szülési szabadságon levő terhes, illetőleg szülő nő munkaviszonyának azonnali hatállyal történt megszüntetése esetén a munkakönyvbe a munkaviszony megszüntetésének napjaként a szülési szabadság leteltét követő napot kell bejegyezni.”

7. §

Az U. 15. §-ának (2)—(4) bekezdése helyébe az alábbi rendelkezés lép:

„(2) A munkakönyvbe bevezetett adatokat szükség esetén az a szerv (személy) javíthatja ki (egészítheti ki, módosíthatja, helyesbítheti), amely ezeknek az adatoknak a bejegyzésére jogosult. Javítására csak abban az esetben kerülhet sor, ha elírás vagy egyéb körülmény folytán (pl. a vállalat azonnali hatályú elbocsátás ellenére szándékosan »hozzájárással kilépett« bejegyzést ír a dolgozó munkakönyvébe) az adatok nem a tényleges helyzetnek felelnek meg, vagy ha az erre feljogo-

sított szerv (egyeztető bizottság, bíróság, felügyeleti szerv) határozata alapján válik az szükségessé. A kijavítás a bejegyzés alapjául szolgáló irat (pl. felmondó levél, áthelyezési utasítás, házasságlevél stb.) — ha az nincs meg, a javításra jogosult szerv által felvett és iktató számmal ellátott jegyzőkönyv — alapul vételével, a fentiekben megjelölt szervek határozata folytán szükséges javítás pedig e szervek jogerős határozata alapján történhet.

(3) Ha a munkakönyvi bejegyzés a munkakönyv kiállító hatóság családnév megváltoztatása vagy házasságkötés folytán szükséges névváltoztatás miatt javítja ki, erről a személyi adatváltoztatások pontos közlése mellett köteles a Munkaügyi Minisztérium Munkakönyv Csoportjának (Budapest V., Alkotmány u. 10.) bejelentést tenni.

(4) Ha a munkakönyvi bejegyzést egyeztető bizottság vagy bíróság jogerős határozata alapján szükséges megváltoztatni, és ennek a munkáltató nem tesz eleget, a dolgozó kérése alapján a bejegyzést a bíróság javítja ki."

8. §

(1) Az U. az alábbi 15/A. §-sal egészül ki:

„15/A. § (1) A munkakönyvi bejegyzéseket minden esetben aláírással és bélyegző lenyomattal is igazolni kell, feltüntetve a bejegyzés időpontját is. A munkaviszony kezdetével kapcsolatos bejegyzéseket utólagosan — a munkaviszony megszűnésével kapcsolatos adatok bejegyzésével egyidejűleg — kell igazolni.

(2) A munkakönyvbe bejegyzett adatok javítása esetén a lap alján minden esetben hivatkozni kell a javítás alapját képező okirat (döntést hozó szerv határozata, a vállalati alapintézkedést tartalmazó irat, a javításról felvett jegyzőkönyv iktatószáma) számára, valamint annak kibocsátójára is. A javítást az (1) bekezdésben megjelölt módon ugyancsak igazolni kell."

(2) Az U. az alábbi 15/B. §-sal egészül ki:

„15/B. § (1) A jogellenesen megszüntetett munkaviszony helyreállítása esetén a munkaviszony megszüntetésével kapcsolatos munkakönyvi bejegyzést törölni kell. A törlést a helytelen bejegyzés áthúzása mellett a 15/A. § (2) bekezdésében megjelölt módon kell végrehajtani.

(2) Ha a dolgozó helyreállított munkaviszonyában a munkát nem veszi fel, a munkaviszony megszűnésének időpontját a helyreállítást elrendelő határozat jogerőre emelkedésének időpontjára, a munkaviszony megszűnésének módjára vonatkozó bejegyzést pedig „hozzájárással kilépett”-re kell megváltoztatni. Ha azonban a dolgozó azért nem kíván korábbi vállalatánál tovább dolgozni, mert munkaviszonya jogellenes megszüntetését követően már másutt újabb munkaviszonyba lépett, a munkaviszony megszűnésének időpontjaként az új munkaviszonyba lépés időpontját megelőző napot, a munkaviszony megszüntetésének módjaként pedig „áthelyezve” bejegyzést kell feltüntetni."

(3) Az U. az alábbi 15/C. §-sal egészül ki:

„15/C. §. (1) Ha a munkaviszonyt helyreállító jogerős határozatot utóbb törvénysértés miatt megváltoztatják, amennyiben a dolgozó a helyreállítást elrendelő határozat alapján a vállalatnál

tovább dolgozott, a 15/B. § (1) bekezdésében foglaltak szerint törölt munkakönyvi bejegyzést kell a dolgozó munkakönyvébe újból beírni, az ezen idő óta a vállalatnál munkaviszonyban töltött időt pedig újabb munkaviszonyként kell feltüntetni.

(2) Az (1) bekezdés szerinti újabb munkaviszony kezdő időpontjaként azt a munkanapot kell bejegyezni, amikor a dolgozó a munkaviszonya helyreállítását elrendelő jogerős határozat alapján a munkát felvette, a munkaviszony megszűnésének időpontjaként pedig az e határozatot hatályon kívül helyező újabb határozat jogerőre emelkedésének napját, illetőleg a dolgozó által munkában töltött legutolsó munkanapot. A munkaviszony megszűnésének módjaként a 6. § (8) bekezdésének megfelelően „hozzájárással kilépett” bejegyzést kell feltüntetni.

(3) Ha a dolgozó a munkaviszonyát helyreállító jogerős határozatot követően vállalatánál a munkát nem vette fel, s ezért a 15/B. § (2) bekezdésében foglaltak szerint munkakönyvét megváltoztatott megszűnési időponttal és „hozzájárással kilépett”, illetőleg „áthelyezve” bejegyzéssel adták ki, e bejegyzéseket újból az eredetire kell átjavítani a 15/A. §-ban foglaltak szerint."

9. §

Az U. az alábbi 15/D. §-sal egészül ki:

„15/D. §. (1) Ha a dolgozó munkaviszonya le tartóztatás vagy szabadságvesztés büntetés, javító-nevelő munka, sorkatonai szolgálat vagy harminc napot meghaladó fizetés nélküli szabadság miatt szünetel, a szünetelés időtartamát a munkakönyvbe be kell jegyezni. A bejegyzés módja: „...től a munkaviszony szünetel.” „A szünetelés befejeződött...”. A bejegyzést „A bejegyzés igazolása” című rovatba kell beírni a 15/A. §-ban foglaltak szerint.

(2) A társadalmi tanulmányi ösztöndíjas munkaviszonyának szünetelésére vonatkozó bejegyzést az 1/1961. (XI. 17.) Mü. M.—M. M. számú együttes rendelet 3. §-ában foglaltak szerint kell végrehajtani."

10. §

(1) Az U. 16. §-ának (1) bekezdése helyébe az alábbi rendelkezések lépnek. A (2)—(4) bekezdés (3)—(5) bekezdésre változik:

„(1) A munkakönyvet annál a vállalatnál kell megőrizni, amellyel a dolgozó munkaviszonyban áll. Ha a dolgozónak több munkaviszonya van, a munkakönyvet annál a vállalatnál kell őrizni, amellyel a dolgozónak az első munkaviszonya áll fenn. Jogszabály eltérő rendelkezése hiányában így kell eljárni akkor is, ha a dolgozónak a vállalattal fennálló munkaviszonya szünetel. [17. § (8) bek.]

(2) A vállalat igazgatójának, valamint helyetteseinek munkakönyvét a közvetlen felügyeletet gyakorló szervnél kell megőrizni. „A munkáltató neve (cége) és székhelye” rovatba azonban ilyen esetben is azt a vállalatot kell bejegyezni, amellyel az említett dolgozók munkaviszonyban állnak."

(2) Az U. 17. §-ának (8) bekezdése helyébe az alábbi rendelkezés lép:

„(8) Az (1)—(7) bekezdésben foglaltak nem vonatkoznak az olyan dolgozókra, akiknek munkaviszonya — a 15/D. §-ban meghatározott esetekben kívül is — szünetel (betegállományban levő stb.).”

11. §

(1) Az U. 20. §-a helyébe az alábbi rendelkezés lép:

„20. §. (1) Az a dolgozó, akinek munkakönyve megrongálódott, megsemmisült vagy elveszett, vagy akinek munkakönyvét a hatóság lefoglalta, a munkakönyv kiállító hatóságtól munkakönyv másodlat kiállítását kérheti. Ha egy dolgozónak több ízben állítanak ki munkakönyv másodlatot, a munkakönyvre rá kell vezetni, hogy az hányadik másodlat.

(2) A munkakönyv másodlat kiállítása a munkakönyv kiállító hatóság által a dolgozó rendelkezésére bocsátott munkakönyv-másodlati kérdőív alapján történik. Ezt ugyancsak okiratok alapján, a 3. § (2)—(4) bekezdésében meghatározott feltételek szerint kell kitölteni. Másodlati kérdőívénél a korábbi munkaviszonyok igazolására a személyi igazolványt is fel lehet használni.”

12. §

Az U. 22. §-a (1) bekezdésének harmadik és negyedik mondata hatályát veszti. A (2) bekezdés helyébe az alábbi rendelkezés lép:

„(2) Minthogy a javító-nevelő munkát kiszabó bírói ítélet új munkaviszonyt nem létesít, a javító-nevelő munka végrehajtásához munkakönyv akkor sem szükséges, ha a bíróság az ítélet meghozatalakor munkaviszonyban nem álló dolgozót kötelez javító-nevelő munkára. Ha azonban a dolgozó az igazgatóval történt megállapodás (munkaszerződés kötés) alapján a javító-nevelő munka letöltése után a vállalatnál tovább dolgozik, az ily módon létesített munkaviszonyt már a munkakönyvbe be kell jegyezni. Ez esetben a munkaviszony kezdő időpontjaként a javító-nevelő munka letöltése utáni munkanapot kell a dolgozó munkakönyvében feltüntetni.”

13. §

Az U. 24. §-a helyébe az alábbi rendelkezés lép:

„24. §. A munkakönyv nélküli alkalmazásnak az Mt. V. 215. §-ában meghatározott eseteiben is be kell a munkaviszonyt jegyezni a munkakönyvbe, ha azt a dolgozó kéri. A 25. §-ban foglalt rendelkezéseket erre az esetre is alkalmazni kell.”

14. §

Az U. kiegészül az alábbi 26/A. §-sal:

„26/A. §. Olyan dolgozók munkakönyvébe, akik munkát a vállalat számára munkaviszonyon kívül otthon végeznek (úgynevezett „bedolgozók”) be kell jegyezni a „bedolgozó” bejegyzést. Ezt a megjegyzést a munkakönyv 10—11, illetőleg folytatóságos oldalainak „A munkáltató neve és székhelye” elnevezésű rovatában az egyébként ide kerülő bejegyzés (cégbélyegző) alatt kell feltüntetni.”

15. §

(1) Az U. 8. § (1), a 10. § (1) és a 13. § (1) bekezdésében a „bérkategória” szavak helyébe a „munkabér” szó irándó.

(2) Ez a rendelet kihirdetése napján lép hatályba. Hatályát veszti az 1/1953., a 2/1953., a 69/1955. és a 91/1955. MTH számú, valamint a 110/1961. (5) Mü. M. számú utasítás.

Veres József s. k.,
munkaügyi miniszter.

Az Országos Tervhivatal elnökének és a Magyar Tudományos Akadémia elnökének 8/1963. (Tg. É. 7.) OT számú

u t a s í t á s a

az egyes műszerek bejelentéséről és a műszerkataszter felállításáról szóló 9/1960. (Tg. É. 12.) OT számú együttes utasítás módosításáról

A 2050/16/1952. MT sz. határozatban foglalt felhatalmazás alapján az alábbi utasítást adjuk ki:

1. §

A 9/1960. (Tg. É. 12.) OT sz. együttes utasítás 3. §. (2) bekezdése helyébe az alábbiak lépnek:

„(2) Az utasítás hatálya alá tartozó szervek évente egyszer kötelesek tájékoztatni a Magyar Tudományos Akadémia Műszerügyi Szolgálatát (Budapest V., Martinelli tér 3.) a bejelentendő műszerek állományában bekövetkezett változásokról. A tájékoztatásban a legutóbbi bejelentés óta szerzett műszereken kívül fel kell sorolni azokat is, amelyekről kataszteri műszerkarton bármely okból még nem készült. A tájékoztatást legkésőbb a változást követő év március 31-ig — 1963-ban április 30-ig — kell megküldeni, és abban meg kell jelölni az állományváltozás jellegét (új beszerzés, átvétel, átadás, selejtezés stb.), a műszerek megnevezését, típusát és gyártó cégét. A tájékoztatás alapján az MTA Műszerügyi Szolgálatá kitöltés céljából megküldi a műszerkataszterben rendszeresített nyilvántartó kartonokat és mérési jegyzékeket.”

2. §

Jelen utasítás kihirdetése napján lép hatályba.

Dr. Rusznyák István s. k., Osztrovski György s. k.,

a Magyar Tudományos Akadémia elnöke. az Országos Tervhivatal elnökhelyettese.

A művelődésügyi miniszter 126/1963. (M. K. 8.) M. M. számú

u t a s í t á s a

a könyvtárközi kölcsönzésről

A termelés, tudományos kutatás és oktatás feladatai megvalósításának könyvtári szolgáltatásokkal való előmozdítása érdekében, az olvasók igényeinek jobb kielégítése céljából a könyvtárközi kölcsönzést — az 1018/1956. (II. 9.) Mt. h. számú minisztertanácsi határozat 34. pontjában kapott felhatalmazás alapján — az érdekelt miniszterekkel és országos hatáskörű szervek vezetőivel, valamint a Szakszervezetek Országos Tanácsával egyetértésben a következők szerint szabályozom.

1. §

(1) Az utasítás hatálya kiterjed a közkönyvtárak [1956. évi 5. tvr. 1. § (3) bek.] közül az állami szervek és vállalatok, valamint a szakszervezetek könyvtáira, továbbá a jogi személyek tulajdonában álló, közkönyvtárnak nem minősülő könyvtárakra (a továbbiakban: könyvtár).

(2) Az utasítás hatálya nem terjed ki a fegyveres erők, továbbá a fegyveres, illetve rendészeti testületek könyvtáira.

2. §

(1) Az olvasó által igényelt olyan művet, amely a könyvtár állományában nincs meg, a könyvtár megkeresésére más könyvtár köteles — a jelen utasítás rendelkezései szerint — a megkereső könyvtárnak kölcsönadni (könyvtárközi kölcsönzés).

(2) A könyvtárközi kölcsönzést a könyvtár — a (3) bekezdésben foglalt kivétellel — csak abban az esetben veheti igénybe, ha a keresett művet az olvasó, a könyvtár székhelyén működő más könyvtárban nem tudja megszerezni.

(3) Könyvtárközi kölcsönzésnek helye van azonos helységben működő könyvtárak között is abban az esetben, ha a keresett mű az adott helységben nem nyilvános jelleggel működő (üzemi, vállalati, intézeti stb.) könyvtár állományában található.

3. §

(1) A könyvtárközi kölcsönzés országos központja az Országos Széchényi Könyvtár (OSZK).

(2) A Magyarországon megjelent kiadványok tekintetében a könyvtárközi kölcsönzés területi központjai:

a) az OSZK: Budapest fővárosra, továbbá Pest, Bács-Kiskun és Csongrád megyére, valamint Szeged megyei jogú városra kiterjedő illetékességgel;

b) a debreceni Kossuth Lajos Tudományegyetem Könyvtára: Békés, Borsod-Abaúj-Zemplén, Hajdú-Bihar, Heves, Nógrád, Szabolcs-Szatmár és Szolnok megyére, valamint Debrecen és Miskolc megyei jogú városra kiterjedő illetékességgel;

c) a Központi Statisztikai Hivatal Könyvtára: a többi — Dunántúlon levő megyére, valamint Pécs megyei jogú városra kiterjedő illetékességgel.

4. §

(1) A könyvtárközi kölcsönzés keretében a könyvtári gyűjtőkörbe tartozó minden kiadványt (könyv, folyóirat, hírlap, zenemű stb. — a továbbiakban: kiadvány) kölcsön kell adni.

(2) Az (1) bekezdésben foglalt rendelkezés nem vonatkozik

a) a könyvtárak tájékoztató szolgálatához szükséges alapvető forrásmunkákra, kézikönyvekre, lexikonokra, szótárakra;

b) azokra a kiadványokra, amelyek a könyvtár kölcsönzési szabályzata szerint kölcsönzésre nem kerülhetnek, illetőleg csak olvasótermi használatra adhatók ki;

c) a könyvritkaságokra és kéziratokra, valamint az OSZK muzeális (archivális) példányaira;

d) a nagyságuk vagy súlyuk miatt nehezen szállítható kiadványokra;

e) a könyvtár állományában csak egy példányban meglévő időszak kiadványokra.

(3) A könyvtárak — helyi adottságaiktól függően — a csak egy példányban meglévő időszak kiadványokat is kölcsönzési forgalomba bocsáthatják.

(4) Ha a kért kiadvány a (2) bekezdés alapján nem kerül könyvtárközi kölcsönzésre, a megkeresett könyvtár az igénylő könyvtár kívánságára és költségére — lehetőleg gondoskodik a kiadvány reprodukciójának (mikrofilm, fénymásolat, mikrohártya) elkészítéséről. Ilyen esetben a reprodukció az igénylő könyvtár állományába kerül.

5. §

(1) A Magyarországon megjelent kiadványok könyvtárközi kölcsönzését a (2)–(5) bekezdésekben meghatározott módon kell lebonyolítani.

(2) Ha az olvasó olyan kiadványt igényel, amely a könyvtárban nincs meg, a könyvtárnak a kiadványt hálózati központjától kell kölcsön kérnie. Amennyiben az igényt a hálózati központ sem tudja kielégíteni, a kérést a központ a hálózatába tartozó más könyvtárhoz, illetőleg — ha a kiadvány a hálózaton belül nem található — az illetékes területi központhoz továbbítja. Ha a kiadvány a területi központnál sincs meg, a területi központ a kérést az OSZK-hoz juttatja el.

(3) Hálózatba nem tartozó könyvtárak a könyvtárközi kölcsönzést az illetékes területi központtal bonyolítják le. Közvetlenül a területi központhoz fordulhatnak hálózatba tartozó könyvtárak is, abban az esetben, ha tudomásuk van arról, hogy a keresett kiadvány sem a hálózati központ, sem a hálózatba tartozó más könyvtár állományában nincs meg.

(4) A Szegedi Tudományegyetem vagy a Pécsi Tudományegyetem központi könyvtárában található kiadványok kölcsönzése céljából közvetlenül e könyvtárakhoz fordulhatnak azok a könyvtárak, amelyekre vonatkozólag a közvetlen kölcsönzési kapcsolatra nézve az említett egyetemi könyvtárak az illetékes területi központtal megállapodtak.

(5) A kölcsönadó könyvtár a kiadványt abban az esetben is, ha a kölcsönzés a (2) bekezdés alapján más könyvtár közvetítésével bonyolódik le, közvetlenül ahhoz a könyvtárhoz juttatja el, amelynél a kiadványt az olvasó kereste, s a kölcsönvevő könyvtár ugyancsak közvetlenül küldi vissza ahhoz a könyvtárhoz, amelynek állományából a kölcsönzés történt.

6. §

(1) Ha a könyvtár külföldön megjelent kiadványt (a továbbiakban: külföldi kiadvány) kíván más könyvtárból kölcsönvenni,

a) amennyiben tudomása van arról, hogy a kiadvány melyik belföldi könyvtárban található, közvetlenül e könyvtárhoz,

b) egyéb esetekben az OSZK-hoz fordul kölcsönzési igényével.

(2) Az OSZK olyan esetben, ha a keresett külföldi kiadvány sem a saját állományában, sem más belföldi könyvtárban nincs meg, a kölcsönzési igényt a megfelelő külföldi könyvtárhoz továbbítja, és erről az igénylő könyvtárat értesíti.

7. §

Ha az 5., illetőleg a 6. § rendelkezései szerint megkeresett könyvtár az állományában meglévő kiadványt azért nem tudja az igénylő könyvtárnak kölcsönadni, mert a kiadvány más kölcsönvevőnél van, a kérést elő kell jegyeznie, és erről az igénylő könyvtárat — a teljesítés várható időpontjának megjelölése mellett — értesítenie kell.

8. §

(1) Külföldi könyvtáraknak mind a Magyarországon megjelent kiadványok, mind a Magyarországon található külföldi kiadványok kölcsönzésére vonatkozó kéréseit az OSZK teljesíti. Ha a külföldi könyvtár más belföldi könyvtárhoz fordul, a megkeresett könyvtár — a (2) bekezdésben foglalt kivétellel — a kéréslapot és a kért kiadványt az OSZK-nak küldi meg.

(2) Általános gyűjtőkörű országos jellegű tudományos könyvtárak, valamint országos jellegű tudományos szakkönyvtárak közvetlenül bonyolíthatnak le könyvtárközi kölcsönzést azokkal a külföldi könyvtárakkal, amelyekkel a kölcsönzési kapcsolatra vonatkozólag megállapodást kötnek. A megállapodásban a belföldi könyvtár — a kiadványok külföldre szállításának költségein kívül — devizakiadással járó kötelezettséget nem vállalhat.

(3) Külföldi könyvtárral folytatott könyvtárközi kölcsönzéshez a Magyar Nemzeti Bank Devizaigazgatóságának általános engedélye szükséges. Az engedélyt a könyvtárnak a Művelődésügyi Minisztérium útján kell a Devizaigazgatóságtól kérnie.

(4) Azok a könyvtárak, amelyek a devizahatóságtól a 101/1960. (M. K. 1.) M. M. számú utasítás értelmében nemzetközi kiadványcserére általános engedélyt kaptak, ennek alapján folytathatnak — a (2) bekezdésben foglalt rendelkezések szerint — külföldi könyvtárral könyvtárközi kölcsönzést.

9. §

(1) A könyvtárközi kölcsönzés során a kiadvány szállítási költségeit — ideértve a reprodukció [4. § (4) bek.] szállítási költségeit is — a küldő könyvtár viseli.

(2) A könyvtárközi kölcsönzés időtartama a kiadvány postára adásától számított egy hónap, időszaki kiadvány esetében két hét, a kölcsönadó könyvtár azonban — kivételesen indokolt esetben — rövidebb kölcsönzési időt is kiköthet.

10. §

(1) A könyvtárközi kölcsönzés keretében a megkeresett könyvtár az utasítás rendelkezései szerint reá háruló intézkedést (a kiadvány megküldését, az előjegyzésre vonatkozó értesítést, illetőleg a kérésnek az illetékes könyvtárhoz való továbbítását) a kérés beérkezésétől számított három nap alatt köteles megtenni.

(2) A könyvtárközi kölcsönzésben részt vevő könyvtáraknak különös gondot kell fordítaniuk a kölcsönvett kiadványok épségére, valamint a kölcsönzési határidő és a kölcsönadó könyvtár kikötéseinek megtartására külföldi könyvtártól kölcsönzött kiadvány esetében, mert késedelmi díj címén deviza nem igényelhető.

(3) Ha a kölcsönvett kiadvány elvész vagy megromlásodik, a kölcsönvevő könyvtár köteles a kiadványból másik példányt szolgáltatni a kölcsönadó könyvtárnak, amennyiben pedig a kiadvány nem szerezhető be, fénymásolattal pótolni. A kölcsönzött kiadvány késedelmes visszaadása esetén késedelmi díj számítható fel.

11. §

(1) A könyvtárak kötelesek a könyvtárközi kölcsönzésről nyilvántartást (1. sz. melléklet) vezetni, s az ennek alapján készített statisztikai jelentést (2. sz. melléklet) a tárgyévét követő január hó 31. napjáig — első ízben 1965. január 31. napjáig — az OSZK-nak megküldeni.

(2) A könyvtárközi kölcsönzéssel kapcsolatban felmerülő dologi kiadásokat a könyvtáraknak költségvetési keretükből kell fedezniük. Az utasítás végrehajtása a könyvtáraknál létszámigénnyel nem járhat.

(3) A könyvtárközi kölcsönzés lebonyolításának módját részletesen az OSZK határozza meg, és erről a könyvtárakat közvetlenül tájékoztatja.

(4) Ez az utasítás közzétételének napján lép hatályba.

Dr. Hadnagy László s. k.,
miniszterhelyettes.

Megjegyzés: A hivatkozott melléleteket a Művelődésügyi Közlöny f. év április 15-én megjelent 8. száma tartalmazza.

Közlemények

Magyar Tudományos Akadémia
Biológiai Tudományok Osztálya

95 245/1963.

Pályázati hirdetés

A) A Magyar Tudományos Akadémia Biológiai Tudományok Osztálya pályázatot hirdet a következő pályatételek kidolgozására:

1. Sejtorganellumok szerkezete és funkciója (szabadon választott egy sejtorganellumra vonatkozóan).

2. Az anyagcsere molekuláris biofizikája.

3. A biokémiai reguláció modern irányai.

A pályadolgozatok önálló tudományos munkát is tartalmazhatnak. A pályázat jelíges, amelyen az Akadémia rendes és levelező tagjain kívül bárki részt vehet.

A pályaműveket 2 példányban 1963. december 31-ig az Akadémia Biológiai Tudományok Osztályához (Bp. V., Nádor u. 7.) kell benyújtani.

A Biológiai Tudományok Osztályának osztályvezetősége a legjobb pályadolgozatokat jutalomban részesíti.

B) Az Akadémia Biológiai Tudományok Osztálya az általa támogatott tudományos témák területéről megjelent dolgozatokat ösztöndíj-prémiumban részesíti.

A dolgozat 2 különnyomatát 1963. november 1-ig az Akadémia Biológiai Tudományok Osztályához kell beküldeni.

C) Az Akadémia Biológiai Tudományok Osztálya pályázatot hirdet néhány belföldi ösztöndíjra 1963-ra: biofizika, biokémia, citológia, genetika, növény- és állatélettan területéről.

Az ösztöndíj összege: 1500 Ft.

A pályázat tartalmazza az ösztöndíj időtartamára vonatkozó rövid munkatervet, és a fogadó intézet nyilatkozatát, hogy az ösztöndíjas számára munkalehetőséget biztosít.

A pályázatot 2 példányban 1963. június 30-ig az Akadémia Biológiai Tudományok Osztályához kell benyújtani.

Budapest, 1963. április 25.

Straub F. Bruno s. k.,
akadémikus, osztálytitkár.

INDEX: 25.105

AKADÉMIAI KÖZLÖNY, a Magyar Tudományos Akadémia hivatalos lapja. Megjelenik rendszerint havonta kétszer. — A szerkesztésért felelős a Magyar Tudományos Akadémia Elnökségi Titkárságának vezetője.

Kiadja: az Akadémiai Kiadó, Budapest V., Alkotmány u. 21. — Felelős: Bernát György, az Akadémiai Kiadó igazgatója — 650 példány

A kiadvány előfizethető vagy példányonként megvásárolható: az Akadémiai Kiadónál Budapest V., Alkotmány u. 21. telefon: 141-010, MNB egyszámszám: 46., csekkbefizetési számla: 05 913 111-46; az Akadémiai Könyvesboltban, Budapest V., Váci u. 22. telefon: 185-612; a Posta Központi Hírlap Irodánál, Budapest V., József nádor tér 1. telefon: 180-850. Csekk számla: egyéni 61 257, közületi 61 066
Évi előfizetési díj 48,— Ft

63.57075 Akadémiai Nyomda, Budapest — Felelős vezető: Bernát György

Akadémiái Közlöny

A Magyar Tudományos Akadémia Hivatalos Lapja

Kiadja:
A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
HIVATALA

BUDAPEST, 1963. MÁJUS 31.

TARTALOM

Törvények, rendeletek, határozatok	1963. évi 9. tvr.	A muzeális emlékek védelméről	57
	1963. évi 10. tvr.	A dolgozók társadalombiztosítási nyugdíjáról szóló 1958. évi 40. számú törvényerejű rendelet módosítá- sáról és kiegészítéséről	59
	11/1963. (5. 11.) Korm. rendelet	A dolgozók társadalombiztosítási nyugdíjáról szóló 67 (1958. XII. 24.) Korm. számú rendelet egyes ren- delkezéseinek módosításáról és kiegészítéséről	60
Közlemények		Biztosításba bevont személyek után nyugdíjárulék, illetőleg jövedelemadó fizetése (2-10/8/1963. SZTK)	63

Jogszabályok

A Népköztársaság Elnöki Tanácsának 1963. évi
9. számú

törvényerejű rendelete

a muzeális emlékek védelméről.

Általános rendelkezések

1. §. A történelem, a tudományok, az irodalom, a művészetek, valamint a termelés-fejlődés kiemelkedő tárgyi, írásos és egyéb emlékeit (a továbbiakban: muzeális tárgy) e törvényerejű rendeletben meghatározott módon védelemben kell részesíteni, tudományosan fel kell dolgozni, és az egész nép számára hozzáférhetővé kell tenni. E feladatok megvalósításáról a művelődésügyi miniszter gondoskodik.

2. §. E törvényerejű rendelet hatálya kiterjed:

- a) a közgyűjteményekre,
- b) a jogi személyek tulajdonában álló egyéb muzeális gyűjteményekre,
- c) muzeális magángyűjteményekre,
- d) egyedi muzeális tárgyakra,
- e) a régészeti és történeti jelentőségű földterületekre.

3. §. A múzeum muzeális tárgyakkal álló, tudományos kutató munka útján létrejött és rendszerezett közgyűjtemény vagy jogi személy tulajdonában álló egyéb muzeális gyűjtemény, amelynek léte-

sítéséhez, illetve múzeummá való átszervezéséhez a művelődésügyi miniszter hozzájárult.

Közgyűjtemények és jogi személyek tulajdonában álló egyéb gyűjtemények

4. §. Közgyűjteményeknek kell tekinteni e törvényerejű rendelet alkalmazásában

a) az országos múzeumokat és a miniszterek, illetőleg az országos hatáskörű szervek vezetői (a továbbiakban együtt: miniszter) közvetlen felügyelete alatt álló egyéb múzeumokat,

b) a tanácsok és más állami szervek, tudományos és egyéb intézmények, továbbá a társadalmi szervezetek, valamint a szövetkezetek által fenntartott múzeumokat és muzeális gyűjteményeket.

5. §. (1) Az országos múzeumok sajátos gyűjtési körükben kimagasló, országos érdekű, területileg és történelmileg teljességre törekvő muzeális gyűjteményt őrző, azt tudományosan feldolgozó és a népművelés szolgálatába állító tudományos intézetek. Az országos múzeumok a tudományos tervek végrehajtása céljából, illetőleg a művelődésügyi miniszter által meghatározott feladatkörben segítik a megyei múzeumok (6. §. (1) bek.) munkáját.

(2) Országos múzeum a Magyar Nemzeti Múzeum, a Szépművészeti Múzeum, a Magyar Nemzeti Galéria, az Iparművészeti Múzeum, a Néprajzi Múzeum, a Természettudományi Múzeum, a Legújabbkori Történeti Múzeum, a Petőfi Sándor

Irodalmi Múzeum, a Budapesti Történeti Múzeum, a Mezőgazdasági Múzeum, és a Hadtörténeti Múzeum. Új országos múzeumot a Minisztertanács létesíthet.

(3) Az országos múzeum élén főigazgató áll; a főigazgatót a felügyeletet gyakorló miniszter személyes hatáskörben nevezi ki, a Minisztertanács ez alól kivételt engedélyezhet.

6. § (1) A megyei tanács irányítása alá tartozó múzeumok közül a művelődésügyi miniszter által kijelölt múzeum (a továbbiakban: megyei múzeum) — népművelési és tudományos tevékenységén felül — a művelődésügyi miniszter által meghatározott körben múzeumi szakszempontról segíti a megye területén működő múzeumok és muzeális gyűjtemények együttműködését, munkájuk összehangolását.

(2) A megyei múzeum igazgatójának kinevezéséhez a művelődésügyi miniszter hozzájárulása szükséges.

7. § (1) Közgyűjteményt — az országos múzeum kivételével — a miniszterek, továbbá a 4. § b) pontjában meghatározott szervek a művelődésügyi miniszter hozzájárulásával létesíthetnek vagy szüntethetnek meg. Jogi személy tulajdonában álló egyéb muzeális gyűjtemény létesítéséhez vagy megszüntetéséhez is a művelődésügyi miniszter hozzájárulása szükséges.

(2) Olyan közgyűjtemények tekintetében, amelyek nem a művelődésügyi miniszter felügyelete alatt állnak, továbbá a jogi személyek tulajdonában álló egyéb muzeális gyűjteményekre vonatkozólag a felügyeletet ellátó szervek e jogkörüket a művelődésügyi miniszterrel egyetértésben gyakorolják.

8. § (1) Közgyűjtemény gyűjtőkörének, elnevezésének vagy elhelyezésének megváltoztatásához a művelődésügyi miniszter hozzájárulása szükséges.

(2) Közgyűjteményben őrzött muzeális tárgyat más szerv részére csak a közgyűjtemény felett felügyeletet gyakorló miniszter engedélyével szabad időleges használatra átengedni.

9. § A közgyűjtemények, valamint a jogi személyek tulajdonában álló egyéb muzeális gyűjtemények kezelésének, nyilvántartásának, leltározásának és vagyonszabályainak szabályait a művelődésügyi miniszter állapítja meg.

Muzeális magángyűjtemények és egyedi muzeális tárgyak

10. § (1) Muzeális magángyűjtemény a személyi tulajdonban álló muzeális tárgyaknak olyan egy helyen őrzött és kezelt csoportja, amelyet a művelődésügyi miniszter védetté nyilvánított.

(2) A művelődésügyi miniszter muzeális tárgyat is védetté nyilváníthat.

(3) Nem lehet védetté nyilvánítani azt a muzeális tárgyat, amely alkotójának tulajdonában van, e tárgyról a művelődésügyi miniszter külön nyilvántartás vezetését rendeli el.

11. § (1) A védett muzeális tárgyak és védett muzeális magángyűjtemények (a továbbiakban: védett tárgy, védett gyűjtemény) a művelődésügyi

miniszter felügyelete alatt állnak; e felügyelet a tárgy, illetőleg a gyűjtemény megfelelő elhelyezésének és szakszerű kezelésének ellenőrzésére is kiterjed.

(2) A védett tárgyakat és a védett gyűjteményeket a művelődésügyi miniszter nyilvántartásba veszi.

12. § (1) A védett tárgyat és a védett gyűjteményt annak tulajdonosa vagy kezelője, illetőleg fenntartója (a továbbiakban: tulajdonos) köteles épségben fenntartani, őrzéséről, szakszerű kezeléséről és megővésétől gondoskodni.

(2) Védett tárgyon és védett gyűjteményeken megóvási (konzerválási), helyreállítási (restaurálási) vagy átalakítási munkálatokat a tulajdonos csak a művelődésügyi miniszter engedélyével végezhet, illetőleg végezteszhet.

(3) A művelődésügyi miniszter a védett tárgy, illetőleg védett gyűjtemény tulajdonosát kötelezheti arra, hogy a tárgyat, gyűjteményt vagy a gyűjtemény egyes darabjait kiállítás céljából — a kiállítás időtartamára — rendelkezésre bocsássa.

13. § (1) Védett tárgy vagy védett gyűjtemény tulajdonát csak a művelődésügyi miniszter engedélyével lehet átruházni; a tulajdon átruházásának feltételeit a művelődésügyi miniszter szabályozza. Ellenérték mellett történő tulajdonátruházás esetén az államot elővásárlási jog illeti meg.

(2) Védett tárgyat vagy védett gyűjteményt, illetőleg a gyűjteményhez tartozó egyes tárgyakat csak a művelődésügyi miniszter engedélyével szabad az ország területéről kivinni.

14. § (1) Közgyűjtemény személyi tulajdonban álló muzeális tárgyat vagy muzeális magángyűjteményt megőrzésre — a 15. § (1) bekezdésében meghatározott eset kivételével — csak határozott időre szóló írásbeli szerződés alapján vehet át.

(2) A közgyűjtemény a szerződésben meghatározott őrzés ideje alatt a muzeális tárgyat, illetőleg muzeális magángyűjteményt kiállíthatja, és tudományos szempontból feldolgozhatja.

(3) A közgyűjteménynek őrzésre átadott muzeális tárgyat, illetőleg muzeális magángyűjteményt a tulajdonos a szerződésben meghatározott őrzési idő lejártá előtt csak a művelődésügyi miniszter hozzájárulásával veheti vissza.

15. § (1) A művelődésügyi miniszter elrendelheti a muzeális tárgy vagy a muzeális magángyűjtemény közgyűjteményben való elhelyezését, ha

a) a tárgy, illetőleg gyűjtemény épsége, megfelelő kezelése a tulajdonosnál nincs biztosítva, vagy

b) a tárgy vagy gyűjtemény jellege és jelentősége szükségessé teszi, hogy a tudományos kutatás, illetőleg a közönség számára huzamos időn át hozzáférhetővé váljék.

(2) Nem lehet az (1) bekezdés b) pontjában meghatározott okból közgyűjteményben való elhelyezését elrendelni annak a muzeális tárgynak, amely alkotójának tulajdonában van.

(3) Állami szervek (vállalatok) a kezelésükben levő muzeális tárgyat felügyeleti szervük hozzájárulásával állami szerv által fenntartott múzeumnak ellenérték nélkül átadhatják.

Ásatás

Régészeti jelentőségű védett földterületek

16. §. (1) Ásatáson a föld felszíne alatt rejlő muzeális tárgyak vagy ingatlan-emlékek (történeti, illetőleg régészeti jelentőségű földterületek, műemlékek) felkutatására irányuló munkálatokat kell érteni.

(2) Ásatást csak a művelődésügyi miniszternek, a Magyar Tudományos Akadémiának — műemlék feltárását illetően az építésügyi miniszterrel egyetértésben adott — engedélye alapján szabad végezni. Az ásatáshoz a fővárosi, megyei, megyei jogú városi tanács végrehajtó bizottságának hozzájárulását kell kérni.

17. § (1) Ha ásatás (16. §) esetén kívül földmunka vagy más ok következtében a föld felszíne alatt rejlő muzeális tárgy került elő, ezt a felfedező — földmunka esetén a munka felelős vezetője — köteles huszonnégy óra alatt a megyei múzeumnak vagy az erre kijelölt országos múzeumnak bejelenteni. A múzeum intézkedéséig a lelőhelyet érintetlenül kell hagyni, illetőleg az ott folyó munkálatokat fel kell függeszteni. Ha a bejelentéstől számított nyolc nap alatt a bejelentés alapján intézkedés nem történik, a munkálatokat folytatni lehet, a munkálatok folytatását azonban a megyei, illetőleg országos múzeumnak haladéktalanul be kell jelenteni.

(2) A föld alól feltárult, az 1959. évi IV. törvény (Ptk.) 132. §-a alapján állami tulajdonba kerülő muzeális tárgyak kezelőszervét a művelődésügyi miniszter jelöli ki.

18. §. (1) A régészeti vagy történeti jelentőségű földterületeket védelemben kell részesíteni; a védett területté nyilvánítást — a mezőgazdasági rendeltetésű földek védelméről szóló 1961. évi VI. törvény rendelkezéseire figyelemmel — a művelődésügyi miniszter a földművelésügyi miniszterrel egyetértésben rendeli el.

(2) A régészeti (történeti) jelentőségű földterületen védetté nyilvánítását követően nem szabad olyan munkálatokat végezni, amelyek a terület jellegzetes állapotát megváltoztatják; a védett területen építkezéshez és a terület jellegét veszélyeztető más változtatáshoz, illetőleg munkálatokhoz a művelődésügyi miniszter engedélye szükséges.

(3) A régészeti (történeti) jelentőségű földterület védetté nyilvánítását, valamint a védetség megszüntetését be kell jegyezni a telekkönyvbe; erre nézve a művelődésügyi miniszter intézkedik.

Vegyes rendelkezések

19. § A bírósági határozattal vagy hatósági intézkedéssel állami tulajdonba vett muzeális tárgyak, illetőleg muzeális gyűjtemények kezelőszervét a művelődésügyi miniszter jelöli ki.

20. §. (1) Szabálysértést követ el és háromezer forintig terjedő pénzbírsággal sújtható, aki

a) védett tárgyat engedély nélkül, vagy az engedélytől eltérő módon átalakít, vagy a tulajdonában álló védett tárgyat szándékosan megrommítja, illetőleg a tárgy állagának megővéséhez

szükséges intézkedések megtételét felhívás ellenére elmulasztja;

b) az állam elővásárlási jogának meghúzásával, illetőleg engedély nélkül védett tárgy vagy védett gyűjtemény tulajdonát átruházza vagy megszerzi;

c) védett tárgyat vagy védett gyűjteményt a művelődésügyi miniszter engedélye nélkül az ország területéről kivisz; vagy határozott időre szóló engedély esetén a határidő lejártával nem hoz vissza;

d) a muzeális tárgyra és muzeális gyűjteményekre vonatkozó bejelentési, illetőleg adatszolgáltatási kötelezettségét nem teljesíti;

e) engedély nélküli ásatást végez, vagy régészeti területen a művelődésügyi miniszter engedélye nélkül a terület jellegét veszélyeztető munkálatokat folytat, illetőleg a terület jellegzetes állapotát megváltoztatja;

f) a föld felszíne alatt rejlő muzeális tárgy engedélyezett ásatáson kívüli felfedezése esetén a bejelentési kötelezettségének nem tesz eleget, vagy a lelőhelyen folytatott munkálatok felfüggesztését elmulasztja.

(2) Aki az (1) bekezdésben meghatározott magatartásával kárt okozott, köteles azt a szabálysértési eljárástól függetlenül is a PTK szabályai szerint megtéríteni.

21. § (1) Ez a törvényerejű rendelet kihirdetése napján lép hatályba; egyidejűleg az 1949. évi 13. számú törvényerejű rendelet — a 17—21. §-ai, 33. §-a, valamint 22. és 30. §-ának a műemlékekre vonatkozó rendelkezései kivételével — az 1952. évi 25., az 1954. évi 4., és az 1954. évi 13. számú törvényerejű rendeletek, továbbá a 14/1954. (II. 24.) MT számú rendelet, valamint az 1037/1954. (V. 12.) és 1064/1956. (VII. 28.) számú minisztertanácsi határozatok hatályukat veszítik.

(2) A törvényerejű rendelet végrehajtásáról — az ásatások tekintetében a Magyar Tudományos Akadémiával egyetértésben — a művelődésügyi miniszter gondoskodik; ennek során különösen meghatározza a védetté nyilvánítandó tárgyak és gyűjtemények körét, a védetté nyilvánítás módját, az ezzel kapcsolatos bejelentési kötelezettség szabályait; a hatáskörébe tartozó egyes igazgatási feladatokat múzeumok hatáskörébe utalhat.

Dobi István s. k.,
a Népköztársaság Elnöki
Tanácsának elnöke.

Kiss Károly s. k.,
a Népköztársaság Elnöki
Tanácsának titkára.

A Népköztársaság Elnöki Tanácsának 1963. évi 10. számú

törvényerejű rendelete

a dolgozók társadalombiztosítási nyugdíjáról szóló 1958. évi 40. számú törvényerejű rendelet módosításáról és kiegészítéséről

1. § Az 1958. évi 40. számú törvényerejű rendelet (a továbbiakban: Tny.) 1. §-a (2) bekezdésének b) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

Nem terjed ki a törvényerejű rendelet hatálya
 „b) a külföldi állam képviselője, a területen-
 kívüliséget élvező nemzetközi szerv, valamint az
 ezekhez tartozó, területen kívüliséget élvező személy
 által alkalmazott dolgozókra. E szervek kérésére
 azonban ezeket a dolgozókat a munkaügyi miniszter
 a törvényerejű rendelet hatálya alá vonhatja.”

2. § A Tny. 5. §-a helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„Tny. 5. § (1) Rokkantsági teljes vagy résznyugdíjra jogosult megrokkánása esetében az, aki a szükséges szolgálati időt megszerezte, és

a) munkaképességét mind rendes kereső foglalkozása, mind bármely más foglalkozás tekintetében teljesen elvesztette, és mások gondozására szorul (I. csoportbeli rokkant),

b) munkaképességét mind rendes kereső foglalkozása, mind bármely más foglalkozás tekintetében teljesen elvesztette, de mások gondozására nem szorul (II. csoportbeli rokkant),

c) rendes keresőfoglalkozásában a szokásos munkafeltételekkel rendszeres munkára képtelen, és munkaképességét legalább kétharmad részben egyébként is elvesztette úgy, hogy megmaradó munkaképességével rendszeresen nem vagy korábbi foglalkozásánál lényegesen kisebb keresetet biztosító foglalkozásban dolgozik (III. csoportbeli rokkant), ha rokkantsága egy év alatt előreláthatóan nem szűnik meg.

(2) Az (1) bekezdés c) pontjában megjelölt III. csoportbeli rokkant az is, aki munkaképességét legalább felerészben szilikózis, szilikotuberkulózis, tuberkuloszilikózis vagy azbesztózis (a továbbiakban: szilikózis) következtében veszítette el, ha

a) nem dolgozik, vagy

b) szilikózis-veszélymentes és korábbi foglalkozásánál lényegesen kisebb keresetet biztosító munkakörben (munkahelyen) dolgozik”.

3. § A Tny. 13. §-a következő (2) bekezdéssel egészül ki:

„(2) Meghalt élettársa jogán özvegyi nyugdíjra nem jogosult az a nő, akinek korábban özvegyi nyugdíjat állapítottak meg, és ezt az özvegyi nyugdíjra jogosultsághoz az (1) bekezdés szerint szükséges együttélési időtartam vagy ennek egy része alatt felvette.”

4. § A Tny. 16. §-a a következő (2) bekezdéssel egészül ki:

„(2) Az 1963. évi május hó 1. napján vagy ezt követően kötött házasság miatt megszüntetett állandó özvegyi nyugdíjra jogosultság e házasság megszűnése esetén feléled, ha

a) az igénylő a házasság megkötésekor végkielégítést nem vett fel és

b) az igénylőt — a házasság létrejötte nélkül — az állandó özvegyi nyugdíj egyébként megilletné”.

5. § A Tny. 22. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„Tny. 22. § (1) Házastársi pótlék jár:

a) a férfi nyugdíjasnak, ha felesége (élettársa) az ötvenötödik életévét betöltötte, vagy egészségromlás, illetőleg testi vagy szellemi fogyatkozás következtében legalább kétharmad részben munkaképtelen (rokkant);

b) a nő nyugdíjasnak, ha teljesen munkaképtelen férjét saját háztartásában, túlnyomóan saját keresetéből legalább egy év óta tartja.”

6. § A Tny. a következő 32/A §-sal egészül ki:
 „Tny. 32/A. § A Minisztertanács az özvegyi nyugdíj legkisebb összegét rendelettel megállapíthatja.”

7. § A Tny. 42. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„Tny. 42. § (1) Csökkenteni lehet az olyan személy nyugdíját, akit a bíróság az 1959. évi január hó 1. napja után jogerősen az állam vagy a béke és az emberiség elleni szándékos büntett miatt három évi, vagy egyéb szándékos büntett miatt öt évi szabadságvesztésnél súlyosabb büntetésre ítél. Az így elítélt kordedvezményre nem jogosult. Csökkentésnek helye nincs, ha az igénylő az ítélet jogerőre emelkedése után szerzett szolgálati idő alapján kér nyugellátást.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott esetben az öregségi és a rokkantsági nyugdíjat legfeljebb havi ötszáz forintra, az özvegyi és szülői nyugdíjat pedig legfeljebb havi háromszázötven forintra lehet csökkenteni.

(3) A csökkentés felől a munkaügyi miniszter a Szakszervezetek Országos Tanácsával egyetértésben határoz.”

8. § A Tny. 46. §-ának (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) Az árvaellátás folyósítása szünetel arra az időre, amíg az árva ingyenes állami ellátásban részesül. A nevelt gyermek, a testvér és az unoka árvaellátásának folyósítását szüneteltetni kell, ha tartásra köteles, de korábban tartásra képtelen hozzátartozója tartásra képessé válik.”

9. § A Tny. 47. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„Tny. 47. § (1) Szüneteltetni kell a nyugellátás folyósítását arra az időre, amíg a jogosult szabadságvesztés büntetését tölti, vagy előzetes letartóztatásban van. A kivételeket a Minisztertanács rendelettel állapítja meg.

(2) A javító-nevelő munka időtartamára járó nyugellátás folyósításának a szabályait a Minisztertanács rendelettel állapítja meg.”

10. § Ez a törvényerejű rendelet kihirdetése napján lép hatályba, rendelkezéseit azonban 1963. május 1. napjától kell alkalmazni; egyidejűleg a Tny. 43. §-a hatályát veszti.

Dobi István s. k.,
 a Népköztársaság Elnöki
 Tanácsának elnöke.

Kiss Károly s. k.,
 a Népköztársaság Elnöki
 Tanácsának titkára.

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány
 11/1963. (V. 11.) számú

rendelete

a dolgozók társadalombiztosítási nyugdíjáról szóló
 67/1958. (XII. 24.) Korm. számú rendelet egyes
 rendelkezéseinek módosításáról és kiegészítéséről

1. §

A 67/1958. (XII. 24.) Korm. számú rendelet
 (a továbbiakban: Rny.) a következő 20/A §-sal
 egészül ki:

„Rny. 20/A. § A szolgálati idő számításánál figyelembe kell venni azt az időt is, amely alatt a dolgozó munkaviszonyának megszűnése után a betegségi biztosítás alapján táppénzben, terhességi-gyermekágyi segélyben vagy az 1957. évi október hó 29. napja előtt érvényben volt jogszabályok alapján megállapított időleges rokkantsági járadékban (ideiglenes rokkantsági nyugdíjban) részesült.”

2. §

Az Rny. 24. §-a (2) bekezdésének *a)* és *b)* pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

Az (1) bekezdés rendelkezéseitől eltérően a szolgálati idő számításánál figyelembe kell venni:

„*a)* azt az időt, amelynek alapján támasztható nyugellátási igényét a dolgozó elvesztette, de hozzátartozóinak nyugellátási igényét fenntartották, ha a dolgozó munkaviszonyának megszűnését követő öt éven belül munkaviszonyba lépett, és ennek figyelembevételével legalább három évi újabb szolgálati időt szerzett;

b) a dolgozó nő szülési szabadságának a szülést megelőzően igénybe vett idejét, valamint munkaviszonyának a szülést követő hat hónapi tartamát, továbbá tíz évesnél fiatalabb beteg gyermekének otthoni ápolása címén engedélyezett fizetésnélküli szabadságidejét; akkor is, ha ezekre az időkre munkabérben, illetőleg a betegségi biztosítás alapján munkabérpótló készpénzszolgáltatásban nem részesült.”

3. §

Az Rny. 27. §-ának (2) bekezdése a következő *j)* ponttal egészül ki:

A nyugellátásra jogosultság szempontjából nem számít a szolgálati idő megszakításának az az idő, amelynek során a dolgozó

„*j)* az 1952. évi január hó 1. napja előtt érvényben volt jogszabályok alapján betegség esetére önkéntesen vagy önkéntes továbbfizetéssel biztosított volt, ha e biztosítása megszűnését követő öt éven belül — legkésőbb az 1956. évi december hó 31. napjáig — újabb szolgálati időt szerzett, vagy mezőgazdasági termelőszövetkezetbe tagként belépett.”

4. §

Az Rny. 28. §-a a következő (3) bekezdéssel egészül ki:

„(3) Az a dolgozó, akinek fizetésnélküli szabadságot engedélyeztek, az (1) bekezdés szerinti elismerési díj fizetését attól az időponttól számított három hónapon belül kezdheti meg, amelytől ez az ideje az Rny. 24. §-a (1) bekezdésének *f)* pontja szerint szolgálati időként figyelembe nem vehető.”

5. §

Az Rny. 32. §-a a következő (4) bekezdéssel egészül ki:

„(4) Az Rny. 87. §-ában említett bizottság megállapíthatja a munkabérátlagot abban az esetben is, ha a (2) bekezdés rendelkezései szerint számítandó munkabérátlag lényegesen eltér attól a munkabértől, amelyet a dolgozó a nyugdíj megállapítását

megelőző hatvan hónap során harminc hónapnál (kilencszáztizenhárom naptári napnál) rövidebb időn át kapott. Ebben az esetben az említett bizottság a munkabérátlagot a hatvan hónapnál hosszabb időtartam figyelembevételével állapítja meg, hogy a munkabérátlag szempontjából számításba vett naptári napok száma kilencszáztizenhárom naptári nap legyen.”

6. §

Az Rny. a következő 32/A §-sal egészül ki:

„Rny. 32/A. § (1) Ha a dolgozó nyugdíjának megállapítását megelőző hatvan hónap során neki felróható okból munkaviszonyban nem állott, nyugdíját utolsó munkaviszonyának megszűnését megelőző hatvan nap során kapott munkabére havi átlagának alapulvételével kell megállapítani.

(2) A munkabérátlagnak az (1) bekezdés szerinti számításánál egyebekben az Rny. 32. §-ának rendelkezéseit azzal kell megfelelően alkalmazni, hogy a munkabér számításbavételénél nem a nyugdíjazás időpontjában, hanem az utolsó munkaviszony megszűnésekor érvényes munkabérszabályokat kell figyelembe venni.”

7. §

Az Rny. 52. §-ának (3) bekezdése helyébe a következő (3)—(4) bekezdés lép:

„(3) Az (1) bekezdésben említett dolgozó a Tny. 2. §-ának (1) bekezdésében megjelölt életkor betöltésekor öregségi teljes nyugdíjra jogosult abban az esetben is, ha baleseti járadékának első megállapítása óta legalább tíz évi szolgálati időt szerzett. A nyugdíjkiegészítés szempontjából azonban ilyen esetben is az 1929. évi január hó 1. napja óta szerzett szolgálati időt kell figyelembe venni.

(4) A nyugellátásnak az (1)—(3) bekezdés szerinti megállapításánál csak hatvanhat százalékos munkaképességsökkenésnek megfelelő baleseti járadék összegét lehet a munkabérhez hozzászámítani.”

8. §

Az Rny. 55. §-a a következő (2) bekezdéssel egészül ki:

„(2) Az Rny. 51—54. §-ainak korlátozó rendelkezéseit nem lehet alkalmazni arra a Tny. hatályba lépése előtt érvényben volt jogszabályok alapján megállapított nyugellátásban részesülő dolgozóra, aki kizárólag szilikózisból eredő munkaképességsökkenése alapján is jogosult a Tny. rendelkezései szerint rokkantsági nyugdíjra.”

9. §

Az Rny. 56. §-a a következő (2) bekezdéssel egészül ki:

„(2) Az Rny. 55. §-a (2) bekezdésének rendelkezései alapján Tny. szerinti rokkantsági nyugdíjra jogosult dolgozó halála esetén hozzátartozóinak igényét akkor is ennek a rendelkezésnek a figyelembevételével lehet elbírálni, ha az említett dolgozó Tny. szerinti rokkantsági nyugdíj megállapítását haláláig nem kérte.”

10. §

Az Rny. a következő 59/A. §-sal egészül ki:

„Rny. 59/A. § A Tny. 41. §-ának rendelkezése nem zárja ki III. csoportbeli rokkantsági nyugdíj megállapítását, ha azt a hatvanadik életévét beöltött férfi, illetőleg az ötvenötödik életévét beöltött nő az Rny. 6. §-ának (2) bekezdésében szabályozott feléledés címén kéri.”

11. §

Az Rny. 64. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„Rny. 64. § (1) A nyugellátást legkorábban a jogosultság beállításától lehet folyósítani. Az igénybejelentés hónapjától visszafelé számított három hónapnál hosszabb időre azonban a nyugellátást folyósítani nem lehet. A kivételeket, valamint a nyugellátás folyósításának megindítására (az első ízbeni folyósítás kezdő napjára) vonatkozó részletes szabályokat a munkaügyi miniszter a Szakszervezetek Országos Tanácsával egyetértésben rendelettel állapítja meg.”

12. §

(1) Az Rny. 70. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Ha a nyugdíjas részére olyan összegű nyugellátást fizettek ki, amely a nyugdíjast nem illette meg, a nyugdíjas a különbözetet visszafizetni köteles. A visszafizetésre kötelezésről a nyugdíjast határozattal kell értesíteni. Ha a nyugellátás jogalap nélküli felvétele a nyugdíjas terhénem róható, a nyugdíjast a határozat kézbesítésétől visszafelé számított legfeljebb három hónap alatt felvett nyugellátás visszafizetésére lehet kötelezni.”

(2) Az Rny. 70. §-a a következő (4) bekezdéssel egészül ki:

„(4) Az (1) bekezdés szerinti határozat ellen a kézbesítést követő naptól számított tizenöt napon belül az Rny. 87. §-ában megjelölt bizottsághoz felszólalásnak van helye. A felszólalás benyújtásának halasztó hatálya nincs. Ha a bizottság azt állapítja meg, hogy a nyugdíjas részére jogalap nélküli kifizetés történt, határozatában a nyugdíjast a jogalap nélkül felvett nyugellátás visszafizetése alól nem mentesítheti. A bizottság határozata ellen további jogorvoslatnak helye nincs.”

13. §

Az Rny. a következő 71/A. §-sal egészül ki:

„Rny. 71/A. § (1) Szüneteltetni kell a nyugellátás folyósítását arra az időre, amíg a jogosult — beleszámítva az őrizetbevétel idejét is — előzetes letartóztatásban van, szabadságvesztés büntetését tölti, ha ez az idő egy hónapnál hosszabb.

(2) Az előzetes fogvatartás (őrizetbevétel, előzetes letartóztatás) idejére szüneteltetett nyugellátást a büntető eljárás befejezése után egy éven belül előterjesztett kérelemre meg kell fizetni, kivéve, ha a bíróság a jogosultat jogerősen javító-nevelő munkára, vagy egy hónapot meghaladó végrehajtható szabadságvesztésre ítélte.

(3) A javító-nevelő munkára ítélt nyugdíjas nyugellátását a munkaviszonyban álló nyugdíja-

sokra vonatkozó rendelkezések szerint kell folyósítani, illetőleg szüneteltetni.”

14. §

Az Rny. 83. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„Rny. 83. §. Az államhatalom és az államigazgatás szervei (intézetek, intézmények), továbbá a munkáltatók a nyugdíjmegállapító és folyósító szervek által a nyugellátások megállapításához és folyósításához szükséges adatok (igazolások) közlése végett hozzájuk intézett megkeresésnek (felhívásnak) nyolc napon belül kötelesek eleget tenni.”

15. §

Az Rny. 85. §-a a következő (2)—(3) bekezdéssel egészül ki:

„(2) A nyugellátást az igénybejelentés napjától kell megállapítani. Ha azonban a nyugellátást az igénybejelentés napját megelőző időponttól lehet folyósítani, a nyugellátást attól a naptól kell megállapítani, amelytől a folyósítást meg lehet indítani.

(3) Ha a nyugellátásra jogosultság az igénybejelentést követően, de még az igény jogerős elbírálása előtt állott be, az igénybejelentés időpontjának a jogosultság beállításának napját kell tekinteni.”

16. §

Az Rny. 88. §-ának (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Nem lehet keresettel fordulni a bírósághoz, a nyugellátás összegszerűségének, a rokkantság, foglalkozási betegség fennállásának, a rokkantság, illetőleg a munkaképességsökkenés mértékének és annak megállapítása ellen, hogy a dolgozó munkaképességsökkenése, illetőleg halála a bal esettel (foglalkozási betegséggel) okozati összefüggésben áll-e. Nem lehet továbbá keresettel fordulni a bírósághoz az 1954. évi október hó 1. napja előtt érvényben volt jogszabályon alapuló nyugellátási ügyekben sem. Ha a másodfokon hozott határozat az öregségi vagy a rokkantsági teljes nyugdíjra vonatkozó jogosultságot megállapította, a nyugdíjkiegészítés kérdésében a bírósághoz fordulni nem lehet.”

17. §

(1) Az Rny. 90. §-a a következő (2) bekezdéssel egészül ki:

„(2) Rendbíróságot köteles fizetni a munkáltató vagy az adatközlésre kötelezett más szerv, ha a kért adatok közlésének elmulasztása, illetőleg késedelmes vagy a valóságnak meg nem felelő közlése miatt jogalap nélkül folyósítottak nyugellátást.”

(2) Az Rny. 90. §-ának jelenlegi (2) bekezdése (3) bekezdésre változik.

18. §

Az Rny. 95. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„Rny. 95. § (1) Az, aki a dolgozó munkaképességsökkenéséért vagy haláláért felelős, az emiatt megállapított nyugellátás összegét, valamint a

nyugellátás megállapításával kapcsolatos eljárási költségeket megtéríteni köteles. A felelősség megállapítására — ha a jogszabály kivételt nem tesz — a Polgári Törvénykönyvnek a szerződésen kívül okozott károkért fennálló felelősségre vonatkozó szabályait kell alkalmazni, azzal az eltéréssel, hogy a felelősség abban az esetben is fennáll, ha a dolgozónak vagy hozzátartozójának vagyoni kára nincs.

(2) Ha az (1) bekezdés szerinti megtérítési kötelezettség természetes személyt terhel, méltányos esetben mérséklésnek van helye.”

19. §

Az Rny. 102. §-ának (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) Az (1)—(2) bekezdés rendelkezéseitől eltérően a Tny. rendelkezései szerint lehet megállapítani a baleseti járadékot és a rokkantsági nyugdíjat, ha az igénylő szilikózisból eredő munkaképességszökkenés alapján jogosult baleseti járadékra, illetőleg rokkantsági nyugdíjra.”

20. §

Az Rny. 135. §-a a következő (2) bekezdéssel egészül ki:

„(2) Az Rny. 129. §-a (1) bekezdésének a) pontjában megjelölt társadalmi munkát végző személyek után nyugdíjjárulékot fizetni nem kell.”

21. §

Ez a rendelet kihirdetése napján lép hatályba, rendelkezéseit azonban 1963. május 1. napjától kell alkalmazni; egyidejűleg az Rny. 40. §-ának (3) bekezdése, valamint 60. §-a hatályát veszti.

Kállai Gyula s. k.,

a Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány elnökhelyettese.

Közlemények

Biztosításba bevont személyek után nyugdíjjárulék, illetőleg jövedelemadó fizetése

A jövedelemadó fizetésére vonatkozó rendelet a munkaviszonyban álló dolgozókat az adó megfizetése alól mentesíti. A pénzügyi szervek azonban a munkaviszony fennállását más szempontok alapján bírálták el, mint a társadalombiztosítási szervek, és ennek következtében sok esetben jövedelemadó fizetési kötelezettséget állapítottak meg akkor, amikor az SZTK a 3%-os nyugdíjjárulék megfizetését kívánta. Ebből a gyakorlatból több vitás és peres ügy keletkezett. A további viták és jogbizonytalanság elkerülése érdekében a Pénzügyminisztérium, a Munkaügyi Minisztérium és az SZTK között megállapodás jött létre.

E megállapodás értelmében a biztosítási kötelezettség, illetőleg a jövedelemadó újabb jogszabályi rendezéséig — a kétszeres terhelés kiküszöbölése érdekében — a következők szerint kell eljárni:

1. A nem vitásan munkaviszonyban álló dolgozók munkabéréből — tehát akik munkakönyvvel első állásban, másodállásban, illetőleg mellékfoglalkozásban állnak, és biztosítási kötelezettségüket jogszabályi rendelkezés nem zárja ki — nyugdíjjárulékot kell levonni.

2. Az 1. pont alá nem tartozó jogviszony alapján fizikai munkát végző (pl. alkalmi munkások, nap-számosok, anyagmozgatók, segédmunkások) dolgozók munkabéréből ugyancsak nyugdíjjárulékot kell levonni.

3. A biztosítási kötelezettség alá eső bedolgozó béréből minden esetben nyugdíjjárulékot kell levonni.

4. Az 1. és 2. pont alá nem tartozó munkavégzésre szerződött személyeknél a munkavégzés rendszerességét kell vizsgálni. Rendszeres munkavégzésnek kell tekinteni azokat az eseteket, amikor a dolgozó ugyanannál a munkáltatónál a munkakörre megállapított havi törvényes munkaidő legalább felének ledolgozására vállalkozott, illetőleg azt ledolgozta; amennyiben pedig a munkaidő nem mérhető, keresete a munkakörre megállapított havi bér alsó határának legalább 50%-át elérte. A rendszeres munkavállalás fentiek szerinti megállapítása esetén ugyancsak nyugdíjjárulékot kell levonni. Ellenkező esetben a kifizetett járandóság jövedelemadó alá esik. Nem lehet rendszeres munkavállalásnak tekinteni az előadók, művészek, fordítók, írók és szakértők esetenkénti megbízás alapján végzett munkáját.

Amennyiben a munkáltató a jelen pont alá tartozó személyek vonatkozásában eddig a nyugdíjjárulék, illetőleg a jövedelemadó levonása tekintetében az előző bekezdésben foglaltaktól eltérő gyakorlatot folytatott, úgy — az eddig szerzett jogok biztosítása érdekében a biztosítási kötelezettség, illetőleg a jövedelemadó fizetési kötelezettség újabb jogszabályi rendezéséig — ennek a gyakorlatnak a fenntartását mind a pénzügyi szervek, mind a társadalombiztosítási szervek tudomásul venni kötelesek.

A körlevél 4. pontja második bekezdésében foglaltak alkalmazását 1963. április 30. napjával be kell szüntetni. Május hó 1. napjától, tehát függetlenül a korábban folytatott gyakorlattól, a körlevél 4. pontja alá eső személyek tekintetében az első bekezdésben foglaltakat kell alkalmazni.

5. A folyamatban levő peres ügyekben, amennyiben a munkáltató a dolgozótól nyugdíjjárulékot vont le, a pénzügyi szervek eltekintenek a jövedelemadó kivetésétől. Amennyiben pedig jövedelemadó levonás történt, úgy az SZTK tekint el a dolgozót terhelő 3%-os nyugdíjjárulék kirovásától. A folyamatban levő peres ügyek megszüntetéséről a helyi szerv sürgősen gondoskodik. A jövőbeni ellenőrzések során a körlevél megjelenése előtti időben a munkáltatók által a jövedelemadó, illetőleg a nyugdíjjárulék levonása tekintetében folytatott gyakorlatot a pénzügyi, illetőleg a társadalombiztosítási szervek a múlta vonatkozóan kölcsönösen tudomásul veszik.

Az egységes gyakorlat kialakítása érdekében a Pénzügyminisztérium a pénzügyi szerveket megfelelően tájékoztatja. (2—10/8/1963. SZTK.)

INDEX : 25.105

AKADEMIAI KÖZLÖNY, a Magyar Tudományos Akadémia hivatalos lapja. Megjelenik rendszerint havonta kétszer. — A szerkesztésért felelős: a Magyar Tudományos Akadémia Elnökségi Titkárságának vezetője.

Kiadja: az Akadémiai Kiadó, Budapest V., Alkotmány u. 21. — Felelős: Bernát György, az Akadémiai Kiadó igazgatója — 650 példány

A kiadvány előfizethető vagy példányonként megvásárolható: az Akadémiai Kiadónál Budapest V., Alkotmány u. 21. telefon: 111-010, MNB egyszámlaszám: 46., csekkbefizetési számla: 05 915 111-46; az Akadémiai Könyvesboltban, Budapest V., Váci u. 22. telefon: 185-612. a Posta Központi Hírlap Irodánál, Budapest V., József nádor tér 1. telefon: 180-850. Csekk számla: egyéni 61257, közületi 61066
Évi előfizetési díj 48,— Ft

63.57177 Akadémiai Nyomda, Budapest — Felelős vezető: Bernát György

Akadémiái Közlöny

A Magyar Tudományos Akadémia Hivatalos Lapja

Kiadja:

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
HIVATALA

BUDAPEST, 1963. JÚNIUS 14

TARTALOM

Törvények, rendeletek, határozatok	1011/1963. (V. 23.) Korm. határozat	Az üzemi tanácsokról	65
Az Akadémia elnökének utasítása	6/1963. MTA (A. K. 9.)	A tudományos kutatók nyelvismeretéről szóló 101/1960. sz. elnökségi határozat végrehajtásáról	67
Miniszeri rendelet	3/1963. (V. 19.) M M	A felsőoktatási intézményekbe való felvétel szabályo- zásáról	68

Személyi rész

A Népköztársaság Elnöki Tanácsa

Friss István akadémikusnak, a Magyar Tudományos Akadémia Közgazdaságtudományi Intézete igazgatójának 60. születésnapja alkalmával a munkásmozgalomban kifejtett több évtizedes tevékenysége, valamint a népgazdaság fejlesztése érdekében végzett eredményes munkája elismeréséül a

MUNKA ÉRDEMREND

kitüntetését adományozta.

Jogszabályok

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány és a Szakszervezetek Országos Tanácsa Elnökségének 1011/1963. (V. 23.) számú

határozata

az üzemi tanácsokról

Az üzemi demokrácia kiszélesítése, a dolgozóknak — mindenekelőtt a munkásosztálynak és a termelés területén munkálkodó értelmiségieknek — a gazdasági építő munka irányításába való fokozottabb bevonása azt a célt szolgálja, hogy elősegítse a dolgozók alkotó kezdeményezésének kibontakozását a szocializmus építésében, meggyorsítsa a szocialista gazdaság felépítését, hozzájáruljon a népjólét további emeléséhez, s mindezek következtében tovább erősítse a néphatalom, a proletárdiktatúra államát.

Az üzemi demokrácia továbbfejlesztése a hazánkban nagy tradíciókkal és a szocialista építő munka terén gazdag tapasztalatokkal rendelkező szakszervezeteknek — mint a dolgozók, mindenek előtt a munkásosztály legátfogóbb tömegszervezeteinek — megtisztelő kötelessége.

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány és a Szakszervezetek Országos Tanácsának Elnöksége az üzemi dolgozóknak a vállalatok gazdasági irányításába, a termelés társadalmi ellenőrzésébe való fokozottabb bevonása céljából szükségesnek tartja, hogy a termelő vállalatoknál a szakszervezetek irányítása alatt üzemi tanácsok alakuljanak, és segítsék a tervgazdálkodás érvényesítését, az állami vállalatok társadalmi tulajdonának megszilárdítását, valamint az állami vállalatok egy-személyi felelős vezetését.

Az előzőekben foglaltak figyelembevételével a Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány a Szakszervezetek Országos Tanácsának Elnökségével egyetértésben az üzemi tanácsok megalakítását, szervezetét és jogkörét az alábbiakban szabályozza:

I. Üzemi tanácsok megalakítása

1. A népi demokrácia érdekeinek hathatósabb védelmére és a dolgozók demokratikus jogainak bővítésére a szakszervezetek irányítása alatt működő üzemi tanácsokat kell alakítani.

2. A Magyar Népköztársaságban a termelő üzemek túlnyomó többsége társadalmi tulajdonként az állam tulajdona. Az állami vállalatokat az állam nevében az igazgató vezeti, akinek egy-személyi vezető hatáskörét és felelősségét az üzemi tanácsok alakítása nem érinti.

3. Üzemi tanácsot kell alakítani minden állami termelő iparvállalatnál, az ipari nagyvállalatok

gyárainál, bányában, állami mezőgazdasági vállalatnál, ideértve az egyes állami intézmények (MÁV, Posta stb.) ipari termelő (javító) vállalatait is, ahol szakszervezeti bizottság működik.

4. Nem szabad üzemi tanácsot alakítani a termelő tevékenységet nem végző vállalatoknál, középfokú irányító szerveknél (Tröszt stb.), az ipari nagyvállalatok központjaiban, hivataloknál, intézményeknél, szervezeteknél, a vasúti és postaforgalom, a közhasználatú autóközlekedés, villamos és légi közlekedés, valamint a hajózás területén, továbbá a kereskedelemben (beleértve a raktározó és készletező vállalatokat is).

II. Az üzemi tanácsok hatásköre

5. Az üzemi tanácsoknak ellenőrző, véleményező és döntési jogkörük van.

6. Az üzemi tanács ellenőrzi a vállalat gazdaságos működését, ezen belül

a) a termelő berendezések, a nyersanyag, a pénzügyi eszközök és a munkaerő tervszerű felhasználását,

b) a műszaki fejlesztés feladatainak végrehajtását.

c) a minőségi ellenőrző szervezet működését,

d) a munkafegyelem megtartását,

e) a társadalmi tulajdon védelmére hozott rendelkezések végrehajtását.

7. Az üzemi tanács véleményét ki kell kérni az alábbi ügyekben:

a) a minisztérium keretszámai alapján elkészített vállalati tervjavaslat,

b) a vállalat saját eszközeiből, illetőleg a rövidlejáratú hitelekben történő beruházásainak meghatározása, valamint a felújításokra szánt összegek felhasználása,

c) a meghatározott vállalati szervezeti felépítés és munkarend módosítása,

d) a főbb bérezési formák kialakítása,

e) az alkalmazotti létszám meghatározása,

f) a nagyobb jelentőségű újítások és találmányok bevezetése,

g) a mérlegbeszámolóból adódó feladatok.

8. A vállalat igazgatója, illetőleg a szakszervezeti bizottság olyan kérdésekben is kikérheti az üzemi tanács véleményét, amelyre nézve a jelen határozat 7. pontja ezt nem írja elő.

9. Az üzemi tanács dönt az alábbi kérdésekben:

a) a vállalati nyereségrészesedés felosztásának irányelvei,

b) a Minisztertanács — SZOT Vándorzászlóval, illetve az Élüzem címmel járó pénzjutalom összegének felosztása,

c) a szociális beruházásokra szánt összegek felhasználása,

d) az igazgatói alap szociális és kulturális célokra fordítható részének felhasználása,

e) a munkaruha elosztása, a törvényes rendelkezések keretén belül,

f) külön jogszabályok által hatáskörébe utalt kérdésekben.

10. Az üzemi tanácsnak hatásköre keretei között hozott döntéseit az igazgató köteles végrehajtani.

Az üzemi tanács olyan határozatának végrehajtását,

a) amely jogszabályt sért — vagy

b) amelynek meghozatalával hatáskörét túllépte, az igazgató köteles megtagadni.

III. Az üzemi tanácsok kötelezettségei

11. Az üzemi tanácsok kötelezettsége, hogy

a) munkájuk során a vállalat gazdaságos működéséhez a népgazdaság érdekeinek szem előtt tartásával a vállalat igazgatójának segítséget nyújtsanak,

b) betartsák és betartassák a törvényes előírásokat,

c) őrizzék és védjék a társadalmi tulajdont,

d) segítsék személyes példamutatással is a munkafegyelem megszilárdítását,

e) határozataikkal, javasolataikkal elősegítsék az üzemi demokrácia kifejlését, a dolgozók tömegeinek bevonását a népgazdaság, a vállalat előtt álló feladatok megoldásába, tevékenységükkel neveljék a dolgozókat a szocialista munkakerélmsre, a haza, az üzem szeretetére.

12. Az üzemi tanács tagja a tanácstagsággal járó munka során tudomására jutott, illetőleg birtokába került állam- és hivatali titkokat köteles az államtitok, illetőleg a hivatali titok büntetőjogi védelméről szóló rendelkezések szerint megőrizni.

IV. Az üzemi tanácsok tagjainak megválasztása, jogállása és a tanácstagság megszűnése

13. Az üzemi tanácsok megalakításáról a szakszervezeti bizottságok gondoskodnak. Az üzemi tanács 11—31 tagból áll; e kereten belül az üzemi tanács tagjainak számát a szakszervezeti bizottság határozza meg.

14. Az üzemi tanács tagjává — szakszervezeti tagságra való tekintet nélkül — csak olyan büntetlen előéletű, a dolgozó néphez és a Népköztársaság Alkotmányához hű jelölt választható meg, aki legalább két éve a vállalatnál dolgozik.

15. Az üzemi tanács tagjait az üzem dolgozói évenként választják, az üzemrészenként (műhelyenként, osztályonként, telephelyenként) tartott I. negyedévi termelési tanácskozáson. Egy-egy üzemrész (műhely, osztály, telep) az ott dolgozók számarányának megfelelően a szakszervezeti bizottság által megállapított számban választ üzemi tanács tagokat. A jelölés a szakszervezeti műhelybizottság (osztálybizottság), ahol ilyen nem működik, a szakszervezeti vezetőbizalmi vagy bizalmi feladatra. A választás szótöbbséggel történik, és annak érvényességéhez az üzemrész (műhely, osztály, telep) dolgozói legalább kétharmadának a választáson való részvétele szükséges. Az üzemi tanács tagjai közül elnököt választ.

Az elnök személyére a szakszervezeti bizottság tesz javaslatot.

16. Megszűnik az üzemi tanács tagja

a) a megbízatás lejártával,

b) a munkaviszony megszűnése,

c) a tisztségről való lemondás,

d) az összeférhetetlenség megállapítása, továbbá

e) visszahívás esetén.

17. Az üzemi tanács tagjait ugyanaz a jogvédelem illeti meg, amit a Munka Törvénykönyve a választott szakszervezeti tisztségviselőknek biztosít.

18. Minden politikai, gazdasági vagy egyéb tevékenység, illetőleg magatartás, amely ellentétben áll a dolgozó nép érdekeivel, összeférhetetlen az üzemi tanácsi tagsággal. Az összeférhetetlenséget az üzemi tanács állapítja meg, és ezzel egyidejűleg az üzemi tanácsi tagság megszűnik.

Ha az üzemi tanács tagja egyben valamely államhatalmi szerv választott tagja is (országgyűlési képviselő, helyi tanácstag), vele szemben az üzemi tanács összeférhetlenséget nem állapíthat meg. Ilyen esetben az üzemi tanács javaslatot tehet az összeférhetlenség megállapítására annál az államhatalmi szervnél, amelynek az üzemi tanácstag választott tagja.

Összeférhetlenség megállapítása nélkül az üzemi tanács tagját csak választói hívhatják vissza. A visszahíváshoz kétharmad szótöbbség szükséges.

V. Az üzemi tanácsok működése

19. Az üzemi tanács a szakszervezet irányítása alatt működik. Az üzemi tanács tevékenységét ülésein fejt ki. Az üzemi tanácsot szükség szerint, de legalább negyedévenként össze kell hívni. Mindenkor össze kell hívni az üzemi tanácsot, ha a szakszervezeti bizottság úgy dönt, illetve az üzemi tanács tagjainak legalább egyharmada vagy az igazgató kéri. Az üzemi tanács üléseit munkaidőn kívül kell megtartani.

20. Az üzemi tanács akkor határozatképes, ha tagjainak kétharmad része megjelent. A tanács döntéseit szótöbbséggel hozza, döntéseit jegyzőkönyvben kell rögzíteni.

21. Az üzemi tanács működésével kapcsolatos ügyviteli kérdésekben a szakszervezeti bizottság intézkedik. Az üzemi tanács két ülése közötti időszakban az üzemi tanács számára biztosított hatáskörben a szakszervezeti bizottság jár el, és a megtett intézkedésekről a következő tanácsülésen tájékoztatást ad.

Az üzemi tanács jogkörében a tanács egyes tagjai nem járhatnak el.

22. Az üzemi tanács működéséről a dolgozókat rendszeresen tájékoztatni kell.

VI. Vegyes és záró rendelkezések

23. Az üzemi tanács tagját az üzem többi dolgozójával szemben semmiféle anyagi előny nem illeti meg, de e tisztség miatt hátrányt sem szenvedhet.

24. E határozat rendelkezései nem érintik a szakszervezeti bizottságok egyéb jogszabályokban előírt jogait és köteleseit.

25. E határozat alapján üzemi tanácsokat első ízben az 1963. III. negyedévi termelési tanácskozáson kell megválasztani.

26. E határozat kihirdetése napján lép hatályba; végrehajtásáról az iparág sajátosságának figyelembevételével az illetékes szakszervezetek központi vezetőségei, az illetékes miniszterekkel egyetértésben gondoskodnak; egyidejűleg az 1086/1957. (XI. 17.) Korm. számú határozat hatályát veszti.

Fock Jenő s. k.,
a Magyar Forradalmi
Munkás-Paraszt Kormány
elnökhelyettese.

Brutyó János s. k.,
a Szakszervezetek Országos
Tanácsának főtíkára.

A Magyar Tudományos Akadémia elnökének utasítása

A Magyar Tudományos Akadémia elnökének
6/1963. MTA (A. K. 9.) számú

ut as í t á s a

a tudományos kutatók nyelvismeretéről szóló
101/1960. sz. elnökségi határozat végrehajtásáról

A tudományos kutatók nyelvismeretével kapcsolatos kérdések rendezésére az alábbi utasítást adom ki:

1. Az Elnökségnek az akadémiai tudományos kutatók nyelvismeretéről szóló 101/1960. sz. határozata értelmében az 1961. január 1-től munkaviszonyban álló kutatóknak 1963. december 31-ig középfokú nyelvvizsgának megfelelő orosz nyelvismeretet kell szerezniük, míg 1966. december 31-ig ugyancsak középfokú nyelvismeretet egy nyugati (angol, francia, vagy német) nyelvből, a később munkaviszonyba lépők pedig kinevezésüktől számított 3, illetve 6 év alatt kötelesek a szóban levő nyelvismeret megszerzésére. Az orosz nyelvvizsgát sikeresen letett, illetve ez alól felmentett kutatók már f. év júniusától kezdve vizsgázhatnak nyugati nyelvekből. Az orosz nyelv más szláv nyelvvel nem helyettesíthető.

2. A nyelvvizsga írásbeli és szóbeli részből áll.

a) Az írásbeli vizsga anyaga kb. 24 sor (1400 n) terjedelmű szakszöveg fordítása idegen nyelvről magyarra. A fordításnak magyarosság szempontjából megfelelőnek kell lennie, és híven kell reprodukálnia az idegen nyelvű szöveg értelmét.

b) A szóbeli vizsga anyaga a gondolatközlés folyamán leggyakrabban használt, tárgykörökhöz nem kötött szavak, valamint a napi tárgykörök kifejezéséhez szükséges leghasználatosabb kb. 1500—2000 szó aktív használata.

A vizsgázónak nyelvtanilag helyesen, idegen anyanyelvű számára érthető kiejtéssel és a normális folyóbeszédet megközelítő ütemben kell magát kifejeznie.

3. A nyelvvizsga az Akadémia tudományos osztályain szervezett vizsgáztató bizottságok előtt történik. A bizottság az Osztály által kijelölt elnökből, az Osztály területén dolgozó és a szóban levő nyelvet jól ismerő munkatársból, valamint hivatásos nyelvtanárból tevődik össze. A bizottságok évente kétszer tartanak vizsgát; június és december hónapokban. A vizsgára bocsátandók névsorát az intézetek vezetőinek a vizsgahónapot megelőző hónap 15. napjáig kell közölniük az illetékes tudományos osztállyal. Sikeres vizsga esetén a vizsgáztató bizottság két példányban „I g a z o l á s”-t állít ki, amelyből egyiket a vizsgázónak kell átadni, a másikat az MTA Személyzeti Osztályának kell megküldeni. Az I g a z o l á s-t a bizottság elnöke és tagjai írják alá. A bizottság elnöke az „É r t e s í t é s”-sel az illetékes intézet igazgatóját tájékoztatja a vizsga eredményéről.

Sikertelen vizsga esetén a vizsga megismételhető.

4. A nyelvvizsga letétele alól mentesülnek:

a) a legalább középfokú nyelvtudást igazolni tudó (nyelvtanári oklevél, külföldön végzett egyetemi, főiskolai tanulmányok, belföldi és szovjet aspirantúra, állami nyelvvizsga) kutatók;

b) azok, akiknek a vizsga tárgyát képező idegen nyelv anyanyelvük;

c) akik kinevezésük időpontjában a 40. életévüket betöltötték.

5. Azoknak a 40. évüket betöltött tudományos kutatóknak, akik igényt tartanak arra, hogy nyelvismeretükről tanúságot tegyenek, lehetővé kell tenni a nyelvvizsga letételét.

6. A vizsgázóknak a jelentkezést megelőzően *vizsgadíj* címen 25,— Ft-ot kell befizetniük a „Magyar Tudományos Akadémia letéti szla, Budapest” elnevezésű 150704-70 számú számlára. Igazolatlan meg nem jelenés esetén a vizsgadíj nem követelhető vissza.

7. A vizsgára jelentkezőkről és a vizsga eredményéről az illetékes tudományos osztály köteles nyilvántartást vezetni.

Ez az utasítás közzététele napján lép hatályba; ezzel egyidejűleg a 4/1961. MTA (A. K. 6.) számú utasítás hatályát veszti.

Rusznayk István s. k.,
elnök.

Miniszteri rendelet

A művelődésügyi miniszter 3/1963. (V. 19.)
M M számú

r e n d e l e t e

a felsőoktatási intézményekbe való felvétel szabályozásáról

Egyre növekszik a felsőoktatási intézmények szerepe a szocializmus teljes felépítése társadalmi és politikai követelményeinek kielégítésében. Azért, hogy a jövőben e feladatoknak még jobban megfelelhessenek, lehetővé kell tenni, hogy az

állampolgárok minél szélesebb köre rátermettségétől, tehetségétől és elhatározásától függően tanulhasson a felsőoktatási intézményekben. Továbbra is fontos társadalmi feladatnak kell tekinteni és tehetségük kifejlesztése, valamint fokozottabb anyagi támogatásuk révén elő kell segíteni, hogy a fizikai munkát végző szülők gyermekei minél nagyobb számban szerezzenek felsőfokú képzettséget.

A felvételi kérelmeket a pályázók rátermettségét, tehetségét, felkészültségét és magatartását alapul véve kell elbírálni.

Ezekből kiindulva a felsőoktatási intézmények felvételi rendjét a 35/1962. (IX. 16.) Korm. számú rendelet 2. §-ának e) pontjában kapott felhatalmazás alapján, az érdekelt miniszterekkel és az országos hatáskörű szervek vezetőivel egyetértésben az alábbiak szerint szabályozom:

Jelentkezés

1. §

(1) Minden magyar állampolgár kérheti felvételét az általa választott felsőoktatási intézménybe, ha a felsőfokú tanulmányok folytatásához szükséges előképzettsége megvan, egészségi szempontból alkalmas, és a (2) bekezdésben előírt feltételeknek megfelel.

(2) A felsőoktatási intézmények nappali tagozatára a 35. életév betöltéséig lehet jelentkezni. Korhatárra tekintet nélkül jelentkezhetnek az esti, valamint a levelező tagozatra olyan munkaviszonyban álló személyek és termelőszövetkezeti tagok, akik legalább másfél évet már munkaviszonyban, illetőleg termelőszövetkezeti tagsági viszonyban töltöttek. A katonai szolgálat idejét munkaviszonyban töltött időnek kell tekintetni.

2. §

(1) A felsőfokú tanulmányokhoz szükséges előképzettség az érettségi vagy képesítő oklevéllel tanúsított középiskolai végzettség, vagy bármely felsőoktatási intézményben folytatott tanulmányok sikeres befejezése.

(2) A felsőfokú technikumokba és a felsőfokú szakiskolákba jelentkezés esetén megfelelő előképzettségnek számít a képzésük szakirányával egyező szakmunkás-képesítés is.

(3) A külföldön befejezett középfokú vagy felsőfokú tanulmányokról szóló oklevél csak honosítás után fogadható el az előképzettség igazolásául.

(4) A szükséges előképzettség alól rendkívüli indokolt esetben a művelődésügyi miniszter felmentést adhat.

3. §

(1) A felvételi kérelmet — ha a jelentkező a középiskolát két éven belül végezte el, vagy nem áll munkaviszonyban — az iskolánál, minden egyéb esetben a munkáltatónál kell benyújtani. A felvételt az erre a célra rendszeresített nyomtatványon kell kérni.*

* *Megjegyzés*: A középfokú oktatási intézmények tanulóinak a szükséges nyomtatványt az iskola bocsátja rendelkezésükre, más jelentkezők pedig a budapesti (XIII., Hegedüs Gyula utca 27.), illetőleg a megyei nyomtatványboltokban szerezhetik be.

(2) A felvételi kérelmet az iskola, illetőleg a munkáltató köteles véleményezni, az illetékes felsőoktatási intézményhez továbbítani és a felsőoktatási intézménnyel közölt véleményéről a jelentkezőt írásban értesíteni. A munkáltató a felvételi kérelem továbbítását kizárólag esti vagy levelező tagozatra jelentkezés esetén tagadhatja meg és csak abban az esetben, ha a dolgozó továbbtanulása a vállalat (intézmény) munkájában el nem háritható zavart okozna. Erről a munkáltató — a kérelem benyújtásától számított nyolc nap alatt — az indokok megjelölésével a dolgozót írásban köteles értesíteni. A dolgozó a sérelmes intézkedés megváltoztatását a munkáltató felettes szervétől kérheti.

4. §

(1) A felvételi kérelemhez csatolni kell:

a) az előképzettséget tanúsító és a jelentkezés előtt megszerzett oklevelet, illetőleg bizonyítványt,
b) 30 napnál nem régebb hatósági orvosi bizonyítványt,

c) nappali tagozatra való jelentkezés esetén a középiskolai tanulmányi értesítőt.

(2) Ha a jelentkező fegyveres testület tagja vagy polgári alkalmazottja, az (1) bekezdésben megjelölt okiratokon kívül a felvételi kérelemhez csatolni kell a belügyminiszter, illetőleg a honvédelmi miniszter engedélyét is.

(3) Aki a jelentkezés évében érettségizik, az előképzettséget igazoló eredeti bizonyítványát (oklevelét), továbbá nappali tagozatra jelentkezés esetén a középiskolai tanulmányi értesítőjét a felvételi vizsgán köteles bemutatni.

5. §

Ha a felvételi kérelemre a középiskola, illetőleg a munkáltató javaslatát nem vezették rá, annak pótlására a felsőoktatási intézmény az iskolát, illetőleg a munkáltatót hívja fel. Egyébként a nem megfelelően kitöltött jelentkezési nyomtatványt hiánypótlás végett a jelentkezőnek kell visszaidéni.

Felvétel

6. §

Felsőoktatási intézmény hallgatójával származására való tekintet nélkül — a népgazdaság szakemberszükségletéhez igazodó felvételi létszámkereten belül — az a jelentkező vehető fel, akinek rátermettsége, tehetsége, felkészültsége és magatartása a felvételi követelményeknek megfelel.

7. §

(1) A jelentkezőt a szabályszerűen előterjesztett felvételi kérelem alapján a felsőoktatási intézmény felvételi vizsgára hívja be.

(2) A felvételi vizsga időpontjáról a jelentkezőt legalább nyolc nappal a kitűzött vizsgaidőpont előtt írásban kell értesíteni.

8. §

(1) Ha a jelentkező a kellő időben történt értesítése ellenére a felvételi vizsgán nem jelenik meg, és távolmaradását hitelt érdemlő módon nem menti ki, őt a jelentkezéstől visszalépettnak kell tekinteni.

(2) Az igazolás kérdésében a felsőoktatási intézmény vezetője, több karra tagozódó egyetemen a dékán határoz. Ha a távolmaradást igazoltnak fogadja el, és a vizsgáztatások lezárására kitűzött határidőn belül erre még lehetőség van, a jelentkezőt új határidő kitűzésével felvételi vizsgára hívja be. Ismételt távolmaradás esetén igazolásnak nincs helye.

9. §

(1) A felvételi vizsga szóbeli és írásbeli vagy gyakorlati részből áll. A művészeti főiskolákon a felvételi vizsgát a vonatkozó külön utasítás szerint kell lefolytatni.

(2) A felvételi vizsgán a jelentkező rátermettségét, tehetségét, felkészültségét a képzés szempontjából alapvetően fontos két vagy három tantárgyból kell megvizsgálni. A tantárgyakat karonként, illetőleg szakonként utasítás állapítja meg.

(3) A felvételi vizsgán az egyes tárgyakból támasztott követelmények a gimnáziumban oktatott tananyagot túl nem terjedhetnek.

10. §

A felvételi vizsgán külön kell értékelni egyrészt a jelentkező rátermettségét, tehetségét, felkészültségét, másrészt a magatartását.

11. §

(1) A felvételi vizsga eredménye alapján a vizsgabizottság indokolt javaslatot tesz a jelentkező felvételére vagy a felvételi kérelem elutasítására. A javaslatban az elért osztályzatot (összpontszámot) is közölni kell.

(2) A nappali tagozatokra jelentkező összpontszámának megállapításánál a felvételi vizsga tárgyaiból a középiskolai tanulmányok során elért eredményt és az érettségi (képesítő) eredményt is figyelembe kell venni, az e címen adható pontszám az elérhető összpontszám felénél több nem lehet.

(3) Az osztályozás részletes szabályait külön utasítás állapítja meg.

12. §

(1) A felvételi vizsgán az előírt tárgyakból nem kell vizsgáznia:

a) az Országos Középiskolai Tanulmányi Verseny, a Kürschák József matematikai verseny, valamint az Eötvös Loránd fizikai verseny első tíz helyezettjének, ha olyan felsőoktatási intézménybe (karra, illetőleg szakra) kéri felvételét, amelynek felvételi vizsgatárgyai között az a tárgy is szerepel, melyben a helyezést elérte;

b) azoknak a jelentkezőknek, akik felsőfokú végzettség alapján kérik felvételüket, és a korábbi felsőfokú tanulmányaik során a felvételi vizsga valamelyik tárgyából államvizsgát, záróvizsgát vagy szigorlatot tettek.

(2) Az (1) bekezdés a) pontjában megállapított mentesítés nem terjed ki:

a) azokra, akik középiskolai tanulmányaikat 3 évnél régebben fejezték be;

b) a művelődésügyi miniszter által meghatározott szakokon a rajz, az ének-zene és a testnevelés vizsgatárgyakból teendő vizsgára, ha a jelentkező a tanulmányi versenyen más tárgyból ért el helyezést.

13. §

Magyar nyelvből minden esetben felvételi vizsgát kell tenniük azoknak a jelentkezőknek, akik a 2. § (2) bekezdésében megjelölt előképzettséggel rendelkeznek.

14. §

(1) A felvételek lebonyolítására karonként, illetőleg intézményenként minden évben megfelelő számú vizsgabizottságot és egy-egy felvételi bizottságot kell alakítani.

(2) A vizsgabizottság feladata a jelentkezők vizsgáztatása és javaslattétel a felvétel kérdésében. A felvételi bizottság feladata a felvételtől való döntés.

(3) A vizsgabizottság és a felvételi bizottság szervezetét, valamint a vizsgabizottság működésének szabályait utasítás állapítja meg.

15. §

(1) A felvételi bizottság a megfelelő magatartású jelentkezőket — a megadott felvételi keretszámok figyelembevételével — a felvételi vizsgán megállapított összpontszámuk sorrendjében köteles felvenni.

(2) A munkásmozgalom mártírjainak, a Magyar Szabadság Érdemrend és a „Munkás-Paraszt hatalomért” emlékérem tulajdonosainak gyermekeit, amennyiben a felvételi vizsgán megfelelték, az (1) bekezdésben említett sorrendre tekintet nélkül fel kell venni.

(3) A nappali tagozatra felvételt kérő és azonos összpontszámot elért jelentkezők közül az alábbi sorrendben elsőbbségen kell részesíteni:

a) a termelésben dolgozó fizikai munkások és parasztek gyermekeit;

b) azokat, akik a középiskola elvégzése után legalább egy évet gyakorlati munkában töltöttek [1961. évi III. tv. 21. § a) pont];

c) a sorkatonai szolgálatot teljesített fiatalokat a leszerelésüket követő két éven belül.

(4) Az esti vagy levelező tagozatra felvételt kérő és azonos osztályzatot elért jelentkezők közül elsősorban azokat kell felvenni, akiknek munkakörük ellátásához a felsőoktatási intézményben megszereshető képesítésre szükségük van.

16. §

(1) A felvételi bizottság határozatáról a jelentkezőt írásban értesíteni kell.

(2) Ha a felvételi bizottság a jelentkező felvételi kérelmét elutasítja, határozatát indokolni köteles. Az indokolásban közölni kell a felvételi vizsgán elért pontszámot is.

17. §

A felvételi bizottság elutasító határozata ellen annak kézbesítésétől számított nyolc napon belül fellebbezni lehet a felsőoktatási intézmény vezetőjéhez. A határozat kézbesítésének napja a határidőbe nem számít be.

18. §

A felvételi bizottság határozatát helybenhagyó másodfokú határozat felülvizsgálatát kérhetik a felsőoktatási intézmény felett felügyeletet gyakorló minisztertől (országos hatáskörű szerv vezetőjétől) azok, akik a felvételi vizsgán az előírt legkevesebb pontszámot elérték — a határozat kézbesítésétől számított nyolc napon belül.

19. §

A felvételi határozat hatályát veszti, ha a felvett jelentkező az előírt határidő alatt nem iratkozik be. A felsőoktatási intézmény vezetője engedélyt adhat a határidő utáni beiratkozásra.

Vegyes rendelkezések

20. §

Külföldi állampolgárt felsőoktatási intézménybe a művelődésügyi miniszter engedélyével és az általa meghatározott feltételekkel lehet felvenni.

21. §

(1) Ez a rendelet kihirdetése napján lép hatályba, végrehajtásáról a felsőoktatási intézmények felett felügyeletet gyakorló miniszterek (országos hatáskörű szervek vezetői) a művelődésügyi miniszterrel egyetértésben gondoskodnak.

(2) Az 1/1954. (V. 5.) O M számú, valamint az ezt módosító 1/1955. (II. 26.) O M számú rendelet hatályát veszti.

Ilku Pál s. k.,
művelődésügyi miniszter.

INDEX: 25.105

AKADÉMIAI KÖZLÖNY, a Magyar Tudományos Akadémia hivatalos lapja. Megjelenik rendszerint havonta kétszer. — A szerkesztésért felelős: a Magyar Tudományos Akadémia Elnökségi Titkárságának vezetője.

Kiadja: az Akadémiai Kiadó, Budapest V., Alkotmány u. 21. — Felelős: Bernát György, az Akadémiai Kiadó igazgatója — 650 példány

A kiadvány előfizethető vagy példányonként megvásárolható: az Akadémiai Kiadónál, Budapest V., Alkotmány u. 21. telefon: 111-010, MNB egyszámú száma: 46., csekkbefizetési számla: 05 915 111-46; az Akadémiai Könyvesboltban, Budapest V., Váci u. 22. telefon: 185-612; a Posta Központi Hírlap Irodánál, Budapest V., József nádor tér 1. telefon: 180-850. Csekk számla: egyéni 61257, közületi 61066
Évi előfizetési díj 48,— Ft

Akadémiai Közlöny

A Magyar Tudományos Akadémia Hivatalos Lapja

Kiadja:
A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
HIVATALA

BUDAPEST, 1963. JÚLIUS 5

TARTALOM

Személyi rész		71
Az Akadémia elnökének utasítása	7/1963 MTA (A. K. 10.)	Az Akadémia felügyelete alá tartozó költségvetési szervek területén a túlmunka egyes kérdéseinek szabályozásáról
Miniszteri rendelet	3/1963. (VI. 13.) Mü. M.	A dolgozók társadalombiztosítási nyugdíjáról szóló 1958. évi 40. számú törvényerejű rendelet és a 67/1958. (XII. 24.) Korm. számú rendelet végrehajtásáról kiadott 5/1959. (V. 8.) Mü. M. számú rendelet módosításáról és kiegészítéséről
Közlemények		81

Személyi rész

A Népköztársaság Elnöki Tanácsa

Sötér István Kossuth-díjas akadémiai levelező tagnak, a Magyar Tudományos Akadémia Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya osztálytitkárának a Magyar Tudományos Akadémia Irodalomtörténeti Intézete igazgatójának 50. születésnapja alkalmából, eredményes munkája elismeréséül a

MUNKA ÉRDEMREND

kitüntetését adományozta.

A Magyar Tudományos Akadémia elnökének utasítása

A Magyar Tudományos Akadémia elnökének 7/1963. MTA (A. K. 10.) számú

utasítása

az Akadémia felügyelete alá tartozó költségvetési szervek területén a túlmunka egyes kérdéseinek szabályozásáról

(A munkaügyi miniszter 14/1962. (XII. 16.) Mü. M. sz. rendeletét, valamint a 7/1963. (A. K. 10.) sz. elnöki utasítást egységes szerkezetben közöljük.

A rendelet előtt R, a végrehajtási utasítás előtt Vhu. megjelölés szerepel.)

R.

A túlmunkával összefüggő egyes kérdések szabályozásáról szóló 44/1962. (XII. 16.) Korm. számú rendeletben kapott felhatalmazás alapján — a Szakszervezetek Országos Tanácsával egyetértésben — a következőket rendelem:

Vhu.

A 14/1962. (XII. 16.) Mü. M. sz. rendelet (a továbbiakban: R.) végrehajtására a Közalkalmazottak Szakszervezetével egyetértésben az alábbi utasítást (a továbbiakban: Vhu) adom ki:

A rendelet hatálya

R.

1. §

(1) E rendelet hatálya kiterjed
a) az ipari vállalatok műszaki, adminisztratív, kisegítő és nem-ipari állománycsoportjába,
b) a nem-ipari vállalatoknál az a) pontban említetteknek megfelelő állománycsoportokba, illetőleg munkakörökbe és

c) a költségvetési rendszerben gazdálkodó szervek vezetői, ügyintéző, ügyviteli és kisegítő állománycsoportjaiba tartozó dolgozókra.

(2) Az (1) bekezdés b) pontjában említett állománycsoportokat, illetőleg munkaköröket a miniszter a szakszervezettel egyetértésben határozza meg. Vhu.

1. §

1. pont.

A jelen utasítás hatálya — a 2. pontban foglaltak kivételével — kiterjed a Magyar Tudományos Akadémia központi igazgatása (a továbbiakban: Akadémia), valamint az Akadémia felügyelete alá tartozó

— kutatóintézetek,
 — kutatócsoportok,
 — laboratóriumok,
 — tanszékeken foglalkoztatott akadémiai dolgozók,

— MTA Könyvtára,
 — MTA Műszerügyi Szolgálata,
 — MTA Kutatási Ellátási Szolgálata,
 — MTA Hivatali Bölcsőde,
 — Üdülők,
 — Tudós Klub
 — tudományos társaságok,
 — kísérleti telepek

valamennyi dolgozójára.

R.

(3) Nem terjed ki a rendelet hatálya

a) az ipari vállalatoknál a munkásállománycsoportba, a nem ipari vállalatoknál az ennek megfelelő állománycsoportba, illetőleg munkakörökbe tartozó dolgozókra,

b) a művezetőkre,

c) a gépkocsivezetőkre,

d) a pedagógusokra,

e) a magánmunkáltatóknál foglalkoztatott, továbbá

f) a miniszter által a munkaügyi miniszterrel — a költségvetési rendszerben gazdálkodó szervek esetében a pénzügyminiszterrel is — és a Szakszervezetek Országos Tanácsával egyetértésben a rendelet hatálya alól kivett munkakörökben foglalkoztatott dolgozókra.

(4) A miniszter a munkaügyi miniszterrel és a Szakszervezetek Országos Tanácsával — a költségvetési rendszerben gazdálkodó szervek esetében a pénzügyminiszterrel is — egyetértésben e rendelet hatályát, ha alkalmazásának szervezeti és műszaki előfeltételei megvannak a (3) bekezdésben felsorolt dolgozókra, illetőleg azok egy részére kiterjesztheti.

Vhu.

2. pont.

Nem terjed ki az utasítás hatálya a IV. Kisegítők állománycsoportjába tartozó munkakörökben foglalkoztatott dolgozókra.

Vhu.

2. §

A túlmunkát, valamint a heti pihenőnapon és a munkaszüneti napon végzendő munkát az elkerülhetetlenül szükséges mértékre kell korlátozni.

Az utasítás hatálya alá tartozó dolgozók által teljesíthető túlórák számát a Mt. 42. §-ának (1) bekezdése alapján negyedévi 24 órás keretben állapítom meg. Ezt a keretet a túlmunka elrendelésére jogosult vezető a szükséghez képest negyedéven belül bármilyen bontásban felhasználhatja.

3. §

A kutatóintézetekben az intézmény vezetője a kutatók részére kötetlen munkaidőbeosztást állapíthat meg. Ilyen esetben is heti 48, ill. havi 210 óra a dolgozók munkaideje, s a munka befejezése és újrakezdése között legalább 8 óra pihenőidőt kell biztosítani. A kötetlen munkaidőbeosztás nem jelentheti a kutatók rendes évi szabadságának bármilyen módon történő felemelését.

A túlmunka elrendelése és korlátozása

R.

2. §

A mezőgazdaságban és a rokontermelési ágakban a vállalat igazgatója az 53/1953. (XI. 28.) M. T. sz. rendelet (a továbbiakban: Mt. V.) 66. § (1) bekezdésében meghatározott eseteken kívül is elrendelhet az 1951. évi 7. számú törvényerejű rendelet (a továbbiakban: Mt.) 42. §-ában meghatározott kereten felül túlmunkát.

3. §

(1) A miniszter a szakszervezettel egyetértésben a Mt. V. 66. § (1) bekezdésében meghatározott eseteken kívül is adhat engedélyt a Mt. 42. §-ában meghatározott kereten felül túlmunka elrendelésére. Az engedély túlóra keret útján is megadható.

(2) A miniszter a szakszervezettel egyetértésben meghatározza, hogy az (1) bekezdésben, valamint a Mt. V. 66. § (1) bekezdés (b—f) pontjában foglalt esetekben egy dolgozó havonta, illetőleg naponta mennyi túlmunkát végezhet. Idényjellegű vállalatoknál az egy dolgozó által végezhető túlmunka éves keretben is megállapítható.

Vhu.

4. §

Az Mt. V. 66. §-ának (1) bekezdésében meghatározott eseteken kívül — ha rendkívüli okok miatt szükséges a negyedévi 24 órás kereten felül túlmunka elrendelése — a túlóra keretet a túlmunka elrendelésére jogosult vezetőnek a Szakszervezeti Bizottsággal egyetértésben az illetékes tudományos osztályon keresztül a Terv és Pénzügyi Titkárság vezetőjétől kell kérnie. A keretigénylési kérelmekben meg kell jelölni a rendkívüli elrendelésre okot adó körülményeket és azt, hogy egy dolgozónál havonta, ill. naponta mennyi túlmunka elrendelése szükséges. Ugyanígy kell — értelemszerűen — eljárni a heti pihenőnapon és a munkaszüneti napon végzendő munka engedélyezésénél is.

R.

4. §

A miniszter a szakszervezettel egyetértésben a túlmunka végzését a Mt-ben és a végrehajtására kiadott rendeletekben foglaltakon túlmenően is korlátozhatja, sőt a túlmunkavégzést meg is tilthatja.

5. §

A vállalat igazgatója a túlmunkát a 2—3. §-ban említett esetekben is csak a szakszervezeti bizottság előzetes hozzájárulásával rendelheti el.

Vhu.

5. §

1. pont.

A túlóra elrendelésére jogosult vezető túlmunkát csak a szakszervezeti bizottság előzetes hozzájárulásával rendelheti el.

2. pont.

A ledolgozott túlmunkát — függetlenül attól, hogy ellenértékként szabadidő vagy túlmunka díjazást kap a dolgozó — személyenként, névreszóló túlórabizonylaton kell nyilvántartani.

A túlmunka ellenértéke

A túlmunkáért szabadidő kiadása

R.

6. §

(1) A dolgozót — a 7—10. §-ban foglalt kivétellel — a túlmunkáért azzal azonos tartamú szabadidő illeti meg.

(2) A szabadidőt legkésőbb a túlmunkavégzést követő hónap végéig kell kiadni.

(3) Az idényjellegű vállalatoknál a szabadidőt az idényt követő időszakban (pl. cukorgyártásnál a gyártási idényt követően) is ki lehet adni.

(4) A miniszter a szakszervezettel egyetértésben a (2)—(3) bekezdésben megszabott határidőknél rövidebb határidőket is megállapíthat.

Vhu.

6. §

1. pont.

A dolgozót — a Vhu. 7—10. §-aiban foglalt kivétellel — a túlmunkáért azzal azonos időtartamú szabadidő illeti meg.

2. pont.

A szabadidőt legkésőbb a túlmunka végzését követő hónap végéig ki kell adni.

3. pont.

A végzett túlmunkáért szabadidő-megváltást kell adni.

a) a költségvetési rendszerben gazdálkodó szervezetek és intézmények „ügyvitelt ellátók” (III. állománycsoport) állománycsoportjába tartozó dolgozói részére,

b) a 115/1960./11. Mü. M. sz. utasítás hatálya alá tartozó hivatali üdülőknél az adminisztrátor munkakörben.

R.

7. §

(1) Ha a dolgozót a szabadidő igénybevétele előtt más vállalatához helyezik át, a szabadidőt az új vállalatnál kell kiadni.

(2) Ha a túlmunkáért járó szabadidőt a dolgozó betegség, tartalékos katonai szolgálat, külföldi kiküldetés vagy más rendkívüli ok miatt nem vehette igénybe, akkor azt az akadályoztatás megszűntétől számított harminc napon belül kell a részére biztosítani.

Vhu.

7. §

1. pont.

Ha a dolgozót a szabadidő igénybevétele előtt más intézményhez helyezik át, a szabadidőt az új intézménynél kell kiadni. Ezen rendelkezést kell alkalmazni abban az esetben is, ha a dolgozó nem az Akadémia felügyelete alá tartozó intézményhez vagy intézménytől kerül áthelyezésre.

2. pont.

Ha a túlmunkáért járó szabadidőt a dolgozó betegség, tartalékos katonai szolgálat, külföldi kiküldetés miatt nem vehette igénybe, akkor azt az akadályoztatás megszűnésétől számított 30 napon belül kell részére biztosítani.

A túlmunkáért szabadidőátalány és pótszabadság kiadása

R.

8. §

(1) A kereskedelemben foglalkoztatott boltvezetőket, valamint a gyógyszerárvezető gyógyszerészeket a végzett túlmunka ellenértéként évi hat munkanap, a boltvezetőhelyetteseket, valamint a gyógyszerárvezető gyógyszerészek helyetteseit évi három munkanap szabadidőátalány illeti meg.

(2) A szabadidőátalány időtartamára a dolgozót átlagkereset (Mt. V. 140. §) illeti meg.

(3) A szabadidőátalány és a dolgozót megillető évi rendes (alap- és pót-) szabadság együttes időtartama az évi 24 munkanapot nem haladhatja meg.

(4) A Mt. 51. § (1) bekezdés f) pontjában meghatározott vezető állású alkalmazott mellé beosztott dolgozó részére — ha egyébként a túlmunkáért szabadidőre jogosult — a túlmunka ellenértéként pótszabadság jár.

Vhu.

8. §

1. pont.

Az Mt. 51. § (1) bekezdés f) pontjában meghatározottak szerint a vezető állású alkalmazott mellé beosztott dolgozó részére — ha egyébként túlmunkáért szabadidőre jogosult — a túlmunka ellenértéként 6 nap pótszabadság jár.

2. pont.

Az Mt. 51. § (1) bekezdés f) pontja alkalmazása szempontjából vezető állásúnak minősülő dolgozók:

a) az Akadémiánál az elnök, a főtítkárság, a főtítkársághelyettesek, osztálytitkárok, Elnökségi Titkárság vezetője, Terv és Pénzügyi Titkárság vezetője, önálló osztályvezetők.

b) az intézményeknél az intézmény vezetője.

3. pont.

A szabadidő helyett pótszabadságban az előző bekezdésben felsorolt vezető állású alkalmazott mellett egy beosztott dolgozó részesülhet.

4. pont.

A pótszabadság a dolgozó részére egyéb címen biztosított pótszabadságon felül jár, a rendes szabadság egész tartama azonban a 24 munkanapot nem haladhatja meg.

A túlmunkáért ellenértékben nem részesülő dolgozók köre

R.

9. §

(1) Nem jár a végzett túlmunkáért sem szabadidő, sem túlmunkadíjazás

a) az osztályvezetők és ennél magasabb beosztású dolgozók részére,

b) azoknak az a) pontban nem említett dolgozóknak, akik túlmunkát rendelhetnek el, vagy akik munkaidejének beosztását, illetőleg felhasználását — munkakörük jellegére tekintettel — nem lehet pontosan meghatározni,

c) a költségvetési rendszerben gazdálkodó szervezetek vezető és ügyintéző állománycsoportba tartozó dolgozói részére,

d) a Mt. V. 88—92. §-aiban, a 96. §-ának (1) és (3) bekezdésében felsorolt — és az a—c) pontban nem említett — dolgozók részére, a gyógyszerár-vezető gyógyszerészek kivételével.

(2) Az (1) bekezdés b) pontja alá tartozó munkaköröket a vállalati bérszabályzatban — ahol bérszabályzatot nem kötnek, a vállalati munkarendben, illetőleg hivatali ügyrendben — kell meghatározni. A miniszter a szakszervezettel egyetértésben erre irányelveket adhat.

Vhu.

9. §

Nem jár a végzett túlmunkáért sem szabadidő, sem túlmunka díjazás:

a) a vezető és érdemi ügyintéző állománycsoportba tartozó munkakörökben,

b) a 116/1960. (11) Mü. M. sz. utasítás hatálya alá tartozó hivatali üdülőknél, az üdülővezető munkakörökben.

Azok az esetek, amikor túlmunkadíjazás fizethető
R.

10. §

(1) Ha a túlmunkáért járó szabadidőt a dolgozó a munkaviszony megszűnése vagy az első tényleges katonai szolgálatra történt bevonulása következtében nem vehette igénybe, akkor — a más vállalat-hoz történő áthelyezés kivételével — részére túlmunkadíjazást kell fizetni.

(2) Ha túlmunkavégzésre baleset vagy természeti csapás megelőzése, illetőleg következményeinek elhárítása érdekében volt szükség, a vállalat igazgatója az ezért járó szabadidő helyett kivételesen túlmunkadíjazást fizethet.

(3) A miniszter a szakszervezettel egyetértésben engedélyezheti a szabadidő helyett túlmunkadíjazás fizetését, ha a túlmunkavégzést a Minisztertanács vagy saját maga rendelte el.

(4) A (3) bekezdésben felsorolt esetekben a miniszter a szakszervezettel egyetértésben engedélyezheti szabadidő kiadását vagy túlmunkadíjazás fizetését

a) a szabadidőátalányban részesülő [8. § (1) bek.],

b) a túlmunkáért pótszabadságban részesülő [8. § (4) bek.], valamint

c) a 9. § (1) bekezdésében felsorolt dolgozók részére is.

(5) Az (1)—(3) bekezdésben és a (4) bekezdés a—b) pontjában foglalt esetekben a túlmunkadíjazást a Mt. V. 125. §, a Mt. V. 127—129. § és a Mt. V. 123. § (3) bekezdése utolsó mondatában foglalt szabályok szerint kell fizetni. A (4) bekezdés c) pontjában említett dolgozóknál a díjazás mértékét a miniszter a szakszervezettel egyetértésben határozza meg, ez azonban az előző mondatban említett szabályok szerint megállapítható díjazást nem haladhatja meg.

Vhu.

10. §

1. pont.

Ha a túlmunkáért járó szabadidőt a dolgozó a munkaviszony megszűnése vagy első tényleges katonai szolgálatra történt bevonulása következtében nem vehette igénybe, akkor — a más vállalat-

hoz történő áthelyezés kivételével — részére túlmunka díjazást kell fizetni. A túlmunkadíjazás kifizetését az intézmény vezetője rendeli el.

2. pont.

Ha a túlmunka végzésére baleset vagy természeti csapás megelőzése, ill. következményeinek elhárítása érdekében volt szükség, az intézmény vezetője az ezért járó szabadidő helyett kivételesen túlmunkadíjazást fizethet.

3. pont.

Ha a túlmunka végzése a Minisztertanács vagy az általam kiadott rendelkezés alapján történik, a túlmunkáért járó térítést az alábbiak szerint szabályozom:

a) vezető és ügyintéző állománycsoportba tartozó dolgozók a teljesített túlórákkal azonos időtartamú szabadidőt vehetnek igénybe,

b) az ügyvitelt ellátó állománycsoportba tartozó dolgozók részére szabadidő helyett az intézmény vezetője — a központi költségvetésben biztosított túlórákeret terhére, azt nem meghaladó mértékben — túlmunka díjazását engedélyezheti.

A heti pihenőnapon végzett munka esetén alkalmazandó szabályok

R.

11. §

Heti pihenőnapon munkát végeztetni csak a mezőgazdaságban és a rokontermelési ágakban, valamint a Mt. V. 66. § (1) bekezdésében, továbbá a Minisztertanács által meghatározott esetekben szabad.

12. §

(1) A 3—10. § szabályait — a (2)—(4) bekezdésben foglalt kivétellel — a heti pihenőnapon végzett munka esetében is alkalmazni kell.

(2) A heti pihenőnapon egy dolgozó által havonta végezhető munka felső határát külön kell megállapítani.

(2) A 9. § (1) bekezdésében felsorolt dolgozók részére — a vállalat igazgatója és helyettesei (főmérnök, főkönyvelő stb.), valamint a költségvetési rendszerben gazdálkodó szerveknél a vezető állománycsoportba tartozó dolgozók kivételével — a heti pihenőnapon végzett munkáért a munka időtartamával azonos mértékű szabadidőt kell kiadni.

(4) A 10. § (1)—(3) bekezdésében és a (4) bekezdés a)—b) pontjában foglalt esetekben a heti pihenőnapon végzett munkáért a Mt. V. 122. §-a szabályai szerint jár a díjazás.

A munkaszüneti napon végzett munka esetén alkalmazandó szabályok

13. §

Munkaszüneti napon munkát végeztetni csak a munkaszüneti napon is üzemelő vállalatoknál, a mezőgazdaságban és a rokontermelési ágakban, továbbá a Mt. V. 66. § (1) bekezdésében, valamint a Minisztertanács által meghatározott esetekben szabad.

14. §

(1) A 3—10. § szabályait — a (2)—(4) bekezdésben foglalt kivétellel — a munkaszüneti napon végzett munka esetén is alkalmazni kell.

(2) A munkaszüneti napon egy dolgozó által évente végezhető munka felső határát külön kell megállapítani.

(3) A 9. § (1) bekezdésében felsorolt dolgozók részére — a vállalat igazgatója és helyettesei (főmérnök, főkönyvelő stb.), valamint a költségvetési rendszerben gazdálkodó szerveknél a vezető állománycsoportba tartozó dolgozók kivételével — a munkaszüneti napon végzett munkáért annak időtartamával azonos mértékű szabadidőt kell kiadni.

(4) A 10. § (1)—(3) bekezdésében és a (4) bekezdés *a—b*) pontjában foglalt esetekben a munkaszüneti napon végzett munkáért a Mt. V. 121. § szabályai szerint jár a díjazás.

Vhu.

11. §

A Vhu 9. §-ában felsorolt dolgozók részére — a vezető állománycsoportba tartozók kivételével — a heti pihenőnapon és a munkaszüneti napon végzett munkáért a munkaidő tartamával azonos mértékű szabadidőt kell adni.

A munkabér fizetésének szabályai, ha a dolgozó a túlmunkáért szabadidőt kap

R.

15. §

(1) A havidíjas dolgozó a túlmunkáért adott szabadidő tartamára a munkabérét változatlanul megkapja. Ennek megfelelően a túlmunka időtartamára őt külön munkabér nem illeti meg.

(2) Az (1) bekezdésben nem említett esetekben a dolgozó részére a túlmunka időtartamára járó munkabért a túlmunkavégzés hónapjára járó munkabérrel együtt kell kifizetni. Ennek megfelelően a túlmunkáért járó szabadidő kiadásakor részére díjazás nem jár. A miniszter a szakszervezettel egyetértésben azonban elrendelheti, hogy a dolgozó az említett időre járó munkabérét akkor kapja meg, amikor a szabadidő kiadása hónapjára járó munkabért kifizetik.

A túlmunkáért ellenértékre jogosult dolgozók körének megváltozása következtében felmerült kérdések rendezése

Éjszakai pótlék

R.

16. §

Nem részesíthetők éjszakai pótlékban a Mt. V. 130. §-a (5) bekezdésének *b—d*) pontjaiban felsorolt dolgozókon felül a 9. § (1) bekezdésében említett, valamint a miniszter által a szakszervezettel egyetértésben meghatározott munkakörökben foglalkoztatott dolgozók sem.

Készenléti díjazás

R.

17. §

(1) Nem illeti meg a készenléti időre díjazás a 9. § (1) bekezdésében felsorolt, valamint a minisz-

ter által a szakszervezettel egyetértésben meghatározott munkakörökben foglalkoztatott dolgozókat. Ha azonban a készenléti szolgálatot a Minisztertanács vagy a miniszter rendeli el, a miniszter a szakszervezettel egyetértésben e dolgozók részére is elrendelheti készenléti díjazás fizetését.

(2) Az államigazgatásban ügyintéző állománycsoportba tartozó dolgozók részére munkaidőn túl teljesített ügyelet esetén annak időtartamával azonos tartamú szabadidőt kell adni. Ez azonban ügyeletenként egy munkanapnál hosszabb tartamú nem lehet. A szabadidő kiadására a 6—7. § rendelkezéseit kell alkalmazni.

Vhu.

12. §

Az Akadémiánál ügyintéző állománycsoportba tartozó dolgozók részére a munkaidőn túl teljesített ügyelet esetén annak időtartamával azonos tartamú szabadidőt kell adni.

A munkaközi szünet díjazása

R.

18. §

(1) Nem jár munkaközi szünetre díjazás a Mt. V. 137. § (3) bekezdésének *a*), valamint *c*)—*g*) pontjaiban felsorolt dolgozókon felül a 9. § (1) bekezdésében említett, valamint a miniszter által a szakszervezettel egyetértésben meghatározott munkakörökben foglalkoztatott dolgozók részére sem.

(2) A túlmunka idejére járó munkaközi szünetért szabadidő az (1) bekezdésben említett dolgozók részére sem jár.

Vhu.

13. §

Az utasítás hatálya alá tartozó szerveknél, intézményeknél a munkaközi szünetre díjazás nem fizethető, mert a dolgozók a munkaközi szünetet munkaidőn belül kapják meg, és ennek következtében munkabérük azt magában foglalja.

Vegyes rendelkezések

R.

19. §

(1) Azoknak a személyi alapbérét, akiket a 16—18. § rendelkezései alapján a rendszeres díjazás kiesése következtében keresetsökkenés érne, annak összegével fel kell emelni. Ezt a különbözetet a dolgozó részére — személyi pótlékként — akkor is biztosítani kell, ha a személyi alapbére ennek következtében a munkakörére előírt bértétel felső határát meghaladja.

(2) Ha a túlmunka szabadidővel történő kiegyenlítése részben vagy egészben új dolgozók felvétele nélkül valósul meg, akkor a korábban túlmunkadíjazásra fordított összegből eredő megtakarítás — ha ehhez a vállalat felügyeleti szerve

hozzájárul — személyi alaphéremelésre és jutalmazásra használható fel. Személyi alaphéremelésben és jutalmazásban a helyes kereseti arányok figyelembevételével elsősorban azokat a dolgozókat lehet részesíteni, akiknek a munkabére a rendszeres túlmunkadíjazás elmaradása következtében jelentősen csökkent.

(3) A költségvetési rendszerben gazdálkodó szervezetnél az (1)—(2) bekezdésben foglaltak végrehajtásának módját a miniszter a pénzügyminiszterrel és a szakszervezettel egyetértésben állapítja meg.

Vhu.

14. §

A R. 19. § (1) és (2) bekezdésének végrehajtásáról (az alaphéremelés esetleges felemeléséről, ill. a javasolt jutalmak folyósításáról) külön intézkedem.

R.

20. §

(1) Ez a rendelet 1963. január 1. napján lép hatályba. Végrehajtásáról a miniszter a szakszervezettel egyetértésben jogszabállyal intézkedik. Ha a vállalat felett a szakfelügyeletet nem ő gyakorolja, a szabályozáshoz a szakfelügyeletet gyakorló miniszter egyetértése is szükséges.

(2) A rendelet hatálya alá tartozó dolgozók tekintetében nem alkalmazhatók a Mt. V. 64. §-ában, a Mt. V. 67. §-ában, a Mt. V. 69. §-ában, a Mt. V. 79. §-ában, a Mt. V. 81. § (1—3) bekezdésében, a Mt. V. 82. § (2) bekezdésében, a Mt. V. 96. § (2) bekezdésében, az (1) bekezdésének a gyógyszertervezető gyógyszerészekre vonatkozó részében, a Mt. V. 121. § (4) bekezdésében, a Mt. V. 122. § (5) bekezdésében, a Mt. V. 126. §-ában, a Mt. V. 130. § (5) bekezdés *a*) pontjában, a Mt. V. 136. § (3) bekezdésében, a Mt. V. 137. § (3) bekezdés *b*) pontjában foglalt rendelkezések, helyettük ennek a rendeletnek a rendelkezéseit kell alkalmazni.

(3) A Mt. V. 96. § (4) bekezdésében foglalt rendelkezések csak a 9. § (1) bekezdésének *b*) és *c*) pontjában felsorolt dolgozók tekintetében alkalmazhatók.

Vhu.

15. §

1. pont.

Ez az utasítás 1963. április hó 1. napján lép hatályba. Az 1963. évi I—III. hónapokban teljesített túlmunka díjazását — a R. hatálybalépése előtt érvényben volt jogszabályok szerint — pénzben kell kifizetni. (III—IV. állománycsoportba tartozó dolgozók esetében.)

2. pont.

A jelen rendelet hatálybalépésével egyidejűleg a 28/1953. MTA sz. elnöki utasítás, valamint a jelen utasítással ellentétes rendelkezések hatályukat veszítik.

Budapest, 1963. május 27.

Rusznayk István s. k.
elnök.

Miniszteri rendelet

A munkaügyi miniszter 3/1963. (VI. 13.) Mü. M. számú

rendelete

a dolgozók társadalombiztosítási nyugdíjáról szóló 1958. évi 40. számú törvényerejű rendelet és a 67/1958. (XII. 24.) Korm. számú rendelet végrehajtásáról kiadott 5/1959. (V. 8.) Mü. M. számú rendelet módosításáról és kiegészítéséről

A 67/1958. (XII. 24.) Korm. számú rendeletben (a továbbiakban: Rny.) kapott felhatalmazás alapján a pénzügyminiszterrel és a Szakszervezetek Országos Tanácsával egyetértésben a következőket rendelem.

1. §

(1) Az 5/1959. (V. 8.) Mü. M. számú rendelet (a továbbiakban: Vr.) 3. §-a (2) bekezdésének *b*) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

A rokkantság fennállásának az orvosi bizottság által megállapított időpontjában munkaviszonyban álló igénylő rokkantsági nyugdíjra jogosultsága azzal a nappal áll be, amelyen

„*b*) a dolgozót lényegesen kisebb keresetet biztosító munkakörbe helyezték át, vagy”

(2) A Vr. a következő 3/A. §-sal egészül ki:

„3/A. § (1) A szilikózis miatt 4. fokozatú baleseti járadékban részesülő dolgozónak rokkantsági nyugdíjra a Tny. 5. §-a (2) bekezdésén alapuló jogosultsága azzal a nappal áll be, amelyen szilikózis veszélyes munkakörben (munkahelyen) fennállott munkaviszonya megszűnt.

(2) Ha az (1) bekezdésben megjelölt dolgozót szilikózis veszélyes munkakörből (munkahelyről) más munkakörbe (munkahelyre) helyezték át, rokkantsági nyugdíjra a Tny. 5. §-a (2) bekezdésén alapuló jogosultsága a 3. § (2) bekezdésének *a—d*) pontja szerint áll be.”

2. §

A Vr-be az „Özvegyi nyugdíj” címszó után a 10. § elé 9/A. §-ként a következő rendelkezést kell felvenni:

„9/A. § (1). A nyugdíjban még nem részesülő dolgozó halála esetén az özvegyi nyugdíjra jogosultsághoz szükséges szolgálati idő [Tny. 10. § (1) bekezdés, illetőleg 17. § (1) bekezdés *b*) pontja] megállapításánál a dolgozónak a halál időpontjában betöltött életkorát kell figyelembe venni. Az Rny. 5. §-a (2) bekezdésének a rendelkezéseit ebben az esetben is megfelelően alkalmazni kell. Ha azonban a dolgozó rokkantsági nyugdíjra igényt jelentett be, és az orvosi bizottság a rokkantság fennállását a halál bekövetkezése előtt meg is állapította, az Rny. 5. §-ának (1) bekezdése szerint a megrokkánás időpontjában betöltött életkort kell figyelembe venni, akkor is, ha a dolgozónak a rokkantsági nyugdíjra jogosultsága a 3. § (2) bekezdése szerint a halál bekövetkezésének időpontjáig nem állott be.

(2) Ha a dolgozó a Tny. 2. §-a (1) bekezdésében meghatározott életkor betöltése után halt meg,

a) férfi dolgozó halála esetén az 55—60 éves életkorra,

b) nő dolgozó halála esetén 50—55 éves életkorra

előírt szolgálati időt kell figyelembe venni.

(3) Az (1)—(2) bekezdés rendelkezéseit az árvaellátásra és a szülői nyugdíjra jogosultság elbírálásánál is megfelelően alkalmazni kell.”

3. §

A Vr. a következő 12/A. §-sal egészül ki:

„12/A. §. A Tny. 16. §-a (2) bekezdésének rendelkezései szerint annak éled fel az állandó özvegyi nyugdíjra a jogosultsága, aki a házasság megkötésekor végkielégítésre jogosult volt.”

4. §

A Vr. 15. §-ának (5) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(5) A tizenhatodik életévét betöltött árva tanulmányainak folytatását az iskola igazgatója (megbízottja) által kiállított igazolással minden évben július hó folyamán kell igazolni. Ha ez az igazolás július 31. napjáig a folyósító szervhez nem érkezik be, az árvaellátás folyósítását augusztus hó 31. napjával meg kell szüntetni. A tanulmányok folytatásának később történő igazolása esetén az árvaellátást az igazolás beérkezésének hónapjától visszamenőleg számított legfeljebb három hónapra lehet folyósítani.”

5. §

A Vr. 43. §-ának a 3/1962. (III. 18.) Mü. M. számú rendelet 6. §-ával módosított (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„43. § (1). A szolgálati idő számításánál figyelembe kell venni azt az időt is, amely alatt a dolgozó a) a betegségi biztosítás alapján kórházi ápolásban,

b) az 1948. évi október hó 15. napja előtt érvényben volt balesetbiztosítási rendelkezések alapján megállapított gyógykezelési járadékban részesült.”

6. §

A Vr. 54. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„54. §. Az 53. §-ban említett dolgozókra a 43. §-nak a rendelkezéseit kell alkalmazni.”

7. §

A Vr. a következő 97/A. §-sal egészül ki:

„97/A. §. Az az idő, amíg a dolgozó betegség esetére önkéntesen vagy önkéntes továbbfizetéssel biztosított volt, az Rny. 27. §-a (2) bekezdésének j) pontja alapján abban az esetben nem tekinthető a szolgálati idő megszakításának, ha a biztosítás fennállását a társadalombiztosítási szerv nyilvántartásai tanúsítják, vagy a dolgozó egyébként hitelt érdemlően igazolja.”

8. §

A Vr. 102. §-ának a 3/1962. (III. 18.) Mü. M. számú rendelet 12. §-ával megállapított (6) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(6) Az elismerési díjat a munkaviszony, a munkabérpótló készpénzszolgáltatás, a kórházi ápolás vagy a rokkantsági nyugdíj megszűnését, illetőleg a szolgálati időbe beszámítható fizetés nélküli szabadság lejártát követő hónap első napjától kell fizetni abban az esetben is, ha a dolgozó fizetési szándékát ezt követően, de az előírt határidőn belül jelentette be.”

9. §

A Vr. a következő 102/A. §-sal egészül ki:

„102/A. §. Az a dolgozó, aki fizetés nélküli szabadságát az 1959. évi január hó 1. napja és az 1963. évi április hó 30. napja közötti időben kezdte meg — amennyiben elismerési díjat az 1963. évi április havára nem fizetett — az elismerési díjnak az Rny. 28. §-a (3) bekezdése szerinti fizetésre irányuló szándékát legkésőbb az 1963. évi július hó 31. napjáig jelenti be. Ebben az esetben az elismerési díjat 1963. évi május hó 1. napjától kell fizetni.”

10. §

A Vr. 108. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„108. §. A javító-nevelő munkára ítélt dolgozóknak a javító-nevelő munka tartamára járó munkabérért a bírói ítéletben előírt, csökkentés nélküli összegben kell figyelembe venni.”

11. §

A Vr. 115. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„115. § (1). Az Rny. 31. §-ának alkalmazása során a nyugdíjmegállapítás időpontjára az Rny. 85. §-a (2)—(3) bekezdésének rendelkezései az irányadók.”

12. §

(1) A Vr. 127. §-ának (3) bekezdése a következő rendelkezéssel egészül ki:

„A 4. fokozatban járó baleseti járadékot kell munkabéreként figyelembe venni akkor is, ha a dolgozó a figyelembe veendő időszak alatt az említett jogszabályok vagy a Tny. rendelkezései szerint baleseti rokkantsági nyugdíjban részesült.”

(2) A Vr. 127. §-ának (5) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(5) A munkabérátlag számításánál munkabéreként kell figyelembe venni azt a baleseti járadékot is, amely az Rny. 110. §-ában meghatározott nyugellátás egyik összetevője, mégpedig olyan összegben, mint amilyen összegű baleseti járadék a jogosultat a nyugellátás megállapításakor megilletné, ha kizárólag csak baleseti járadékban részesülne. Ha azonban a baleseti járadék alapjául szolgáló munkaképességsökkenés a hatvanhat százalékot meghaladja, munkabéreként a (2) bekezdés szerinti összeget kell figyelembe venni.”

13. §

A Vr. 157. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A Tny. hatályba lépésekor az 1952. évi január hó 1. napja előtt érvényben volt jogszabályok szerint hatvanhat százalékot meghaladó munkaképességsökkenés alapján baleseti járadékban ré-

szesülő személy az Rny. 52. §-ának (1) vagy (3) bekezdése alapján Tny. szerinti öregségi nyugdíj megállapítását, illetőleg (2) bekezdése alapján Tny. szerinti nem üzemi balesetből (foglalkozási betegségből) eredő rokkantságnak megfelelően járó rokkantsági nyugdíj megállapítását abban az esetben is kérheti, ha a baleseti járadékot az Rny. 116. §-a szerint felemelték.”

14. §

A Vr. 158. §-ának (2)—(3) bekezdése helyébe a következő rendelkezések lépnek:

(2) Ha az (1) bekezdésben említett állapotrosszabbodás akkor nyer megállapítást, amikor a járadékos munkaviszonyban áll, vagy keresőfoglalkozást folytat, baleseti járadékát módosítani és az Rny. 116. §-a alapján felemelni is csak abban az esetben lehet, ha részére a Tny. szerinti rokkantsági nyugdíjat lehetne folyósítani (177. §).

(3) Ha a (2) bekezdésben említett személy részére a Tny. szerinti járó rokkantsági nyugdíj folyósítását a munkaviszony, illetőleg keresőfoglalkozás tartama alatt megindítani nem lehet, a munkaviszony, illetőleg keresőfoglalkozás tartama alatt a hatvanhat százalékos munkaképességsökkenésnek megfelelő baleseti járadékot kell folyósítani.”

15. §

A Vr. a következő 160/A. §-sal egészül ki:

„160/A. §. Ha az az özvegy, akinek házasságkötés miatt megszüntetett özvegyi nyugdíjra jogosultsága a Tny. 16. §-ának (2) bekezdése szerint feléledt, újabb házassága alapján is jogosult özvegyi nyugdíjra, a két özvegyi nyugdíj közül választhat. Az özvegy ezzel a választási jogával csak egy ízben élhet.”

16. §

A Vr. 163. §-a helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„163. §. (1) Ha a nyugdíjmegállapító vagy folyósító szerv tudomására jut, hogy a Tny. 42. §-ának rendelkezése alkalmazásra kerülhet, erről a Munkaügyi Minisztériumot előkészítő iratban értesíteni köteles.

(2) Az előkészítő irathoz csatolni kell az első és a másodfokú bíróság ítéletét, valamint a nyugdíj megállapításával, illetőleg folyósításával kapcsolatos iratokat. Az előkészítő iratban közölni kell az ügyre vonatkozó tényállást és az elbírálás szempontjából lényeges adatokat. Feltétlenül meg kell jelölni:

a) a nyugellátásban részesülő nevét, születési évét, lakcímét, valamint anyja leánykori nevét,

b) a nyugdíjazásnál figyelembe vett szolgálati idejét, úgyszintén azt, hogy milyen munkakörben dolgozott,

c) a nyugdíj összegét, részletezve, hogy abból mennyi a törzsnyugdíj és a nyugdíjkiegészítés,

d) a nyugdíjaszociális helyzetét és esetleges tartási kötelezettségét,

e) azt, hogy az eljárás alapjául szolgáló büntetőbírói ítélet mikor vált jogerőssé, illetőleg, hogy a nyugdíjast a büntetőbírói ítélet hátrányos következményei alól mentesítették-e és mikor.

(3) Ha a megállapító eljárás során merül fel, hogy a Tny. 42. §-ának alkalmazására sor kerülhet, a megállapító határozatnak a nyugdíjfolyósító szerv és az igénylő részére történő megküldését függőben kell tartani, és a jogosult részére ügyviteli intézkedéssel havi 500 forint, özvegyi és szülői nyugdíj esetében havi 350 forint összegű nyugdíjelőleget kell megállapítani. A függőben tartott határozatot a munkaügyi miniszternek a Szakszervezetek Országos Tanácsával egyetértésben hozott döntése szerint kell foganatosítani, illetőleg módosítani. Ezeket a rendelkezéseket kell megfelelően alkalmazni abban az esetben is, ha a jogosult szüneteltetett nyugdíjának az újbóli folyósítását kéri.”

17. §

A Vr. 176. §-a helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„176. § (1). Az öregségi nyugdíj folyósítását a jogosultság beállása napjától (1. §) kell megindítani. Ha az igénylő ezen a napon munkaviszonyban áll, vagy táppénzben részesül, a munkaviszony, illetőleg a táppénzsegélyezés megszűnését követő naptól kell az öregségi nyugdíj folyósítását megindítani.

(2) Ha az igényt az (1) bekezdésben meghatározott időpontot követő három hónapon túl jelentették be, az öregségi nyugdíj folyósítását az igénybejelentés napját három hónappal megelőző naptári naptól kell megindítani. Ha az igénylő ezen a napon munkaviszonyban áll, vagy táppénzben részesül, ennek megszűnését követő naptól kell az öregségi nyugdíj folyósítását megindítani.

(3) Munkaviszony fennállásának, illetőleg a táppénz folyósításának tartama alatt is meg lehet indítani az öregségi nyugdíj folyósítását, ha az igénylő

a) olyan munkakörben dolgozik, amelyre érvényes munkabérszabályok (munkaszerződés) szerint havi munkabére, illetőleg táppénzének alapja az 500 forintot nem haladja meg, vagy

b) kordedvezményre jogosító munkakörben dolgozik, vagy

c) mint orvos közszolgálati munkaviszonyban áll és heti munkaideje legalább tizenhét óra.

(4) A munkaviszony megszűnése előtt meg lehet indítani az öregségi nyugdíj folyósítását, ha az igénylő munkaviszonyának megszűnéséig (munkaviszonyának felmondásáig) munkát már nem végzett, munkabérben és táppénzben nem részesült.

(5) Nem lehet az öregségi nyugdíj folyósítását az (1)—(4) bekezdésben meghatározott kezdő naptól megindítani, ha e kezdő napot magában foglaló hónap hátralevő tartama alatt olyan ok áll fenn, amely miatt az öregségi nyugdíj folyósítását egyébként szüneteltetni kellene. Ilyen esetben az öregségi nyugdíj folyósítását attól a naptól kell megindítani, amelyet magában foglaló hónap hátralevő tartama alatt folyósítást kizáró ok már nem áll fenn.”

18. §

A Vr. 177. §-a helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„177. § (1). A rokkantsági nyugdíj folyósítását a jogosultság beállása napjától (3. és 3/A. §) kell megindítani. Ha az igénylő ezen a napon a betegségi biztosítás alapján keresetpótló kiegészítő szolgáltatásban részesül, ennek megszűnését követő naptól kell a rokkantsági nyugdíj folyósítását megindítani.

(2) Ha az igényt az (1) bekezdésben meghatározott időpontot követő három hónapon túl jelentették be, a rokkantsági nyugdíj folyósítását az igénybejelentés napját három hónappal megelőző naptári naptól kell megindítani. Ha az igénylő ezen a napon a betegségi biztosítás alapján keresetpótló kiegészítő szolgáltatásban részesül, ennek megszűnését követő naptól kell a rokkantsági nyugdíj folyósítását megindítani.

(3) Nem lehet a rokkantsági nyugdíj folyósítását az (1)—(2) bekezdés szerint meghatározott kezdőnaptól megindítani, ha e kezdőnapot magában foglaló hónap hátralevő tartama alatt olyan ok állott fenn, amely miatt a rokkantsági nyugdíj folyósítását egyébként szüneteltetni kellene. Ilyen esetben a rokkantsági nyugdíj folyósítását attól a naptól kell megindítani, amelyet magában foglaló hónap hátralevő tartama alatt folyósítást kizáró ok már nem áll fenn. Nem akadály azonban a folyósítás megindításának olyan ok fennállása, amely miatt a rokkantsági nyugdíjat korlátozó összegben kell folyósítani.”

19. §

A Vr. a következő 177/A. és B. §-sal egészül ki:

„177/A. § (1). A baleseti járadék folyósítását annak a hónapnak első napjától kell megindítani, amelyben az üzemi balesetből, illetőleg a foglalkozási betegségből eredő munkaképességsökkenés az orvosi vélemény szerint legalább tizenöt százalékot meghaladó mértékben fennállott. Ha az igénylő ebben a hónapban az üzemi balesetből, illetőleg a foglalkozási betegségből eredő keresékeptelensége miatt táppénzben részesült, ennek megszűnését követő naptól kell a baleseti járadék folyósítását megindítani.

(2) Ha az igényt az (1) bekezdésben megjelölt időpontot követő három hónapon túl jelentették be, a baleseti járadék folyósítását az igénybejelentés napját három hónappal megelőző naptári naptól kell megindítani.

177/B. § (1). Az özvegyi nyugdíj, az árvaellátás, a szülői nyugdíj, valamint a házastársi pótlék folyósítását annak a hónapnak első napjától kell megindítani, amelyben az igényjogosultság feltételei beállottak.

(2) Ha az igényt az (1) bekezdésben megjelölt időpontot követő három hónapon túl jelentették be, az özvegyi nyugdíj, az árvaellátás, a szülői nyugdíj, illetőleg a házastársi pótlék folyósítását az igénybejelentéstől visszafelé számított harmadik hónap első napjától kell megindítani.

(3) Ha az (1)—(2) bekezdésben megjelölt hónapban az özvegyi nyugdíj, az árvaellátás, a szülői nyugdíj, illetőleg a házastársi pótlék folyósítását

valamely ok miatt egyébként szüneteltetni kellene, a folyósítást annak a hónapnak első napjától kell megindítani, amelyben folyósítást kizáró ok már nem áll fenn.”

20. §

A Vr. a következő 179/A. §-sal egészül ki:

„179/A. §. A 178. §-ban foglalt rendelkezéseket a javító-nevelő munkára ítélt nyugdíjas esetében azzal kell alkalmazni, hogy munkabérként a bírói ítéletben megállapított csökkentés nélküli összeget kell figyelembe venni.”

21. §

A Vr. 188. §-ának (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Munkaviszony fennállása miatt szüneteltetett, vagy korlátozott összegben folyósított öreg-ségi, illetőleg rokkantsági nyugdíjat teljes összegben annak a hónapnak első napjától lehet folyósítani, amely hónapra kapott munkabér az 500 forintot nem haladja meg. Ezt a rendelkezést megfelelően alkalmazni kell a javító-nevelő munkára ítélt nyugdíjas esetére is.”

22. §

A Vr. 190. §-a helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„190. § (1). Az előzetes fogvatartás, szabadságvesztés miatt szüneteltetett nyugellátást a szabadonbocsátás (szabadlábba helyezés, feltételes szabadságra bocsátás) napját követő naptól kezdve lehet folyósítani. Ezt a rendelkezést kell alkalmazni abban az esetben is, ha a szabadon bocsátáskor a büntető eljárást még nem fejezték be.

(2) Ha a nyugdíjas olyan nyugellátást vett fel, amelyet vagy amelynek egy részét az előzetes fogvatartás, illetőleg a szabadságvesztés miatt ezek megszűnése után sem lehetett volna folyósítani, ezt a nyugdíjas visszafizetni köteles.

(3) Az előzetes fogvatartás tartamára járó azt a nyugellátást, amelyet azért fizettek ki, mert a kiszabott szabadságvesztés végrehajtását a bíróság felfüggesztette, a nyugdíjas visszafizetni köteles, ha az előzetes fogvatartás idejének beszámításával kiszabott egy hónapnál hosszabb szabadságvesztés végrehajtását a bíróság utólag elrendelte.”

23. §

A Vr. 205. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Ha a 203. §-ban említett nyugdíjas a 60. (nő az 55.) életévének a Tny. hatálybalépése utáni betöltésekor, illetőleg megrokkánáskor munkaviszonyban nem áll és keresőfoglalkozást nem folytat, nyugellátást kérelmére nyugdíjpótlékkal kiegészített, illetőleg az Rny. 116. §-a szerint felemelt összegben kell folyósítani.”

24. §

A Vr. 216. §-a helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„216. § (1). Munkaviszony fennállása alatt előterjesztett igénybejelentés alapján öregségi nyugdíj megállapításának csak abban az esetben van helye, ha az igénylő

a) igényét a felmondási idő alatt nyújtotta be, és ez a munkaviszonya az igényelbírálás során megszűnt, vagy

b) olyan munkaviszonyban áll, amely az öregségi nyugdíjra jogosultság beállítását követően kezdődött, vagy

c) olyan munkakörben dolgozik, amelyre érvényes munkabérszabályok (munkaszerződés) szerint havi munkabére az 500 forintot nem haladja meg, vagy

d) igazolja, hogy igénybejelentésétől munkaviszonyának megszűnéséig munkát már nem végzett, munkabérben és táppénzben nem részesült, vagy

e) kordedvezményre jogosító munkakörben dolgozik, vagy

f) mint orvos közszolgálati munkaviszonyban áll és heti munkaideje legalább tizennyolc óra.

(2) Munkaviszonyban álló háztartási alkalmazott öregségi nyugdíját az (1) bekezdés c) pontjának rendelkezése alapján megállapítani nem lehet.”

25. §

A Vr. 229. §-a a következő (3) bekezdéssel egészül ki:

„(3) Az, aki az (1) bekezdés szerint megállapított nyugdíjelőleget vett fel, igényét a 215. § szerint nem vonhatja vissza.”

26. §

A Vr.-be a „XI. A baleset okozójának megtérítési kötelezettsége” címszó után a 231. § elé 230/A. §-ként a következő rendelkezést kell felvenni:

„230/A. § (1). Az Rny. 95. §-ának (1) bekezdésében megállapított megtérítési kötelezettség olyan mértékben áll fenn, amilyen mértékben a felelősség megállapítható.

(2) Az Rny. 95. §-ának rendelkezéseit nem lehet alkalmazni az 1963. évi május hó 1. napját megelőzően hatályban volt rendelkezések szerint érvényesített és az említett időpont előtt jogerőre emelkedett bírói határozattal vagy a fizetésre kötelezett elismerő nyilatkozatával befejezett ügyekben.”

27. §

A Vr. 233. §-a helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„233. § (1). A megállapító szerv az Rny. 94. és 95. §-án alapuló megtérítési kötelezettségről fizetési meghagyást bocsát ki. A fizetési meghagyás ellen annak kézbesítését követő naptól számított harminc napon belül a kötelezett keresettel fordulhat a megállapító szerv székhelye szerint illetékes járásbíróhoz, Budapesten a pesti központi kerületi bírósághoz.

(2) A természetes személyt terhelő megtérítés összegét az Rny. 95. §-ának (2) bekezdése szerint meghatározott esetben a megállapító szerv mérsékelheti. Peres eljárás esetén ez a jog a bíróságot is megilleti.”

28. §

A Vr. 234. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„234. §. Ha a megtérítésre kötelezett állami szerv (231. §) a fizetési meghagyás vagy a bírói ítélet jogerőre emelkedésétől számított hatvan napon belül fizetési kötelezettségét nem teljesíti, a megállapító szerv követelését azonnali beszédési megbízás (prompt inkasszó) útján érvényesítheti.”

29. §

A Vr. a következő 252/A. és B. §-sal egészül ki:

„252/A. § (1). Annak az özvegynek, akinek az 1952. évi január hó 1. napja előtt érvényben volt jogszabályok alapján megállapított özvegyi nyugdíját azért szüntették meg, mert az 1962. évi augusztus hó 31. napja után házasságot kötött, végkielégítés abban az esetben is jár, ha az állandó özvegyi nyugdíjra jogosultságnak a Tny-ben az özvegyre előírt feltételei a házasság megkötésekor nem állottak fenn.

(2) Az (1) bekezdés szerint járó végkielégítés megállapítása szempontjából az özvegyi nyugdíj teljes összegét kell figyelembe venni abban az esetben is, ha az özvegynek — munkaviszony, illetőleg keresőfoglalkozás fennállása vagy saját munkaviszony alapján megállapított nyugellátás miatt — a házasságkötés időpontjában özvegyi nyugdíjat egyáltalában nem vagy részben folyósítottak.

252/B. § (1) A Tny. hatálybalépése előtt érvényben volt jogszabályok szerint megállapított és házasság miatt megszüntetett özvegyi nyugdíjra a jogosultság e házasság megszűnésekor a 12/A. §-ban megjelölt esetben a Tny. 16. §-a (2) bekezdésének rendelkezései szerint éled fel.

(2) Az (1) bekezdés rendelkezéseit megfelelően alkalmazni kell arra is, aki a 252/A. § szerint jogosult végkielégítésre.”

30. §

A Vr. 268/A—E. §-ai helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„268/A. § (1). Ha az Rny. 129. §-a (1) bekezdésének a) pontjában megjelölt társadalmi munka végzése közben üzemi baleset vagy foglalkozási megbetegedés történt, a társadalmi munkát végzetető tanácsi szerv, illetőleg a Kommunista Ifjúsági Szövetség illetékes szerve köteles azonnal, de legkésőbbben a baleset megtörténtétől vagy a foglalkozási betegség észlelésétől számított 24 órán belül három példányban jegyzőkönyvet felvenni. A jegyzőkönyvnek a következő adatokat kell tartalmaznia:

a) a sérült nevét (asszonyoknál a leánykori nevet is), születési évét és helyét, valamint anyja leánykori nevét,

b) a sérült pontos lakcímét,

c) üzemi baleset (foglalkozási megbetegedés) helyét és időpontját,

d) az üzemi baleset (foglalkozási betegség) részletes leírását,

e) az üzemi balesetnél (foglalkozási megbetegedésnél) jelen volt tanúk nevét és lakcímét,

f) a társadalmi munkát végeztető szerv címét és székhelyét,

g) a társadalmi munka közelebbi meghatározását és annak helyét,

h) a társadalmi munkát melyik közsegfejlesztési vagy községi beruházási terv teljesítése érdekében vagy a Kommunista Ifjúsági Szövetség szerve által vállalt melyik munka keretében végezték.

(2) A jegyzőkönyv mindhárom példányát a társadalmi munkát végeztető szerv megbízottja és a jegyzőkönyvvezető írja alá. A példányokat alá kell iratni a sérülttel, ha írni képes, valamint a tanúkkal is.

(3) A jegyzőkönyv első példányát meg kell küldeni az SZTK-nak a sérült lakóhelye szerint illetékes alközpontjához (kirendeltségéhez) — a Vasutak dolgozói és nyugdíjasai által szenvedett üzemi baleset esetén a Vasutaknak a nyugdíj megállapítására illetékes igazgatási szervéhez — a második példányt át kell adni a sérültnek (hozzátartozójának), a harmadik példányt pedig a társadalmi munkát végeztető szerv köteles öt éven át irattárában megőrizni.

(4) A jegyzőkönyv második példányának átadásával egyidejűleg a sérültet (hozzátartozóját) tájékoztatni kell arról, hogy az elszenvedett üzemi baleset (foglalkozási betegség) alapján milyen szolgáltatásokra jogosult.

268/B. § Az üzemi baleset vagy foglalkozási betegség alapján járó szolgáltatásokat a 268/A. §-ban említett jegyzőkönyv felmutatásával kell az SZTK-nak a sérült lakóhelye szerint illetékes alközpontjánál (kirendeltségénél) — a Vasutak dolgozói és nyugdíjasai esetében a Vasutaknak nyugdíj megállapítására illetékes igazgatási szervénél — igényelni."

31. §

Ez a rendelet kihirdetése napján lép hatályba, rendelkezéseit azonban 1963. május 1. napjától kell

alkalmazni; egyidejűleg a Vr. 25. §-a, 162. §-ának (2) bekezdése, 164—173. §-ai, továbbá 226. §-a hatályukat veszítik.

Veres József s. k.,
munkaügyi miniszter.

Közlemények

Pályázati hirdetés

A Magyar Tudományos Akadémia Matematikai és Fizikai Tudományok Osztálya pályázatot hirdet a Számítástechnikai Központ igazgatói állására. Az állás elnyeréséhez egyetemi végzettség, tudományos fokozat, valamint a numerikus matematika, a digitális technika és a matematikai kibernetika területén végzett tudományos munkásság szükséges.

A pályázathoz csatolni kell:

1. az egyetemi végzettséget igazoló okiratot;
2. a tudományos fokozatra vonatkozó okiratot;
3. a pályázó eddigi működésének leírását;
4. a pályázó tudományos munkáinak felsorolását;
5. önéletrajzot.

A pályázatot a Magyar Tudományos Akadémia Matematikai és Fizikai Tudományok Osztályának Osztályvezetőségéhez (Budapest V., Nádor utca 7. I. em. 140.) legkésőbb 1963. július 15-ig kell benyújtani. A kinevezés tárgyában a Magyar Tudományos Akadémia elnöke dönt.

A besorolási illetmény tekintetében a 127/1960. (18.) Mü. M. számú utasításban foglaltak az irányadók.

Budapest, 1963. május 28.

Kónya Albert s. k.,
lev. tag. osztálytitkár.

INDEX : 25.105

AKADÉMIAI KÖZLÖNY, a Magyar Tudományos Akadémia hivatalos lapja. Megjelenik rendszerint havonta kétszer. — A szerkesztésért felelős: a Magyar Tudományos Akadémia Elnökségi Titkárságának vezetője.

Kiadja: az Akadémiai Kiadó, Budapest V., Alkotmány u. 21. — Felelős: Bernát György, az Akadémiai Kiadó igazgatója — 650 példány

A kiadvány előfizethető vagy példányonként megvásárolható: az Akadémiai Kiadónál Budapest V., Alkotmány u. 21. telefon: 111-010, MNB egyszámlaszám: 46., csekkbefizetési számla: 05 915 111-46; az Akadémiai Könyvesboltban, Budapest V., Váci u. 22. telefon: 185-612; a Posta Központi Hírlap Irodánál, Budapest V., József nádor tér 1. telefon: 180-850. Csekk számla: egyéni 61257, közületi 61066
Évi előfizetési díj 48,— Ft

63.57349 Akadémiai Nyomda, Budapest — Felelős vezető: Bernát György

Akadémiai Közlöny

A Magyar Tudományos Akadémia Hivatalos Lapja

Kiadja:
A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
HIVATALA

BUDAPEST, 1963. AUGUSZTUS 16.

TARTALOM

Törvények, rendeletek, határozatok	16/1963. (VII. 2.) Korm. rendelet 17/1963. (VII. 2.) Korm. rendelet 1014/1963. (VI. 30.) Korm. határozat 1015/1963. (VI. 30.) Korm. határozat 1016/1963. (VI. 30.) Korm. határozat	A társadalmi tulajdonban levő felesleges vagyontárgyak hasznosításáról és selejtezéséről 83 A Pártfőiskolán, valamint a Budapesti Pártbizottság Marxizmus—Leninizmus Esti Egyeteme kétéves sza- kosított tagozatán szerzett oklevél képesítő jellegéről 84 A sajtóban nyilvánosságra hozott javaslatok és bírál- latok megválaszolásáról 84 Az állami szervek és vállalatok vezető állású dolgozóin- ak juttatható állami ösztöndíjakról 85 Az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság új tagjának kinevezéséről 85
Miniszteri utasítás	19/1963. (Eü. K. 14.) Eü. M.	A munkaköri (szakmai) alkalmasság véleményezéséről 85
Közlemények		A felsőiskolák nappali tagozatán végzők foglalkoztatá- sáról szóló 21/1961. (V. 25.) Korm. sz. rendelet és a 117/1961. (10.) Mü. M. sz. utasítás végrehajtásával kapcsolatos egyes kérdésekről (18773/1963. Mü. M.) 90

Jogszabályok

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kor-
mány 16/1963. (VII. 2.) számú

rendelete

a társadalmi tulajdonban levő felesleges vagyontárgyak hasznosításáról és selejtezéséről

1. §

(1) A társadalmi tulajdonnal való célszerű és takarékos gazdálkodás érdekében a kezelő szerv folyamatosan köteles gondoskodni a feladatainak ellátása szempontjából felesleges vagyontárgyak feltárásáról.

(2) A feleslegessé vált vagyontárgy tekintetében elsősorban annak a népgazdaság egyéb területén történő rendeltetésszerű hasznosítását kell megkísérelni.

(3) Ha a vagyontárgy hasznosítására nincs lehetőség, azt selejtezni kell. Az olyan vagyontárgyat, amely hulladékként sem hasznosítható, meg kell semmisíteni.

2. §

Minden szerv, amelyik társadalmi tulajdonban levő vagyontárgyakat kezel, a kezelésében levő, feleslegessé vált vagyontárgyakért fennálló felelőssége alól csak akkor mentesül, ha a vagyontárgyat az arra megszabott eljárás rendjén más szerv kezelésébe adja vagy selejtezi.

3. §

A felesleges vagyontárgyak feltárását, hasznosítását és selejtezését úgy kell elvégezni, hogy:

a) a vagyontárgyak felhasználása a népgazdaság számára lehetőleg legelőnyösebb módon történjék;

b) az eszközök állagának, illetve használhatóságának további romlása vagy esetleg teljes elértéktelenedése elkerülhető legyen;

c) a felesleges vagyontárgyak ne kössenek le indokolatlanul pénzügyi forrásokat és raktárkapacitást, ne okozzanak felesleges karbantartási és kezelési költséget;

d) az értékesíthetetlen vagyontárgyak további tárolása és nyilvántartása újabb költségeket ne okozzon, és azok állománya sem a vállalati, sem a népgazdasági mérlegek valódiságát ne rontsa.

4. §

A feleslegessé vált vagyontárgyak átadása térítés ellenében történik. Az állóeszköz könyvjóváírással csak állami szervek között — az irányító szerv engedélyével — adható át.

5. §

Társadalmi tulajdonban levő vagyontárgyat vagy annak alkotórészét, tartozékát, bontási termékét magánszemély tulajdonába — ha jogszabály másként nem rendelkezik — csak olyan szerv juttathatja, amelynek ilyen cikkek magánszemélyek számára történő értékesítése feladatkörébe tartozik.

6. §

(1) A hasznosítási és selejtezési eljárás szabályainak megtartásáért saját területén minden állami szerv vezetője felelős.

(2) A hasznosítási és selejtezési tevékenység rendszeres irányítása és ellenőrzése, továbbá — jogszabályban meghatározott esetekben — a selejtezés engedélyezése az irányító szerv feladata.

7. §

Az Országos Tervhivatal elnöke népgazdasági szinten egybehangolja és ellenőrzi a felesleges vagyontárgyak hasznosítására, illetve selejtezésére irányuló munkát. Az Országos Tervhivatal elnöke e feladatkörét az Országos Tervhivatal Selejtezési Felügyelősége útján gyakorolja.

8. §

(1) Az állami szervek és a költségvetési rend szerint gazdálkodó társadalmi szervezetek által követendő hasznosítás és selejtezés általános szabályait az Országos Tervhivatal elnöke és a pénzügyminiszter együtt állapítja meg.

(2) A szövetségi tulajdonban levő, felesleges vagyontárgyak hasznosításának és selejtezésének részletes szabályait — az Országos Tervhivatal elnökével és a pénzügyminiszterrel egyetértésben —

— a mezőgazdasági termelősövetkezetek (termelősövetkezeti csoportok) vonatkozásában a földművelésügyi miniszter,

— a kisipari szövetségek vonatkozásában az OKISZ elnöke,

— a földművelésügyi szövetségek és az egyszerűbb mezőgazdasági szövetségek vonatkozásában a SZÖVOSZ elnöke állapítja meg.

9. §

Ez a rendelet 1964. január 1. napján lép hatályba, egyidejűleg az 1047/1958. (XII. 31.) Korm. számú határozat, továbbá a 3/1960. (III. 27.) GB számú és a 4/1960. (IX. 4.) GB számú határozat hatályát veszti.

Kádár János s. k.,

a Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány elnöke.

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány 17/1963. (VII. 2.) számú

r e n d e l e t e

a Pártfőiskolán, valamint a Budapesti Pártbizottság Marxizmus—Leninizmus Esti Egyeteme kétéves szakosított tagozatán szerzett oklevél képesítő jellegéről

1. §

(1) A Pártfőiskolán államvizsga letételével szerzett oklevelet, valamint a Budapesti Pártbizottság Marxizmus—Leninizmus Esti Egyeteme kétéves szakosított tagozatán oktatott valamennyi szakágból államvizsga letételét együttesen tanúsító oklevél — képesítés szempontjából — egyenértékű a főiskolai oklevéllel.

(2) Azok, akik pártfőiskolai tanulmányukat államvizsga letétele nélkül fejezték be, az államvizsgának letételére 1966. június 30. napjáig jelentkezhetnek, és annak letételével szerzik meg a főiskolai oklevéllel egyenértékű oklevelet.

2. §

Ez a rendelet kihirdetése napján lép hatályba. Egyidejűleg a pártfőiskolai oklevél képesítő jellegéről szóló 10/1956. (IV. 24.) MT számú rendelet hatályát veszti.

Kállai Gyula s. k.,

a Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány elnökhelyettese.

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány 1014/1963. (VI. 30.) számú

h a t á r o z a t a

a sajtóban nyilvánosságra hozott javaslatok és bírálatok megválaszolásáról

1. Az időszaki lapok (újságok, folyóiratok), a Magyar Rádió és Televízió, a Magyar Távirati Iroda (a továbbiakban: a sajtó) útján nyilvánosságra hozott javaslatokban, illetve bírálatokban érintett állami szerv közvetlen felettese, (közvetlen felügyeleti szervének vezetője) köteles a javaslatot, illetve a bírálatot megvizsgálni, s a szerkesztőségnek érdemi választ adni, amennyiben a szerkesztőség a közlemény nyilvánosságra hozatalától számított öt nap alatt a szöveg egyidejű megküldésével választ kér. A választ a közlemény kézhezvételétől számított 30 nap alatt kell a szerkesztőségnek megküldeni, s tartalmaznia kell a vizsgálat megállapításait és a tett intézkedéseket.

2. Ha nem a felkért állami szerv illetékes a válasz megadására, köteles erről a szerkesztőséget a közlemény kézhezvételétől számított öt nap alatt értesíteni, s a megkeresést ugyanezen határidő alatt az illetékes szervnek megküldeni.

3. Ha a felkérés ellenére az illetékes állami szerv válaszadási kötelezettségének a megszabott határidőn belül nem tesz eleget, a szerkesztőség bejelentése esetén a szóban forgó állami szerv közvetlen felettes szerve, végső fokon pedig az illetékes miniszter (országos hatáskörű szerv vezetője) köteles haladéktalanul intézkedni az érdemi válasz megadása iránt és a körülményektől függően elrendelni a mulasztást elkövető személyek felelősségre vonását.

4. Ha az állami szerv vezetője arra a megállapításra jut, hogy a közlemény valótlan tény tartalmazott, vagy való tény hamis színben tüntetett fel, a további eljárásra a sajtóval kapcsolatos egyes kérdésekről szóló 26/1959. (V. 1.) Korm. számú rendeletnek a helyreigazítást szabályozó 13—23. §-a irányadó.

5. A Minisztertanács felkéri a társadalmi, a tömegszervezetek és a szövetségi szervek vezető testületét, hogy e határozat szellemében illetékesi területükre megfelelő intézkedéseket hozzanak.

6. E határozat kihirdetése napján lép hatályba.

Kádár János s. k.,

a Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány elnöke.

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány 1015/1963. (VI. 30.) számú

határozata

az állami szervek és vállalatok vezető állású dolgozóinak juttatható állami ösztöndíjakról

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány az állami szervek és vállalatok vezető állású dolgozói részére juttatható állami ösztöndíjakkal kapcsolatban az alábbiakat határozza:

1. Az 1022/1958. (VI. 1.) Korm. számú és az 1042/1958. (X. 26.) Korm. számú határozattal létesített állami ösztöndíjak új adományozása megszűnik.

2. Azok a személyek, akik az 1. pontban említett határozatok alapján már állami ösztöndíjban részesülnek, azt tanulmányaik befejezéséig, de legfeljebb 1967. szeptember 1. napjáig az eddigi rendelkezések szerint továbbra is megkapják.

3. Ez a határozat kihirdetése napján lép hatályba.

Kádár János s. k.,
a Magyar Forradalmi Munkás-
Paraszt Kormány elnöke.

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány 1016/1963. (VI. 30.) számú

határozata

az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság új tagjának kinevezéséről

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány Beckl Sándort, a Szakszervezetek Országos Tanácsa titkárát az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság tagjává kinevezi.

Fock Jenő s. k.,
a Magyar Forradalmi Munkás-
Paraszt Kormány elnökhelyettese.

Miniszteri utasítás

Az egészségügyi miniszter 19/1963. (Eü. K. 14.) Eü. M. számú

utasítása

a munkaköri (szakmai) alkalmasság véleményezéséről

A felszabadulás óta megjelent rendelkezések széles körben kötelezővé tették az előzetes (a munkaviszony, alkalmazás megkezdése, szakmai képzés, a munkakör, munkahely, szakma megváltoztatása, kereső-, illetőleg munkaképtelen állományból való visszatérés előtti), továbbá az üzemi időszakos orvosi vizsgálatokat, és a dolgozók alkalmazását, illetőleg további foglalkoztatását az orvosi véleménytől tették függővé.

Alkotmányunk minden állampolgárának biztosítja a munkához való jogot. Gyakran a munkaköri (szakmai) alkalmasság (a továbbiakban: munkaalkalmasság) orvosi véleményezésének helyességén

múlik, élhet-e a dolgozó a munkához való joggal, és sok esetben a dolgozó megélhetése függ az orvosi vélemény helyességétől.

A véleményezés helyessége nemcsak a vizsgált dolgozó és a környezetében élők, dolgozók egészségének védelme, hanem a termelés szempontjából is fontos követelmény, tehát a dolgozó egyéni érdeke egyben közérdek is.

Tekintettel arra, hogy a munkaalkalmasság orvosi vizsgálata és véleményezése terén különböző, egyes helyeken helytelen gyakorlat alakult ki, az orvosi véleményezések szakszerűbbé tétele, az egyetemes gyakorlat és szemlélet kialakítása céljából a pénzügyminiszterrel, a munkaügyi miniszterrel és a Szakszervezetek Országos Tanácsával egyetértésben a következőket rendelem:

A munkaalkalmasságot első fokon véleményező szervek

1. §

(1) A munkaalkalmasság orvosi véleményezését első fokon:

a) azokban az üzemekben, amelyekben üzemi egészségügyi szolgálat működik, az üzemi (műhelykörzeti) üzemi-körzeti orvos (a továbbiakban: üzemi orvos);

b) azokban az üzemekben, amelyekben üzemi egészségügyi szolgálat nem működik, a területileg illetékes járási, városi, városi (fővárosi) kerületi tanács végrehajtó bizottsága egészségügyi osztálya (csoportja) által e feladatra kijelölt egészségügyi szerv (rendelőintézet belgyógyászati szakrendelésének kijelölt orvosa, esetleg a körzeti orvos stb.) végzi.

(2) Az üzemi orvos, illetőleg az egészségügyi osztály (csoport) által kijelölt egészségügyi szerv vagy az érintett dolgozó kívánságára a munkaalkalmasság elbírálásánál a szakszervezet (szakszervezeti bizottság) megbízottja is közreműködik. A megbízott a dolgozó orvosi vizsgálatánál nem lehet jelen. Az üzemre, a munkakörülményekre és a dolgozóra vonatkozó ismeretei birtokában segíti az egészségügyi szervet a vélemény kialakításában.

A munkaalkalmasságot másodfokon véleményező szervek

2. §

(1) A munkaalkalmasság orvosi véleményezését másodfokon:

a) azokban az üzemekben, amelyekben nagyüzemi egészségügyi szolgálat működik, az üzemi főorvosból, az üzemi egészségügyi szolgálat egy orvosából (szakorvosból, üzemi orvosból) és a szakszervezeti bizottság megbízottjából álló bizottság végzi. A bizottság elnöke az üzemi főorvos. A munkaképességsökkenést véleményező elsőfokú orvosi bizottság székhelyén a bizottság, ha azt az üzemi főorvos kívánja és arra egyébként is lehetőség van, kiegészül a munkaképességsökkenést véleményező orvosi bizottság egy kiküldöttjével;

b) azokban az üzemekben, amelyekben nagyüzemi egészségügyi szolgálat nem működik, a 44/1960. (Eü. K. 24.) Eü. M. számú utasítással szervezett, az üzem telephelye szerint illetékes munkaképességsökkenést véleményező elsőfokú

orvosi bizottság végzi. A bizottság, ha a jelen utasítással szabályozott feladatokat látja el, kiegészül — szakértőként — egy üzemi főorvossal vagy egy főfoglalkozású üzemi orvossal, továbbá a Szakszervezetek Budapesti Tanácsának, illetőleg a Szakszervezetek Megyei Tanácsának egy kiküldöttjével.

(2) A bizottság nem orvos tagja a dolgozó orvosi vizsgálatánál nem lehet jelen.

(3) A munkaképességsökkenést véleményező orvosi bizottság kiküldöttjét a 44/1960. (Eü. K. 24.) számú utasítás 10. §-ában említett szerv, a szakértőként igénybe vehető üzemi főorvosokat, illetőleg üzemi orvosokat pedig az illetékes megyei (megyei jogú városi, fővárosi) tanács végrehajtó bizottsága egészségügyi osztályának vezetője jelöli ki; esetenkénti behívásokról a bizottság elnöke intézkedik.

(4) Az (1) bekezdés b) pontjában említett bizottság működési helyét és idejét az illetékes megyei (megyei jogú városi, fővárosi) tanács végrehajtó bizottsága egészségügyi osztályának vezetőjével egyetértésben a bizottság elnöke állapítja meg.

(5) Az az orvos, aki elsőfokon adott munkaalkalmassági véleményt, ugyanabban az ügyben nem vehet részt a munkaalkalmasság másodfokú véleményezésében.

(6) A munkaalkalmasságot másodfokon elbíráló szerv véleménye végleges és ellene további jogorvoslatnak helye nincs.

A munkaalkalmasság orvosi vizsgálata és véleményezése

3. §

(1) A munkaalkalmasság orvosi vizsgálata és véleményezése körébe tartozik minden olyan orvosi vizsgálat, illetőleg orvosi véleményezés, amelynek fő célja annak orvosszakértői elbírálása, hogy a vizsgált dolgozó élettani (fizikai és szellemi) adottságait, állapotát tekintve:

a) képes-e arra, hogy a részére kijelölt munkakörben, szakmában, foglalkozásban egészségének ártalma nélkül tartósan, legalább átlagos teljesítménnyel munkát végezzen;

b) nem veszélyezteti-e környezetének vagy a munkatermékek felhasználóinak egészségét, testi épességét, illetőleg biztonságát;

c) alkalmazható-e csökkent munkaképességűeknek fenntartott munkahelyen, munkakörben, illetőleg indokolt-e ilyen munkakörben való alkalmaztatása.

(2) Nem tartozik a munkaalkalmasság véleményezését végző szervek feladatkörébe a munkaképességsökkenés mértékének mennyiségi (%-os) meghatározása. Nem tartozik feladatkörébe a szellemi képességek elbírálása sem annak megállapításán túlmenően, hogy a vizsgált dolgozó elmeállapota a szokásos orvosi vizsgálattal is megállapíthatóan nem minősíthető-e kórosnak, illetőleg értelmi fejlettsége kórosan elmaradottnak.

4. §

(1) A munkaalkalmasság vizsgálatával és véleményezésével megbízott egészségügyi szerv a véleményadáshoz szükséges általános orvosi (belgyo-

gyászati) vizsgálatokat maga végzi. A kiegészítő szakorvosi vizsgálatokat és leleteket általában a tanács legközelebbi, megfelelő szakrendelése szolgáltatja. A különböző rendelkezésekben, útmutatókban, orvosi tájékoztató irányelvekben és a szakirodalomban előírt vagy ajánlott részvizsgálatok, kiegészítő szakorvosi vizsgálatok újbóli elvégztetését mellőzni kell, ha a megelőzőleg történt orvosi vizsgálatok eredményei, leletei rendelkezésre állnak, és azok a véleményező orvos megítélése szerint figyelembe vehetők.

(2) A munkaalkalmasság véleményezésével megbízott orvos saját vizsgálatait és a szakorvosi vizsgálatok leleteinek alapján a dolgozó egészségi állapotának és a munkafeltételeknek alapos ismeretében — az összes körülmények gondos mérlegelésével — alakítja ki és adja meg véleményét.

(3) A véleményt az e célra rendszeresített nyomtatványon kell kiadni. A véleményt az orvos, illetőleg a bizottság elnöke írja alá.

(4) A munkaalkalmasságot véleményező szervek a vizsgált dolgozót ideiglenesen alkalmasnak minősíthetik. Ha a dolgozót a munkaalkalmasságot másodfokon véleményező bizottság minősítette ideiglenesen alkalmasnak, a bizottságnak kell a végleges minősítést megadnia. Az ideiglenes alkalmazás ideje alatt az üzemi orvos a bizottság kérésére a dolgozót munka közben figyelemmel kíséri, és észrevételeiről értesíti a bizottságot.

(5) A munkaalkalmasságot véleményező szervek nem adhatnak olyan általános megfogalmazású véleményt, hogy a dolgozó „csökkent munkaképességű”, kizárólag tájékoztató jellegű javaslatot adhatnak azonban arra vonatkozólag, hogy a vizsgált dolgozó milyen feltételek mellett vagy esetleg milyen másik munkakörben (munkahelyen) lenne alkalmazható, és — útmutatásképpen — részletesen körülírhatják véleményükben az alkalmazhatóság feltételeit.

5. §

(1) A munkaalkalmasságra vonatkozó vélemény adására bármely szerv (munkáltató, vállalati, területi egyeztető bizottság stb.) hivatalos megkérésére a jelen utasítással kijelölt szerv az illetékes.

(2) Ha a dolgozót a munkaalkalmasságot elsőfokon véleményező szerv alkalmassá vagy alkalmazatlanná nyilvánította, és ezzel a véleménnyel akár a dolgozó, akár a munkáltató nem ért egyet, a dolgozó vagy a munkáltató újabb orvosi vizsgálatot kérhet a munkaalkalmasságot másodfokon véleményező területileg illetékes szervtől.

(3) A dolgozót minden esetben munkáltató utalja a munkaalkalmassági vizsgálatra az e célra rendszeresített nyomtatvány felhasználásával, a 134/1951. (XII. 12.) Eü. M. számú rendelet erre vonatkozó előírásainak figyelembevételével.

(4) Ha másodfokú munkaalkalmassági vizsgálat válik szükségessé és az üzemben egészségügyi szolgálat működik, az üzemi orvos köteles az elsőfokú véleményben megadott munkakör egészségügyi körülményeit tartalmazó jegyzőkönyvet felvenni és azt a vizsgálatra utalt dolgozónak egészségügyi törzslapjával együtt átadni. A másodfokú munkaalkalmassági orvosi vizsgálatra utalás esetén a beutaló úrlapon feltüntetett módon kell eljárni.

6. §

Az utasítás függeléke tájékoztatásul felsorolja azoknak a fontosabb jogszabályoknak, rendelkezéseknek, útmutatóknak, tájékoztatóknak, irányelveknek, szakmunkáknak a címét, számát, lelőhelyét, amelyeket a munkaalkalmasság orvosi elbírálását végző szerveknek ebbeli munkájuk során — az első-, illetőleg a másodfokú vizsgálatra való utalásnál, a vizsgálatok lefolytatásánál, a véleményezésnél, a vizsgálati adatok és vélemények nyilvántartásánál stb. követendő eljárásnál — szem előtt kell tartaniuk.

Vegyes rendelkezések

7. §

A munkaalkalmassági vizsgálatok és véleményezések szakszerűségét az Országos Munkaegészségügyi Intézet ellenőrzi és irányítja — a munkaalkalmasságcsökkenést véleményező orvosi bizottságok orvosi tekintetében — a Munkaalkalmasságcsökkenést Véleményező Orvosi Bizottságok Igazgatóságával egyetértésben.

8. §

(1) A bizottságok tagjai közül azokat az orvosokat, akik a munkaalkalmasságcsökkenést véleményező elsőfokú orvosi bizottsági munkájukat nem főfoglalkozásként végzik, továbbá azokat az üzemi főorvosokat, üzemi orvosokat, akik saját üzemükön kívül, ill. a MUCSŐ orvosokat, akik bizottsági munkájukon kívül kiküldöttként, külön megbízás alapján vesznek részt a bizottságban, az általuk adott minden egyes másodfokú munkaalkalmassági szakvéleményért a 44/1960. (Eü. K. 24.) Eü. M. számú utasítás 29. §-ának (1) bekezdésében meghatározott díjazás illeti meg. A jelen utasításban foglalt feladatokat ellátó egyéb személyek ezen feladatot munkaidejük alatt végzik, ezért részükre külön díjazás nem folyósítható.

(2) A felmerült költségeket a költségvetés „Eü. feladatok és intézkedések” cím 02 Egyéb bérék rovata terhére kell elszámolni. A jelentkező és saját hatáskörben nem biztosítható esetleges póthitelt külön igénylés alapján az Egészségügyi Minisztérium biztosítja. Az 1964. és a további évekre várható kiadásokat költségvetésben kell előirányozni.

9. §

(1) Az ipari tanulók alkalmasságának orvosi elbírálására külön rendelkezések irányadók.

(2) A jelen utasítás nem vonatkozik a MÁV és a fegyveres testületek alkalmazottaira.

Hatálybaléptető rendelkezések

10. §

Ez az utasítás 1963. év július hó 15. napján lép hatályba. Egyidejűleg a 8300—1/1953. (Eü. K. 3.) Eü. M. számú utasítás 4. §-a, a 8300—31/1952. (Eü. K. 19.) Eü. M. számú utasítás 7. § (2) bekezdése, a 8200—4/1952. (Eü. K. 21.) Eü. M. számú utasítás 3. § (1) bekezdése, a 9. § (2) bekezdése hatályát veszti.

Dr. Doleschall Frigyes s. k.,
egészségügyi miniszter.

Függelék a 19/1963. (Eü. K. 14.) Eü. M. számú utasításhoz

Betűsoros tárgymutató a munkaköri alkalmasság vizsgálatával, illetőleg véleményezésével kapcsolatos fontosabb rendeletekhez, utasításokhoz és tájékoztatókhoz

Adatok közlése az alkalmassági vizsgálatra utalt dolgozó munkakörével kapcsolatban 134/1951. (XII. 12.) Eü. M. sz. rend. (a továbbiakban: M. r.) (Eü. K. 1952. 1.)

Általános balesetelhárító és egészségvédő óvórendszabály III. 4/1955. (VI. 15.) Eü. M. sz. r.

Bányaegészségügyi útmutató 3161/I. B./25—2/1951. (Eü. K. 6.) Eü. M. sz. r. ut.

Bányaorvosok működési szabályzata 8300—3/1953. (Eü. K. 2.) Eü. M. sz. ut.

Bányaüzemi-körzeti orvosi szolgálat szervezeti és működési szabályzata 25/1961. (Eü. K. 15.) Eü. M. sz. ut.

Büntetőjogi felelősség munkavédelmi szabályok megsértése esetén. Mt. 92. § (4), 4/1955. (VI. 15.) Eü. M. sz. r. 2. § (Eü. K. 13.)

— — munkaalkalmasságra vonatkozó orvosi vélemény figyelmen kívül hagyása esetén. M. r., 42/1960. (IX. 1.) Korm. sz. r. 16. § 4/1955. (VI. 15.) Eü. M. sz. r. 2. § (Eü. K. 13.)

Csökkent munkaképességű vagy öregségi nyugdíjra jogosult dolgozó munkaviszonyának megszüntetésére vonatkozó korlátozás. Mt. V. 38. § (1) b) és (2) bek.

Dolgozó egészségügyi törzslapja 8300—19/1954. (Eü. M. sz. ut.) (Munkaügyi. Jogszabályok 493. o.), 106/1956. (Eü. K. 1.) Eü. M. sz. ut.

— előzetes és időszakos orvosi vizsgálatával kapcsolatos üzemi orvosi feladatok. 70/1951. (III. 14.) M. T. sz. r. 2. § (1) a) pont, 146/1951. (Eü. K. 1952. 2.) Eü. M. sz. ut., 8300—3/1953. (Eü. K. 2.) Eü. M. sz. ut., 25/1961. (Eü. K. 15.) Eü. M. sz. ut.

— életét, egészségét vagy testi épségét fenyegető veszély fennállásának igazolása. Mt. V. 45. § (2) bek.

— nő alkalmazása. Mt. 94. §.

Egészségre ártalmas munkakörökben dolgozók időszakos orvosi vizsgálatához tájékoztató. (Eü. K. 1951. 2. és 3. sz.)

Egészségügyi könyv kiállítása az élelmiszerellátás körében dolgozók részére. 8200—4/1952. (Eü. K. 21.) Eü. M. sz. ut.

Előzetes alkalmassági orvosi vizsgálat kötelezettsége általában. Mt. 89. § M. r.

— — — — bányászásban 3161/IB/25—2/1951. (Eü. K. 6.) Eü. M. sz. ut., 8341/T/5—2/1953. (Eü. K. 8.) Eü. M. sz. ut.

— — — — bölcsődei alkalmazottaknál M. r.

— — — — csökkent munkaképességű dolgozóknál. M. r.

— — — — darukezelőknél. M. r.

— — — — dohányárosoknál. M. r.

— — — — egészségre ártalmas munkakörben foglalkoztatottaknál. M. r.

— — — — élelmiszerellátás körében. 8200—4/1952. (Eü. K. 21.) Eü. M. sz. ut. 77/1957. (Élip. É. 46.) Élm. M. sz. ut. II. 26. (Eü. K. 24.)

- — — — — élelmiszer kisipari iparendedély kiadása előtt 51 102/1957. (Eü. K. 10.) Eü. M. sz. hiv. közl.
- — — — — építkezésen. M. r. 8300—31/1952. (Eü. K. 19.) Eü. M. sz. ut.
- — — — — építőipari gépkezelő tanfolyamra jelentkezőknél. 8300—12. (Eü. K. 15.) Eü. M. sz. ut.
- — — — — erdőgazdasági szakmunkán. 35 340/1960. (Eü. K. 19.) Eü. M. sz. hiv. közl.
- — — — — fiatalkorúakkal csoportosan foglalkozóknál. M. r.
- — — — — fiatalkorúaknál. Mt. 102. § 4/1962. (IV. 5.) Mü. M. sz. r. Mü. K. 8—9.) 81/13/1953. (Eü. K. 7.) Eü. M. sz. ut.
- — — — — filmlaboratóriumi dolgozóknál. M. r.
- — — — — fizikai dolgozóknál. M. r.
- — — — — fodrászatban (borbélyoknál). M. r.
- — — — — fürdők dolgozóinál. M. r.
- — — — — gépjárművek vezetőinél. M. r.
- — — — — gümőkóros-osztályokon. M. r.
- — — — — gyógyszerelosztó szervek gyógyszerrel dolgozóinál. M. r.
- — — — — hajózásban. M. r.
- — — — — háztartási alkalmazottaknál. M. r.
- — — — — ionizáló sugárzással járó munkán. M. r. 30 453/1962. (Eü. K. 1963. I.) Eü. M. sz. hiv. közl.
- — — — — iparitanuló-jelölteknél 8300—22/1954. (Eü. K. 14.) Eü. M. sz. ut. 160/1955. (Eü. K. 16.) Eü. M. sz. ut.
- — — — — ipari technikumokba való felvétel előtt. 9/1958. (Eü. K. 5.) Eü. M. sz. ut.
- — — — — játékaruk előállításával, forgalomba hozatalával foglalkozóknál. 4/1958. (IX. 16.) Eü. M. sz. r. (Eü. K. 20.)
- — — — — kéz- és lábapolóknál. M. r.
- — — — — kozmetikusoknál. M. r.
- — — — — magas, ill. alacsony hőmérsékletű munkahelyen. M. r.
- — — — — magasfeszültségű villamos berendezéseknél. M. r.
- — — — — magas vagy mozgó felületen végzendő munkán. M. r.
- — — — — mezőgazdasági gépesítési tanfolyamra jelentkezőknél. 8341/I/10—3/1952. Eü. M. sz. ut. Hiv. lapban nem jelent meg.)
- — — — — mezőgazdasági technikumba való felvétel előtt. 9/1958. (Eü. K. 5.) Eü. M. sz. ut.
- — — — — mosodák dolgozóinál. M. r.
- — — — — nő alkalmazása esetén. Mt. 95. § M. r.
- — — — — optikusoknál. M. r.
- — — — — orvos-egészségügyi dolgozóknál, akik emberekkel tömegesen érintkezésbe jutnak. M. r.
- — — — — óvodai alkalmazottaknál. M. r.
- — — — — pedagógusoknál. M. r.
- — — — — repülőknél és repülőterek személyzeténél. M. r.
- — — — — rokkantaknál. M. r.
- — — — — sűrített levegőben dolgozóknál. M. r.
- — — — — szilikózis-veszélyes beosztás esetén. 34 390/1961. (Eü. K. 18.) Eü. M. sz. ut., 61/1962. (NIM. É. 38.) NIM sz. ut. (Mü. K. 18.) 39/1962. (KIP. É. 47.) KIP M. sz. ut. (Eü. K. 1963. I.) 2/1963. (Ép. Ért. I.) ÉM. sz. ut. (Eü. K. 3.)
- — — — — tbc szempontjából. 9/1960. (XII. 20.) Eü. M. sz. r. 11. §.
- — — — — üzemi mozdonyok személyzeténél. M. r.
- — — — — vasúti alkalmazottaknál. M. r.
- — — — — vegyi anyagokkal dolgozóknál M. r., 106/1962. (4) Mü. M. sz. együttes ut.
- — — — — villamos, trolibusz, autóbusz, helyiérdekű és elővárosi vasút vezetőinél és forgalmi személyzeténél. M. r.
- — — — — vízvezetéki berendezések dolgozóinál M. r.
- — — — — a munkáltató kérésére a vizsgálati kötelezettség alá nem tartozó esetekben. 831/H/9/1955. Eü. M. sz. körr. (Hivatalos lapban nem jelent meg.)
- — — — — vizsgálatokkal kapcsolatos költségek viselése. M. r. 42/1960. (IX. 1.) Korm. sz. r. 5. § (Eü. K. dec. rk.)
- Erdőgazdasági szakmunkásképzésre való felvétel előtti kötelező orvosi vizsgálat felnőtt dolgozóknál. 35 340/1960. Eü. M. sz. hiv. közl. (Eü. K. 19.)
- Éjszakai beosztás tilalma fiatalkorúaknál egészségi állapot miatt. Mt. 102. § (3) bek.
- Élelmezési dolgozók kötelező orvosi vizsgálata. Belkereskedelmi Min. közleménye (Kereskedelmi Értesítő 1954. 47. sz., Eü. K. 1955. 5.)
- Élelmiszerek és italok előállítása és forgalma. 1958. évi 27. sz. törvényerejű r., 50/1958. (IX. 6.) Korm. sz. r. 21. §.
- Élelmiszerellátás körében dolgozók kötelező orvosi vizsgálata és egészségügyi könyvvel való ellátása. 8200—4/1952. (Eü. K. 21.) Eü. M. sz. ut.
- Élelmiszer-kisiparosok részére iparendedélyek kiadásával kapcsolatos eljárás. 51 102/1957. (Eü. K. 10.) Eü. M. sz. hiv. közl.
- Építkezéseknél dolgozók egészségvédelme. 8300—31/1952. (Eü. K. 19.) M. sz. ut. (Munkaeü. Jogszabályok 454. o.)
- Építőipari gépkezelő tanfolyamokra javasolt dolgozók előzetes orvosi vizsgálata. 8300—12/1963. (Eü. K. 15.) Eü. M.—É. M. sz. ut. (Munkaeü. Jogszabályok 479. o.)
- Felmondás egészségi állapotra való tekintettel. Mt. 30. § (1) f) pont.
- Fiatalkorúak munkába állításának feltételei. Mt. 101. §, 11/1962. (IV. 5.) Korm. sz. r., 4/1962. (IV. 5.) Mü. M. sz. r. (Mü. K. 8—9.)
- orvosi vizsgálata, munkabeosztása. Mt. 102. §.
- Fővárosi és a fővárosi kerületi tanács végrehajtó bizottsága egészségügyi szakigazgatási szervének felügyeleti jogköre. 57/1962. (Eü. K. dec. rk.) Eü. M. sz. ut. I. rész II. fejezet 5. pont és III. rész II. fejezet 4. pont.
- Fűszerpaprika feldolgozó üzemek élelmezés-egészségügyi szabályzata. 77/1957. (Él. É. 46.) Elm. M. sz. II. 26. pontja (Eü. K. 24.)
- Gümőkór elleni küzdelem továbbfejlesztése. 42/1960. (IX. 1.) Korm. sz. r., 9/1960. (XII. 20.) Eü. M. sz. r., 45/1960. (Eü. K. dec. rk.) Eü. M. sz. ut.
- Ideiglenesen alkalmassá minősítés. M. r.
- Ideiglenes jelleggel foglalkoztatott fiatalkorú dolgozók előzetes orvosi vizsgálata. 35 274/1958. (Eü. K. 20.) Eü. M. sz. hiv. közl.

- Időszakos orvosi vizsgálat kötelezettsége. Mt. 90. §.
- — — — bányászoknál. 3161/IB/25—2/1951.
(Eü. K. 6.) Eü. M. sz. ut.
- — — — élelmiszerellátás körében dolgozóknál. 8200—4/1952. (Eü. K. 21.) Eü. M. sz. ut. 6/1959. (VI. 2.) Bk. M. sz. r. (Eü. K. 1959. 12.)
- — — — építkezésen dolgozóknál. 8300—31/1952. (Eü. K. 19.) Eü. M. sz. ut.
- — — — fiataloknál. Mt. 102. §. 4/1962. (IV. 5.) Mü. M. sz. r.
- — — — gépjárművezetőknél. 46—75/1961. B. M. sz. ut.
- — — — ionizáló sugárzással veszélyeztetet-
teknél. 30 453/1962. (Eü. K. 1963. 1.)
- — — — ipari tanulóknál. 23/1960. (Eü. K. 13.)
Eü. M. sz. ut.
- — — — játékaruk előállításával, forgalomba-
hozatalával foglalkozóknál. 4/1958. (IX. 16.)
Eü. M. sz. r.
- — — — szilikózis-veszélyes beosztásban dol-
gozóknál. 34 390/1961. (Eü. K. 18.) Eü. M. sz.
ut., 61/1962. (NIM. É. 38.) NIM. sz. ut. (Mü. K.
18.) 39/1962. (Kip. É. 47.) Kip. M. sz. ut. (Eü.
K. 1963. 1.) 2/1963. (Ép. Ért. 1.) É. M. sz. ut.
(Eü. K. 3.)
- — — — tbc szempontjából 9/1960. (XII. 20.)
Eü. M. sz. r. 11. §. (Eü. K. dec. rk.)
- — — — vegyipari anyag előállításával, fel-
dolgozásával, kezelésével foglalkozóknál. 106/
1962. (4) Mü. M. sz. együttes ut. (Külön kiad-
ványként jelent meg.)
- — — — vizsgálatot követő intézkedések. Mt. 90. §
(2) bek.
- Ionizáló sugárzással veszélyeztetett dolgozók elő-
zetes és időszakos orvosi vizsgálata és munka-
alkalmasságának orvosi véleményezése. 30 453/
1962. (Eü. K. 1963. 1.) Eü. M. sz. hiv. közl.
- Ipari és mezőgazdasági technikumokba való felvétel
előtti orvosi vizsgálatok. 9/1958. (Eü. K. 5.)
Eü. M. sz. ut.
- Ipari Tanulók Egészségvédelmi Intézetének fel-
állítására és működésének szabályozása. 8300—
16/1952. (Eü. K. 12.) Eü. M. sz. ut. Módosítás:
a 8300—40/1952. (Eü. K. 1953. 1.) Eü. M. sz.
ut. és 8300—5/1954. (Eü. K. 3.) Eü. M. sz. ut.
- Ipari tanulók szakmai alkalmassági és időszakos
orvosi vizsgálata. 8300—22/1954. (Eü. K. 14.)
Eü. M. sz. ut. Módosítás és kiegészítés: 160/1955.
(Eü. K. 16.) Eü. M. sz. és 23/1960. (Eü. K. 13.)
Eü. M. sz. ut.
- Kötelezően elő nem írt alkalmassági orvosi vizsgá-
latok rendje. 831/H/9/1955. Eü. M. sz. ut.
(Hivatalos lapban nem jelent meg.)
- Megyei, megyei jogú városi, járási, járási jogú
városi és a megyei jogú városi kerületi tanács
végrehajtó bizottsága egészségügyi szakigaz-
gatási szervének felügyeleti jogköre. 58/1962.
(Eü. K. dec. rk.) Eü. M. sz. ut. I. rész II. fejezet
5. pont és II. rész II. fejezet 4. pont.
- Mezőgazdasági gépesítési tanfolyamokra jelent-
kező orvosi vizsgálat. 8341/I/10—3/1952. Eü.
M. sz. ut. (Munkaeü. Jogszabályok 480. o.)
- Munkaalkalmasság véleményezésének módja. M. r.
Munkaerőtoborzás előtti orvosi vizsgálat gyakorlati
végrehajtása. 3161/IM/173/1951. Eü. M. sz. ut.
Módosítás: 8341/M/12—43/1952. Eü. M. sz. ut.
- (Egészségügyi Jogszabályok Gyűjteménye II.
kötet 397. o.)
- Munkaköri alkalmasság orvosi elbírálásának irány-
elvei I—IV. kötet. Az Egészségügyi Minisz-
terium hivatalos kiadványa. Bp. 1960—1961.
- Munkakörök (munkahelyek) megállapítása, ame-
lyekben fiatalok nem szabad foglalkoztatni.
11/1962. (IV. 5.) Korm. sz. r., 4/1962. (IV. 5.)
Mü. M. sz. r. (Mü. K. 8—9.)
- — — — nőt egyáltalán nem szabad alkal-
mazni. 11/1962. (IV. 5.) Korm. sz. r., 4/1962.
(IV. 5.) Mü. M. sz. r. (Mü. K. 8—9.)
- Munkakörülmények ártalmasságának megállapítása
időszakos vizsgálatokkal. Mt. 90. § (2) bek.
- Munkaviszony megkezdése (munkakör-, munka-
helyváltogatás, áthelyezés) előtti orvosi viz-
sgálatok eljárási szabályai. M. r.
- — — — előtti orvosi vizsgálatok kötelezettsége. I.:
Előzetes orvosi vizsgálatnál.
- — — — vizsgálatokkal kapcsolatos nyomtat-
ványúrlapok rendszeresítése. 38/1957. (Eü. K.
19.) Eü. M. sz. ut.
- — — — kötelező orvosi vizsgálathoz tájékoztató.
(Eü. K. 1953. 1.)
- — — — megszüntetésének korlátozása keresőképtelen-
séget okozó betegség esetén. Mt. V. 37. § (1)
b) pont.
- — — — szempontjából ki minősül fiataloknak. Mt.
100. §.
- Nők és fiatalok életének és testi épségének
védelme. 4/1962. (IV. 5.) Mü. M. sz. ut. (Mü.
K. 8—9.)
- Nyomtatványok rendszeresítése alkalmassági orvosi
vizsgálatokhoz. 38/1957. (Eü. K. 19.) Eü. M.
sz. ut.
- — — — kezeléséhez tájékoztató. (Eü. K. 1957. 19.)
- Országos Munkaegészségügyi Intézet működésének
újabb szabályozása. 163/1956. (Eü. K. 19.)
Eü. M. sz. ut. 6. §.
- — — — üzemi egészségügyi szakirányító felada-
tai. 32 066/1957. (Eü. K. 13.) Eü. M. sz. hiv. közl.
- Orvosi útmutató az ipari tanulók munkaalkalmas-
ági vizsgálatához. (Egészségügyi Jogszabályok
Gyűjteménye II. köt. 428. o.)
- — — — vizsgálat fiataloknál azonos jellegű munka-
helyre (munkakörre) való áthelyezés esetén.
Mt. V. 169. §.
- Öregekkel és csökkent munkaképességűekkel be-
töltendő munkahelyek jegyzéke. 11 640/1951.
(Tg. É. VII. 24.) O. T. sz. körr. (Munkaeü. Jog-
szabályok 481. o.)
- Próbaidő kikötése. Mt. 24. §.
- Szifilisz szerológiai szűrővizsgálatok. 41/1960. (Eü.
K. 23.) Eü. M. sz. ut.
- Szilikózis kivizsgálást végző intézmények kijelölése.
34 390/1961. (Eü. K. 18.) Eü. M. sz. ut.
- Szilikózisban megbetegedett dolgozók védelme.
61/1962. (NIM. É. 38.) NIM. sz. ut. (Mü. K. 18.)
- — — — építőipari dolgozók fokozottabb védelme.
2/1963. (Ép. Ért. 1.) É. M. sz. ut. (Eü. K. 3.)
- — — — és aszbesztózisban megbetegedett könnyűipari
dolgozók védelme. 39/1962. (Kip. É. 47.) Kip.
M. sz. ut. (Eü. K. 1963. 1.)
- Szilikózis-veszélyes munkahelyekre felvételre kerülő
dolgozók előzetes orvosi vizsgálatához tájéko-
ztató. 32 587/1961. (Eü. K. 14.) Eü. M. sz.
hiv. közl.

Szűrővizsgálatokkal kapcsolatos feladatok. 31 590/1962. (Eü. K. 8.) Eü. M. sz. ut.

Tbc-sek foglalkoztatásának tilalma egyes munkakörökben. 9/1960. (XII. 20.) Eü. M. sz. r. 16. §

Teherben levő nő felmondási joga egészségi állapotra való tekintettel. Mt. 30. § (3) bek.

Tejtermelés és feldolgozás körében foglalkoztatott termelősövetkezeti tagok orvosi vizsgálata, 99/1953. (Eü. K. 15.) F. M.—Eü. M. sz. ut.

Terhes és szoptató nő esetében felmondási tilalom. Mt. V. 37. § (1) f.

Terhes, ill. szülő nő szülési szabadsága. Mt. 97. §, 1962. 26. tvr. 1. §.

— nő alkalmazásának egészségügyi feltételei. Mt. 95. §.

Tizenhat évesnél idősebb fiatalokú dolgozó foglalkoztatásának feltételei. Mt. 102. § (1) bek.

Tizenkét évet betöltött fiatalokú alkalmazása. Mt. 101. § (1), Mt. 102. §.

Toborzás alapján bányamunkára jelentkezők előzetes orvosi vizsgálata. 9341/T/5—2/1953. (Eü. K. 8.) Eü. M. sz. ut. (Munkaügyi. Jogszabályok 470. o.)

Üzemi egészségügyi szolgálat ügyviteli feladatai. 106/1956. (Eü. K. 1.) M. sz. ut. Módosította: a 27/1957. (Eü. K. 13.) Eü. M. sz. ut.

— — — munkájának egyes hibái. 36 890/1961. Eü. K. 22.) Eü. M. sz. hiv. közl.

— orvos feladata a dolgozók előzetes és időszakos vizsgálatánál és az üzemi dolgozók munkakörének megváltoztatása esetén. 146/1951. (Eü. K. 1952. 2.) Eü. M. sz. ut. 12. pont.

Vegyipari balesetelhárító és egészségvédő óvórendszabály. 106/1962. (4) Mü. M. sz. együttes ut. (Külön kiadványként jelent meg.)

Veszélyeztetés igazolása. Mt. 32. § (2) bek.

Védőételt és italt kiosztó dolgozók kötelező orvosi vizsgálata. 8200—11/1954. (Eü. K. 23.) Eü. M. sz. ut.

Közlemények

A Munkaügyi Minisztérium

hivatalos tájékoztatója

a felsőiskolák nappali tagozatán végzők foglalkoztatásáról szóló 21/1961. (V. 25.) Korm. sz. rendelet és a 117/1961. (10) Mü. M. sz. utasítás végrehajtásával kapcsolatos egyes kérdésekről

A 21/1961. (V. 25.) Korm. számú rendelet végrehajtásának ellenőrzése során megállapítást nyert,

hogy egyes munkáltatók a felügyeleti minisztériumok, főhatóságuk ilyen irányú kijelölése, engedélye nélkül is foglalkoztatnak a felsőiskolákon 1961. év óta végzett kezdő szakembereket. A Rendelet helyes értelmezése, valamint az esetleges újabb szabálytalanságok megelőzése érdekében a következő tájékoztatást szükséges kiadni:

1. A Rendelet megjelenését követően a vállalatoknál, intézményeknél a felsőiskolák nappali tagozatán végző szakembereket képzettségüknek megfelelő munkakörben *csak* akkor szabad alkalmazni, ha a munkakörre előírt — de legalább a 21/1961. (V. 25.) Korm. sz. rendeletben szabályozott két (megfelelő előzetes gyakorlat esetén egy) évi — szaktávó gyakorlattal is rendelkeznek. Tekintettel arra, hogy a *felsőiskolák nappali tagozatain az évenként végző fiatalok* ilyen gyakorlattal általában még nem rendelkeznek, *gyakorlatuk megszerzéséig képzettségüknek megfelelő munkaterületen csak a rendelet 2. §-ának (1) bekezdése alapján kijelölt munkáltatóknál foglalkoztathatók*. Azok a vállalatok tehát, amelyek részére felettes hatóságuk nem engedélyezett létszámkeretet az előírt gyakorlattal nem rendelkező (kezdő) szakemberek alkalmazására, ilyen kezdő szakembereket *nem vehetnek fel!*

2. Amennyiben az előbbiek szerint ki nem jelölt munkáltatók szaktávó gyakorlattal még nem rendelkező kezdő szakembereket foglalkoztatnak, kötelesek e szabálytalan foglalkoztatást megszüntetni és a munkaviszonyban állóknál áthelyezéssel gondoskodni arról, hogy az érintett dolgozó olyan (erre kijelölt) munkáltatóhoz kerülhessen, amely számára a megfelelő gyakorlatot biztosítani tudja.

Az áthelyezés eredményes lebonyolítására az érintett minisztériumok, főhatóságok Személyzeti főosztályainak segítségét is kívánatos igénybe venni.

3. Ki nem jelölt munkahelyen történő foglalkoztatás a szakmai gyakorlat megszerzésére előírt időbe *nem* számítható be, függetlenül az ott eltöltött idő tartamától és az ellátott munkakörtől.

4. A Rendelet szerint szabálysértést követ el és 1000 Ft-ig terjedhető pénzbírsággal sújtható az, aki kezdő szakembert képzettségének megfelelő munkakörben nem a Rendelet szabályai szerint foglalkoztat. Természetesen, a szabálysértési bírság lerovása nem mentesíthet a szabálytalan foglalkoztatás felszámolásának kötelezettsége alól, ezért újabb, megismételt szabálysértési eljárásnak és bírságolásnak is helye van azzal szemben, aki a szabálytalan foglalkoztatást továbbra is fenntartja. (18 773/1963. Mü. M.)

INDEX : 25.105

AKADÉMIAI KÖZLÖNY, a Magyar Tudományos Akadémia hivatalos lapja. Megjelenik rendszerint havonta kétszer. — A szerkesztésért felelős: a Magyar Tudományos Akadémia Elnökségi Titkárságának vezetője.

Kiadja: az Akadémiai Kiadó, Budapest V., Alkotmány u. 21. — Felelős: Bernát György, az Akadémiai Kiadó igazgatója — 650 példány

A kiadvány előfizethető vagy példányonként megvásárolható: az Akadémiai Kiadónál Budapest V., Alkotmány u. 21. telefon: 111-010, MNB egyszámlaszám: 46., csekkbefizetési számla: 05 915 111-46; az Akadémiai Könyvesboltban, Budapest V., Váci u. 22. telefon: 185-612; a Posta Központi Hirlap Irodánál, Budapest V., József nádor tér 1. telefon: 180-850. Csekk számla: egyéni 61257, közületi 61066. Évi előfizetési díj 48,— Ft

Akadémiái Közlöny

A Magyar Tudományos Akadémia Hivatalos Lapja

Kiadja:

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
HIVATALA

BUDAPEST, 1963. AUGUSZTUS 30

TARTALOM

Törvények, rendeletek, határozatok	1963. évi 19. tvr. 20/1963. (VIII. 14.) Korm. rendelet 1018/1963. (VII. 31.) Korm. határozat	A tudományos minősítésről és a tudományos fokozatokról 91 A tudományos minősítésről és a tudományos fokozatokról szóló 1963. évi 19. számú törvényerejű rendelet végrehajtásáról Magyar UNESCO Bizottság szervezéséről 101
--	--	--

Jogszabályok

A Népköztársaság Elnöki Tanácsának 1963. évi 19. számú

törvényerejű rendelete

a tudományos minősítésről és a tudományos fokozatokról

I. Általános rendelkezések

1. §. (1) A tudományos minősítés keretében „tudományok kandidátusa” és „tudományok doktora” tudományos fokozat (a továbbiakban: kandidátusi és doktori fokozat) szerezhető.

(2) A tudományos minősítés, valamint a tudósjelöltek szervezett képzése az alábbi fő célkitűzéseket szolgálja:

a) marxista világnézetű tudományos kutatói, egyetemi és főiskolai oktatói utánpótlás szervezett biztosítása;

b) a szocialista építést szolgáló tudományos eredmények elismerése révén a korszerű tudományos kutató munkára való ösztönzés.

2. §. A kandidátusi és a doktori fokozatot az nyerheti el, aki állampolgári kötelezettségének eleget tett, és alkotó munkában elért új tudományos eredményeiről, valamint felkészültségéről e törvényerejű rendeletben megkívánt fokon tanúbizonyoságot tesz.

3. §. (1) Az állam támogatást nyújt ahhoz, hogy a kandidátusi fokozat elnyerésére törekvő jelöltek indokolt esetben szervezett képzésben (aspirantúra) vegyenek részt — a kandidátusi fokozat azonban szervezett képzésben való részvétel nélkül is elnyerhető.

(2) A doktori fokozat elnyerésére törekvő jelöltek felkészülését az állam indokolt esetben ösztöndíj adományozásával, illetve szabadságkedvezményrel is támogathatja.

II. A Tudományos Minősítő Bizottság

4. §. (1) A tudósjelöltek tudományos munkájának támogatása, a kandidátusi és a doktori fokozat odaítélése, valamint az e fokozatok elnyerésére szervezett képzés irányítása a Tudományos Minősítő Bizottság (a továbbiakban: TMB) feladata.

(2) A tudományos minősítéssel kapcsolatos elvi kérdésekben az állásfoglalás és a tudományos minősítés és képzés terveinek kialakítása a Tudományos és Felsőoktatási Tanács (a továbbiakban: TFT) hatáskörébe tartozik; a TMB irányítását és általános felügyeletét a Magyar Tudományos Akadémia (a továbbiakban: MTA) Elnöksége látja el.

(3) A TMB elnökét, titkárát, valamint tagjait az MTA elnökének javaslatára a Kormány nevezi ki. A TMB tagjai tudományos fokozattal rendelkező személyek, valamint egyes minisztériumok képviselői.

(4) A TMB tevékenységét szakbizottságok közreműködésével végzi, s e célból a szükséghez képest tudományáganként, illetőleg ágazonként szakbizottságokat létesít.

(5) A TMB határozatai ellen — a Kormány által meghatározott esetek kivételével — az érdekelt tudományos fokozattal rendelkező személy, illetőleg az érdekelt tudósjelölt az MTA Elnökségéhez felbbezéssel élhet.

III. Az aspirantúra

5. §. (1) A kandidátusi fokozat elnyerésére törekvő jelöltek képzésének belföldi, illetőleg külföldi szervezett formái:

a) az ösztöndíjas aspirantúra;

b) a levelező aspirantúra.

(2) Az aspirantúrában résztvevőket a TMB nyilvánosan meghirdetett pályázat és felvételi vizsga alapján választja ki.

6. §. (1) Aspirantúrára azt lehet felvenni, aki:

- a) egyetemet (főiskolát) végzett;
- b) az egyetem (főiskola) elvégzése után, legalább három évig gyakorlati munkát teljesített;
- c) szűkebb szakterületen megfelelő ismereteket szerzett, és a tudományos kutatómunkára alkalmas;
- d) harmincötödik évét még nem töltötte be.

(2) Az (1) bekezdés a), b) és d) pontjában felsorolt egyes feltételek alól a TMB különösen indokolt esetben felmentést adhat.

(3) Külföldi aspirantúrára csak az vehető fel, aki az (1) bekezdésben felsorolt feltételeken felül megfelelő nyelvtudással rendelkezik.

7. §. (1) Az ösztöndíjas aspiránsok az aspirantúra idején állami ösztöndíjban részesülnek, és a részükre kijelölt tudományos munkahelyen készülnek fel a kandidátusi fokozat elnyerésére. Az ösztöndíjas aspirantúra időtartama három év.

(2) A levelező aspiránsok munkaviszonya az aspirantúra idején változatlanul fennáll, de felkészülésük érdekében munkaidő- és szabadságkedvezményben részesülnek. A felkészülésükhöz szükséges kutatómunka céljára a TMB megfelelő kutatóintézetet (tanszéket, laboratóriumot) jelölhet ki. A levelező aspirantúra időtartama négy év.

(3) Az ösztöndíjas aspiránsok fegyelmi ügyekben, valamint a levelező aspiránsok aspirantúrájával összefüggő fegyelmi ügyekben a TMB illetékes eljárni. A súlyos mulasztást elkövető aspiránst a TMB az aspirantúrából kizárhatja.

8. §. A belföldi ösztöndíjas és levelező aspiránsok számára a TMB aspiránsvezetőt jelöl ki; az aspiránsvezető felelős a vezetésére bízott aspiráns tudományos képzéséért és szakmai irányításáért.

9. §. (1) Az egyetemi és főiskolai tanszékek, valamint a tudományos kutatóintézetek az aspiránsok szervezett képzésében a hozzájuk beosztott aspiránsok tudományos fejlődésének közvetlen irányításával vesznek részt, ellátják az e törvényerejű rendelettel rájuk ruházott feladatokat, és felelősek a hozzájuk beosztott jelöltek munkájáért,

(2) Az aspiránsok képzésében a filozófia és az idegen nyelvek oktatásáról az egyetemek gondoskodnak; a TMB felhívására közreműködnek a jelöltek szakmai, filozófiai és idegen nyelvű vizsgáztatásának megszervezésében és lebonyolításában.

(3) Az aspiránsképzésben az egyetemekre és főiskolákra háruló valamennyi feladat ellátásáért az egyetem rektora és illetékes dékánja, illetve a főiskola igazgatója felelős.

10. §. (1) Az ösztöndíjas aspiránsok tudományos, irodalmi és korlátozott mértékű felsőoktatási tevékenységen kívül egyéb mellékfoglalkozást nem folytathatnak, és másodállást nem tölthetnek be.

(2) A levelező aspiránsok tekintetében az (1) bekezdést azzal az eltéréssel kell alkalmazni, hogy másodállás vállalását a munkáltató a TMB előzetes hozzájárulásával engedélyezheti.

IV. A kandidátusi fokozat

11. §. (1) A kandidátusi fokozat elnyerésének feltételei:

- a) egyetemi (főiskolai) végzettség;
- b) rendszeres tudományos tevékenység;
- c) szakmai, filozófiai és nyelvi vizsgák letétele;
- d) a társadalmi haladást szolgáló, új tudományos eredményeket tartalmazó értekezés elkészítése és megvédése; az értekezéssel igazolnia kell az önálló tudományos munkára való képességét.

(2) Az (1) bekezdésben, valamint e törvényerejű rendelet 2. §-ában foglalt feltételek teljesítése esetén kandidátusi fokozatot nyerhet:

- a) az ösztöndíjas vagy a levelező aspiráns;
- b) valamint az is, aki szervezett képzésben nem vett részt.

(3) A Kormány állapítja meg az egyes vizsgák elengedésének feltételeit, valamint azokat az irányelveket, amelyek alapján a TMB az (1) bekezdésben meghatározott feltételek alól felmentést adhat.

12. §. (1) A kandidátusi fokozat elnyeréséhez szükséges vizsgákat vizsgabizottságok előtt kell letenni. A vizsgabizottságok tagjait a TMB jelöli ki, vagy a vizsgabizottságok megszervezésére a megfelelő egyetemet kéri fel. A szakmai és filozófiai vizsgabizottság elnökének és tagjai többségének tudományos fokozattal kell rendelkeznie.

(2) A vizsgára bocsátás felől a TMB határoz.

13. §. (1) A kandidátusi fokozat elnyerése céljából benyújtható külön e célra készült értekezés vagy nyomtatásban megjelent tudományos mű. A kandidátusi fokozat elnyeréséhez szükséges tudományos értekezés megvédését a jelölt kérésére és a hivatalos bírálók (opponensek) véleménye alapján a TMB engedélyezi.

(2) Az aspiráns értekezése megvédésére csak akkor kaphat engedélyt, ha ezt a kijelölt tudományos munkahely munkatársai előzetesen megvitatták. A szervezett képzésben részt nem vevő személy tekintetében is megkívánhatja a TMB az értekezés előzetes munkahelyi megvitatását.

(3) Ha a jelölt olyan, már megjelent művét kívánja kandidátusi értekezéséként megvédeni, amelynek közzététele óta öt év már eltelt, a TMB újabb keletű értekezés benyújtását kívánhatja meg — ha pedig a kandidátusi vizsgák megszerzése óta öt év már eltelt, a TMB megkövetelheti egyes vizsgák megismétlését.

14. §. (1) Az értekezés megvédése bíráló bizottság előtt, nyilvános vitában történik. A vitában bárki jogosult részt venni. A bíráló bizottságot — tudományos fokozattal rendelkező és más kiváló gyakorlati szakemberek köréből — a TMB jelöli ki. A TMB indokolt esetben az értekezés zártkörű megvédését is engedélyezheti.

(2) Az értekezést vagy legalább annak lényeges részeit a megvédés előtt szakfolyóiratban vagy más módon közzé kell tenni. Ez alól indokolt esetben a TMB felmentést adhat.

(3) A bíráló bizottság zárt ülésen értékeli a hivatalos bírálók állásfoglalását és a vitában elhangzott véleményeket, s titkos szavazással, szótöbbséggel határoz abban a kérdésben, hogy a jelölt értekezését megvédte-e, valamint, hogy annak alapján javasolja-e a TMB-nek a tudományos fokozat odaítélését.

V. A doktori fokozat

15. §. (1) A doktori fokozat elnyerésére törekvő, arra érdemes kandidátus ösztöndíjban vagy szabadságkedvezményben részesíthető.

(2) Az ösztöndíjas doktorjelölt a TMB által a szükséghez képest kijelölt tudományos munkahelyen készül fel a doktori fokozat elnyerésére.

16. §. (1) A doktori fokozat elnyerésének feltételei:

a) a kandidátusi fokozat megszerzése;

b) valamely tudományágzat választott területének jelentős tudományos eredményekhez vezető, alkotó művelése a kandidátusi fokozat megszerzését követően legalább három éven át;

c) a társadalmi haladást szolgáló, új eredményeket felmutató, önálló tudományos munkával elért értekezés elkészítése és megvédése, amely a tudományágzat alkotó továbbfejlesztését szolgálja.

(2) Az (1) bekezdés a) pontjában meghatározott feltétel alól — kizárólag a jelölt tudományos munkássága alapján — a Kormány által megállapított irányelvek szerint a TMB felmentést adhat.

17. §. (1) Doktori értekezés a TMB előzetes engedélye nélkül is benyújtható.

(2) A doktori értekezés megvédésének engedélyezése és megvédése a kandidátusi értekezésre vonatkozó szabályok megfelelő alkalmazásával történik.

VI. A tudományos fokozattal rendelkező személyek jogállása

18. §. (1) A TMB a kandidátusi, illetőleg a doktori fokozat odaítéléséről oklevelet állít ki. Az oklevél „a tudományok kandidátusa”, illetve „a tudományok doktora” megjelölés használatára jogosít.

(2) A tudományos fokozattal rendelkező személyek kötelessége, hogy:

a) tudományos kutató tevékenységüket továbbra is folytassák;

b) tevékenységükkel nyújtsanak segítséget a tudományos élet fejlesztéséhez, valamint a tudományos utánpótlás neveléséhez;

c) munkásságukkal támogassák a társadalmi haladás ügyét.

19. §. (1) A tudományok kandidátusa és doktora tudományos munkásságának elismeréseképpen illetménykiegészítésben részesül. Ennek rendszerét a Kormány határozza meg.

(2) A TMB megvonhatja az illetménykiegészítést attól a kandidátusi fokozattal rendelkező személytől, aki öt éven át neki felróhatóan nem fejt ki megfelelő tudományos munkásságot. A hatvanadik életév betöltése után az illetménykiegészítés megvonásának e címen nincs helye.

20. §. A tudományos fokozattal rendelkező személy részére a munkahely szerint illetékes miniszter a Munkatörvénykönyv 56. §-a alapján rendkívüli szabadságot engedélyezhet jelentősebb tanulmány elkészítésére, vagy kutatás elvégzésére.

21. §. A felsőoktatási intézményekben és a kutatóintézetekben az oktatói és a tudományos kutatói állások beföltésénél a tudományos fokozattal rendelkezőket előnyben kell részesíteni.

22. §. A TMB megvonhatja a tudományos fokozatot attól, aki annak viselésére méltatlanná vált, meg kell vonnia a tudományos fokozatot attól, akit a bíróság a közügyektől jogerősen eltiltott.

VII. Vegyes és záró rendelkezések

23. §. (1) Az MTA rendes és levelező tagjait a tudományok doktora fokozat megilleti.

(2) Az egyetemen elnyerhető doktori cím nem tudományos fokozat.

24. §. Minden munkahely vezetője köteles figyelemmel kísérni és segíteni a dolgozók tudományos törekvéseit. A szervezett képzésben részt vevő jelöltek, valamint a tudományos fokozattal rendelkező személyek számára biztosított kedvezmények megadásáért a munkahely vezetője felelős.

25. §. A külföldön nyert tudományos fokozat honosítása felől a TMB határoz.

26. §. (1) Tudományos fokozatot külföldi személy is szerezhet.

(2) A Kormány állapítja meg azokat a feltételeket, amelyek alapján külföldi személy magyar tudományos fokozatot nyerhet, és részt vehet az ezek elnyerésére szervezett képzésben.

27. §. (1) Ez a törvényerejű rendelet kihirdetése napján lép hatályba. Rendelkezéseit a már benyújtott, de még el nem bírált kérelmekre is alkalmazni kell. Az aspirantúrára már felvett személyekkel szemben a korábbi jogszabályokban előírtakat meghaladó követelmény nem támasztható.

(2) A korábbi jogszabályok szerint engedélyezett önálló aspirantúrával járó kedvezmények az önálló aspiráns megállapított képzési idejének — illetőleg a TMB által e Tvr hatályba lépése előtt adott halasztás — lejártával szűnnek meg.

(3) Az 1958. évi 29. számú törvényerejű rendelet 3. §-ának (1) bekezdése alapján kijelölt karok feladatait e Tvr hatálybalépésével a TMB veszi át.

(4) A törvényerejű rendelet hatálybalépésével hatályukat veszítik az 1950. évi 44., 1953. évi 20., 1954. évi 25., 1958. évi 28., 1958. évi 29. és az 1959. évi 34. számú törvényerejű rendelet, úgyszintén az 1951. évi 26. számú törvényerejű rendelet 1—9. §-ai.

(5) E törvényerejű rendelet végrehajtásáról a Kormány gondoskodik. A tudományos fokozatok elnyerésére, valamint az aspiránsok tevékenységére, kötelezettségeire és fegyelmi felelősségére vonatkozó részletes szabályokat — a TFT elnökével és az érdekelt miniszterekkel egyetértésben — az MTA elnöke állapítja meg.

Kisházi Ödön s. k.,

a Népköztársaság
Elnöki Tanácsának
helyettes elnöke.

Kiss Károly s. k.,

a Népköztársaság
Elnöki Tanácsának
titkára.

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány
20/1963. (VIII. 14.) számú

rendelete

a tudományos minősítésről és a tudományos fokozatokról szóló 1963. évi 19. számú törvényerejű rendelet végrehajtásáról

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány a Tvr. 27. §-ának (5) bekezdése alapján a következőket rendeli:

[A vastagabb betűkkel szedett szöveg a törvényerejű rendelet (Tvr.) szövegét, a vékonyabb betűkkel szedett szöveg pedig a Kormány végrehajtási rendeletét (Vhr.) tartalmazza.]

I. Általános rendelkezések

Tvr. 1. §

(1) A tudományos minősítés keretében „tudományok kandidátusa” és „tudományok doktora” tudományos fokozat (a továbbiakban: kandidátusi és doktori fokozat) szerezhető.

(2) A tudományos minősítés, valamint a tudósjelöltek szervezett képzése az alábbi fő célkitűzéseket szolgálja:

a) marxista világnézetű tudományos kutatói, egyetemi és főiskolai oktatói utánpótlás szervezett biztosítása;

b) a szocialista építést szolgáló tudományos eredmények elismerése révén a korszerű tudományos kutatómunkára való ösztönzés.

Tvr. 2. §

A kandidátusi és a doktori fokozatot az nyerheti el, aki állampolgári kötelezettségének eleget tett, és alkotó munkában elért új tudományos eredményeiről, valamint felkészültségéről e törvényerejű rendeletben megkívánt fokon tanúbizonyságot tesz.

Tvr. 3. §

(1) Az állam támogatást nyújt ahhoz, hogy a kandidátusi fokozat elnyerésére törekvő jelöltek indokolt esetben szervezett képzésben (aspirantúra) vegyenek részt — a kandidátusi fokozat azonban szervezett képzésben való részvétel nélkül is elnyerhető.

(2) A doktori fokozat elnyerésére törekvő jelöltek felkészülését az állam indokolt esetben ösztöndíj adományozásával, illetve szabadságkedvezmény-nyel is támogathatja.

II. A Tudományos Minősítő Bizottság

Tvr. 4. §

(1) A tudósjelöltek tudományos munkájának támogatása, a kandidátusi és a doktori fokozat odaítélése, valamint az e fokozatok elnyerésére szervezett képzés irányítása a Tudományos Minősítő Bizottság (továbbiakban: TMB) feladata.

Vhr. 1. §. (1) A TMB fő feladatai:

a) biztosítja a tudományos utánpótlás szervezeti feltételeit, kiválasztja és irányítja a szervezett képzésben részt vevő jelölteket;

b) megállapítja a tudományos fokozatok elnyerésének részletes feltételeit és dönt a pályázók minősítése felől;

c) ellátja a Tvr. és Vhr. alapján ráháruló, valamint az egyéb jogszabályokkal hatáskörébe utalt feladatokat.

(2) A TMB ügyvitelét a Titkárság látja el.

(3) A TMB részletes működési szabályait az ügyrend határozza meg. Az ügyrendet az MTA Elnöksége hagyja jóvá.

(2) A tudományos minősítéssel kapcsolatos elvi kérdésekben az állásfoglalás és a tudományos minősítés és képzés terveinek kialakítása a Tudományos és Felsőoktatási Tanács (a továbbiakban: TFT) hatáskörébe tartozik; a TMB irányítását és általános felügyeletét a Magyar Tudományos Akadémia (a továbbiakban: MTA) Elnöksége látja el.

Vhr. 2. §. (1) A TFT hatáskörébe tartozó elvi kérdések:

a) a tudományos minősítés távlati fő irányainak megállapítása és a tudományos képzés távlati és éves tervének elkészítése,

b) állásfoglalás a tudományos minősítéssel kapcsolatos elvi kérdésekben, az MTA Elnökségének közreműködésével a tudományos minősítéssel kapcsolatos munka időszakonkénti elvi vizsgálata és eredményeinek elemzése, valamint javaslatétel a Kormány döntése alá tartozó ügyekben;

c) a tudományos szakemberképzési munka összehangolása; különös tekintettel a tudósképzésre.

(2) Az MTA Elnökségének hatáskörébe tartozik a TMB közvetlen irányításával és általános felügyeletével kapcsolatban különösen:

a) a TMB munkájának elvi és gyakorlati ellenőrzése, valamint értékelése;

b) döntés a TMB határozatai ellen előterjesztett fellebbezések tárgyában;

c) az MTA költségvetésében a TMB személyi és dologi szükségleteinek biztosítása.

(3) A TMB elnökét, titkárát, valamint tagjait az MTA elnökének javaslatára a Kormány nevezi ki. A TMB tagjai tudományos fokozattal rendelkező személyek, valamint egyes minisztériumok képviselői.

Vhr. 3. §. (1) A TMB tagjaként nem hozható javaslatba az, aki a TFT-nek, illetőleg az MTA Elnökségének tagja. A TMB ülésein a TFT, illetőleg az MTA Elnöksége egy-egy állandó kiküldötttel képviselteti magát.

(2) A TMB tagjainak kinevezése hároméves időszakra történik.

(4) A TMB tevékenységét szakbizottság közreműködésével végzi, s e célból a szükséghez képest tudományáganként, illetőleg ágazatonként szakbizottságokat létesít.

Vhr. 4. §. A szakbizottságok a TMB előkészítő és véleményező szervei, tevékenységüket közvetlenül a TMB irányítja.

(5) A TMB határozatai ellen — a Kormány által meghatározott esetek kivételével — az érdekelt tudományos fokozattal rendelkező személy, illetőleg az érdekelt tudósjelölt az MTA Elnökségéhez fellebbezéssel élhet.

Vhr. 5. §. (1) A TMB határozatai ellen az MTA Elnökségéhez címzett fellebbezésnek van helye, amelyet a TMB határozatának kézhezvételétől számított 15 nap alatt a TMB Titkárságánál kell benyújtani.

(2) A felvételi, illetőleg a kandidátusi vizsga, valamint a tudományos értekezés elfogadása vagy elutasítása tárgyában hozott határozat ellen csak azon a címen lehet fellebbezéssel élni, hogy a vizsgabizottság eljárási szabályt sértett, vagy a vizsgabizottságban olyan személy vett részt, akivel szemben összeférhetlenségi vagy elfogultsági kifogásnak van helye. Az összeférhetlenség szabályait az MTA Elnöksége állapítja meg.

(3) A TMB határozata ellen benyújtott fellebbezés elbírálásában nem vehet részt az, aki az elsőfokú határozat meghozatalában részt vett.

(4) Ha a fellebbezés elbírálásához szakvélemény beszerzése szükséges, erre olyan személyeket kell felkérni, akik sem az elsőfokú határozat meghozatalában, sem annak előkészítésében nem vettek részt.

III. Az aspirantúra

Tvr. 5. §

(1) A kandidátusi fokozat elnyerésére törekvő jelöltek képzésének belföldi, illetőleg külföldi szervezett formái:

- a) az ösztöndíjas aspirantúra;
- g) a levelező aspirantúra.

Vhr. 6. §. (1) Az aspirantúra: valamely tudományág területén kitűnően felkészült, szűkebb szakterületükön kiterjedt és elmélyült ismeretekkel rendelkező, a kutatás módszertanában járatos, önálló tudományos kutatómunkára képes, marxista—leninista világnézetű tudósjelöltek szervezett képzése.

(2) Az aspiránsok tudományos értekezésének témáját a TMB hagyja jóvá.

(2) Az aspirantúrában résztvevőket a TMB nyilvánosan meghirdetett pályázat és felvételi vizsga alapján választja ki.

Vhr. 7. §. (1) A TMB a tudományos képzés éves terv alapján választja ki a belföldi és külföldi aspiránsképzésben részt vevő jelölteket. A pályázati hirdetményt a benyújtási határidő előtt legalább két hónappal, alkalmas módon nyilvánosságra kell hozni.

(2) A pályázatot a pályázó munkáltatójánál kell benyújtani. A munkáltató köteles a kérelmet részletes véleményével ellátva — a felügyeletét ellátó miniszter (országos hatáskörű szerv vezetője, a továbbiakban együtt: miniszter) útján — a TMB-hez felterjeszteni.

(3) A felvételi vizsgán a pályázónak tanúságot kell tennie arról, hogy a választott tudományágban és a marxizmus—leninizmus elméletében megfelelően tájékozott, a tudományos kutatáshoz szükséges előképzettséggel és képességgel rendelkezik.

(4) A felvételi vizsga tárgyait és időpontját a pályázókkal legalább két hónappal a vizsga időpontja előtt közölni kell. A felvételi vizsgára bocsátottnak a felvételi vizsga előtt munkahelyén 15 nap rendkívüli szabadság jár.

Tvr. 6. §

(1) Aspirantúrára azt lehet felvenni, aki:

- a) egyetemet (főiskolát) végzett;
- b) az egyetem (főiskola) elvégzése után legalább három évig gyakorlati munkát teljesített;
- c) szűkebb szakterületén megfelelő ismereteket szerzett, és a tudományos kutatómunkára alkalmas;
- d) harmincötödik évét még nem töltötte be.

Vhr. 8. §. (1) A TMB határoz abban a kérdésben, hogy a pályázó a Tvr. 2. és 6. §-ában megszabott feltételek figyelembevételével vizsgára bocsátható-e.

(2) A felvételi feltételeknek megfelelő pályázók közül — az éves terv kereteinek figyelembevételével — azok kerülhetnek felvételre

a) belföldi ösztöndíjas aspirantúrára, akiknek tudományos továbbfejlődése a munkahelyükön adott feltételek között megfelelő ütemben nem biztosítható;

b) belföldi levelező aspirantúrára, akiknek munkahelye a tudományos fejlődés szempontjából megfelelő, de felkészültségük foka vagy témájuk szükségessé teszi, hogy tanulmányaikat tudományos vezető irányításával folytassák;

c) külföldi ösztöndíjas, illetve levelező aspirantúrára — az a) és b) alattiak szem előtt tartásával, — akik választott tudományterületének fejlesztése a tudományos és a népgazdaság fejlődése szempontjából szükséges, de belföldön a továbbfejlődés személyi vagy tárgyi feltételei nem biztosíthatók.

(3) Aspirantúrára a (2) bekezdésben foglalt feltételek fennforgása esetén elsősorban azokat kell felvenni, akik olyan tudományágban kívánnak tevékenykedni, amelyeket a pályázati hirdetmény kiemelt tudományágatként jelölt meg.

(2) Az (1) bekezdés a), b) és d) pontjában felsorolt egyes feltételek alól az TMB különösen indokolt esetben felmentést adhat.

(3) Külföldi aspirantúrára csak az vehető fel, aki az (1) bekezdésben felsorolt feltételeken felül megfelelő nyelvtudással rendelkezik.

Vhr. 9. §. A külföldi ösztöndíjas aspirantúrára bocsátáshoz a megfelelő nyelvből középfokú állami nyelvvizsga, a külföldi levelező aspirantúrához pedig felsőfokú állami nyelvvizsga vagy ezeknek megfelelő nyelvismeret igazolása szükséges.

Tvr. 7. §

(1) Az ösztöndíjas aspiránsok az aspirantúra idején állami ösztöndíjban részesülnek, és a részükre kijelölt tudományos munkahelyen készülnek fel a kandidátusi fokozat elnyerésére. Az ösztöndíjas aspirantúra időtartama három év.

Vhr. 10. §. (1) A belföldi és külföldi ösztöndíjas aspiránsok ösztöndíját a TMB állapítja meg és folyósítja. Ennek pénzügyi fedezetét az MTA költségvetésében kell biztosítani. Az ösztöndíjas aspiránst megillető családi pótlék az ösztöndíjjal együtt kerül kifizetésre.

(2) A belföldi és külföldi ösztöndíjas aspiránsok munkaviszonya az aspirantúra ideje alatt szünetel. Az aspirantúra ideje a munkaviszonyhoz fűződő jogok szempontjából (ideértve a társadalombiztosítást és nyugdíjat is) munkaviszonyban töltött időnek tekintendő. Ennek részletes szabályait a munkaügyi miniszter állapítja meg a TMB-vel és a Szakszervezetek Országos Tanácsával egyetértésben.

(3) Az aspirantúra minden évben szeptember 1-én kezdődik, és a képzési idő utolsó évének augusztus 31-én jár le.

Vhr. 11. §. (1) A belföldi ösztöndíjas aspiráns ösztöndíja nem lehet kevesebb, mint a főfoglalkozása alapján elért utolsó hat havi átlagkeresete. Az ösztöndíjon felül az aspiránst megilletik azok a pótlékok is, amelyek az átlagkeresetben nem szerepeltek, de amelyekre munkaköre, illetve munkakörülményei alapján jogosult.

(2) A felvételkor megállapított ösztöndíjat — kivételes körülményektől eltekintve — csak a kandidátusi vizsgák sikeres letétele után lehet indokolt esetben felemelni.

(3) Az ösztöndíjas aspiránst évi 24 munkanap szabadság illeti meg, amelyet egyéni elbírálás alapján a TMB legfeljebb 48 munkanapra felemelhet. A szabadság idejére az aspiránst az ösztöndíj változatlan összegben megilleti.

(4) A belföldi ösztöndíjas aspiránst az aspirantúra ideje alatt általában hathónapos külföldi tanulmányútra kell küldeni.

(5) Az aspiránsképzéssel kapcsolatban a kijelölt munkahelyen felmerülő egyéb személyi és dologi kiadásokat a munkahely költségvetésében kell előirányozni.

Vhr. 12. §. (1) A külföldi ösztöndíjas aspiráns otthonmaradó családja számára az aspiráns kül-

földi tartózkodása idejére családi támogatást kell folyósítani. Ennek összegét az MTA elnöke által megadott irányelvek szerint a TMB állapítja meg.

(2) A külföldi ösztöndíjas aspiráns számára hazai tartózkodása idején a TMB a korábbi munkaviszonyában elért hat havi átlagkeresetét folyósítja, de legalább havi 2600 forintot.

(3) A külföldi ösztöndíjas aspiránsok ezenfelül ruha-, könyv- és disszertációs segélyben részesülnek.

(2) A levelező aspiránsok munkaviszonya az aspirantúra idején változatlanul fennáll, de felkészülésük érdekében munkaidő- és szabadságkedvezményben részesülnek. A felkészülésükhöz szükséges kutatómunka céljára a TMB megfelelő kutatóintézetet (tanszéket, laboratóriumot) jelölhet ki. A levelező aspirantúra időtartama négy év.

Vhr. 13. §. (1) A belföldi levelező aspiráns részére heti egy, a munkáltató által fizetett kutatónap jár.

(2) A belföldi levelező aspiránst a kandidátusi vizsgára, valamint az értekezés elkészítésére és megvédésére való felkészülés céljából az évi rendes alapszabadságon kívül 30 nap rendkívüli tanulmányi szabadság illeti meg.

(3) A belföldi levelező aspiráns munkahelyének vezetője köteles az aspiráns tudományos munkáját a rendelkezésére álló eszközökkel támogatni. Biztosítani kell az aspiráns részére a munkahely laboratóriumának és könyvtárának, valamint a munkahelyen rendelkezésre álló kísérleti eszközöknek a használatát, továbbá lehetővé kell tennie a szakemberek külföldi továbbképzése keretében tanulmányútra való kiküldését.

(4) Ha a TMB a kutatómunka céljára kutatóintézetet (tanszéket, laboratóriumot) jelöl ki, az ezzel kapcsolatos dologi kiadásokat ennek a szervnek a költségvetésében kell előirányozni.

(5) Ha a belföldi levelező aspiráns kutatómunkáját nem az eredeti munkahelyén és olyan munkakörben végzi, ahol az egyébként ott dolgozókat az érvényes jogszabályok szerint bérpótlék illeti meg, ez a pótlék az előírt feltételek megléte esetén az aspiráns részére is jár. A pótlékot az aspiráns munkáltatója fizeti.

Vhr. 14. §. (1) A külföldi levelező aspiráns részére az aspirantúra ideje alatt összesen 8—12 hónapos külföldi tartózkodást kell lehetővé tenni. Erre az időre az aspiráns fizetett szabadságban részesül, és a külföldi ösztöndíjas aspiránsokkal azonos ösztöndíjat kap: a kiküldetésével kapcsolatos költségekről a TMB gondoskodik.

(2) A külföldi levelező aspiránsok könyv- és disszertációs segélyben részesülnek.

(3) A külföldi levelező aspiránst hazai tartózkodása idején heti egy, a munkáltató által fizetett kutatónap illeti meg.

(4) A külföldi levelező aspiránst a kandidátusi vizsgára, valamint az értekezés elkészítésére és megvédésére való felkészülés céljából az évi rendes alapszabadságidőn kívül 30 nap rendkívüli tanulmányi szabadság illeti meg.

Vhr. 15. §. (1) A belföldi ösztöndíjas és levelező aspiránsok kötelesek a TMB által megállapított módon részletes munkatervet készíteni. A munkatervet a TMB az aspiránsvezető (Tvr. 8. §.) javaslata alapján hagyja jóvá; a munkaterv végrehajtását az aspiránsvezető köteles ellenőrizni.

(2) Az aspiráns munkatervéről és annak teljesítéséről a kijelölt tudományos munkahely, illetőleg a kutató munkára kijelölt munkahely vezetőjének (egyetemi rektor, kutatóintézeti igazgató) félévenként beszámolni tartozik.

(3) Az aspirantúra idejét meghosszabbítani nem lehet. Aki az aspirantúra ideje alatt értekezését nem készíti el, de vizsgáit letette, annak a kandidátusi vizsgák letételéről bizonyítványt kell adni, és lehetővé kell tenni, hogy értekezését később nyújtsa be.

(3) Az ösztöndíjas aspiránsok fegyelmi ügyeiben, valamint a levelező aspiránsok aspirantúrájával összefüggő fegyelmi ügyekben a TMB illetékes eljárni. A súlyos mulasztást elkövető aspiránst a TMB az aspirantúrából kizárhatja.

Vhr. 16. §. (1) A belföldi aspiráns a kijelölt munkahely munkarendje szerint végzi feladatait. Feladatait a munkahely vezetője az aspiránsvezető javaslata alapján akként határozza meg, hogy az a tudományos képzést biztosítsa.

(2) Ha a belföldi aspiráns a munkahelyvezető vagy az aspiránsvezető ismételt figyelmeztetése ellenére feladatait elhanyagolja, vagy a munkahely munkarendjét megsérti, a munkahely vezetője vagy az aspiránsvezető javaslatot tehet a TMB-nek fegyelmi eljárás lefolytatására, más munkahely kijelölésére vagy az aspirantúrából való kizárára. Ha az aspiráns magatartása a munkahely rendjét veszélyezteti, a munkahely vezetője a TMB döntéséig is eltilthatja a munkahely látogatásától.

(3) A levelező aspiráns ellen hozott fegyelmi határozatot meg kell küldeni a TMB-nek.

Tvr. 8. §

A belföldi ösztöndíjas és levelező aspiránsok számára a TMB aspiránsvezetőt jelöl ki; az aspiránsvezető felelős a vezetésére bízott aspiráns tudományos képzéséért és szakmai irányításáért.

Vhr. 17. §. (1) Aspiránsvezetővé tudományos fokozattal rendelkező személyt kell kijelölni.

(2) Az aspiránsvezető munkájáért díjazásban részesül. A díjazás mértékét és módját az MTA elnöke a munkaügyi miniszterrel és a pénzügyminiszterrel egyetértésben szabályozza. Az aspiránsvezetők díját az MTA költségvetésében kell előirányozni.

Tvr. 9. §

(1) Az egyetemi és főiskolai tanszékek, valamint a tudományos kutatóintézetek az aspiránsok szervezett képzésében a hozzájuk beosztott aspiránsok tudományos fejlődésének közvetlen irányításával vesznek részt, ellátják az e törvényerejű rendelettel rájuk ruházott feladatokat, és felelősek a hozzájuk beosztott jelöltek munkájáért.

(2) Az aspiránsok képzésében a filozófia és az idegen nyelvek oktatásáról az egyetemek gondoskodnak; a TMB felhívására közreműködnek a jelöltek szakmai, filozófiai és idegen nyelvű vizsgáztatásának megszervezésében és lebonyolításában.

Vhr. 18. §. (1) Az aspiránsok filozófiai oktatásának irányításáért a művelődésügyi miniszter, idegen nyelvű oktatásuk irányításáért a megfelelő egyetemek felügyeletét ellátó miniszter felelős.

(2) A művelődésügyi miniszter biztosítja az aspiránsok számára előírt állami nyelvvizsga megszervezését.

(3) Az aspiránsképzésben az egyetemekre és főiskolákra háruló valamennyi feladat ellátásáért az egyetem rektora és illetékes dékánja, illetve a főiskola igazgatója felelős.

Tvr. 10. §

(1) Az ösztöndíjas aspiránsok tudományos, irodalmi és korlátozott mértékű felsőoktatási tevékenységen kívül egyéb mellékfoglalkozást nem folytathatnak, és másodállást nem tölthetnek be.

(2) A levelező aspiránsok tekintetében az (1) bekezdést azzal az eltéréssel kell alkalmazni, hogy másodállás vállalását a munkáltató a TMB előzetes hozzájárulásával engedélyezheti.

Vhr. 19. §. (1) A TMB — az aspiráns tanulmányi előmenetelétől függően — engedélyezheti, hogy az ösztöndíjas vagy levelező aspiráns, illetve doktorjelölt választott tudományágának körében megfelelően korlátozott mértékben felsőoktatási munkában részt vehessen.

(2) A TMB levelező aspiránsok tekintetében másodállás vállalásához akkor járulhat hozzá, ha az népgazdasági érdekből különösen fontos, és az aspiráns szakmai fejlődését, valamint tudományos munkáját elősegíti.

IV. A kandidátusi fokozat

Tvr. 11. §

(1) A kandidátusi fokozat elnyerésének feltételei:

- a) egyetemi (főiskolai) végzettség;
- b) rendszeres tudományos tevékenység;
- c) szakmai, filozófiai és nyelvi vizsgák letétele;

Vhr. 20. §. A kandidátusi fokozat elnyeréséhez szükséges nyelvi vizsgákat orosz nyelvből és egy másik világnyelvből kell letenni. Az egyik nyelvből legalább középfokú állami nyelvvizsga letétele szükséges, a másiktól a szakirodalom tanulmányozásához szükséges nyelvismeretekről kell tanúságot tenni.

d) a társadalmi haladást szolgáló, új tudományos eredményeket tartalmazó értekezés elkészítése és megvédése; az értekezéssel és annak megvédésével a jelöltnek igazolnia kell önálló tudományos munkára való képességét.

(2) Az (1) bekezdésben, valamint e törvényerejű rendelet 2. §-ában foglalt feltételek teljesítése esetén kandidátusi fokozatot nyerhet:

- a) az ösztöndíjas vagy a levelező aspiráns,
- b) valamint az is, aki szervezett képzésben nem vett részt.

(3) A Kormány állapítja meg az egyes vizsgák elengedésének feltételeit, valamint azokat az irányelveket, amelyek alapján a TMB az (1) bekezdésben meghatározott feltételek alól felmentést adhat.

Vhr. 21. §. (1) Az egyetemi (főiskolai) végzettség követelménye alól az kaphat felmentést, aki a választott tudományágzatban jelentős önálló tudományos tevékenységet folytatott.

(2) A szakmai vizsga letétele alól aspiráns nem kaphat felmentést; aspirantúrán kívül felmentés csak egyetemi tanár részére és abból a tárgyból adható, amelyet rendszeresen előad.

(3) Mentés a filozófiai vizsga letétele alól, aki a Marxizmus—Leninizmus Esti Egyetem elvégzését [1088/1957. (XI. 21.) Korm. számú határozat] vagy pártfőiskolai végzettségét igazolja, felmentést kaphat az, akinek filozófiai képzettsége a kandidátusi vizsga szintjét meghaladja.

(4) Nem kell nyelvvizsgát tennie annak, akinek az adott nyelvből állami nyelvvizsgálója vagy szaktanári képesítése van, vagy aki egyetemi (főiskolai) tanulmányait az adott nyelven végezte.

Vhr. 22. §. A TMB különlegesen indokolt esetben egyes pályázóknak kandidátusi fokozatot tudományos értekezés benyújtása és megvédése, valamint vizsgák letétele nélkül is adományozhat.

(2) A kandidátusi fokozatnak az (1) bekezdés szerint történő adományozására a pályázó munkahelye szerint illetékes miniszter (országos hatáskörű szerv vezetője) az MTA elnökének egyetértésével tesz javaslatot a TMB-nek.

Tvr. 12. §

(1) A kandidátusi fokozat elnyeréséhez szükséges vizsgákat vizsgabizottságok előtt kell letenni. A vizsgabizottságok tagjait a TMB jelöli ki, vagy a vizsgabizottságok megszervezésére a megfelelő egyetemet kéri fel. A szakmai és filozófiai vizsgabizottság elnökének és tagjai többségének tudományos fokozattal kell rendelkeznie.

(2) A vizsgára bocsátás felől a TMB határoz.

Vhr. 23. §. (1) Az aspiránsok a kandidátusi vizsgára munkatervük szerint jelentkezhetnek.

(2) A szervezett képzésben részt nem vevő jelöltek értekezésük benyújtása után [Vhr. 24. § (2) bek.] a hivatalos bírálók véleménye alapján bocsáthatók vizsgára.

Tvr. 13. §

(1) A kandidátusi fokozat elnyerése céljából benyújtható külön e célra készült értekezés vagy nyomtatásban megjelent tudományos mű. A kandidátusi fokozat elnyeréséhez szükséges tudományos értekezés megvédését a jelölt kérésére és a hivatalos bírálók (opponensek) véleménye alapján a TMB engedélyezi.

Vhr. 24. §. (1) Az aspiráns az értekezés megvédésének engedélyezését a kandidátusi vizsgák letétele után kérheti. A TMB az értekezés elbírálására legalább két, tudományos fokozattal rendelkező hivatalos bírálót jelöl ki. Ha a hivatalos bírálók véleménye eltér, a TMB további hivatalos bírálókat jelöl ki. Az értekezés megvédése csak a bírálók többségi véleménye alapján engedélyezhető. A jelölt aspiránsvezetője hivatalos bírálónak nem jelölhető ki. A felkért hivatalos bírálók díjazásban részesülnek. A TMB indokolt esetben külföldi tudósokat is felkérhet a bírálatban való részvételre.

(2) A szervezett képzésben részt nem vevő jelölt kandidátusi értekezését bármikor benyújthatja a TMB-hez. A benyújtott értekezés elfogadásáról és a jelölt vizsgára bocsátásáról a TMB dönt. A TMB elsősorban azt vizsgálja, hogy az értekezés a tudományos képzés távlati tervében [Vhr. 2. § (1) bek. a) pont] meghatározott célkitűzéseknek megfelel-e. Ha a jelölt a Tvr. 2. és 11. §-ában megkívánt egyéb feltételeknek is megfelel, a TMB az (1) bekezdés szerint kijelölt hivatalos bírálók kedvező véleménye alapján a jelöltet vizsgára bocsátja, s a vizsgák sikeres letétele esetén kitézi az értekezés megvédését.

(3) A védés engedélyezése, illetve a szervezett képzésben részt nem vevő jelölt vizsgárbocsátása tárgyában a TMB az értekezés benyújtásától számított hat hónap alatt köteles határozni.

(4) Ha a TMB a szervezett képzésben részt nem vevő jelöltet vizsgára bocsátja, és az értekezés megvédését engedélyezi, az ezekre való felkészülés céljából a jelöltnek összesen 30 nap rendkívüli szabadság jár.

(5) Ha a TMB az értekezés megvédését nem engedélyezte, illetve a jelöltet nem bocsátotta vizsgára, a jelölt újabb értekezést csak egy év elteltével terjeszthet elő.

(2) Az aspiráns értekezése megvédésére csak akkor kaphat engedélyt, ha ezt a kijelölt tudományos munkahely munkatársai előzetesen megvitatották. A szervezett képzésben részt nem vevő személy tekintetében is megkívánhatja a TMB az értekezés előzetes munkahelyi megvitatását.

(3) Ha a jelölt olyan, már megjelent művét kívánja kandidátusi értekezésésként megvédeni, amelynek közzététele óta öt év már eltelt, a TMB újabb keletű értekezés benyújtását kívánhatja meg — ha pedig a kandidátusi vizsgák megszervezése óta öt év már eltelt, a TMB megkövetelheti egyes vizsgák megismétlését.

Tvr. 14. §

(1) Az értekezés megvédése bíráló bizottság előtt, nyilvános vitában történik, a vitában bárki jogosult részt venni.

A bíráló bizottságot — tudományos fokozattal rendelkező és más kiváló gyakorlati szakemberek köréből — a TMB jelöli ki. A TMB indokolt esetben az értekezés zártkörű megvédését is engedélyezheti.

(2) Az értekezést vagy legalább annak lényeges részeit a megvédés előtt szakfolyóiratban vagy más módon közzé kell tenni. Ez alól indokolt esetben a TMB felmentést adhat.

(3) A bíráló bizottság zárt ülésen értékeli a hivatalos bírálók állásfoglalását és a vitában elhangzott véleményeket, s titkos szavazással, szótöbbséggel határoz abban a kérdésben, hogy a jelölt értekezését megvédte-e, valamint, hogy annak alapján javasolja-e a TMB-nek a tudományos fokozat odaítélését.

Vhr. 25. §. (1) Az értekezés megvédését legalább egy hónappal előzetesen meg kell hirdetni, és módot kell adni arra, hogy az értekezést bárki áttanulmányozhassa, és arra észrevételeit megtehesse. Ennek érdekében ugyanezen határidő alatt:

a) az értekezés egy-egy példányát az MTA könyvtárában és egy szakkönyvtárban el kell helyezni;

b) az értekezésnek a jelölt által kidolgozott téziseit védés előtt legalább 30 nappal meg kell küldeni az érdekelt szervezeteknek és személyeknek.

(2) A hivatalos bírálók véleményét a jelölttel legalább 15 nappal a védés előtt közölni kell.

(3) Az értekezés elutasítása esetén a jelölt újabb értekezést csak egy év elteltével terjeszthet elő.

V. A doktori fokozat

Tvr. 15. §

(1) A doktori fokozat elnyerésére törekvő, arra érdemes kandidátus ösztöndíjban vagy szabadságkedvezményben részesíthető.

(2) Az ösztöndíjas doktorjelölt a TMB által a szükséghez képest kijelölt tudományos munkahelyen készül fel a doktori fokozat elnyerésére.

Vhr. 26. §. (1) A doktori fokozat elnyerése céljára ösztöndíj, illetve rendkívüli szabadság akkor engedélyezhető, ha a jelölt értekezésének részletes tématervét a TMB jóváhagyta.

(2) A doktori fokozat elnyerése céljából engedélyezhető ösztöndíjat a TMB egy évre adományozza. Az ösztöndíj további egy évvel meghosszabbítható.

(3) Az ösztöndíj összege a jelölt főfoglalkozású munkaviszonya alapján elért utolsó hat havi átlagkeresetének megfelelő összeg. Az ösztöndíj folyósításának ideje alatt az ösztöndíjas doktorjelölt munkaviszonya szünetel. Munkaviszonyával kapcsolatban jogállása azonos az ösztöndíjas aspiránsokéval.

(4) Az ösztöndíjas doktorjelöltet ösztöndíjas ideje alatt szükség esetén hat hónapos külföldi tanulmányútra kell küldeni.

(5) A doktori értekezés elkészítése céljából a TMB javaslatára az illetékes miniszter általában hat hónapig terjedő rendkívüli szabadságot engedélyezhet.

Tvr. 16. §

(1) A doktori fokozat elnyerésének feltételei:

a) a kandidátusi fokozat megszerzése;

b) valamely tudományágazat választott területének jelentős tudományos eredményekhez vezető, alkotó művelése a kandidátusi fokozat megszerzését követően legalább három éven át;

c) a társadalmi haladást szolgáló, új eredményeket felmutató, önálló tudományos munkával elért értekezés elkészítése és megvédése, amely a tudományágazat alkotó továbbfejlesztését szolgálja.

(2) Az (1) bekezdés a) pontjában meghatározott feltétel alól — kizárólag a jelölt tudományos munkássága alapján — a Kormány által megállapított irányelvek szerint a TMB felmentést adhat.

Vhr. 27. §. A TMB a kandidátusi fokozat megszerzése alól csak kivételesen indokolt esetben, a javasolt személy munkahelye szerint illetékes miniszternek az MTA elnökével egyetértésben tett javaslata alapján adhat felmentést.

Tvr. 17. §

(1) Doktori értekezés a TMB előzetes engedélye nélkül is benyújtható.

(2) A doktori értekezés megvédésének engedélyezése és megvédése a kandidátusi értekezésre vonatkozó szabályok megfelelő alkalmazásával történik.

Vhr. 28. §. A doktori értekezés megvédésének engedélyezésére és megvédésére a Vhr. 24. és 25. §-ában foglalt szabályokat kell értelemszerűen alkalmazni azzal, hogy hivatalos bírálóként legalább három, tudományos fokozattal rendelkező személyt kell kijelölni, akik közül kettőnek legalább doktori fokozata legyen.

VI. A tudományos fokozattal rendelkező személyek jogállása

Tvr. 18. §

(1) A TMB a kandidátusi, illetőleg a doktori fokozat odaítéléséről oklevelet állít ki. Az oklevél „a tudományok kandidátusa”, illetve „a tudományok doktora” megjelölés használatára jogosít.

Vhr. 29. §. Kandidátusi, illetve doktori fokozat az alábbi tudományágazatokban nyerhető el:

fizika
 kémia
 biológia
 föld- és ásványtan
 matematika
 műszaki tudományok
 közlekedéstudományok
 mezőgazdasági tudományok
 orvostudományok
 állatorvostudományok
 gyógyszerészeti tudományok
 nyelvtudományok
 irodalomtudományok
 történelmi tudományok
 művészettörténet
 zenetudomány
 állam- és jogtudományok
 közgazdaságtudományok

földrajztudomány
neveléstudomány
pszichológia
filozófia
szociológia
hadtudományok.

(2) A tudományos fokozattal rendelkező személyek kötelessége, hogy:

a) tudományos kutató tevékenységüket továbbra is folytassák;

b) tevékenységükkel nyújtsanak segítséget a tudományos élet fejlesztéséhez, valamint a tudományos utánpótlás neveléséhez;

c) munkásságukkal támogassák a társadalmi haladás ügyét.

Tvr. 19. §

(1) A tudományok kandidátusa és doktora tudományos munkásságának elismeréseképpen illetménykiegészítésben részesül. Ennek rendszerét a Kormány határozza meg.

(2) A TMB megvonhatja az illetménykiegészítést attól a kandidátusi fokozattal rendelkező személytől, aki öt éven át neki felróhatóan nem fejt ki megfelelő tudományos munkásságot. A hatvanadik életév betöltése után az illetménykiegészítés megvonásának e címen nincs helye.

Vhr. 30. §. (1) Az illetménykiegészítést a TMB folyósítja, s azt az MTA költségvetésében kell előirányozni.

(2) Az illetménykiegészítést attól függetlenül kell folyósítani, hogy a jogosult rendszeres illetményben részesül-e.

(3) A kandidátusi fokozattal rendelkező személy munkáltatója — a felügyeletét ellátó miniszter útján — köteles a fokozat megszerzésétől számított öt évenként javaslatot tenni arra vonatkozóan, hogy a tudományos fokozattal rendelkező személy tudományos munkássága alapján indokolt-e az illetménykiegészítés további folyósítása.

(4) Az illetménykiegészítés megvonása előtt az érdekelt személyt meg kell hallgatni.

Tvr. 20. §

A tudományos fokozattal rendelkező személy részére a munkahely szerint illetékes miniszter a Munkatörvénykönyv 56. §-a alapján rendkívüli szabadságot engedélyezhet jelentősebb tanulmány elkészítésére vagy kutatás elvégzésére.

Vhr. 31. §. (1) A kutatási témát a miniszter hagyja jóvá.

(2) Az engedélyezett szabadságidő leteltével a kitzúzott feladat megoldásáról jelentést kell tenni a miniszternek,

Tvr. 21. §

A felsőoktatási intézményekben és a kutatóintézetekben az oktatói és a tudományos kutatói állások betöltésénél a tudományos fokozattal rendelkezőket előnyben kell részesíteni.

Tvr. 22. §

A TMB megvonhatja a tudományos fokozatot attól, aki annak viselésére méltatlanná vált; meg kell vonnia a tudományos fokozatot attól; akit a bíróság a közügyektől jogerősen eltiltott.

Vhr. 32. §. (1) A tudományos fokozattal rendelkező személlyel szemben hozott jogerős büntető ítéletet, illetve fegyelmi határozatot a TMB-enk meg kell küldeni.

(2) A tudományos fokozat odaitélése (Tvr. 2. §.) illetőleg megvonása során a jogszabályokban megállapított követelményeken felül a TMB a jogerős bírói ítéletek és jogerős fegyelmi határozatok által megállapított tényállást, illetőleg az orvosetikai bizottságok vagy társadalmi szervek véleményét is figyelembe veszi.

VII. Vegyes és záró rendelkezések

Tvr. 23. §

(1) Az MTA rendes és levelező tagjait a tudományok doktora fokozat megilleti.

Vhr. 33. §. Az MTA rendes és levelező tagjait doktori illetménykiegészítés nem illeti meg.

(2) Az egyetemen elnyerhető doktori cím nem tudományos fokozat.

Tvr. 24. §

Minden munkahely vezetője köteles figyelemmel kísérni és segíteni a dolgozók tudományos törekvéseit. A szervezett képzésben részt vevő jelöltek, valamint a tudományos fokozattal rendelkező személyek számára biztosított kedvezmények megadásáért a munkahely vezetője felelős.

Tvr. 25. §

A külföldön nyert tudományos fokozat honosítása felől a TMB határoz.

Tvr. 26. §

(1) Tudományos fokozatot külföldi személy is szerezhethet.

(2) A Kormány állapítja meg azokat a feltételeket, amelyek alapján külföldi személy magyar tudományos fokozatot nyerhet, és részt vehet az ezek elnyerésére szervezett képzésben.

Vhr. 34. §. (1) Külföldi személy magyarországi ösztöndíjas vagy levelező aspirantúrára államközi kulturális együttműködési egyezmény, az akadémiák között kötött tudományos együttműködési egyezmény vagy diplomáciai úton előterjesztett kérelem alapján kerülhet felvételre.

(2) A TMB feladata annak megállapítása — az illetékes miniszter javaslata alapján —, hogy milyen tudományágzatokban és tudományos intézményekben biztosítható külföldről érkező aspiránsok megfelelő képzése. A külföldről érkezett aspiránsok fogadásának megszervezéséről és képzésük irányításáról a TMB gondoskodik. A kül-

földről érkező aspiránsok képzését általában a hazai aspiránsokra vonatkozó előírások szerint kell végezni.

(3) Azoknak a külföldről érkező aspiránsoknak az ösztöndíja, akik magyar állami ösztöndíjban részesülnek, havi 2000 Ft. A külföldről érkező aspiránsok megfelelő elhelyezésben, a belföldi aspiránsokkal azonos társadalombiztosítási szolgáltatásokban és kedvezményes étkeztetésben részesülnek.

(4) A külföldről érkező aspiránsok elhelyezésének költségei az MTA költségvetésében kell előirányozni, a nyelvi előkészítő tanfolyam költségeiről pedig a Művelődésügyi Minisztérium költségvetésében kell gondoskodni.

(5) A magyar tudományos fokozatot nyert külföldiek — a belföldiekkel azonos feltételek mellett — megszerezhetik az egyetemi doktori címet is.

(6) A magyar tudományos fokozatot elnyert külföldi állampolgárt megilleti a Tvr. 19 §-a alapján járó illetménykiegészítés, ha magyar állami szervnél áll munkaviszonyban.

Tvr. 27. §

(1) Ez a törvényerejű rendelet kihirdetése napján lép hatályba. Rendelkezéseit a már benyújtott, de még el nem bíralt kérelmekre is alkalmazni kell. Az aspirantúrára már felvett személyekkel szemben a korábbi jogszabályokban előírtakat meghaladó követelmény nem támasztható.

(2) A korábbi jogszabályok szerint engedélyezett önálló aspirantúrával járó kedvezmények az önálló aspiráns megállapított képzési idejének — illetőleg a TMB által e Tvr hatályba lépése előtt adott halasztás — lejártával szűnnek meg.

(3) Az 1958. évi 29. számú törvényerejű rendelet 3. §-ának (1) bekezdése alapján kijelölt karok feladatait e Tvr hatálybalépésével a TMB veszi át.

(4) A törvényerejű rendelet hatálybelépésével hatályukat veszítik az 1950. évi 44., 1953. évi 20., 1954. évi 25., 1958. évi 28., 1958. évi 29. és az 1959. évi 34. számú törvényerejű rendelet, úgyszintén az 1951. évi 26. számú törvényerejű rendelet 1—9. §-ai.

(5) A törvényerejű rendelet végrehajtásáról a Kormány gondoskodik. A tudományos fokozatok elnyerésére, valamint az aspiránsok tevékenységére, kötelezettségeire és fegyelmi felelősségére vonatkozó részletes szabályokat — a TFT elnökével és az érdekelt miniszterekkel egyetértésben — az MTA elnöke állapítja meg.

Vhr. 35. §. Ez a rendelet kihirdetése napján lép hatályba. Egyidejűleg hatályukat veszítik a 41/1959. (X. 3.) Korm. számú rendelet, a 2049/1959. (X. 3), 2017/1961. (IV. 9.) és 2033/1962. (X. 22.) Korm. számú határozatok, valamint az MTA elnöke, a művelődésügyi miniszter, az egészségügyi miniszter és a földművelésügyi miniszter által kibocsátott 9/1959. MTA (AK 21—22.) számú együttes utasítás.

Kállai Gyula s. k.,

a Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány elnökhelyettese.

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány 1.018/1963. (VII. 31.) számú

h a t á r o z a t a

Magyar UNESCO Bizottság szervezéséről

1. Az Egyesült Nemzetek Nevelésügyi, Tudományos és Kulturális Szervezetének (UNESCO) az 1954. évi 15. számú törvényerejű rendelettel kihirdetett Alkotmánya alapján, az említett Alkotmány VII. cikkében felsorolt célkitűzések megvalósítását a Magyar UNESCO Bizottság (a továbbiakban: Bizottság) végzi.

2. A Bizottság feladata:

a) kapcsolatokat kezdeményez és tart fenn az UNESCO tevékenységében érdekelt magyar nevelésügyi, tudományos és kulturális szervek, valamint az UNESCO Titkársága és más országok UNESCO-bizottságai között;

b) az UNESCO tevékenységében közreműködve ápolja és fejleszti a nevelésügy, tudomány és kultúra területén a nemzetek közötti együttműködés és békés egymás mellett élés eszméit; elősegíti a magyar tudományok és kultúrájának az UNESCO útján való népszerűsítését;

c) az UNESCO tevékenységével kapcsolatos kérdésekben javaslatot tesz a Magyar Népköztársaság Kormányának, valamint az illetékes magyar hatóságoknak és intézményeknek;

d) elősegíti és támogatja az UNESCO Titkársága és a vele együttműködő szervezetek által rendezett nemzetközi értekezleteken a Magyar Népköztársaság részvételét.

3. a) A Bizottság jogi személy; tevékenysége felett a Kulturális Kapcsolatok Intézete Ügyvezető Elnöksége gyakorolja a felügyeletet. A Bizottság székhelye Budapest.

b) A Bizottság 40—60 tagból áll. A magyar nevelésügyi, tudományos és kulturális élet kiváló képviselőiből alakul, akiket a tudományos és kulturális intézmények javaslatai alapján a Kulturális Kapcsolatok Intézete Ügyvezető Elnöksége kér fel a Bizottságban való részvételre.

4. a) A Bizottság tevékenységét hét tagú Végrehajtó Tanács irányítja. A Végrehajtó Tanács tagjai: a Bizottság elnöke és főtákará, valamint a Bizottság tagjai közül a Külügyminisztérium, a Művelődésügyi Minisztérium, a Kulturális Kapcsolatok Intézete, a Magyar Tudományos Akadémia s a Műszaki és Természettudományi Egyesületek Szövetsége képviselőiből választott egy-egy személy.

b) A Bizottság elnökét és alelnökeit a Bizottság választja meg, saját tagjai közül. A Bizottságot az elnök, akadályoztatása esetén vagy megbízása alapján a főtákar vagy az egyik alelnök képviseli.

c) A Bizottság főtákarát a Kulturális Kapcsolatok Intézetének elnöke nevezi ki.

5. a) A Bizottság évente legalább egyszer ülésezik, s ez alkalommal megvitatja a megelőző időben kifejtett tevékenységét, s meghatározza a további feladatait.

b) A Bizottság albizottságokat létesíthet.

c) A Bizottság egyes szerveinek feladatait és hatáskörét a Bizottság maga határozza meg; az erre vonatkozó ügyrendi szabályok érvényességéhez a Kulturális Kapcsolatok Intézete Ügyvezető Elnökségének jóváhagyása szükséges.

d) A Bizottság működésével kapcsolatos költségeket a Kulturális Kapcsolatok Intézete költségvetésében kell biztosítani.

6. a) Ez a határozat kihirdetése napján lép hatályba, s ezzel az 54/1958. (X. 12.) Korm. számú rendelet hatályát veszti.

b) A határozat végrehajtásáról a Kulturális Kapcsolatok Intézetének elnöke gondoskodik.

Kállai Gyula s. k.,

a Magyar Forradalmi Munkás-Paraszti Kormány elnökhelyettese

INDEX : 25.105

AKADÉMIAI KÖZLÖNY, a Magyar Tudományos Akadémia hivatalos lapja. Megjelenik rendszerint havonta kétszer. — A szerkesztésért felelős: a Magyar Tudományos Akadémia Elnökségi Titkárságának vezetője.

Kiadja: az Akadémiai Kiadó, Budapest V., Alkotmány u. 21. — Felelős: Bernát György, az Akadémiai Kiadó igazgatója — 650 példány

A kiadvány előfizethető vagy példányonként megvásárolható: az Akadémiai Kiadónál Budapest V., Alkotmány u. 21. telefon: 111-010, MNB egyszámlaszám: 46., csekkbefizetési számla: 05 915 111-46; az Akadémiai Könyvesboltban, Budapest V., Váci u. 22. telefon: 185-612; a Posta Központi Hírlap Irodánál, Budapest V., József nádor tér 1. telefon: 180-850. Csekk számla: egyéni 61257, közületi 61066. Évi előfizetési díj 48,— Ft

63.57620 Akadémiai Nyomda, Budapest — Felelős vezető: Bernát György

Akadémiai Közlöny

A Magyar Tudományos Akadémia Hivatalos Lapja

Kiadja:
A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
HIVATALA

BUDAPEST, 1963. SZEPTEMBER 27

TARTALOM

Személyi rész			103
Törvények, rendeletek, határozatok	1020/1963. (IX. 1.) Korm. határozat	A Tudományos Minősítő Bizottság elnökének, titkárá- nak és tagjainak felmentéséről, illetőleg kinevezé- séről	103
Az Akadémia elnökének utasítása	8/1963. MTA (A. K. 13.)	A Mikrobiológiai Kutató Csoport létesítéséről	104
Miniszteri rendelet	6/1963. (IX. 1.) Mü. M	A hatnapos munkahéttől eltérő munkaidőbeosztással foglalkoztatott dolgozók munkaviszonyával kap- csolatos egyes kérdésekről	104
Közlemények	25 996/1963.	A Magyar Tudományos Akadémia Atommag Kutató Intézete pályázati hirdetménye	103

Személyi rész

A Népköztársaság Elnöki Tanácsa *Soó Rezső* kétszeres Kossuth-díjas akadémikusnak, az Eötvös Lóránd Tudomány egyetem Növényrendszertani és Növényföldrajzi Intézete tanszékvezető egyetemi tanárának 60. születésnapja alkalmából, tudományos munkássága elismeréséül a

MUNKA ÉRDEMREND

kitüntetés adományozta

Jogszabályok

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány
1020/1963. (IX. 1.) számú

határozata

A Tudományos Minősítő Bizottság elnökének, titkárának és tagjainak felmentéséről, illetőleg kinevezéséről

1. A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány a Tudományos Minősítő Bizottság elnökét, titkárát és tagjait — eredményes munkájuk elismerése mellett — ezen megbízatásuk alól felmenti.

2. A Kormány a Tudományos Minősítő Bizottság

elnökévé: *Tolnai Gábor* akadémikust;

titkárává: *Nagy Károlyt*, a fizikai tudományok doktorát;

tagjaivá: *Balogh Jánost*, a biológiai tudományok doktorát;

Benkő Lorándot, a nyelvészeti tudományok doktorát;

Berend T. Ivánt, a történelemtudományok doktorát;

Bognár Rezső akadémikust;

Csáki Frigyest, a műszaki tudományok doktorát;

Egyed Lászlót, az Akadémia levelező tagját;

Ernst Jenő akadémikust;

Gömöri Pált, az Akadémia levelező tagját;

Hajdu Gyulát, az állam- és jogtudományok doktorát;

Horn Arturt, az Akadémia levelező tagját;

Kesztyűs Lorándot, az orvostudományok kandidátusát;

Kiss Albertet, a mezőgazdasági tudományok kandidátusát;

Kósa Andrást, a matematikai tudományok kandidátusát;

Nagy Sándort, a műszaki tudományok kandidátusát;

Pál Lénárdot, az Akadémia levelező tagját;

Sályi Gyulát, az Akadémia levelező tagját;
Sályi Istvánt, a műszaki tudományok doktorát;
Simon Sándort, a műszaki tudományok kandidátusát;

Szabó Józsefet, a közgazdaságtudományok kandidátusát;

Szabó Zoltánt, az Akadémia levelező tagját;

Szabolcsi Lászlónét, a biológiai tudományok kandidátusát;

Szigeti Józsefet, a filozófiai tudományok doktorát;

Szőkefalvy-Nagy Béla akadémikust;

Tamássy Istvánt, a mezőgazdasági tudományok doktorát;

Tétényi Pált, a kémiai tudományok kandidátusát;

a Művelődésügyi Minisztérium képviselőjeként:

Molnár János miniszterhelyettest;

az Egészségügyi Minisztérium képviselőjeként:

Varga Lajost, az orvostudományok doktorát;
a Földművelésügyi Minisztérium képviselőjeként:

Soós Gábort, a Szakoktatási és Kísérletügyi Főigazgatóság főigazgatóját;

a Honvédelmi Minisztérium képviselőjeként:

Lóránt Imre vezérőrnagyot
kinevezi.

Fehér Lajos sk.,
a Magyar Forradalmi Munkás-
Paraszt Kormány elnökhelyettese

A Magyar Tudományos Akadémia elnökének utasítása

A Magyar Tudományos Akadémia elnökének
8/1963. MTA (A. K. 13.) számú

utasítása

a Mikrobiológiai Kutató Csoport létesítéséről

1. A mikrobiológia az utolsó évtizedek folyamán nagyszabású fejlődésen ment keresztül és fontossága mind az elméleti kutatások, mind az egészségügyi és népgazdasági gyakorlat szempontjából fokozott jelentőségű. A mikrobiológiai tudományos kutatómunka továbbfejlesztése érdekében — 1963. október 1-től kezdődően — Mikrobiológiai Kutató Csoportot kell létesíteni.

A Csoport elnevezése: Magyar Tudományos Akadémia Mikrobiológiai Kutató Csoportja (a továbbiakban: Csoport). Székhelye: Budapest.

2. A Csoport feladatai:

a) a mikroorganizmusok és azoknak az emberi és állati szervezetekre való hatásának, e szervezetek immunológiai sajátosságainak tanulmányozása elméleti, egészségügyi és népgazdasági feladatok teljesítése érdekében;

b) magas szakmai képesítésű és ideológiailag jól felkészült káderek képzése;

c) azonos célú hazai és külföldi tudományos intézményekkel való együttműködés kialakítása.

3. A Csoportot a Magyar Tudományos Akadémia Kísérleti Orvostudományi Kutató Intézete Mikrobiológiai Osztálya átszervezéséből kell létesíteni. A Csoport vegye át a Kísérleti Orvostudományi Kutató Intézet Mikrobiológiai Osztályánál levő — külön meghatározott — álláshelyeket a részére megállapított pénzügyi előirányzatot, továbbá az átszervezés során meghatározott leltári tárgyakat. A Magyar Tudományos Akadémia Kísérleti Orvostudományi Kutató Intézete Mikrobiológiai Osztálya 1963. október 1-vel szervezetileg megszűnik.

4. A Csoport élén a Csoport vezetője (igazgatója) áll. A Csoport vezetőjének, valamint többi dolgozójának kinevezésére (alkalmazás, megbízás) az MTA Szervezeti és Működési Szabályzatában foglaltak az irányadók.

5. A Csoport a létesítés időpontjától kezdődően költségvetésileg is önállóan gazdálkodó szerv. A személyi és dologi kiadások fedezéséről a Magyar Tudományos Akadémia költségvetésében — az Orvosi Tudományok Osztálya keretén belül — kell gondoskodni.

6. A Csoport felett a közvetlen felügyeletet a Magyar Tudományos Akadémia Orvosi Tudományok Osztályának osztályvezetőse gyakorolja.

7. A Csoport szervezetét és feladatkörének részletes szabályait a Csoport vezetőjének előterjesztésére a Magyar Tudományos Akadémia elnöke állapítja meg.

Ez az utasítás 1963. október 1-vel lép hatályba; végrehajtásáról a Magyar Tudományos Akadémia Orvosi Tudományok Osztályának osztálytitkára az MTA Terv- és Pénzügyi Titkársága vezetőjével együttesen gondoskodik.

Budapest, 1963. szeptember 16.

Rusznayk István sk.
elnök

Miniszteri rendelet

A munkaügyi miniszter 6/1963. (IX. 1.) Mü M számú

rendelete

a hatnapos munkahéttől eltérő munkaidőbeosztással foglalkoztatott dolgozók munkaviszonyával kapcsolatos egyes kérdésekről

Az egyes munkaügyi kérdések rendezéséről szóló 16/1961. (IV. 27.) Korm. számú rendeletben kapott felhatalmazás alapján a Szakszervezetek Országos Tanácsával egyetértésben a következőket rendeltem:

1. §

Hatnapos munkahéttől eltérő munkaidőbeosztással foglalkoztatott dolgozó az, aki a heti munkaidőkeretet, illetőleg a havi munkaidőkeretnek egy hétre eső részét hetenként hat munkanapnál rövidebb időszakra osztottan tölti munkában (a továbbiakban: rövidített munkahéttel foglalkoztatott dolgozó).

A munkaidő beosztása**2. §**

A megszakítás nélkül működő (folyamatos) üzemekben (intézményekben) a rövidített munkahéttel foglalkoztatott dolgozók számára a munkaidőkeretet a Munka Törvénykönyve végrehajtásáról szóló 53/1953. (XI. 28.) M.T. számú rendelet (a továbbiakban: Mt V) 58. §-ától eltérően a miniszter a szakszervezettel egyetértésben több heti időtartamra terjedően is megállapíthatja. Ez az időszak azonban két hónapnál több nem lehet.

A váltásos szolgálatban foglalkoztatott dolgozók heti pihenőnapja**3. §**

(1) A váltásos szolgálatban (pl. tizenkét óra munkaidő, huszonnégy óra szabadidő) foglalkoztatott dolgozók heti pihenőnapja (Mt. 47. §) a vasárnap, illetőleg ha a rendes munkaidőbeosztás szerint e napon munkát végeznek, az ezt követő huszonnégy óra szabadidő, kivéve, ha a miniszter a szakszervezettel egyetértésben a Mt 47. §-ának (3) bekezdése alapján más pihenőnapot jelöl ki.

(2) Ha a dolgozó munkabeosztása folytán több szabadnap követi egymást, akkor is csak az (1) bekezdés szerint meghatározott huszonnégy óra minősül heti pihenőnapnak.

A rendes és tanulmányi szabadság kiadása**4. §**

(1) A rövidített munkahéttel foglalkoztatott dolgozó évi rendes (Mt 49. §) és tanulmányi (Mt V 211. §) szabadságát a heti munkaidőbeosztás szerinti munkanapokra átszámítottan kell kiadni. Az átszámítás során a fél napot el nem érő töredéknapot figyelmen kívül kell hagyni, a félnapot elért vagy meghaladót pedig egész napként kell számításba venni. A főbb munkaidőbeosztási rendszerekre a kiadandó évi rendes és tanulmányi szabadságnapok számát a *mellékelt táblázat* tartalmazza.

(2) Az (1) bekezdés rendelkezései a Mt V 141. §-ának szabályait nem érintik, tehát az egy szabadnapra járó átlagkeresetet továbbra is a dolgozóra vonatkozó munkaidőbeosztás szerint munkanapokra eső átlagos napi munkaidő alapján kell kiszámítani.

(3) Az (1) bekezdés rendelkezéseit alkalmazni kell a felsőfokú oktatási intézmények levelező tagozatainak továbbtanuló dolgozók részére fizetett távollét címén járó munkaidőkedvezmények (Mt V 211. §) (3) bekezdés, 11/1962. (XI. 7.) Mü M számú rendelet] tekintetében is.

A szabadnapon végzett túlmunka díjazása**5. §**

(1) A rövidített munkahéttel foglalkoztatott dolgozó részére a heti pihenőnapon kívül egybe-
függően biztosított huszonnégy órát elérő vagy meghaladó szabadidő a napi pihenőidőt (Mt 46. §) is magában foglaló szabadnapnak minősül.

(2) Ha a dolgozó a szabadnapon munkát végez, annak ellenértékét a munkanapokon végzett túlmunka szabályai [Mt V 123—129. §, 14/1962. (XII. 16.) Mü M számú rendelet] szerint kell kiadni.

A munkaszüneti napon végzett munka díjazása**6. §**

(1) Ha a rövidített munkahéttel foglalkoztatott dolgozó a rendes munkaidő beosztása szerint a munkaszüneti napon munkát végez, a Mt V 120. §-ában megállapított díjazás az aznapi munkaidő beosztása szerinti órákra jár, s ezen felül megilleti az e napon végzett munka díjazása.

(2) A havidíjas dolgozó esetében a Mt V 120. §-ában megállapított díjazást a havi munkabér magában foglalja.

(3) Nem jár a Mt V 120. §-ában meghatározott díjazás akkor sem, ha

a) a munkaszüneti nap a dolgozó szabadnapjával esik egybe,

b) munkaszüneti napon végzett munka esetén a dolgozó részére — annak ellenértékeként — szabadidőt kell kiadni. [14/1962. (XII. 16.) Mü M számú rendelet].

(4) Nem jár a munkaszüneti napon végzett munkáért díjazás annak a dolgozónak, aki annak ellenértékeként szabadidőátalányt vagy pótszabadságot kap, illetőleg ellenértékre nem jogosult [14/1962. (XII. 16.) Mü M számú rendelet 8—9. §-a].

Vegyes rendelkezések**7. §**

(1) Az építésügyi miniszter a szakszervezettel egyetértésben — jogszabállyal — állapítja meg, hogy a 4. § rendelkezéseit a szabadszombatot tartó építőipari vállalatoknál hogyan kell alkalmazni.

(2) Ez a rendelet kihirdetése napján lép hatályba.

Mekis József sk.,
munkaügyi miniszterhelyettes

Melléklet a 6/1963. (IX. 1.) Mü M számú
rendeletre

Évi rendes és tanulmányi szabadság címén járó napok száma a hatnapos munkahéttől eltérő főbb munkaidőbeosztások esetén

Évi rendes és tanulmányi szabadság címén évenként járó napok száma a dolgozóra vonatkozó heti munkaidőbeosztás munkanapjaiban

6 napos	3 és 1/2 napos	4 napos	4 és 1/2 napos	5 napos	5 és 1/2 napos
munkahét esetén					
1	1	1	1	1	1
2	1	1	2	2	2
3	2	2	2	3	3
4	2	3	3	3	4
5	3	3	4	4	5

Évi rendes és tanulmányi szabadság címén évenként járó napok száma a dolgozóra vonatkozó heti munkaidőbeosztás munkanapjaiban

6 napos	3 és 1/2 napos	4 napos	4 és 1/2 napos	5 napos	5 és 1/2 napos
munkahét esetén					
6	4	4	5	5	6
7	4	5	5	6	6
8	5	5	6	7	7
9	5	6	7	8	8
10	6	7	8	8	9
11	6	7	8	9	10
12	7	8	9	10	11
13	8	9	10	11	12
14	8	9	11	12	13
15	9	10	11	13	14
16	9	11	12	13	15
17	10	11	13	14	16
18	11	12	14	15	17
19	11	13	14	16	17
20	12	13	15	17	18
21	12	14	16	18	19
22	13	15	17	18	20
23	13	15	17	19	21
24	14	16	18	20	22
27	16	18	20	23	25
30	18	20	23	25	28
36	21	24	27	30	33
42	25	28	32	35	39
45	26	30	34	38	41
48	28	32	36	40	44
51	30	34	38	43	47
54	32	36	41	45	50
60	35	40	45	50	55
66	39	44	50	55	61
72	42	48	54	60	66
78	46	52	59	65	72

3 és 1/2 napos munkahétnek felel meg a 16 óra szolgálat 32 óra szabadidő rendszer, ha hosszú szabadnapot nem biztosítanak.

4 napos munkahétnek felel meg a megszakítás nélkül működő üzemekben (intézményekben) napi 8 órás műszakokkal heti 36 órás munkaidőnek 5 műszak váltása útján történő biztosítása és

a 12 óra szolgálat 24 óra szabadidő rendszer akkor, ha közbevéltással átlagos heti 48 órás munkaidőt biztosítanak (hat dolgozónként egy váltó szolgálatos dolgozót alkalmaznak beugrónak).

4 és 1/2 napos munkahétnek felel meg a 12 óra szolgálat 24 óra szabadidő rendszer akkor, ha hosszú szabadnapot nem biztosítanak.

5 napos munkahétnek felel meg a megszakítás nélkül működő üzemekben (intézményekben) napi 8 órás műszakokkal heti 42 órás munkaidőnek négy műszak váltása útján történő biztosítása.

5 és 1/2 napos munkahétnek felel meg az egymás után váltakozó öt- és hatnapos munkahét.

Közlemények

25996/1963.

Pályázati hirdetés

A Magyar Tudományos Akadémia Atommag Kutató Intézete (Debrecen, Bem tér 18/c) pályázatot hirdet az Intézet Magspektroszkópiai Osztálya osztályvezetői állására.

Az állás betöltését a következő szakmai követelmények teljesítésétől tesszük függővé:

Legalább 10 évi egyetemi diploma utáni gyakorlat a kísérleti atommag kutatásban, különösen az atommag-spektroszkópiában; kandidátusi tudományos fokozat; nemzetközi elismerést nyert tudományos munkásság a magspektroszkópia területén; az állással kapcsolatban megkívánható nyelvtudás és az osztályvezetéshez szükséges mértékű vezetési és adminisztratív gyakorlat és tapasztalat.

A pályázathoz csatolni kell:

1. Egyetemi végzettséget igazoló okiratot.
2. Tudományos fokozatot igazoló okiratot.
3. A pályázó eddigi működésének leírását.
4. A pályázó tudományos munkáinak felsorolását.
5. Önéletrajtot.

A pályázatokat az MTA Atommag Kutató Intézete igazgatójához kell benyújtani a pályázat közzétételétől számított két héten belül. A besorolási illetmény tekintetében a 127/1960 (18) MüM. számú utasításban foglaltak az irányadók.

Debrecen, 1963. augusztus hó 23-án.

Szalay Sándor sk.
intézeti igazgató

INDEX: 25.105

AKADÉMIAI KÖZLÖNY, a Magyar Tudományos Akadémia hivatalos lapja. Megjelenik rendszerint havonta kétszer. — A szerkesztésért felelős: a Magyar Tudományos Akadémia Elnökségi Titkarságának vezetője.

Kiadja: az Akadémiai Kiadó, Budapest V., Alkotmány u. 21. — Felelős: Bernát György, az Akadémiai Kiadó igazgatója — 650 példány

A kiadvány előfizethető vagy példányonként megvásárolható: az Akadémiai Kiadónál Budapest V., Alkotmány u. 21. telefon: 111-010, MNB egyszámszám: 46., csekkbefizetési számla: 05 915 111-46 az Akadémiai Könyvesboltban, Budapest V., Váci u. 22. telefon 185-612; a Posta Központi Hírlap Irodánál, Budapest V., József nádor tér 1. telefon 180-850. Csekk számla: egyéni 61257, közületi 61066
Évi előfizetési díj 48,— Ft

Akadémiai Közlöny

A Magyar Tudományos Akadémia Hivatalos Lapja

Kiadja:
A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
HIVATALA

BUDAPEST, 1963. OKTÓBER 15.

TARTALOM

Miniszteri utasítás	5/1963. (Tg. É. 5.) OT.	Az éves kutatási tervek kidolgozásáról	107
Az Akadémia elnökének utasítása	9/1963. MTA (A. K. 14.)	Az akadémiai kutatóhelyek éves kutatási tervének elkészítéséről és jóváhagyásáról	115

Miniszteri utasítás

Az Országos Tervhivatal elnökének 5/1963. (Tg. É. 5.) OT. számú

utasítása

az éves kutatási tervek kidolgozásáról

Az országos távlati tudományos kutatási tervről (továbbiakban: távlati kutatási terv) szóló 2007/1962. (III. 6.) számú kormányhatározat 4. pontjában nyert felhatalmazás alapján — a Tudományos és Felsőoktatási Tanács elnökével egyetértésben — a következőket rendelem:

1. §.

(1) Éves kutatási tervet kötelesek készíteni a 12/1962. (Tg. É. 10.) OT. számú utasítás 1. sz. mellékletében felsorolt minisztériumok és országos hatáskörű szervek (továbbiakban: minisztériumok) irányítása alá tartozó kutatóhelyek.

(2) Ezen utasítás szempontjából kutatóhelynek kell tekinteni:

a) a főhivatású kutató- és fejlesztő intézeteket, valamint az önálló költségvetési vagy önfinanszírozó egységként működő kutató laboratóriumokat, illetve kutatócsoportokat (továbbiakban: kutatóintézetek);

b) az egyetemi tanszékeket és klinikákat, továbbá a tudományos kutatással is foglalkozó főiskolai tanszékeket (továbbiakban: tanszékek);

c) és azokat az egyéb intézményeket (vállalatokat, gazdaságokat, múzeumokat, levéltárakat stb.), melyek a minisztériumok ötéves kutatási tervében a 12/1962. (Tg. É. 10.) OT. számú utasítás szerint készített „A—1” sz. tervek 4., illetve 6. oszlopában szerepelnek (továbbiakban: egyéb intézmények).

2. §.

(1) Az éves kutatási terv a kutatóhely éves tervének önálló tervfejezete, amely a kutatóhelyen az adott tervévben tervezett kutatásokat tartalmazza.

(2) Az éves kutatási terv három részből,

a) kutatási tématervből (továbbiakban: tématerv)

b) a szükséges és a téma természetéhez képest a kutatás eredményhasznosítási tervéből (továbbiakban: eredményterv) és

c) a fontosabb gazdasági mutatószámokból áll.

(3) A kutatóhely éves terve gazdasági (munkaügyi, önköltségi, illetve létszám, kiadási-bevételi, beruházási stb.) tervfejezeteinek, illetve költségvetésének kidolgozására a tervjavaslat, illetve költségvetési javaslat készítésére vonatkozó külön rendelkezések az irányadók.

(4) Az éves kutatási tervnek a kutatóhely gazdasági tervfejezeteivel összhangban kell lennie.

I.

Az éves kutatási terv tématerve

3. §.

(1) A tématerv a kutatóhelyen az adott tervévben végzendő kutatások témáit és azoknak fontosabb adatait tartalmazza.

(2) A tématervet kutatási téma mélységig kell elkészíteni. A kutatási téma fogalmára nézve a 12/1962. (Tg. É. 10.) OT. számú utasítás 5. §. d) pontja az irányadó.

(3) A tématervbe elsősorban azokat a kutatási témákat kell felvenni, amelyeknek művelése az érdekelt koordináló bizottságok ajánlásai alapján a távlati kutatási tervben, illetve az érdekelt minisztériumok ötéves kutatási tervében szereplő témacsoportokból az adott kutatóhelyre hárulnak.

Tartalmaznia kell továbbá a tématervnek azokat a távlati, illetve öt éves kutatási terven kívüli témákat is, amelyeknek felvételét a kutatóhely irányító szerve, illetve a kutatóhely vezetője a szakterület fejlesztése érdekében szükségesnek tartja.

(4) A koordináló bizottságok a főfeladat megoldása érdekében a tervévben szükségesnek ítélt kutatási témákra vonatkozó ajánlásait — az adott tervévet megelőző év július 1-ig — a számításba vett kutatóhelyek vezetőjének és a kutatóhely felügyeletét ellátó minisztériumnak egyidejűleg küldik meg.

(5) Az egyetemekkel (főiskolákkal) rendelkező minisztériumok azon tanszékekre vonatkozó ajánlásokat, amelyeknek kutatómunkáját a minisztérium és a Magyar Tudományos Akadémia (továbbiakban: MTA) közötti megállapodás alapján az MTA irányítja, az MTA-hoz továbbítják.

4. §.

(1) A tématerv minden egyes témájáról egységes témalapot kell készíteni.

(2) A témalapok szolgálnak a kutatóhelyeken az adott tervévben folyó kutatómunka nyilván tartására.

(3) A témalap az irányító szerv vagy a kutatóhely vezetőjének utasítása alapján további rovatokkal is kiegészíthető.

(4) A tématerv mellékleteként benyújtandó témalapok példányszámáról az irányító szerv intézkedik.

5. §.

(1) A tématervet a kutatóintézetek és az egyéb intézmények a jelen utasításhoz mellékelt 2/a sz. minta, a tanszékek a 2/b sz. minta szerint — A/3 formátumban — készítik el.

(2) A tématerv a témákat a következő csoportosításban tartalmazza:

a) a távlati kutatási tervből adódó témákat főfeladatonként a Határozatok Tára 1962. évi 4. számában közölt decimális számozás, illetve annak a koordináló bizottságoktól kapott tájékoztatás alapján történő további részletezése szerinti sorrendben;

b) az egyéb témákat az irányító szerv által előírt, illetve a kutatóhely vezetője által meghatározott sorrendben.

(3) A tématerv összeállítása után meg kell állapítani, hogy a koordináló bizottságok által ajánlott témák közül melyek nem kerültek a tématervbe felvételre. Ezekről — a tématerv, illetve az éves kutatási terv mellékleteként — a kutatóhely vezetője kimutatást köteles készíteni, témánként megindokolva, hogy a tématervbe való felvételt mi akadályozta.

(4) A felvételre nem került témákról — a felvétel akadályának megjelölésével — a kutatóhely vezetője az érdekelt koordináló bizottságokat a tervévet megelőző év október 1-ig értesíteni köteles.

Az éves kutatási terv eredményterve

6. §.

(1) Az eredményterv azokat az adott tervévet megelőző évben, továbbá az adott tervévben befejezett, illetve előreláthatóan befejezésre kerülő

alkalmazott és fejlesztési kutatási témákat tartalmazza, amelyeknek gyakorlati bevezetését a kutatóhely vezetője lehetségesnek tartja.

(2) A várható népgazdasági eredményt — ahol erre lehetőség van — számszerűen kell közölni. Reális számítás alap hiányában a várható népgazdasági eredményre szöveges értékelésben is rá lehet mutatni.

(3) Az adott tervévben befejezésre kerülő, a távlati kutatási terv valamely főfeladatához tartozó témáknál azok — a tématervben szereplő — decimális számát a „Megjegyzés” rovatban fel kell tüntetni.

(4) Az eredménytervet a jelen utasításhoz mellékelt 3 sz. minta alapján kell elkészíteni.

Az éves kutatási terv gazdasági mutatószámai

7. §.

(1) A gazdasági mutatószámokat a kutatóintézetek és egyéb intézmények a jelen utasításhoz mellékelt 4/a sz. táblaminta, a tanszékek a 4/b sz. táblaminta szerint a gazdasági tervfejezetekben szereplő adatok alapján — A/4 formátumban — állítják össze.

(2) A mutatószámokat a következő szempontok figyelembevételével kell összeállítani:

a) Összes létszámként

— a kutatóintézeteknél az engedélyezett össz-létszámot;

— a tanszékeknél a tanszéki besorolású oktatók, a kutatással is foglalkozó oktatási segédszemélyzet, valamint a kutatóintézetek dolgozóinak bérrendezéséről intézkedő 127/1960. (18) Mü. M. sz. utasítás (továbbiakban: kutatóintézeti bérrendszer) alapján besorolt dolgozók összes engedélyezett létszámát;

— az egyéb intézményeknél a kutatóintézeti bérrendszer alapján besorolt dolgozók, illetőleg más [pl. a 132/1961. (23) Mü. M. sz. utasítás] besorolás esetén csak a kutatást közvetlenül szolgáló dolgozók engedélyezett, illetve tervezett összes létszámát kell számításba venni. Az egyéb intézmények központi ügyvitelét stb. ellátó személyzet létszámadatait az éves kutatási terv elkészítésekor figyelmen kívül kell hagyni.

b) *Tudományos kutatóknak* a kutatóintézeti bérrendszer alapján besorolt tudományos kutatókat (930—935. kulcsszámok + tudományos gyakornokok) és a 940—946. kulcsszámú munkakörbe besoroltak közül az egyetemet vagy főiskolát végzett műszaki dolgozókat, valamint a tanszéki besorolású oktatókat kell tekinteni. Más [pl. a 132/1961. (23) Mü. M. sz. utasítás] besorolás esetén az előbbivel egyező módon kell a tudományos kutatóknak minősülő dolgozók létszámát meghatározni.

c) *Tudományos segédszemélyzetnek* a kutatóintézeti bérrendszer alapján a 940—946 kulcsszámú munkakörbe besoroltak közül a diplomával nem rendelkezőket, valamint a 947—949, 967—970, 980—983. kulcsszámú munkakörbe besorolt kutatási segéderőket kell tekinteni. A tanszékek esetében ide kell számítani a kutatómunkában is résztvevő oktatási segéderőket is. A társadalomtudományi

kutatóhelyek itt kell hogy feltüntessék a kutatást közvetlenül szolgáló adminisztratív ügyviteli dolgozókat is. Más [pl. a 132/1961. (23) Mü. M. utasítás] besorolás esetén az előbbivel egyező módon kell a tudományos segédszemélyzetnek minősülő dolgozók létszámát meghatározni.

d) *Kutatási költségkeretnek*

— a kutatóintézeteknél az összes költségek keretszámát;

— a tanszékeknél a tudományos munkát irányító minisztérium céltámogatási keretén (beleértve a bérköltségeket is) túl kutatási költségnek csak az oktatók éves bruttó beralapjának egyharmadát + ennek (a dologi — rezi — kiadások miatt) 50%-át (vagyis összesen a beralap felét);

— az egyéb intézményeknél pedig csak a közvetlenül kutatást szolgáló kiadások — elkülönített adatok hiányában becslés alapján meghatározott — keretszámát kell tekinteni.

Megbízások (pl. KK) munkák költségeit csak a megbízó kutatóhelynél kell figyelembe venni.

e) *Kutatást közvetlenül szolgáló beruházásként*

— a kutatóintézeteknél az összes beruházást;

— a tanszékeknél és az egyéb intézményeknél csak a kutatást közvetlenül szolgáló — elkülönített adatok hiányában becslés alapján meghatározott — beruházásokat kell számításba venni.

(3) A témalapon és a tématermben szereplő gazdasági adatok kitöltésénél a (2) bekezdésben szereplő szempontokat értelemszerűen alkalmazni kell.

II.

Az éves kutatási terv benyújtása és jóváhagyása

8. §.

(1) Az éves kutatási tervet a kutatóintézetek és az egyéb intézmények irányító szervüknek, a tanszékek az egyetem (főiskola) rektorának (igazgatójának) küldik meg, a (2) bekezdésben, illetőleg az (5) és (6) bekezdésben foglaltak figyelembevételével.

(2) A jelen utasítás 3. § (5) bekezdésében meghatározott, a Magyar Tudományos Akadémia által támogatott és a kutatás tekintetében irányítása alá tartozó egyetemi (főiskolai) tanszékek, illetőleg kutatócsoportok vagy munkaközösségek éves kutatási tervjavaslatukat az MTA illetékes tudományos osztályainak küldik meg jóváhagyásra. Ezzel egyidejűleg a tervek egy példányát az egyetem rektorához is kötelesek megküldeni.

(3) Az egyetem (főiskola) rektora (igazgatója) a tanszékek éves kutatási tervei alapján — a jelen utasításhoz mellékelt 2/b számú minta szerint az 5. § (2) bekezdésében szabályozott módon és a jelen szakasz (5) bekezdésében foglaltak figyelembevételével — összeállítja az egyetem (főiskola) éves kutatási tervét.

(4) Az éves kutatási tervek benyújtásának határidejét az irányító szerv — az Országos Terhivatal, illetve a Pénzügyminisztérium éves tervkészítésre vonatkozó utasításával összhangban — évenként szabályozza.

(5) Azok az egyetemek (főiskolák), amelyek egyes tanszékeinek kutatómunkáját az MTA irányítja, a (3) bekezdésben előírtakat két részre osztva készí-

tik el. Az A. rész az irányító minisztérium, a B. rész az MTA tudományos irányítása alatt álló tanszékek témáit, illetőleg éves kutatási terveit tartalmazza. Az egyetem éves kutatási tervét az egyetem (főiskola) rektora (igazgatója) irányító szervének megküldi az A. rész jóváhagyása végett, és egyidejűleg megküldi a B. részben foglalt akadémiai kutatóhelyek tervjavaslataira vonatkozó észrevételeit a Magyar Tudományos Akadémiának.

(6) Azok az egyéb intézmények, amelyek egyes részlegeinek kutatómunkáját az MTA irányítja, két (A. és B.) éves kutatási tervet készítenek. Az A. részben az irányító szerv, a B. részben az MTA által irányított kutatómunkára vonatkozó adatok szerepelnek.

9. §.

(1) Az éves kutatási tervet a kutatóhely irányító szerve a (2)—(4) bekezdések figyelembevételével a gazdasági tervfejezetekkel, illetve a költségvetéssel egyidejűleg, de legkésőbb a tervét megelőző év december 20-ig hagyja jóvá.

(2) A jelen utasítás 5. § (4) bekezdése alapján érintett koordináló bizottság a tématermben fel nem vett olyan téma vonatkozásában, melynek művelését a főfeladat megoldása érdekében a tervében fontosnak tartja, a főfeladatért felelős minisztérium útján a kutatóhely irányító szervének észrevételt tehet.

(3) A jelen utasítás 8. § (5) és (6) bekezdései szerint készített A. rész jóváhagyásakor az irányító szerv vegye figyelembe a kutatóhelyeknek a tervezés évét megelőző évben végzett munkájáról az MTA illetékes szakbizottságainak a tervezés évében kialakított véleményét.

(4) A kutatóhelyek tematikai terveit a költségvetési alapokmányuk, illetve gazdasági tervfejezeteik és beruházási tervük alapján a jelen utasítás 4/a, illetve 4/b mintája szerint kimutatott gazdasági mutatószámok figyelembevételével kell jóváhagyni. Amennyiben a költségvetési előirányzat, illetve a gazdasági tervfejezetek és a beruházási terv a tervét megelőző év december 20-ig nem kerülnek jóváhagyásra, a tematikai tervet előzetes — a tárgyalás alatt levő költségvetésben, illetve gazdasági tervfejezetekben és a beruházási tervben foglalt igények alapján összeállított — gazdasági mutatószámok figyelembevételével kell elbírálni és jóváhagyni.

(5) Az éves kutatási terv jóváhagyására beküldendő példányszámot az irányító szerv szabályozza.

III.

Egyéb feladatok

10. §.

(1) Az irányító szervek a jóváhagyott éves kutatási tervek 1—1 példányát az Országos Terhivatalnak, valamint a Tudományos és Felsőoktatási Tanácsnak a jóváhagyást követő 15 napon belül küldjék meg.

(2) A kölcsönös tájékoztatás érdekében az egyetemekkel rendelkező minisztériumok és az MTA a jelen utasítás 8. §-a szerint jóváhagyott kutatási terveket a jóváhagyást követő 15 napon belül egymásnak kölcsönösen küldjék meg.

(3) A távlati kutatási tervhez tartozó témákról a jóváhagyott témalapok egy példányát a kutatóhely vezetője az éves kutatási terv jóváhagyását követő 8 napon belül az érintett koordináló bizottságoknak küldje meg.

(4) Azokról a jelen utasítás 5. § (3) bekezdése szerint készített kimutatásokban szereplő témákról, amelyekkel kapcsolatban a jelen utasítás 9. § (2) bekezdése alapján észrevétel érkezett, és a jóváhagyás során sem kerültek a kutatóhelyek éves kutatási terveibe felvételre, a kutatóhely irányító szerve kutatóhelyenként kimutatást köteles készíteni. E kimutatást — melyen témánként kell rámutatni a tervbe való felvétel akadályára — a jóváhagyott éves kutatási tervekkel egyidejűleg kell a Tudományos és Felsőoktatási Tanácsnak megküldeni.

IV.

Az 1963. évi éves kutatási tervek elkészítése

11. §.

(1) Azok a kutatóhelyek, amelyek jelen utasítás hatálybalépéséig az 1963. évi éves kutatási tervüket még nem készítették el, az 1963. évi éves kutatási terv elkészítésénél a jelen utasításban foglaltak szerint kötelesek eljárni.

(2) A jelen utasításban foglaltak csak az 1964. évi éves kutatási tervek készítésénél kötelezőek mindazokra a kutatóhelyekre, melyek az 1963. évi kutatási terveiket a jelen utasítás hatálybalépéséig már elkészítették. Ezen kutatóhelyeknek az 1963. évi éves kutatási terveit a TFT az érdekelt minisztériumok bevonásával fogja a jelen utasításban szabályozott módon összeállítani.

(3) Az 1963. évi éves kutatási terv elkészítésénél a jelen utasításhoz mellékelt 1. sz. minta szerint A/4 formátumú témalapot kell használni.

(4) Azok a kutatóhelyek, amelyek folyamatos jellegű témanyilvántartást (témanyitó lapot, témnaplót, témakönyvelést stb.) vezetnek, ezeknek felhasználásával készítsék el az 1963. évi tervév témalapjait.

(5) A jelen utasítás 10. § (3) bekezdésében foglaltakat és a jelen utasítás 10. § (4) bekezdés szerint készített kimutatást a kutatóhelyek 1963. évi éves tervének jóváhagyását követő 15 napon belül kell végrehajtani, illetve a TFT-nek megküldeni.

(6) A jelen szakasz (1) bekezdés szerint elkészített éves kutatási terveket a jelen utasítás 10. § (1) és (2) bekezdéseiben meghatározott szerveknek az 1963. évi éves terv jóváhagyását követő 30 napon belül meg kell küldeni.

(7) A jelen szakasz (1) bekezdése szerint elkészítendő éves kutatási tervek készítését a minisztériumok a jelen utasítással összhangban levő végrehajtási utasításokban — szükség szerint — szabályozhatják.

12. §.

Ez az utasítás kihirdetése napján lép hatályba, és azt első ízben — a jelen utasítás 11. § (2) bekezdésében foglaltak figyelembevételével — az 1963. évi kutatási tervek kidolgozásánál kell alkalmazni.

Osztrovski György s. k.,
az Országos Terhivatal elnökhelyettese

1. sz. minta

Irányító szerv:	A téma
Egyetem, kar:	nyilvántartási
Kutatóhely:	(decimális)
Kutatórészleg (osztály, labor):	száma:
.....	

TÉMALAP

az 1963. évi kutatási tervhez

1. A téma megnevezése
2. A téma célkitűzése:
3. A téma tervévi rész-célkitűzése:
4. A kutatás kezdete: év, befejezése: év
5. A kutatás szintje: alap-, alkalmazott, fejlesztő (megfelelő aláhúzendő)
6. A témafelelős neve:
beosztása: tud. fokozata:
7. A téma kidolgozásában résztvevő
kutatók, oktatók száma: segédezők száma:
8. A téma tervévi becsült költségigénye: ezer Ft
9. A kutatásban együttműködő intézmények megnevezése:
10. A kutatás nemzetközi együttműködés keretében folyik-e?
igen — nem (megfelelő aláhúzendő)
Ha igen, akkor a reláció és forma megnevezése:
11. Alkalmazott, ill. fejlesztési kutatás esetén:
a) a tervezett hasznosítás módja:

helye:

- b) a bevezetés várható népgazdasági eredménye számítás vagy becslés alapján számszerűen, esetleg szöveges értékelése:

P. H.

a kutatóhely vezetője

Keltezés.

Megjegyzések a „Témalap”-hoz:

a) A távlati kutatási tervhez tartozó témáknál nyilván-
tartási számként a — koordináló bizottság által közölt —
megfelelő decimális számot kell feltüntetni.

b) A kutatási szintek meghatározását lásd „A kutató-
munka szervezésével kapcsolatos fogalmak értelmezésé-
ről” szóló TFT közleményben, Magyar Tudomány, 1962.
1. sz. 49—50. oldal.

c) A kutatók és segédezők fogalmának meghatározását
a 7. § (2) bekezdés tartalmazza.

Az egy témán dolgozók létszámát a tervezett munka-
időnek a dolgozók éves munkaidejével való összevetése alap-
ján egész-, szükség szerint törtszámban úgy kell megadni,
hogy a halmozódás elkerülhető legyen. (Pl. 1 fő 6 hónapig
1 témán, 3—3 hónapig más 2 témán dolgozik, akkor 0,5,
ill. 0,25—0,25 fő irandó be.)

d) A becsült költségigény megállapításánál csak a köz-
vetlen működési költségeket kell figyelembe venni (a 6—7.
pontban megjelöltek megfelelő bérhányadát + a témát
terhelő összes közvetlen költséget). Az irányító miniszter-
ium bizonyos témák (pl. meghatározott értékhatáron aluli
költségigényes témák vagy társadalomtudományi témák
stb.) esetében engedélyezheti, hogy a kutatóhely ezt a
rovatot ne töltsse ki.

Felügyeleti szerv:

Kutatóhely:

T É M A T E R V
(a kutatóintézetek és egyéb intézmények részére)

Sor- szám	A téma		Kutatás szintje (ap, ak, fe)	Kutatás		Kidolgozásban résztevő		A téma becsült tervévi költségigénye (ezer Ft)	Nemzetközi kötelezettségből folyó kutatás esetén a reláció és a forma megnevezése	Kutatásban együttműködő intézmények megnevezése	Megjegyzés
	nyilvántartási (decimális) száma	megnevezése		kezdete (év)	befejezése (év)	kuta- tók	segéd- erők				
						száma (fő)					
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.

Megjegyzés :

1. Kutatási témákat az 5. § (2) bekezdésében foglaltak alapján kell csoportosítani.
2. A 4. rovat kitöltésénél a kutatási szintek meghatározását lásd a 113/1962. (P. K. 6.) P. M. számú utasítás 4. sz. mellékletében, illetőleg a Magyar Tudomány 1962. 1. sz. 49—50. oldalán.
3. A 7—8. rovatok kitöltésénél az egy témán dolgozók létszámát a tervezett munkaidőnek a dolgozók éves munkaidejével való összevetése alapján egész — szükség szerint tört — számban úgy kell megadni, hogy a halmozódás elkerülhető legyen. (Pl. egy fő hat hónapig egy témán, három-három hónapig két témán dolgozik, akkor 0,5, illetőleg 0,25—0,25 fő írandó be.)
4. A 7—9. rovatok kitöltésénél a 7. §-ban foglaltakat kell figyelembe venni.
5. A megjegyzés rovatban kell feltüntetni a speciális forrásból (pl. céltámogatás) finanszírozott témák esetében a forrás megnevezését.

P. H.

.....
a kutatóhely vezetőjének aláírása

Felügyeleti szerv:

Kutatóhely:

TÉMATERV
az egyetemi (főiskolai) tanszékek részére

Sor- szám	A téma		Kutatás szintje (ap, ak, fe)	Kutatás		Kifolgozásban résztvevő				A téma becsült tervévi költség- igénye (ezer Ft)	Nemzetközi kötelezett- ségből folyó kutatás esetén a reláció és a forma megnevezése	Kutatásban együtt- működő intézmények megnevezése	Megjegyzés
	Nyilván- tartási (decimális) száma	megnevezése		kez- dete (év)	befeje- zése (év)	oktatók száma (fő)	kutatók száma (fő)	oktatási segéd- erők száma (fő)	kutatási segéd- erők száma (fő)				
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.

Megjegyzés:

1. Kutatási témákat az 5. § (2) bekezdésben foglaltak alapján kell csoportosítani.
2. A 4. rovat kitöltésénél a kutatási szintek meghatározását lásd a 113/1962. (P. K. 6.) P. M. sz. utasítás 4. sz. mellékletében, illetőleg a Magyar Tudomány 1962. 1. sz. 49—50. oldalán.
3. A 7—10. rovat kitöltésénél az egy témán dolgozók létszámát a tervezett munkaidőnek a dolgozók éves munkaidejével való összevetése alapján egész — szükség szerint tört — számban úgy kell megadni, hogy a halmozódás elkerülhető legyen. (Pl. egy fő hat hónapig egy témán, három-három hónapig másik két témán dolgozik, akkor 0,5, illetőleg 0,25—0,25 fő frandó be.)
4. A 7—11. rovatok kitöltésénél a 7. §-ban foglaltakat kell figyelembe venni.
5. A megjegyzés rovatban kell feltüntetni speciális forrásból (pl. céltámogatás) finanszírozott témák esetében a forrás megnevezését.
6. A 8. § (3) bekezdésében szabályozott egyetem (főiskola) éves tematervét ugyanilyen lapon kell elkészíteni. A 14. rovatban a tanszékek nevét kell beírni. E tematervet a rektor írja alá.

P. H.

.....
a kutatóhely vezetőjének aláírása

Irányító szerv:

Kutatóhely:

EREDMÉNYTERV
(az alkalmazott és fejlesztési kutatási témákra)

Sor- szám	A téma megnevezése	A kutatás befejezésének éve	Az eredmény megjelölése	A kutatási eredmény gyakorlati hasznosításának helye (iparág, intézmény, vállalat stb.)	A gyakorlati hasznosítást követő tervben várható népgazdasági eredményszámítás vagy becslés alapján	Megjegyzés
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.

Megjegyzés :

1. A várható népgazdasági eredményre számszerűen vagy szövegesen kell rámutatni.

2. A 7. rovatban kell feltüntetni azt, hogy a felhasználásra van-e már az arra illetékes szervvel megállapodás.

P. H.

.....
a kutatóhely vezetője

4/a sz. minta

Irányító szerv:

Kutatóhely:

GAZDASÁGI MUTATÓSZÁM TÁBLA
(kutatóintézetek és egyéb intézmények részére)

A mutatószám megnevezése	(tervén)-ben	(tervévet megelőző év)-ben
1.	2.	3.
1. Létszám összesen: (fő) Ebből: Tudományos kutató Diplomás műszaki Tudományos segéderő
2. Kutatási költségkeret (ezer Ft-ban, egy tizedessel)
3. Beruházás összesen (ezer Ft-ban, egy tizedessel) Ebből: Építés Belföldi gép-műszer Import gép-műszer Egyéb

P. H.

.....
a kutatóhely vezetője**Megjegyzés :**

E tábla kitöltésénél a 7. § (2) bekezdésében foglaltakat kell figyelembe venni.

Irányító szerv:

Kutatóhely:

GAZDASÁGI MUTATÓSZÁM TÁBLA
(tanszékek részére)

A mutatószám megnevezése	(tervén)-ben	(tervévet megelőző év)-ben
1.	2.	3.
1. Létszám összesen: (fő) Ebből: Tanszéki besorolású létszám összesen, ebből: Tanszéki oktató Tanszéki segéderő Kutatóintézeti besorolású létszám összesen, ebből: Tudományos kutató Diplomás műszaki Tudományos segéderő		
2. Kutatási költségkeret összesen (ezer Ft-ban, egy tizedessel) Ebből: Oktatási költségvetés terhére Kutatási keretektől		
3. Közvetlen kutatási beruházás összesen (ezer Ft-ban, egy tizedessel) Ebből: Építés Belföldi gép-műszer Import gép-műszer Egyéb		

.....
a kutatóhely vezetője

P. H.

Megjegyzés :

E tábla kitöltésénél a 7. § (2) bekezdésében foglaltakat kell figyelembe venni.

A Magyar Tudományos Akadémia elnökének utasítása

A Magyar Tudományos Akadémia elnökének
9/1963. MTA (A. K. 14) számú

utasítása

az akadémiai kutatóhelyek éves kutatási tervének elkészítéséről és jóváhagyásáról

Az Országos Tervhivatal 5/1963. (Tg. É. 5.) számú utasítása alapján (a továbbiakban: U.) amely egységesen szabályozta a kutatóhelyek éves kutatási tervének (a továbbiakban: kutatási terv) készítését, a Magyar Tudományos Akadémia irányítása alá tartozó kutatóhelyek kutatási tervének készítését és azok jóváhagyását, az eddigi gyakorlatot módosítva, az alábbiakban szabályozom.

Általános tervezési szabályok

1. §.

A Magyar Tudományos Akadémia felügyelete alá tartozó valamennyi kutatóhely, tehát kutató intézet, kutatólaboratórium vagy önálló kutatócsoport (a továbbiakban: *intézet*); olyan egyetemi vagy főiskolai tanszék, illetőleg több tanszék kutatásait összefogó munkaközösség, vagy egy tanszéken szervezett kutatócsoport, amelynek kutatásait az Akadémia irányítja és gondoskodik azok anyagi feltételeiről (a továbbiakban: *akadémiai tanszéki kutatóhely*); valamint egyéb, akadémiai támogatásban részesülő, de nem felsőoktatási intézmény (a továbbiakban: *támogatott kutatóhely*) minden évben a következőkben előírtak szerint kötelese kutatási tervet készíteni és azt jóváhagyásra benyújtani a felügyeletét (irányítását) ellátó tudományos osztályhoz, illetőleg elnökségi bizottsághoz.

2. §.

(1) A kutatási tervben elő kell irányozni mindazokat a kutatásokat, amelyekkel a tervet készítő kutatóhely a tervében foglalkozni kíván.

(2) Elsősorban figyelembe kell venni a tervezés során azokat a kutatásokat, amelyek illetékes szervek határozatai, illetőleg ajánlásai alapján hárulnak a kutatóhelyre, így különösen az alábbiakból eredőket:

— a távlati tudományos kutatási terv kutatási főfeladatai szerint szervezett koordináló bizottságok ajánlásai;

— nemzetközi egyezmények;

— az akadémia illetékes irányítószerveinek határozatai vagy más előírásai.

(3) Megtervezhető ezen kívül minden olyan kutatási téma, amelyet az intézet igazgatója (kutatóhely vezetője) a kutatási szakterület fejlesztése érdekében szükségesnek tart. E tekintetben a távlati kutatási terv jóváhagyásáról szóló kormányhatározatnak abból a rendelkezéséből kell kiindulni, hogy a kutatási kapacitásnak legalább 20–25%-át általában fenn kell tartani a távlati kutatási terven kívüli kutatásokra.

(4) Az akadémiai tanszéki kutatóhelyeken a kutatási tervnek ugyancsak ki kell terjednie mindazokra a témákra, amelyeket a tanszékeken a tervében kutatni kívánnak. Ha a jóváhagyott tervben szereplő témák közül egyesekre a tanszék később külső megbízást (KK munkát) vállal, ezeket a tervből törölni és ezt az illetékes tudományos osztálynak jelenteni kell.

3. §.

(1) A kutatási tervet egyes témákra, mint kutatási egységekre kell elkészíteni.

(2) A kutatási témák meghatározásának elvi alapjait a 12/1962. (Tg. É. 10.) OT. sz. utasítás 5. §-ának d) pontja tartalmazza, mely szerint „kutatási téma az a konkrét kutatási célkitűzés, amelynek elérése már egy új (eddig rendelkezésre nem álló) kutatási eredmény létrejöttét jelenti (amihez számos kísérlet is szükséges lehet), és a célkitűzés eléréséhez feltehetően nincs szükség más, új — közbeeső — önálló kutatási eredményre, mert annak közvetlen elérése a jelenleg rendelkezésre álló ismeretek és módszerek birtokában (esetleg ezek lényegtelen módosításával) biztosítottak látszik”.

(3) A kutatási terv készítése során azonban a távlati tudományos kutatási terv nyilvántartási rendszerében már kialakított és nyolcjegyű számmal jelzett témákat — amelyek a koordináló bizottságok ajánlásaiban szerepelnek — már nem lehet megváltoztatni, hanem azokat az adott meghatározás szerint, decimális számuk feltüntetésével kell a kutatási tervbe beilleszteni.

(4) A kutatási tervben munkaszervezési okból, vagy más gyakorlati megfontolás folytán olyan témaegységek is képezhetők, amelyek több decimális számozású témát egybefoglalnak vagy fordítva, egy decimális számozású témát több rész-témára bontanak. Ilyen esetekben is pontosan fel kell azonban tüntetni valamennyi érintett decimális számot.

A kutatási terv formája és elkészítése

4. §.

(1) A kutatási tervet az U. alapján az alábbi tervrészek szerint kell elkészíteni:

- „*témalap*”,
- összesítő kutatási „*tématerv*”,
- „*eredményterv*”,
- „*gazdasági mutatószámok*”.

(2) Ezenkívül továbbra is el kell készíteni az akadémiai gyakorlatban bevált „*általános tervindokolás*”-t.

5. §.

Témalapokat minden kutatni tervezett témáról — a 3. §-ban foglaltak szerint — a mellékelt 1. sz. tervlapon kell elkészíteni.

6. §.

Az előírányzott témákat a témalapok összesítéseként minden kutatóhelyen *összesítő kutatási tématervbe* kell foglalni, az intézetekben és a támogatott kutatóhelyeken a 2/a sz., az akadémiai tanszéki kutatóhelyeken a 2/b sz. tervlapon.

7. §.

Azokról a tervévet megelőző évben befejezett vagy a tervévben befejezendő (elsősorban alkalmazott kutatási, vagy fejlesztési) témákról, amelyeknek közvetlen gyakorlati felhasználása a kutatóhely vezetője szerint lehetséges, *eredményterv* készítenendő a 3. sz. tervlapon.

8. §.

(1) A költségvetési és beruházási javaslatok alapján a tervévre vonatkozó *gazdasági mutatószámokat* az intézeteknek és a támogatott kutatóhelyeknek a 4/a sz., az akadémiai tanszéki kutatóhelyeknek a 4/b sz. tervlapon kell összeállítaniuk.

(2) A kutatásra fordítható munkaerők és eszközök elosztásánál elsősorban a távlati kutatási tervből folyó kutatási tevékenység szükségletét kell fedezni. Ezek között is előnyben kell részesíteni azokat a témákat, amelyek I. kategóriájú témacsoportba tartoznak.

(3) A kutatási kapacitás egy kisebb részét az év folyamán felmerülő, előre nem tervezhető feladatok megoldására tartalékolni lehet.

9. §.

(1) Az előbbieket szerint összeállítandó tervlapok mellett minden akadémiai kutatóhelynek továbbra is *általános tervindokolást* kell készítenie.

(2) Az általános tervindokolásban — a tervévet megelőző év kutatási eredményeinek előzetes összegzéséből kiindulva — össze kell foglalni a terv legfőbb indokait, ismertetni kell, hogy a tervezett kutatások milyen mértékben töltik ki a kutatóhely kapacitását, s meg kell jelölni, hogy a tervezett témák közül melyekre összpontosítják az anyagi és szellemi erőket.

10. §.

(1) Az előbbieken felsorolt tervrészek együttesen képezik a kutatóhely *éves kutatási tervét*.

(2) A kutatási terv elkészítéséért az intézet igazgatója, az akadémiai tanszéki kutatóhely, illetőleg a támogatott kutatóhely vezetője felelős.

Az éves kutatási terv megvitatása, véleményezése és előterjesztése jóváhagyásra

11. §.

A kutatási tervbe állítandó témák kiválasztását a kutatóhely tudományos munkatársaival (osztály-értekezleten, osztályvezetői értekezleteken, illetőleg az akadémiai tanszéki kutatóhelyeken az érdekelt kutatók munkaértekezletén stb.) meg kell vitatni.

12. §.

(1) A kutatóhelyen megvitatott kutatási tervet az intézet tudományos tanácsa elé kell terjeszteni véleményezés végett. Azok az intézetek, amelyeknek nincs tudományos tanácsuk, valamint az akadémiai tanszéki kutatóhelyek és a támogatott kutatóhelyek, kutatási tervüket a felügyeletet gyakorló tudományos osztály illetékes tudományos bizottságával véleményeztetik.

(2) A tudományos tanács, illetőleg az osztály tudományos bizottsága véleményét csatolni kell a kutatási tervhez.

13. §.

(1) Az *éves kutatási tervet* (téma lapok, tématerv, eredményterv, gazdasági mutatószámok, általános tervindokolás) az intézeti tudományos tanács, illetőleg az osztály tudományos bizottságának véleményével együtt a terv elkészítéséért felelős kutatóhelyi vezetőknek a tervévet megelőző év *október 1-ig* kell benyújtaniuk a felügyeletet (irányítást) ellátó tudományos osztály szaktitkárságához, illetőleg az elnökségi bizottság titkárához.

(2) Az intézeteknek és a támogatott kutatóhelyeknek a kutatási tervet *5 példányban* kell beküldeniük.

(3) Az akadémiai tanszéki kutatóhelyeknek a kutatási tervet *6 példányban* kell beküldeniük.

(4) Az általános tervindokolásokhoz csatolni kell az U. 5. §. (3) és (4) bekezdésében előírt, az éves tervbe fel nem vett koordináló bizottsági témaajánlásokról készített „kimutatás” és indokolás 1—1 példányát. A kutatóhelyek vezetői ezekről a témákról és felvételük akadályairól *október hó 1-ig* kötelesek az illetékes koordináló bizottságokat közvetlenül értesíteni.

(5) Az akadémiai tanszéki kutatóhelyek és támogatott kutatóhelyek kutatási tervei az U. 8. §. (5) és (6) bekezdései értelmében egyúttal az egyetem (egyéb intézmények) éves kutatási tervének „B. részét” is képezik. Ezért kutatási tervüket (ideértve a témalapokat, az általános tervindokolást és a fel nem vett témák jegyzékét is) egy további példányban az egyetem (intézmény) rektorának (igazgatójának) is meg kell küldeni.

(6) A kutatóhelyeknek kutatási tervük minden részét annyi példányban kell elkészíteniük, hogy a (2)—(5) bekezdésben említett példányok elküldése után irattárunk részére 1—1 példány megmaradjon.

(7) Akadémiai intézethez telepített támogatásokkal kapcsolatos témalapokat az intézeti terv függelékeként kell előterjeszteni.

A kutatási terv jóváhagyása

14. §.

(1) A kutatóhelyek kutatási tervét a szaktitkárságok készítik elő osztályvezetőségi tárgyalásra, s az előkészítés során szükség szerint kapcsolatot keresnek az érdekelt koordináló bizottság elnökével és titkárával — különösen a több főfeladatban szereplő témák nyilvántartására és kezelésére vonatkozóan —, továbbá, ha előzetesen nem történt meg, felkérhetik az illetékes tudományos bizottságot a tervek véleményezésére.

(2) A kutatóhelyek kutatási tervét a felügyeletet (irányítást) gyakorló tudományos osztály osztályvezetősége vagy az illetékes elnökségi bizottság hagyja jóvá.

(3) Az osztályvezetőségeknek a kutatási tervek felülvizsgálását és jóváhagyását a tervévet megelőző év *december hó 1. napjáig* kell elvégezni.

15. §.

(1) A tervek osztályvezetőségi tárgyalására meg kell hívni a kutatóhely igazgatóját (vezetőjét), a kutatóhely társadalmi szerveinek képviselőit (párttitkár, Sz. B. titkár) és az érdekelt koordináló bizottság képviselőjét. A tervek megvizsgálására és az osztályvezetőség előtt történő előadására opponenst (vagy opponenseket) kell felkérni. Opponensnek felkérhető a koordináló bizottságnak vagy az osztály tudományos bizottságának szakmailag illetékes tagja, de más, az osztályvezetőség által megfelelőnek tartott szakember is.

(2) Az osztályvezetőségeknek a tárgyalás során különösen az alábbiakat kell megvizsgálniuk:

— a koordináló bizottságok által ajánlott kutatási témák megfelelő módon szerepelnek-e a tervben; különösen megvizsgálandók a kutatóhely által el nem fogadott ajánlásokról készített kimutatások, továbbá — akadémiai tanszéki kutatóhelyek esetében — az egyetem (főiskola) rektorától (igazgatójától) érkezett észrevételek;

— a felügyeleti szerv által az előző évi beszámoló alapján a tervkészítési munkával kapcsolatban hozott határozatokban foglaltakat (intézeti profillal, a kutató tevékenység súlyozásával kapcsolatos vagy egyéb előírásokat) teljesítette-e a kutatóhely;

— a kutatási terv magában foglalja-e azokat a kutatásokat, amelyek teljesítésével a kutatóhely eleget tesz a rendeltetésének;

— a kutatóhely kutatásra fordítható eszközei és a munkaerők megterhelése szempontjából reális-e a terv.

16. §.

(1) A kutatási tervek jóváhagyásáról a tudományos osztály szaktitkársága legkésőbb a tervét megelőző év *december 15-ig* értesíti a kutatóhelyeket. Az értesítéssel együtt vissza kell küldeni a jóváhagyott kutatási terv egy példányát (a témalapokból 2—2 példányt), a témalapokra külön-külön rávezetve a jóváhagyást. A témalapokból egy példányt meg kell küldeni az osztály illetékes tudományos bizottságának.

(2) Az akadémiai tanszéki kutatóhelyek jóváhagyott kutatási tervének egy példányát a szaktitkárság a jóváhagyást követő 15 napon belül megküldi az egyetem felügyeletét ellátó minisztériumnak.

(3) A távlati kutatási tervbe tartozó témák jóváhagyott témalapjait a kutatóhely vezetője köteles — a kézhezvételtől számított nyolc napon belül — megküldeni az érintett koordináló bizottságoknak. Azokat a témalapokat, amelyek több főfeladathoz tartozó decimális számozású témát foglalnak egybe, valamennyi érdekelt koordináló bizottságnak meg kell küldeni.

17. §.

(1) Az osztálytitkárnak a jóváhagyott éves kutatási terveket három példányban (a témalapokat csak 1—1 példányban) a jóváhagyástól számított

nyolc napon belül, de legkésőbb a tervét megelőző év *december 15-ig* az Akadémia Elnökségéhez kell terjesztenie rövid összefoglaló jelentéssel együtt. Az összefoglaló jelentésben a tudományos osztályhoz tartozó kutatási területnek az éves tervben szereplő legfőbb célkitűzéseit, azok indokait, az anyagi és szellemi erők koncentrációjával kapcsolatos kérdéseket, továbbá a tervek készítésével, megvitatásával és jóváhagyásával kapcsolatos problémákat kell ismertetni.

(2) Az Elnökséghez küldendő tervanyaghoz két példányban indokolással ellátott kimutatást kell csatolni azokról a jelen utasítás 13. §-ának (4) bekezdése alapján készült kimutatásokban szereplő témákról, amelyeknek a kutatási tervből történő kihagyása ellen az illetékes koordináló bizottságok észrevételt tettek, s ennek ellenére azok kihagyását az osztályvezetőség jóváhagyta.

(3) A tudományos osztályok által jóváhagyott kutatási tervek 1—1 példányát az Akadémia az Országos Tervhivatalnak, valamint a Tudományos és Felsőoktatási Tanácsnak legkésőbb a tervét *január hó 5. napjáig* megküldi. A Tudományos és Felsőoktatási Tanácsnak egyidejűleg megküldi a koordináló bizottságok által észrevételezett, a jóváhagyott kutatási tervekbe fel nem vett témákról készült kimutatást is.

(4) Az Akadémia Elnöksége a tudományos osztályok jelentései alapján tűzi napirendre a jóváhagyott kutatási tervek megtárgyalását.

(5) Az Elnökségnek a módosításra vagy kiegészítésre irányuló határozatát a főtitkár közli a tudományos osztályokkal, továbbá megküldi az Országos Tervhivatalnak, valamint a Tudományos és Felsőoktatási Tanácsnak. Az Elnökség határozatát a tudományos osztályoknak utólagos tervmódosításként kell érvényesíteniük a kutatóhelyek kutatási tervében.

Vegyes és átmeneti rendelkezések

18. §.

(1) Az utasításnak a tudományos osztályokra, tudományos bizottságokra, osztálytitkárokra és szaktitkárokra vonatkozó rendelkezéseit értelemszerűen kell alkalmazni az elnökségi bizottságokra, ezek albizottságaira, az elnökségi bizottságok elnökeire és a bizottság titkárára.

(2) A jelen utasításban nem szabályozott kérdésekben az U. szerint kell eljárni.

(3) Ez az utasítás kihirdetése napján lép hatályba, és azt első ízben az 1964. évi kutatási tervek kidolgozásánál kell alkalmazni azzal, hogy 1963. évben kutatóhelyek számára átmenetileg *nem október 1., hanem október 15.* a határideje a kutatási terv benyújtásának.

Budapest, 1963. szeptember 17.

Rusznayk István s. k.,
elnök.

Az intézeti tudományos tanács, illetékes akadémiai bizottság, vagy koordináló bizottság véleménye, ill. ajánlása:

Az osztályvezetőség határozata (a határozat alapján a szaktitkárság vezeti rá):

Megjegyzések

A Témalap minden témaegységről külön állítandó ki. Témaegységnek tekintendő az Országos Távlati Tudományos Kutatási Terv (OTTKT) körébe tartozó kutatások esetében az OTTKT decimális nyilvántartási rendszerében nyolc számjeggyel jelölt „téma”. Munkaszervezési okból vagy egyéb indokolt esetben több OTTKT téma is egybefoglalható intézeti témaegységként, illetőleg ilyenként OTTKT téma része is szerepelhet. Ilyen esetekben is pontosan fel kell azonban tüntetni a decimális számot ill. számokat.

A tanszékeken szervezett akadémiai munkaközösségek, illetve kutatócsoportok megnevezését a „kutatóhely” rovatban kell feltüntetni. A munkaközösség keretébe tartozó tanszékeket pedig a „kutatórészleg” rovatban kell felsorolni.

ad 7. Az egy témán dolgozók redukált létszámát a tervezett munkaidőnek a dolgozók éves munkaidejével való összevetése alapján egész — szükség szerint törtszámban úgy kell megadni, hogy a halmozódás elkerülhető legyen. (Pl. ha 1 fő 6 hónapig 1 témán, 3—3 hónapig más 2 témán dolgozik, akkor 0,5 ill. 0,25 —0,25 fő irandó be.)

ad 8. A becsült költségigény megállapításánál csak a közvetlen működési költségeket kell figyelembe venni (a 6. és 7. pontban megjelöltek megfelelő bérhányadát + a témát terhelő összes közvetlen költséget).

ad 11. A várható kutatási eredmény formája megjelölésénél azt kell feltüntetni, hogy az illető kutatási eredmény könyv, folyóiratcikk vagy egyéb publikáció, illetőleg belső jelentés, műszaki dokumentáció stb. alakjában jelenik meg.

A várható népgazdasági eredményre az alkalmazott és fejlesztési kutatási témáknál külön Eredményterv készítendő a 3. sz. Tervlapon.

Felügyeleti szerv:

Kutatóhely:

Téma-

(Az akadémiai intézetek és a

Sorszám	A t é m a		Kutatás szintje (alap, alkalm., fejl)	K u t a t á s	
	nyilvántartási (decimális) száma	m e g n e v e z é s e		Kezdete (év)	befejezése (év)
1	2	3	4	5	6

terv

támogatott kutatóhelyek részére)

Kidolgozásban résztvevő		A téma becsült tervévi költség- igénye (ezer Ft)	Nemzetközi kötelezettség- ből folyó kutatás esetén a reláció és a forma meg- nevezése	Kutatásban együtt- működő intézmé- nyek megnevezése	M e g j e g y z é s
kutatók	segéderők				
száma (fő)		9	10	11	12
7	8				

Sorszám	A t é m a		Kutatás szintje (alap, alkalm., fejl)	K u t a t á s	
	nyilvántartási (decimális) száma	m e g n e v e z é s e		Kezdeté (év)	befejezése (év)
1	2	3	4	5	6

Kidolgozásban résztvevő		A téma becsült tervévi költség- igénye (ezer Ft)	Nemzetközi kötelezettség- ből folyó kutatás esetén a reláció és a forma meg- nevezése	Kutatásban együtt- működő intézmé- nyek megnevezése	Megjegyzés
kutatók	segéderők				
száma (fő)					
7	8	9	10	11	12

Felügyeleti szerv:

Kutatóhely:

Téma-

(akadémiai tanszéki)

Sorszám	A t é m a		Kutatás szintje (alap, alkalm. fejl)	Kutatás	
	nyilvántartási (decimális) száma	megnevezése		kezdet (év)	befeje- zése (év)
1	2	3	4	5	6

Sorszám	A t é m a		Kutatás szintje (alap, alkalm. fejl)	Kutatás	
	Nyilvántartási (decimális) száma	megnevezése		kezdeté (év)	befejezése (év)
1	2	3	4	5	6

Kidolgozásban résztvevő				A téma becsült tervévi költség- igénye (ezer Ft)	Nemzetközi kötele- zettségéből folyó ku- tatás esetén a reláció és a forma megne- vezése	Kutatásban együtt- működő intézmények megnevezése	Megjegyzés
oktatók száma (fő)	kutatók száma (fő)	oktat. segéderők száma (fő)	kutat. segéderők száma (fő)				
7	8	9	10	11	12	13	14

A kutatóhely vezetőjének aláírása

Irányító szerv:

Kutatóhely:

Eredmény-

(az alkalmazott és fejlesztési

Sor- szám	A téma megnevezése	A kutatás befejezésé- nek éve	Az eredmény megjelölése
1.	2.	3.	4.

3. sz. Tervlap

terv

kutatási témákra)

A kutatás eredmény gyakorlati hasznosításának helye (iparág, intézmény, vállalat stb.)	A gyakorlati hasznosítást követő tervében várható népgazdasági eredmény (számítás vagy becslés alapján)	Megjegyzés
5.	6.	7.

Sor- szám	A téma megnevezése	A kutatás befejezésé- nek éve	Az eredmény megjelölése
1.	2.	3.	4.

A kutatási eredmény gyakorlati hasznosításának helye (iparág intézmény, vállalat stb.)	A gyakorlati hasznosítást követő tervében várható népgazdasági eredmény (számítás vagy becslés alapján)	Megjegyzés
5.	6.	7.

.....
a kutatóhely vezetője

Irányító szerv :

4/a sz. Tervlap

Kutatóhely :

Gazdasági mutatószám tábla

(intézetek és támogatott kutatóhelyek részére)

A mutatószám megnevezése	(tervév)-ben	(tervévet megelőző év)-ben
1	2	4
<p>1. Létszám összesen : (fő)</p> <p>Ebből :</p> <p style="padding-left: 20px;">Tudományos kutató</p> <p style="padding-left: 20px;">Diplomás műszaki</p> <p style="padding-left: 20px;">Tudományos segéderő</p>		
<p>2. Kutatási költségkeret</p> <p>(ezer Ft-ban, egy tizedessel)</p>		
<p>3. Beruházás összesen</p> <p>(ezer Ft-ban, egy tizedessel)</p> <p>Ebből :</p> <p style="padding-left: 20px;">Építés</p> <p style="padding-left: 20px;">Belföldi gép-műszer</p> <p style="padding-left: 20px;">Import gép-műszer</p> <p style="padding-left: 20px;">Egyéb</p>		

.....
a kutatóhely vezetője

Irányító szerv:

4/b sz. Tervlap

Kutatóhely:

Gazdasági mutatószám tábla

(az akadémiai tanszéki kutatóhelyek részére)

A mutatószám megnevezése	(tervév)-ben	(tervévet megelőző év)-ben
8	2	3
1. Létszám összesen: (fő) Ebből : Tanszéki besorolású létszám összesen. Ebből : Tanszéki oktató Tanszéki segéderő Kutatóintézeti besorolású létsz. összesen Ebből : Tudományos kutató Diplomás műszaki Tudományos segéderő		
2. Kutatási költségkeret összesen (ezer Ft-ban egy tizedessel) Ebből : Oktatási költségvetés terhére Kutatási keretektől		
3. Közvetlen kutatási beruházás összesen (ezer Ft-ban egy tizedessel) Ebből : Építés Belföldi gép-műszer Import gép-műszer Egyéb		

.....
a kutatóhely vezetője

INDEX: 25.105

AKADÉMIAI KÖZLÖNY, a Magyar Tudományos Akadémia hivatalos lapja. Megjelenik rendszerint havonta kétszer. — A szerkesztésért felelős: a Magyar Tudományos Akadémia Elnökségi Titkárságának vezetője.

Kiadja: az Akadémiai Kiadó, Budapest V., Alkotmány u. 21. — Felelős: Bernát György, az Akadémiai Kiadó igazgatója — 750 példány

A kiadvány előfizethető vagy példányonként megvásárolható: az Akadémiai Kiadónál, Budapest V., Alkotmány u. 21. telefon: 111-010, MNB egyszámlaszám: 46., csekkbefizetési számla: 05 915 111-46; az Akadémiai Könyvesboltban, Budapest V., Váci u. 22. telefon: 185-612; a Posta Központi Hírlap Irodánál, Budapest V., József nádor tér 1. telefon: 180-850. Csekk számla: egyéni 61257, közületi 61066
Évi előfizetési díj 48,— Ft

63.57740 Akadémiai Nyomda, Budapest — Felelős vezető: Bernát György

Akadémiai Közlöny

A Magyar Tudományos Akadémia Hivatalos Lapja

Kiadja:

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
HIVATALA

BUDAPEST, 1963. OKTÓBER 25.

TARTALOM

Törvények, rendeletek, határozatok	22/1963. (IX. 21.) Korm. rendelet	A társadalmi tanulmányi ösztöndíjról.....	135
	25/1963. (IX. 29.) Korm. rendelet	A munkaidő megállapítása egyes kérdéseiről.....	138
	26/1963. (IX. 29.) Korm. rendelet	A gépjárművek, a műszaki munkagépek és az üzem- anyag edényzet bejelentéséről	138
	1022/1963. (IX. 21.) Korm. határozat	A regionális tervezés rendszeréről	138
	1024/1963. (X. 2.) Korm. határozat	A Tudományos és Felsőoktatási Tanács személyi össze- tételében bekövetkezett változásokról.....	141
Az Akadémia elnökének utasítása	10/1963. MTA (A. K. 15.)	Az akadémiai szolgálati találmányokkal kapcsolatos eljárásról	141
Közlemények			

Jogszabályok

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kor-
mány 22/1963. (IX. 21.) számú

rendelete

a társadalmi tanulmányi ösztöndíjról

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kor-
mány a Szakszervezetek Országos Tanácsával
egyetértésben az alábbiakat rendeli:

1. §

Az állami vállalatok és egyéb gazdálkodó
szervek, a szövetkezetek, a szövetkezetek szövete-
sei és központjai a társadalmi szervezetek,
valamint az állami költségvetési szervek (a továbbiak-
ban: adományozó) főként fizikai dolgozók gyer-
mekeinek, elsősorban a vidéki munkahelyek szak-
emblerszükségletének érdekében társadalmi tanul-
mányi ösztöndíjat (a továbbiakban: ösztöndíj)
adományozhatnak.

2. §

(1) Ösztöndíj azok részére adományozható, akik
felsőoktatási intézmény, illetőleg középiskola nap-
pali tagozatára felvételüket kérték, vagy felsőokta-
tási intézmények hallgatói, ha magatartásuk kifo-
gástalan és tanulmányi eredményük legalább
közepes.

(2) Az ösztöndíj adományozásáról és annak
elfogadásáról, valamint az ösztöndíjjal kapcsolatos
egyéb megállapodásokról az adományozó és az
ösztöndíjas írásbeli szerződést kötnek.

(3) Az ösztöndíj adományozásához, illetőleg az
ösztöndíj szerződés érvényességéhez az érdekelt
oktatási intézmény vezetőjének — több karra
tagozódó egyetem esetén a dékánnak — hozzájárú-
lása szükséges. Utolsó évfolyamos, továbbá olyan
hallgató (tanuló) részére, aki saját hibájából évfolya-
mot ismételt, vagy tanulmányait engedély nélkül
megszakította, ösztöndíj nem adományozható. Nem
adományozható ösztöndíj középiskolai tanulmá-
nyok folytatásához abban az esetben, ha a tanuló
családjában az egy családtagra jutó havi jövedelem
a 800 Ft-ot meghaladja.

3. §

(1) Ösztöndíj az igazgatói alap, a nyereségrésze-
sedés, a vállalatfejlesztési alap, a községfejlesztési
alap, a községi és járási jogú városi tanácsok
község-, illetőleg városfejlesztési munkájának elő-
segítése érdekében a megyei tanács végrehajtó
bizottsága részére biztosított állami hozzájárulás,
a termelőszövetkezeti szociális és kulturális alap,
egyed termelőszövetkezeteknek folyósított állami
támogatás, a földművelésügyi szervek ország-
os kölcsönös támogatási alapja, illetőleg az állami
költségvetési szervek erre a célra központilag elő-
írányított költségvetési kerete, társadalmi szerve-
zeteknél pedig a saját bevételi források terhére
adományozható.

(2) Középfiskolai végzettség megszerzésének elősegítésére állami költségvetési szerv ösztöndíjat nem folyósíthat.

4. §

Ösztöndíj létesítéséről azoknál az adományozóknál, ahol üzemi tanács működik, az üzemi tanács, más adományozóknál a Magyar Szocialista Munkáspárt, valamint a Kommunista Ifjúsági Szövetség és a szakszervezet üzemi szervezetének meghallgatásával a szerv vezetője, tanácsoknál a tanácsülés — szervezeteknél a közgyűlés dönt. Társadalmi szervezeteknél a döntés jogát a határozathozatalra jogosult szerv gyakorolja.

5. §

Az ösztöndíj odaítélése előtt meg kell hallgatni annak az oktatási intézménynek a véleményét, amelynek a jelölt egy évnél nem régebben a hallgatója, illetőleg a tanulója volt.

6. §

(1) Ösztöndíj csak a hátralevő tanulmányi időre adományozható.

(2) Az ösztöndíjat egy tanévre 10 hónapon át kell fizetni. A felsőoktatási intézmények olyan hallgatói részére, akiknél a szorgalmi idő szakmai gyakorlat miatt meghosszabbodik, az ösztöndíjat a szakmai gyakorlat idejére is fizetni kell.

7. §

Az ösztöndíj három részből áll: alapösztöndíjből, ösztöndíjpótlékból és ösztöndíjkiegészítésből.

8. §

(1) A felsőoktatási intézmények hallgatóinak alapösztöndíja attól függően, hogy a hallgató családjában az egy családtagra jutó havi jövedelem — a 800 forintot nem éri el, havi 450 Ft;
— legalább 800 forint, legfeljebb azonban 1100 Ft, havi 350 Ft;
— 1100 forintot meghalad, havi 200 Ft.

Az egy családtagra jutó havi jövedelem összegéről a felsőoktatási intézmény a hallgató részéről tanévenként igazolást állít ki.

(2) Ösztöndíjpótlékban felsőoktatási intézményeknek az a hallgatója részesülhet, aki az ösztöndíjszerződésben vidéken való munkabálatásra vállal kötelezettséget. Az ösztöndíjpótlék havi összege 200 Ft.

(3) A felsőoktatási intézmények hallgatóinak ösztöndíjkiegészítése az előző félévben elért tanulmányi eredménytől függően

- a) havi 300 Ft, ha az átlageredmény kitűnő;
- b) havi 250 Ft, ha az átlageredmény jeles;
- c) havi 150 Ft, ha az átlageredmény jó;
- d) havi 100 Ft, ha az átlageredmény közepes,

és a hallgató egyéb körülményei ezt indokolják.

(4) A felsőoktatási intézmények hallgatóinak ösztöndíjkiegészítése az I. évfolyan első félévében havi 150 Ft.

9. §

(1) A középfiskolai tanulók alapösztöndíja havi 200 Ft.

(2) A középfiskolai tanulók ösztöndíjkiegészítése az előző félévben elért tanulmányi eredménytől függően

- a) havi 150 Ft, ha az átlageredmény 4,5–5;
- b) havi 75 Ft, ha az átlageredmény 3,5–4,4 között van

(3) A középfiskolai tanulók ösztöndíjkiegészítése az I. évfolyamon havi 75, Ft.

10. §

A felsőoktatási intézmények ösztöndíjban részesülő hallgatóit egyéb feltételek fennállása esetén a munkaviszonyban álló dolgozók részére járó családi pótlék is megilleti. A családi pótlékot az ösztöndíjjal együtt az adományozó köteles folyósítani.

11. §

(1) A felsőoktatási intézménybe vagy középfiskolába felvételt kérő személlyel kötött szerződés csak akkor válik hatályossá, ha az ösztöndíjasként szerződő felet a szerződésben megjelölt oktatási intézménybe felveszik.

(2) A kiskorúak csak a törvényes képviselő beleegyezésével köthetnek szerződést.

12. §

(1) A szerződésben az adományozó kötelezi magát az ösztöndíjnak a jogszabályokban foglalt rendelkezések szerinti folyósítására. Az adományozó köteleessége továbbá, hogy figyelemmel kísérje, segítse és támogassa az ösztöndíjas tanulmányi munkáját, erkölcsi és politikai fejlődését.

(2) Az ösztöndíjas szerződésben kötelezi magát arra, hogy tanulmányi és vizsgakötelezettségének idejében, legjobb tudása szerint eleget tesz, továbbá erkölcsileg és politikailag kifogástalan magatartást tanúsít, a felsőoktatási intézmény hallgatója pedig arra is kötelezettséget vállal, hogy végzettségének megszerzését követően a szerződésben megállapított módon munkába lép.

(3) Felsőoktatási intézményben folytatott tanulmányok esetén az adományozó a szerződésben tartozik kikötni, középfiskolai tanulmányok esetén pedig kikötheti, hogy az ösztöndíjas tanulmányainak befejezése után az adományozó vagy az általa kijelölt szerv vezetőjének kívánságára az ország meghatározott területén vagy a szerződésben megjelölt üzemben (intézménynél, szervnél) a végzettségének megfelelő munkakörben határozott ideig tartó munkaviszonyt köteles létesíteni. Az ösztöndíjas a szerződésben legfeljebb annyi éven át tartó munkaviszony létesítésére kötelezhető, ahány éven keresztül ösztöndíjat kapott. Ilyen esetben a megfelelő állás biztosításáról az adományozó köteles gondoskodni. A középfiskolát végzett és a szerződés alapján munkabálatásra kötelezett ösztöndíjas katonai szolgálatának ideje a szerződésben kikötött határozott ideig tartó munkaviszony idejébe beszámít.

(4) Az adományozó kiköthet egyéb, a tanulmányi munkával kapcsolatos feltételeket is. Az ösztöndíjas kötelező termelési, illetőleg szakmai gyakorlatával, szakdolgozatával (diplomatervével) kapcsolatos feltételek érvényességéhez a dékán hozzájárulása szükséges.

13. §

Ha az ösztöndíjas a tanulmányait engedéllyel megszakítja, a szerződés hatálya a tanulmányok továbbfolytatásáig — legfeljebb azonban két évig — szünetel. A szünetelő szerződés két év elmúltával hatályát veszti.

14. §

(1) Az adományozó a szerződést kizárólag akkor bonthatja fel, ha az ösztöndíjas

a) a felsőoktatási intézményben a félévet neki felróható okból sikeresen nem zárta le; illetőleg a középiskolában a tanév végén legalább elégséges tanulmányi eredményt nem ért el;

b) erkölcsileg vagy politikailag kifogásolható magatartása miatt az ösztöndíjra érdemtelenné vált;

c) A szerződésben vállalt tanulmányi, munkavállalási, illetőleg egyéb kötelezettségét neki felróható okból nem teljesítette.

(2) A szerződés felbontásához előzetesen be kell szerezni a felsőoktatási intézmény vezetőjének, több karra tagozódó egyetem esetén a dékának (a továbbiakban: dékán), illetőleg a középiskola igazgatójának véleményét. Ennek elmulasztása esetén a szerződés felbontására vonatkozó nyilatkozat érvénytelen. Ha a szerződés felbontását a dékán, illetőleg a középiskola igazgatója kezdeményezi, azt az adományozó köteles 30 nap alatt felbontani.

(3) Az ösztöndíjas a szerződést megszüntetheti, ha

a) betegség, baleset vagy egyéb súlyos ok következtében tanulmányainak folytatására képtelenné válik;

b) az adományozó két hónapon át az ösztöndíjat felhívás ellenére sem folyósítja;

c) a középiskolai végzettség megszerzését követően a szerződés alapján munkábalépésre kötelezett ösztöndíjast felsőoktatási intézmény nappali tagozatára felveszik.

(4) A szerződés felbontásáról, illetőleg megszüntetéséről a másik felet írásban értesíteni kell. A szerződés hatálya az értesítés kézbesítését követő nappal szűnik meg.

(5) A szerződés felbontása esetén, továbbá, ha az ösztöndíjas a szerződésben a tanulmányok befejezése utáni időre vállalt kötelezettségét nem teljesíti, illetőleg ha a szerződésben kikötött munkaviszony az előírt idő letelte előtt az ösztöndíjasnak felróható okból megszűnik, az adományozó a kifizetett ösztöndíjat egészben vagy részben visszakövetelheti.

(6) A szerződés megszüntetése esetén az ösztöndíj nem követelhető vissza, a (3) bekezdés b) pontja esetében pedig az adományozó köteles az ösztöndíjat a tanév végéig megfizetni.

(7) A szerződés felbontásával, illetőleg megszüntetésével kapcsolatos polgári jogi igényt a sérelmet szenvedett fél jogvesztés terhével a szerződés hatályának megszűnésétől számított egy év alatt érvényesítheti.

(8) A szerződés felbontásáról, illetőleg megszüntetéséről az oktatási intézményt késedelem nélkül írásban értesíteni kell.

15. §

(1) A Népköztársasági Tanulmányi Ösztöndíj kivételével az ösztöndíjas az 1. §-ban megjelölt adományozóktól egyéb ösztöndíjat és rendszeres pénzbeli támogatást nem kaphat, más juttatásokban illetőleg kedvezményekben azonban a többi hallgatóhoz hasonlóan részesíthető.

(2) Amíg az ösztöndíjas Népköztársasági Tanulmányi Ösztöndíjban részesül, a szerződés hatálya szünetel. A Népköztársasági Tanulmányi Ösztöndíj elnyeréséről a dékán az adományozót értesíteni tartozik.

(3) Amennyiben az ösztöndíjas tanulmányai befejezését közvetlenül megelőző három tanéven át Népköztársasági Tanulmányi Ösztöndíjban részesül, a szerződés hatálya a tanulmányok befejezésével megszűnik abban az esetben is, ha a szerződésből az ösztöndíjasra a 12. § (3) bekezdésében foglaltak alapján még további kötelezettségek hárulnának.

16. §

(1) Felsőoktatási intézmény a számára biztosított keret terhére — utolsó évfolyamos hallgató kivételével — ösztöndíjat adományozhat olyan hallgató részére is, aki más adományozóktól már ösztöndíjban részesült. Az ösztöndíj adományozásának azonban ilyen esetekben csak oktatói munkakörbe való munkábalépés biztosítása érdekében lehet helye. Az új adományozás tárgyában létrejött szerződésről a felsőoktatási intézmény akorábbi adományozót írásban értesíti. A korábbi szerződés hatálya az értesítés kézbesítésének napján megszűnik.

(2) A felsőoktatási intézmények a korábbi adományozónak kötelesek három hónapon belül egyösszegben megtéríteni az általa volt ösztöndíjasa részére az értesítés kézbesítésének napjáig kifizetett ösztöndíj teljes összegét, valamint a családi pótlékot is.

(3) A korábbi adományozó az (1) bekezdés alapján kötött szerződés folytán megüresedett ösztöndíjas helyett új szerződés kötésével betöltheti.

(4) Az (1) bekezdés alapján a hallgató csak egy alkalommal köthet szerződést.

17. §

(1) A szerződéssel kapcsolatos jogviták eldöntése a bíróság hatáskörébe tartozik.

(2) A visszatérítendő ösztöndíj mértékét a bíróság indokolt esetben mérsékelheti.

18. §

(1) Ez a rendelet kihirdetése napján lép hatályba, a hatálybalépéskor érvényben levő ösztöndíj-szerződésekenek az ösztöndíj összegére és folyósítá-

sára vonatkozó rendelkezései, 1963. szeptember 1. napjától kezdődő hatállyal, e rendelet 8. és 9. §-aiban foglaltaknak megfelelően módosulnak. Ha e rendelkezés alkalmazása következtében az ösztöndíjas az eddiginél alacsonyabb összegű ösztöndíjat kapna, az adományozó köteles az ösztöndíjat az eddig folyósított összegre kiegészíteni. E rendelet végrehajtásáról az érdekelt miniszterekkel és országos hatáskörű szervek vezetőivel egyetértésben a művelődésügyi miniszter gondoskodik.

(2) E rendelet kihirdetésével egyidejűleg a 19/1959. (V. 12.) és a 21/1962. (V. 28.) Korm. számú rendelet hatályát veszti.

Kállai Gyula s. k.,

a Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt
Kormány elnökhelyettese.

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány
25/1963. (IX. 29.) számú

r e n d e l e t e

a munkaidő megállapítása egyes kérdéseiről

1. §

A Munka Törvénykönyve végrehajtásáról szóló 53/1963. (XI. 28.) MT. számú rendelet 58. §-a a következő második bekezdéssel egészül ki:

„(2) A munkaügyi miniszter a Szakszervezetek Országos Tanácsával egyetértésben engedélyezheti — törvényes napi munkaidő (Mt. 37. §) éves viszonylatban történő megtartása mellett — a heti illetőleg havi munkaidőkeret egyenlőtlen mértékű megállapítását és meghatározhatja a túlmunka elszámolása, továbbá a pihenőidők megállapítása és elszámolása terén ezzel kapcsolatban szükségessé váló eltérő szabályokat.”

2. §

Ez a rendelet kihirdetése napján lép hatályba.

Kállai Gyula s. k.,

a Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt
Kormány elnökhelyettese.

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány
26/1963. (IX. 29.) számú

r e n d e l e t e

a gépjárművek, a műszaki munkagépek és az üzemanyag edényzet bejelentéséről

1. §

Az államhatalom és államigazgatás szervei, intézetei, intézményei, valamint az állami vállalatok és egyéb állami gazdálkodó szervek, továbbá a szövetkezetek és társadalmi szervezetek kötelesek bejelenteni a kiegészítő parancsnokságnak gépjárműveiket, műszaki munkagépeiket és üzemanyag edényzetüket.

2. §

Az 1. §-ban meghatározott bejelentési kötelezettség nem terjed ki a néphadseregére, valamint a Belügyminisztérium fegyveres testületeire.

3. §

A bejelentés idejét és módját a bejelentési kötelezettség alá tartozó gépjárművek, műszaki munkagépek és üzemanyag edényzet körét, továbbá műszaki és egyéb adatait a honvédelmi miniszter rendeletben szabályozza.

4. §

A bejelentések valóságát a gépjárművek, a műszaki munkagépek és az üzemanyag edényzet műszaki állapotát, illetve használhatóságát, a gépjárművekhez tartozó szerszámkészletet a kiegészítő parancsnok vagy az általa megbízott személy a helyszínen (telephelyen) ellenőrizheti.

5. §

Szabálysértést követ el és 3000 forintig terjedő pénzbírsággal sújtható, aki a kötelező bejelentést elmulasztja, illetve a valóságnak meg nem felelő adatokat jelent be.

6. §

E rendelet kihirdetése napján lép hatályba, egyidejűleg az 1012/1959. (IV. 6.) Korm. számú határozat hatályát veszti.

Kállai Gyula s. k.,

a Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt
Kormány elnökhelyettese.

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány
1022/1963. (IX. 21.) számú

h a t á r o z a t a

a regionális tervezés rendszeréről

I.

A regionális tervezés rendeltetése és kapcsolata a népgazdasági tervezéssel

1. A regionális tervezés feladata, hogy a helyi adottságokat és lehetőségeket, valamint a fejlesztés irányát figyelembe véve biztosítsa a területek célszerű felhasználási módját, adott területen a beruházások megfelelő elrendezését, műszaki kapcsolataiknak és megvalósításuknak térbeli és időbeli összehangolását.

A regionális tervek

a) megállapítják a népgazdasági ágazat és területi tervek szerint telepítendő és bővítendő létesítmények egymáshoz és a már meglévő, kapcsolódó létesítményekhez viszonyított térbeli elrendezését,

b) összehangolják a beruházások tervezési területen történő megvalósításának időbeli sorrendjét,

c) elősegítik a rendelkezésre álló terület legcélszerűbb és leggazdaságosabb felhasználását,

d) alapul szolgálnak a lakosság korszerű élet- és munkakörülményei műszaki feltételeinek biztosításához.

2. A regionális tervezés szoros kapcsolatban áll egyrészt a népgazdasági tervezéssel, másrészt a város- és községrendezéssel és az építésügyi igazgatással.

A népgazdasági ágazati és területi tervek kiindulási alapul szolgálnak a regionális rendezési tervek kidolgozásához; a regionális vizsgálatok és tervtanulmányok adatokat szolgáltatnak a népgazdasági tervezéshez. A város- és községrendezési tervek kidolgozásához, a telepítési, területfelhasználási és építésügyi engedélyezési eljáráshoz a közvetlen műszaki alapot a regionális tervezés szolgáltatja.

II.

A regionális tervek fajtái és tartalma

1. A regionális tervek fajtái:

A) *Regionális vizsgálatok*: célja, hogy a tervezési terület természeti, demográfiai, gazdasági, közlekedési, településhálózati, vízgazdálkodási, ellátottsági és egyéb adottságait, valamint a népgazdasági ágazati és területi tervekben e területre előirányzott fejlesztési célkitűzéseket és ezek kihagyását felmérje és összefüggésében elemezze, továbbá a regionális tervezés számára a kiinduló adatokat szolgáltatassa.

B) *Regionális tervtanulmányok*: olyan elemzési és műszaki tervezési munkák, amelyek a regionális vizsgálatokban megállapított helyi adottságok és fejlesztési lehetőségek elemzésével és a népgazdasági területi tervek – vagy esetenként az Országos Tervhivatal által közölt fejlesztési elgondolások – alapulvételével megadják a tervezési terület leghatékonyabb felhasználási módját, illetve annak változatait, továbbá a létesítmények telepítésének és célszerű elhelyezésének rendszerét. A tervtanulmányok a népgazdasági tervezés számára a fejlesztés leghatékonyabb változatainak kialakításához, az építésügyi igazgatás számára pedig a területtel való gazdálkodáshoz és a város- és községrendezés irányításához műszaki adatokat szolgáltatnak.

C) *Regionális rendezési tervek*: a távlati népgazdasági ágazati és területi tervek alapján kerülnek kidolgozásra. E tervek célja, hogy biztosítsák a népgazdasági tervekben szereplő beruházások és fejlesztési célkitűzések megvalósításának összhangját és sorrendjét.

2. A regionális tervek ki lehet dolgozni:

A) egyes nagyobb egységekre (gazdasági körzet, megye), illetőleg az ország egész területére. Ezek olyan általános tervek (általában 1 : 200 000-nél kisebb méretarányban), amelyek a tervezési terület vonatkozásában általános területfelhasználási előírásokat és településhálózati sémákat tartalmaznak, illetőleg biztosítják az egyes felhasználási módok, valamint a településhálózat és a vonaljellegű létesítmények (út, vasút, víziút, csővezeték, energia távvezeték hálózat stb.) közötti összhangot;

B) kisebb területi egységekre. Ezek olyan részletes tervek (általában 1 – 2000 000 – 1 : 25 000 méretarányban), amelyek

a) a nagyipari (bányászati), energetikai beruházás közvetlen hatásterületére,

b) ipari és közlekedési csomópontokra,

c) nagyváros és közvetlen környékére,

d) összefüggő gyógy-, vagy üdülőterületre,

e) településhálózati és egyéb szempontból egy-egy rendezésre szoruló mezőgazdasági területre,

f) nemzetközi egyeztetést és közös tervezést igénylő határmenti területre,

g) egyéb szempontból egységes fejlesztést igénylő területekre vonatkoznak.

III.

A regionális tervezési terület

1. A tervezési területet az adott regionális tervezési célkitűzésektől függően úgy kell megállapítani, hogy a területen a komplex összefüggések figyelembevétele biztosítható legyen. A tervezési terület megállapítása csak az adott tervezési feladat megoldására szolgál, az igazgatási határokat nem módosítja, és nem érinti a területileg illetékes államhatalmi és államigazgatási szervek jogkörét sem.

2. A regionális tervezési terület megállapítása során tekintettel kell lenni az igazgatási terület-szerkezési követelményekre is. A regionális tervezés során biztosítani kell, hogy a regionális tervekben az egyes igazgatási egységekre háruló feladatok kitűnjenek.

IV.

A regionális tervek készítése, jóváhagyása és végrehajtása

1. Az építésügyi miniszter és az Országos Tervhivatal elnöke – a pénzügyi fedezet tekintetében a pénzügyminiszter bevonásával – együttesen állapítja meg a regionális tervezés éves munkatervét. A munkatervnek tartalmaznia kell:

a) a tervezési területeket, és hogy azokra milyen fajtájú regionális tervek készíteni;

b) a kidolgozott regionális rendezési tervek jóváhagyó szervek megjelölését;

c) a regionális tervezés céljára szükséges költségvetési előirányzatot.

2. A munkaterv alapján a regionális tervezési munkákat általában a következő rendben kell elvégezni;

a) az Országos Tervhivatal és az Építésügyi Minisztérium egyeztetési a regionális vizsgálatok, tervtanulmányok és regionális rendezési tervek általános metodikájának az adott esetben alkalmazandó változatát és tartalmát;

b) az Országos Tervhivatal megadja az Építésügyi Minisztérium részére a népgazdasági területi tervek a tervezési területre vonatkozó adatait, illetőleg a tervtanulmány elkészítéséhez szükséges előzetes munkaközi adatokat és irányelveket;

c) az Építésügyi Minisztérium a megfelelő tervező szerv útján elkészítteti a munkatervben előírt munkákat;

d) az Építésügyi Minisztérium a regionális vizsgálatok, tervtanulmányok és rendezési tervek anyagát – a távlati népgazdasági területi terv köz-

vetlen megalapozását szolgáló regionális tervtanulmányok kivételével, amelyek egyeztetését az Országos Tervhivatal végzi — az érdekelt országos hatáskörű, tanácsi-, tudományos- és egyéb szervezetekkel a tervezés során, illetve a jóváhagyás előtt egyeztet;

e) az Építésügyi Minisztérium a regionális rendezési terveket a munkatervben megjelölt szerv elé terjeszti jóváhagyásra.

3. Az egyeztetés során az érdekelt szervezetek állásfoglalásukat általában a tervező szervezet felhívásától számított 30 napon belül kötelesek megadni. Nagyobb területi egységre vonatkozó, vagy bonyolultabb regionális tervek esetében ennél hosszabb határidőt — legfeljebb 60 napot — lehet meghatározni.

4. A regionális rendezési tervek közül

a) a megyei jelentőségű — egy megye határát meg nem haladó tervezési területre vonatkozó és országos vagy nemzetközi jelentőségű beruházások telepítését nem tartalmazó — regionális terveket az illetékes megyei tanács az építésügyi miniszterrel egyetértésben,

b) a nagyobb jelentőségű — központi irányítás alá tartozó beruházások területi elhelyezését tartalmazó — regionális terveket az Országos Tervhivatal elnöke és az építésügyi miniszter együttesen,

c) a kiemelkedő — országos vagy nemzetközi — jelentőségű regionális terveket a Kormány hagyja jóvá.

5. A regionális tervekben foglaltak betartásának biztosításáról az Építésügyi Minisztérium gondoskodik. Az Építésügyi Minisztérium e feladatát az építésügyi igazgatási feladatkörében, valamint az egyes beruházásokkal kapcsolatos telepítési, illetve területfelhasználási véleményadás során látja el.

V.

A regionális tervek felhasználása és hatálya

1. A jóváhagyott regionális rendezési tervek — különösen a területfelhasználási előírások, a települések regionális szerepköre, a települések fejlesztési iránya, a települések közti összefüggések, az ellátási és közintézményhálózat települések közti megoszlása, valamint az egymással összefüggő létesítmények megvalósításának sorrendje tekintetében — *kötelezők* :

a) a város- és községrendezési tervek elkészítésénél,

b) a beruházások elhelyezésénél és műszaki megoldásánál (telepítés, helykijelölés, területfelhasználási engedély), illetve a területfelhasználással járó egyéb feladatoknál.

A jóváhagyott regionális rendezési tervek területfelhasználási előírásainak betartása alól az ország védelmét szolgáló katonai beruházások helyének kijelölésénél az építésügyi miniszter a honvédelmi miniszter kérésére felmentést adhat.

2. Ha az adott területre regionális terv még nem készült, a regionális vizsgálatok és tervtanulmányok településhálózati és építésügyi jelentőségű területfelhasználási előírásait kell figyelembe venni.

3. Ha a regionális rendezési terv kidolgozásánál alapul vett távlati népgazdasági fejlesztési célkitűzések lényegesen megváltoznak, a jóváhagyott regionális rendezési terv módosításáról kell gondoskodni.

VI.

A regionális tervezésben résztvevő szervek feladatai¹

1. A regionális tervezés irányító, szervező és végrehajtó szerve az Építésügyi Minisztérium. Ennek megfelelően

a) az Országos Tervhivatallal együtt — a Pénzügyminisztérium bevonásával — megállapítja a regionális tervezési munkák munkatervét;

b) gondoskodik a munkatervben szereplő regionális tervek elkészítéséről;

c) gondoskodik a regionális tervek egyeztetéséről, az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság által kidolgozott műszaki fejlesztési irányelvek, vízgazdálkodási kérdésekben pedig az Országos Vízügyi Keretterv alapadatainak a figyelembevételéről;

d) a regionális rendezési terveket az illetékes szervek elé terjeszti jóváhagyás végett, illetve az Országos Tervhivatallal együtt részt vesz azok jóváhagyásában;

e) gondoskodik a regionális tervekben foglaltak betartásáról;

f) szükség esetén — az Országos Tervhivatallal egyetértésben — gondoskodik a jóváhagyott regionális rendezési tervek módosításáról;

g) gondoskodik a regionális tervezési munkákhoz szükséges módszertani előírások kidolgozásáról, illetve a meglévők továbbfejlesztéséről;

h) szakfelügyeletet gyakorol a regionális tervezési munkákat végző szerv felett.

2. Az Országos Tervhivatal

a) az Építésügyi Minisztériummal együtt — a Pénzügyminisztérium bevonásával — megállapítja a regionális tervezés munkatervét;

b) véleményezi a regionális tervezésnél alkalmazandó módszertani előírásokat;

c) közli az Építésügyi Minisztériummal a regionális tervek alapját képező népgazdasági területi terv-célkitűzéseket, adatokat és irányelveket;

d) részt vesz a regionális tervek egyeztetésében, illetve az Építésügyi Minisztériummal együtt a regionális rendezési tervek jóváhagyásában.

3. A minisztériumok és országos hatáskörű szervezetek a regionális tervezéshez szükséges adatokat kötelesek a regionális tervező szervezet (Építésügyi Minisztérium és a regionális tervezési munkákat végző szerv) rendelkezésére bocsátani, részt vesznek a regionális tervek egyeztetésében.

4. A megyei (fővárosi, megyei jogú városi) tanácsok végrehajtó bizottságai

a) véleményezik a regionális tervezésnek az Építésügyi Minisztérium és az Országos Tervhivatal által összeállított munkatervét. Kezdeményezhetik megyei jelentőségű regionális tervek kidolgozását;

b) a regionális tervezéshez szükséges adatokat a regionális tervező szervek (Építésügyi Minisztérium és a regionális tervezési munkát végző szerv) rendelkezésére bocsátják;

c) részt vesznek a regionális tervek egyeztetésében, illetőleg előkészítik a tanács részére a jóváhagyásra való véleményezéseket, valamint a tanács jóváhagyási hatáskörébe utalt esetekben a regionális rendezési tervek jóváhagyását.

5. A regionális tervezés tudományos megalapozása céljából a Magyar Tudományos Akadémia rendszeresen foglalkozzék a regionális tervezés tudományos vonatkozású kérdéseinek vizsgálatával és a szükséges kutatási feladatok összehangolásával.

6. A regionális tervek kidolgozását, továbbá a feladatok tudományos megalapozásához szükséges kutatási munkákat az EM Városépítési Tervező Vállalat útján kell elvégeztetni. E vállalatot úgy kell fejleszteni, hogy a regionális tervek kidolgozására, valamint a regionális tervezéssel, továbbá a város- és községrendezéssel kapcsolatos tudományos kutatási munkák elvégzésére egyaránt alkalmas legyen.

VII.

A regionális tervezés költségei

A regionális tervezési munkák költségfedezetét az éves munkaterv alapján a pénzügyminiszter az Építésügyi Minisztérium költségvetésében biztosítja.

VIII.

Vegyes rendelkezések

1. Ez a határozat kihirdetése napján lép hatályba. Ezzel egyidejűleg a 2030/1958. (IV. 15.) Korm. számú határozat hatályát veszti.

2. A határozat alapján a regionális tervezés részletes szabályait az építésügyi miniszter az Országos Tervhivatal elnökével egyetértésben szabályozza.

Kállai Gyula s. k.,

a Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt
Kormány elnökhelyettese.

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány 1024/1963. (X. 2.) számú

határozata

a Tudományos és Felsőoktatási Tanács személyi összetételében bekövetkezett változásokról

1. A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány 1963. október 15-i hatállyal

Nagy Károlyt, Nyers Rezsőt, Ortutay Gyulát, Sulán Bélát, Tolnai Gábort a Tudományos és Felsőoktatási Tanácsban viselt tagsága alól felmenti, és

Lehr Ferencet, a műszaki tudományok kandidátusát, a könnyűipari miniszter helyettesét,

Sötér Istvánt, a Magyar Tudományos Akadémia levelező tagját, az Eötvös Loránd Tudományegyetem rektorát,

Szarvas Pált, a kémiai tudományok doktorát, a Kossuth Lajos Tudományegyetem rektorát,

Timár Mátyás pénzügyminisztert,

Tóth Károlyt, az orvostudományok kandidátusát, a Szegedi Orvostudományi Egyetem rektorát a Tudományos és Felsőoktatási Tanács tagjává kinevezi.

2. Az 1015/1962. (VI. 11.) Korm. számú határozat a fentieknek megfelelően módosul.

Kállai Gyula s. k.,

a Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt
Kormány elnökhelyettese.

A Magyar Tudományos Akadémia elnökének utasítása

A Magyar Tudományos Akadémia elnökének
10/1963. MTA (A. K. 15.) számú

utatisása

az akadémiai szolgálati találmányokkal kapcsolatos eljárásról

A Magyar Tudományos Akadémia felügyelete alá tartozó tudományos kutatóintézetek, kutatócsoportok, kutatólaboratóriumok, továbbá az Akadémia irányítása alá tartozó tanszéki kutatóhelyek, munkaközösségek és vállalatok (a továbbiakban: akadémiai intézmények) a kutatási tervek (vállalati tervek) végrehajtása során kidolgozott (felfedezett) találmányok intézésének egységes végrehajtására, az elért eredmények számbavételére és nyilvántartására az alábbi utasítást adom ki.

1. §

(1) Az akadémiai intézményeknél kidolgozott találmányok szabadalmaztatásával, hasznosításával, nyilvántartásával és az elért eredmények számbavételével összefüggő feladatok ellátását az 1/1963. MTA (A. K. 1.) számú utasítással létesített Kutatási Ellátási Szolgálat (a továbbiakban: KESZ) feladatkörébe utalom.

(2) Az (1) bekezdésben rögzített feladatok ellátása érdekében minden akadémiai intézmény köteles a kutatási terve (vállalatok esetében: vállalati terv) végrehajtása során felfedezett, találmányi szintet elérő műszaki megoldást szabadalmaztatás végett a KESZ-hez bejelenteni.

(3) A KESZ gondoskodik a hozzá bejelentett találmányok leírásának, esetleg rajzainak elkészítéséről, az Országos Találmányi Hivatalhoz való benyújtásáról, a szabadalmi eljárás során felmerült észrevételek tisztázásáról, a szükséges külföldi jogvédelem megszerzéséről és általában az intézmények szabadalmi jogi képviseléről.

2. §

(1) Az Országos Találmányi Hivatal által találmánynak minősített akadémiai szolgálati szabadalmak hasznosítása (megvalósítása) a KESZ feladat-körébe tartozik.

(2) A KESZ gondoskodik a hasznosítás tekintetében számbajöhető vállalatok megkereséséről, a szükséges tárgyalások lebonyolításáról, megvalósítás esetén a licence szerződések megkötéséről, az elért népgazdasági eredmény számbavételéről és nyilvántartásáról.

(3) Ha a szolgálati találmány megvalósítása során a hasznosítási engedély (licence) mellett a szabadalom tulajdonjogának átadására is sor kerül, a tulajdonátruházás kérdésében a KESZ állásfoglalása az irányadó.

3. §

(1) A találmányi (szabadalmi) ügyvitellel kapcsolatban felmerülő kiadások előirányzásáról a KESZ költségvetésében kell gondoskodni.

(2) A szabadalmak hasznosítása során elért, a megvalósító vállalatok által fizetett ún. részkielégítési bevételeket ugyancsak a KESZ költségvetésében kell előirányozni.

(3) Az érvényesítendő részkielégítési összeget, függően esetenként a KESZ vezetője állapítja meg.

4. §

A KESZ által ellátott találmányi (szabadalmi) ügyvitel tekintetében a felügyeleti jogkört a Magyar Tudományos Akadémia Elnökségi Titkársága gyakorolja.

5. §

(1) Ez az utasítás kihirdetése napján lép hatályba; végrehajtásáról — az akadémiai intézmények vezetőivel együttműködve — a KESZ vezetője gondoskodik.

(2) Az utasítás rendelkezéseit a folyamatban levő ügyekben is alkalmazni kell.

Budapest, 1963. október 7.

Rusznayk István s. k.,
elnök

Szabadalmi Közlemények

Találmányi bejelentések közzététele

A bejelentések és mellékletei az Országos Találmányi Hivatalban (Bp. V., Garibaldi u. 2. sz.) megtekinthetők a hivatalos órák alatt.

A közzététel napjától számított két hónapon belül a közzétett bejelentések ellen felszólalások adhatók be. A közzétett bejelentés tárgya egyelőre, jogtalan használat ellen, ideiglenes oltalomban részesül.

Az alábbi felsorolásban a sorok elején álló betűk és számok a bejelentés ügyszámát, zárójelben az ezt követő számcsoport a találmányi — magyar és nemzetközi — osztályt és alosztályt jelenti.

*

Szervesvegyipar és gyógyszeripar

MA — 1207 (12 p 1—5; C 07 d 2) Magyar Tudományos Akadémia VII. Kémiai Tudományok Osztálya, Budapest. Feltalálók: dr. Szántay Csaba okleveles vegyész-mérnök, Budapest, dr. Tőke László okleveles vegyész-mérnök, Budapest, Kolonits Pál okleveles vegyész-mérnök, Budapest. — **Eljárás 2-karboximetilén-3-etil-9, 10-dimetoxi-1, 2, 3, 4, 6, 7-hexahidro-11bH-beizo(a)-kinolizin észtereinek előállítására.** Bejelentés napja: 1962. december 6. Szolgálati találmány.

MA — 1241 (30 h 1—8; A 61 k) Magyar Tudományos Akadémia Kísérleti Orvostudományi Kutatóintézete, Budapest. Feltalálók: dr. Szilágyi Imre vegyész, dr. Vályi-Nagy Tibor egyetemi tanár, dr. Uri József egyetemi docens. — **Eljárás primicin tisztítására.** Bejelentés napja: 1963. április 9. Pótszabadalom a 146.332 lajstromszámú törzsszabadalomhoz. Szolgálati találmány.

(Kivonat a SZABADALMI KÖZLÖNY 1963. évi szeptemberi [9.] számából.)

INDEX: 25.105

AKADÉMIAI KÖZLÖNY, a Magyar Tudományos Akadémia hivatalos lapja. Megjelenik rendszerint havonta kétszer. — A szerkesztésért felelős: a Magyar Tudományos Akadémia Elnökségi Titkárságának vezetője.

Kiadja: az Akadémiai Kiadó, Budapest V., Alkotmány u. 21. — Felelős: Bernát György, az Akadémiai Kiadó igazgatója — 650 példány

A kiadvány előfizethető vagy példányonként megvásárolható: az Akadémiai Kiadónál, Budapest V., Alkotmány u. 21. telefon: 111-010, MNB egyszámú száma: 46., csekkbefizetési számla: 05 915 111-46; az Akadémiai Könyvesboltban, Budapest V., Váci u. 22. telefon: 185-612; a Posta Központi Hírlap Irodánál, Budapest V., József nádor tér 1. telefon: 180-850. Csekk számla: egyéni 61257, közületi 61066. Evi előfizetési díj 48,— Ft

63.57847 Akadémiai Nyomda, Budapest — Felelős vezető: Bernát György

Akadémiái Közlöny

A Magyar Tudományos Akadémia Hivatalos Lapja

Kiadja:
A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
HIVATALA

BUDAPEST, 1963. NOVEMBER 25.

TARTALOM

Törvények, rendeletek, határozatok	1026/1963./ (XI. 6.) Korm. határozat	A vállalatok kategóriába sorolásáról	143
Miniszteri rendelet és utasítás	6/1963./ (XI. 6.) M. M. 175/1963. (M/K. 21.) M. M.	A társadalmi tanulmányi ösztöndíj szabályozásáról szóló 22/1963. (IX. 21.) Korm. számú rendelet végrehajtásáról	143
		Egyes tanszékek létesítéséről	149
Közlemények		A kötelespéldányok szolgáltatásáról	150

Jogszabályok

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány 1026/1963. (IX. 6.) számú

határozata

a vállalatok kategóriába sorolásáról

(1) A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány felhatalmazza a munkaügyi minisztert, hogy a vállalatok kategóriába sorolását a Szakszervezetek Országos Tanácsával egyetértésben szabályozza.

(2) „Kiemelt” kategóriába sorolást illetően a munkaügyi miniszter a Szakszervezetek Országos Tanácsával és az illetékes miniszterrel egyetértésben dönt. E határozat hatálybalépése előtt „kiemelt” kategóriába sorolt vállalatok besorolása nem változik.

(3) A vállalati kategóriákban esetleg bekövetkező indokolatlan arányeltolódás megszüntetéséről a munkaügyi miniszter — a Szakszervezetek Országos Tanácsával és az érdekelt miniszterrel egyetértésben — köteles intézkedni.

(4) E határozat kihirdetése napján lép hatályba, és ezzel egyidejűleg a vállalatok kategóriába sorolásáról szóló 1020/1961. (X. 26.) Korm. számú határozat 1–3/b. pontjai, valamint a 2055/1961. (X. 26.) Korm. számú határozat 1–6. pontjai hatályukat veszítik.

Kádár János s. k.,

a Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt
Kormány elnöke.

Miniszteri rendelet és utasítás

A művelődésügyi miniszter 6/1963. (XI. 6.) MM számú

rendelete

a társadalmi tanulmányi ösztöndíj szabályozásáról szóló 22/1963. (IX. 21.) Korm. számú rendelet végrehajtásáról

A társadalmi tanulmányi ösztöndíj szabályozásáról szóló 22/1963. (IX. 21.) Korm. számú rendelet (a továbbiakban: R.) 18. §-ának (1) bekezdésében foglalt felhatalmazás alapján az érdekelt miniszterekkel és az országos hatáskörű szervek vezetőivel egyetértésben az alábbiakat rendelem:

[A vastag betűs szedés a R. 1–18. §-át, a vékonyabb betűs szedés a végrehajtási rendelet (a továbbiakban: Vhr.) szövegét tartalmazza.]

1. §.

Az állami vállalatok és egyéb állami gazdálkodó szervek, a szövetkezetek, a szövetkezetek szövetségei és központjai, a társadalmi szervezetek, valamint az állami költségvetési szervek (a továbbiakban: adományozó) főként fizikai dolgozók gyermekeinek, elsősorban a vidéki munkahelyek szakemberszükségletének kielégítése érdekében társadalmi tanulmányi ösztöndíjat (a továbbiakban: ösztöndíj) adományozhatnak.

2. §.

(1) Ösztöndíj azok részére adományozható, akik felsőoktatási intézmény, illetőleg középiskola nappali tagozatára felvételüket kérték, vagy felsőoktatási intézmények hallgatói, ha magatartásuk kifogástalan, és tanulmányi eredményük legalább közepes.

Vhr. 1. §. Társadalmi tanulmányi ösztöndíj (a továbbiakban: ösztöndíj) középiskola nappali tagozatán tanulmányokat folytató tanuló, továbbá felsőoktatási intézmény, illetőleg középiskola esti vagy levelező tagozatának hallgatója (tanulója) részére is adományozható, ha a nappali tagozatra való átlépés engedélyezését kérte.

Vhr. 2. §. Az adományozó az ösztöndíjra pályázatot hirdethet. A pályázati hirdetményt az érdekelt oktatási intézmény hirdetőtábláján ki kell függeszteni.

Vhr. 3. §. Felvétel előtt, valamint első évfolyamossal az első félévben kötött ösztöndíj-szerződés esetén az ösztöndíjas előző iskolai végzettségének (érettségi, képesítő bizonyítványának, illetőleg az általános iskola nyolcadik osztályának elvégzését tanúsító bizonyítványának) átlageredményét, egyéb esetekben a szerződéskötést közvetlenül megelőző félévben elért tanulmányi átlageredményét kell az adományozás feltételeinek elbírálásánál figyelembe venni.

(2) Az ösztöndíj adományozásáról és annak elfogadásáról, valamint az ösztöndíjjal kapcsolatos egyéb megállapodásokról az adományozó és az ösztöndíjas írásbeli szerződést kötnek.

Vhr. 4. §. A szerződést a rendelet mellékletében közölt minta alapulvételével kell megkötni és négy példányban kiállítani.

(3) Az ösztöndíj adományozásához, illetőleg az ösztöndíjszerződés érvényességéhez az érdekelt oktatási intézmény vezetőjének — több karra tagozódó egyetem esetén a dékánnak — hozzájárulása szükséges. Utolsó évfolyamos, továbbá olyan hallgató (tanuló) részére, aki saját hibájából évfolyamot ismételt, vagy tanulmányait engedély nélkül megszakította, ösztöndíj nem adományozható. Nem adományozható ösztöndíj középiskolai tanulmányok folytatásához abban az esetben, ha a tanuló családjában az egy családtagra jutó havi jövedelem a 800 Ft-ot meghaladja.

Vhr. 5. §. (1) Az oktatási intézmény vezetőjének a szerződés érvényességéhez szükséges hozzájárulását a szerződés valamennyi példányán záradékba kell felvenni.

(2) A záradékok szerződésekre az oktatási intézménynek nyilvántartási számot kell rávezetnie. A szerződések közül egy példányt az oktatási intézmény megtart, a többi példányokat pedig az adományozóhoz visszaküldi. Az adományozó a hozzá visszaküldött szerződések közül egy példányt magánál tart, egyet átad az ösztöndíjasnak, egy példányt pedig felterjeszt a főfelügyeleti hatóságához.

(3) A hatályos szerződésekről az adományozó, valamint az oktatási intézmény külön nyilvántartást köteles vezetni. A nyilvántartásban — a szerződés adatain felül — fel kell tüntetni a havi

ösztöndíjrészletet, kifizetésének időpontját, az ösztöndíjas félévi tanulmányi eredményeit, a szerződés szünetelésének, felbontásának megszüntetésének vagy hatálytalanná válásának időpontját és okát is.

(4) Ha az oktatási intézmény vezetője a hozzájárulást megtagadja, a szerződéspéldányokat — a megtagadás okának megjelölésével — az adományozóhoz visszaküldi.

Vhr. 6. §. Utolsó évfolyamos az a hallgató, aki az intézmény, illetőleg a választott szak tanulmányi rendjében előírt utolsó tanulmányi évre beiratkozott. Ha a képzés több egész és egy félévből áll, a hallgatót az utolsó félévet közvetlenül megelőző teljes tanulmányi évre történő beiratkozása esetén kell utolsó évfolyamosnak tekinteni.

Vhr. 7. §. Évfolyamisméltés esetén ösztöndíj csak abban a tanévben nem adományozható, amelyben a hallgató évfolyamot ismételt. Annak a hallgatónak azonban, aki tanulmányait engedély nélkül szakította meg, hátralevő tanulmányi idejére ösztöndíj nem adományozható.

Vhr. 8. §. Azt, hogy a hallgató tanulmányait engedély nélkül szakította-e meg, annak az oktatási intézménynek állásfoglalása alapján kell megítélni, amelyben a hallgató tanulmányait megszakította.

Vhr. 9. §. A felsőoktatási intézmény vezetője, több karra tagozódó egyetemen a dékán (a továbbiakban: dékán) csak a művelődésügyi és a munkaügyi miniszter által meghatározott tárcakereteken belül járulhat hozzá az ösztöndíj-szerződésekhez.

Vhr. 10. §. Oktatási intézmény vezetője az adományozásra jogosult szervnek ösztöndíjra javasolhat olyan hallgatót, aki az előírt feltételeknek megfelel, és továbbtanulásának ilyen módon történő elősegítése indokolt.

Vhr. 11. §. Középiskolai tanulmányok folytatásához történő ösztöndíj adományozása esetén az ösztöndíjas családjában az egy családtagra jutó havi jövedelem összegét a felsőoktatási intézmények nappali tagozatos hallgatói részére juttatható állami támogatásra vonatkozó rendelkezések [a művelődésügyi miniszter 158/1963. (M K 14.) M M számú utasítása] figyelembevételével kell megállapítani.

R. 3. §.

(1) Ösztöndíj az igazgatói alap, a nyereségrészesedés, a vállalatfejlesztési alap, a községfejlesztési alap, a községi és járási jogú városi tanácsok község-, illetőleg városfejlesztési munkájának elősegítése érdekében a megyei tanács végrehajtó bizottsága részére biztosított állami hozzájárulás, a termelőszövetkezeti szociális és kulturális alap, egyes termelőszövetkezeteknek folyósított állami támogatás, a földművelésügyi szervek országos kölcsönös támogatási alapja, illetőleg az állami költségvetési szervek erre a célra központilag előirányzott költségvetési kerete, társadalmi szervezeteknél pedig a saját bevételi források terhére adományozható.

Vhr. 12. §. (1) Az állami költségvetési szervek által újonnan létesíthető ösztöndíjak pénzügyi fedezete a Művelődésügyi Minisztérium költségvetésében központilag kerül előirányzásra. A keret terhére a minisztériumoknak és országos hatáskörű szervezeteknek a felügyeletük alá tartozó költségvetési szervekre vonatkozó ösztöndíj-adományozási igényüket minden évben február hó 15-ig kell a Művelődésügyi Minisztériumhoz bejelenteni. A rendelkezésre álló ösztöndíj-keretet a benyújtott igények alapján az érdekelt miniszterekkel, illetőleg országos hatáskörű szervek vezetőivel egyetértésben a művelődésügyi miniszter osztja el a pénzügyi fedezet egyidejű rendelkezésre bocsátása mellett.

(2) A már érvényes szerződés alapján a költségvetési szervek ösztöndíjasai részére folyósított ösztöndíjak pénzügyi fedezetét annak a felsőoktatási intézménynek a költségvetésében kell előirányozni, amelyben az ösztöndíjas tanulmányait folytatja.

(2) Középiskolai végzettség megszerzésének elősegítésére állami költségvetési szerv ösztöndíjat nem folyósíthat.

R. 4. §.

Ösztöndíj létesítéséről azoknál az adományozóknál, ahol üzemi tanács működik, az üzemi tanács, más adományozóknál a Magyar Szocialista Munkáspárt, valamint a Kommunisták Ifjúsági Szövetsége és a szakszervezet üzemi szervezetének meghallgatásával a szerv vezetője, tanácsoknál a tanácsülés, szervezeteknél a közgyűlés dönt. Társadalmi szervezeteknél a döntés jogát a határozathozatalra jogosult szerv gyakorolja.

R. 5. §.

Az ösztöndíj odaítélése előtt meg kell hallgatni annak az oktatási intézménynek a véleményét, amelynek a jelölt egy évnél nem régebben a hallgatója, illetőleg a tanulója volt.

Vhr. 13. §. Az oktatási intézmény a hallgatóról annak tanulmányi munkája és magatartása alapján nyilvánít véleményt.

R. 6. §.

(1) Ösztöndíj csak a hátralevő tanulmányi időre adományozható.

Vhr. 14. §. A tanév folyamán történő ösztöndíj-adományozás esetén az ösztöndíjat a szerződéskötés követő hó első napjától kezdődően kell folyósítani.

(2) Az ösztöndíjat egy tanévre 10 hónapon át kell kifizetni. A felsőoktatási intézmények olyan hallgatói részére, akiknél a szorgalmi idő szakmai gyakorlat miatt meghosszabbodik, az ösztöndíjat a szakmai gyakorlat idejére is fizetni kell.

Vhr. 15. §. (1) Ha az ösztöndíjas felsőoktatási intézmény hallgatója, a felsőoktatási intézmény felett felügyeletet gyakorló miniszter (országos hatáskörű szerv vezetője) az ösztöndíjas kérelme alapján, az adományozó hozzájárulásával indokolt esetben az ösztöndíjasnak 10 hónapnál hosszabb időn át történő folyósítását engedélyezheti. Az engedély nem tagadható meg, ha az ösztöndíjas állami

gondozott volt. Az engedély megadására irányuló kérelmet a dékánál kell benyújtani. A kérelemhez mellékelni kell az adományozó hozzájáruló nyilatkozatát. A dékán a kérelmet véleményezi és döntés végett az illetékes miniszterhez (országos hatáskörű szerv vezetőjéhez) felterjeszti.

(2) Azok részére, akik a rendelet hatálybalépésekor engedély alapján vagy az 5/1960. (X. 27.) M M számú rendelet 6. §-ának (1) bekezdése alapján, mint családfenntartók külön engedély nélkül már eddig is 12 hónapon keresztül kapták az ösztöndíjat, az ösztöndíj újabb engedély nélkül továbbra is 12 hónapon át fizethető.

(3) Nem folyósítható az ösztöndíj olyan időszakokra, amelyben az ösztöndíjas munkabérben részesül.

(4) Az ösztöndíjat az adományozó köteles a tárgyhónapot megelőző hónap 5. napjáig az oktatási intézményhez átutalni. Az utalványon fel kell tüntetni a felsőoktatási intézmény által a szerződésre vezetett nyilvántartási számot. Az oktatási intézménynek az ösztöndíjat a tárgyhónapot megelőző hó 30. napjáig kell az ösztöndíjas részére kifizetnie.

(5) Diákotthonban elhelyezett ösztöndíjas diákotthoni térítési díját az ösztöndíjból le kell vonni.

(6) Az oktatási intézmény a szerződés nyilvántartásba vételével egyidejűleg köteles értesíteni az adományozót arról is, hogy az ösztöndíjat milyen számlára kell átutalnia. Az ösztöndíjakat az intézmény egyéb pénzeszközektől elkülönítve kell kezelni. Ha az adományozó nagyobb összeget utal az oktatási intézményhez, mint amennyi az ösztöndíjast a R. alapján megilleti, a többletet vissza kell utalnia.

(7) Az ösztöndíj átvételéről az ösztöndíjasnak elismervényt kell kiállítania, vagy az átvételt az oktatási intézménynél vezetett fizetési jegyzéken kell tanúsítania.

R. 7. §.

Az ösztöndíj három részből áll: alapösztöndíjből, ösztöndíjpótlékból és ösztöndíjkiegészítésből.

R. 8. §.

(1) A felsőoktatási intézmények hallgatóinak alapösztöndíja attól függően, hogy a hallgató családjában az egy családtagra jutó havi jövedelem

- a 800 forintot nem éri el, havi 450,— Ft;
- legalább 800 forint, legfeljebb azonban 1100 Ft, havi 350,— Ft;
- 1100 Ft-ot meghalad, havi 200,— Ft.

Az egy családtagra jutó havi jövedelem összegéről a felsőoktatási intézmény a hallgató részére tanévenként igazolást állít ki.

Vhr. 16. §. (1) A felsőoktatási intézmény a R. 8. § (1) bekezdésében megjelölt igazolást tanévenként egyszer október 5-ig, illetőleg, ha a szerződéskötés szeptember 30-a után történt, a szerződés bemutatásától számított 15 nap alatt, az ösztöndíjasnak a 158/1963. (M K 14.) M M számú utasítás 3. pontjában előírt besorolása alapján állítja ki.

(2) Az alapösztöndíj havi összegét a felsőoktatási intézmény által kiállított jövedelemigazolás alapulvételével az adományozó tanévenként köteles megállapítani és a tanév tartalma alatt folyósítani.

(2) **Ösztöndíjpótlékban felsőoktatási intézményeknek az a hallgatója részesül, aki az ösztöndíjszerződésben vidéken való munkabábelésre vállal kötelezettséget. Az ösztöndíjpótlék havi összege 200 Ft.**

Vhr. 17. §. (1) Az ösztöndíjpótlékra való jogosultság szempontjából a szerződésben kijelölt munkahelyet kell figyelembe venni akkor is, ha az adományozó székhelye más helységben van.

(2) A R. alkalmazásában azt a munkahelyet kell vidéki munkahelynek tekinteni, amely

a) Budapest főváros, továbbá Debrecen, Miskolc, Pécs, Szeged megyei jogú városok, valamint Győr járási jogú város, illetőleg

b) Pest megyében a budai, a váci, a szentendrei, az aszói, a gödöllői, a monori, a dabasi, továbbá a ráckevei járás, Vác járási jogú város, Fejér megyében pedig a bicskei járás, továbbá a székesfehérvári járásban Martonvásár, Gyúró, Tardos, Kajászó és Baracska községek, végül a dunajvárosi járásban Ráckeresztúr, illetőleg Ercsi községek területén kívül fekszik;

c) kívül esik annak a felsőoktatási intézménynek a székhelyén, ahol az ösztöndíjas tanulmányait folytatja, vagy ahol azonos szakképzés folyik.

(3) **A felsőoktatási intézmények hallgatóinak ösztöndíjkiegészítése az előző félévben elért tanulmányi eredménytől függően**

- a) havi 300 Ft, ha az átlageredmény kitűnő;
- b) havi 250 Ft, ha az átlageredmény jeles;
- c) havi 150 Ft, ha az átlageredmény jó;
- d) havi 100 Ft, ha az átlageredmény közepes, és a hallgató egyéb körülményei ezt indokolják.

Vhr. 18. §. Ha az ösztöndíjas a felsőoktatási intézmény első évfolyamának második félévre vagy magasabb évfolyamára beiratkozott, az ösztöndíjkiegészítés mértékének megállapítása szempontjából tanulmányi átlageredményét az előző félév rendes vizsgaidőszakában elért eredmény alapján kell számításba venni. A dékáni engedéllyel halasztott későbbi eredményes vizsgát a rendes vizsgaidőszakban letett vizsgának kell tekinteni. A tanulmányi átlageredmény megállapításánál az orvostudományi egyetemeken a beszámolókra adott érdemjegyeket is figyelembe kell venni.

Vhr. 19. §. (1) A R. 8. §-a (3) bekezdésének d) pontja alapján kizárólag a dékán javaslatára fizethető ösztöndíjkiegészítés.

(2) Az előző félévben közepes tanulmányi átlageredményt elért ösztöndíjas részére ösztöndíjkiegészítést a dékán — a KISZ-bizottság meghallgatásával — csak akkor javasolhat, ha az ösztöndíjas kellő szorgalmat tanúsított ugyan, azonban valamely neki fel nem róható ok (betegség vagy igazolt távollét stb.) gátolta az alaposabb felkészülésben, feltéve, hogy magatartása egyébként példamutató.

(4) **A felsőoktatási intézmények hallgatóinak ösztöndíjkiegészítése az I. évfolyam első félévében havi 150 Ft.**

R. 9. §.

(1) A középiskolai tanulók alapösztöndíja havi 200 Ft.

(2) A középiskolai tanulók ösztöndíjkiegészítése az előző félévben elért tanulmányi eredménytől függően.

- a) havi 150 Ft, ha az átlageredmény 4.5–5;
- b) havi 75 Ft, ha az átlageredmény 3.5–4.4 között van.

Vhr. 20. §. A középiskola második vagy magasabb évfolyamát végző ösztöndíjas tanulmányi eredményét az előző félévben elért és tanulmányi értesítőbe, illetőleg a bizonyítványba bevezetett tanulmányi eredmények alapján kell kiszámítani.

(3) **A középiskolai tanulók ösztöndíjkiegészítése az I. évfolyamon havi 75 Ft.**

Vhr. 21. §. (1) Az ösztöndíjas tanulmányi átlageredményéről az oktatási intézmények a félév lezárását követő 30 nap alatt értesítik az adományozót.

(2) Az (1) bekezdésben megjelölt értesítés megtörténteig az adományozó az előző félévre megállapított összegű ösztöndíjat köteles előlegként folyósítani.

R. 10. §.

A felsőoktatási intézmények ösztöndíjban részesülő hallgatóit egyéb feltételek fennállása esetén a munkaviszonyban álló dolgozók részére járó családi pótlék is megilleti. A családi pótlékot az ösztöndíjjal együtt az adományozó köteles folyósítani.

Vhr. 22. §. A családi pótlékot a munkaviszonyban álló dolgozókra vonatkozó rendelkezések alapján kell kiszámítani és az ösztöndíjjal együtt a felsőoktatási intézményhez átutalni.

R. 11. §.

(1) **A felsőoktatási intézménybe vagy középiskolába felvételét kérő személlyel kötött szerződés csak akkor válik hatályossá, ha az ösztöndíjasként szerződő felet a szerződésben megjelölt oktatási intézménybe felveszik.**

Vhr. 23. §. Ha az ösztöndíjat a nappali tagozatra átlépni szándékozó esti vagy levelező tagozatos hallgató részére adományozzák, az ösztöndíjszerződése csak a nappali tagozatra való beiratkozással válik hatályossá.

(2) **A kiskorúak csak a törvényes képviselő beleegyezésével köthetnek szerződést.**

R. 12. §.

(1) **A szerződésben az adományozó kötelezi magát az ösztöndíjnak a jogszabályokban foglalt rendelkezések szerinti folyósítására. Az adományozó kötelessége továbbá, hogy figyelemmel kíséresse, segítse és támogassa az ösztöndíjas tanulmányi munkáját, erkölcsi és politikai fejlődését.**

Vhr. 24. §. (1) Az ösztöndíjas erkölcsi, politikai fejlődése érdekében az adományozónak az ösztöndíjast legalább félévénként közvetlenül is be kell számoltatnia tanulmányi munkájáról és lehetőleg meg kell ismertetnie vele az adományozó munkaterületét. A beszámoltatás csak olyan időpontra tűzhető ki, amikor az ösztöndíjasnak tanulmányi foglalkozáson nem kell résztvennie.

(2) Az adományozónak az ösztöndíjas kérelmére lehetővé kell tennie az ösztöndíjas nyári szünidei foglalkoztatását és a lehetőséghez képest a dolgozói számára biztosított kulturális és szociális juttatásokban (üzemi könyvtár használata, a szakszervezetek alapszabályában foglalt feltétel fennállása esetén üzemi üdültetés stb.) kell részesítenie.

(3) Az adományozó megbizottját a kiskorú ösztöndíjas oktatási intézményének a szülői értekezletekre meg kell hívnia.

(2) Az ösztöndíjas szerződésben kötelezi magát arra, hogy tanulmányi és vizsgakötelezettségének idejében, legjobb tudása szerint eleget tesz, továbbá erkölcsileg és politikailag kifogástalan magatartást tanúsít, a felsőoktatási intézmény hallgatója pedig arra is kötelezettséget vállal, hogy végzettségének megszerzését követően a szerződésben megállapított módon munkába lép.

(3) Felsőoktatási intézményben folytatott tanulmányok esetén az adományozó a szerződésben tartozik kikötni, középiskolai tanulmányok esetén pedig kikötheti, hogy az ösztöndíjas tanulmányainak befejezése után az adományozó vagy az általa kijelölt szerv vezetőjének kívánságára az ország meghatározott területén vagy a szerződésben megjelölt üzemben (intézménynél, szervnél) a végzettségének megfelelő munkakörben határozott ideig tartó munkaviszonyt köteles létesíteni. Az ösztöndíjas a szerződésben legfeljebb annyi éven át tartó munkaviszony létesítésére kötelezhető, ahány éven keresztül ösztöndíjat kapott. Ilyen esetben a megfelelő állás biztosításáról az adományozó köteles gondoskodni. A középiskolát végzett és a szerződés alapján munkabábelépésre kötelezett ösztöndíjas katonai szolgálatának ideje a szerződésben kikötött határozott ideig tartó munkaviszony idejébe beszámít.

Vhr. 25. §. (1) Ha az ösztöndíjas felsőoktatási intézmény hallgatója, a szerződés megkötésekor az ösztöndíj folyósítása várható időtartamának megfelelő mértékű munkavállalási kötelezettséget kell előírni. E kötelezettség előírásánál minden tanulmányi évet egy évi, a hat hónapnál hosszabb töredéket fél évi munkaviszony alapjául szolgáló ösztöndíj folyósítási időnek kell tekinteni, a hat hónapnál rövidebb ideig tartó ösztöndíj fizetés pedig a munkaviszony kötelező időtartamának megállapításánál figyelmen kívül kell hagyni.

(2) A R. 16. §-a (1) bekezdésének hatálya alá tartozó új szerződéskötés esetén a munkaviszony kiköthető időtartamába a korábbi szerződés alapján történt ösztöndíjfizetés időtartamát is figyelembe kell venni.

(4) Az adományozó kiköthet egyéb, a tanulmányi munkával kapcsolatos feltételeket is. Az ösztöndíjas kötelező termelési, illetőleg szakmai gyakorlatával,

szakdolgozatával (diplomatervével) kapcsolatos feltételek érvényességéhez a dékán hozzájárulása szükséges.

Vhr. 26. §. Az ösztöndíjas kötelezettségeinek megállapításánál az adományozónak figyelemmel kell lennie arra, hogy a nyári szünidőből az ösztöndíjas legalább 30 napot pihenéssel tölthessen.

R. 13. §.

Ha az ösztöndíjas a tanulmányait engedéllyel megszakítja, a szerződés hatálya a tanulmányok tovább folytatásáig — legfeljebb azonban két évig — szünetel. A szünetelő szerződés két év elmúltával hatályát veszti.

Vhr. 27. §. Az ösztöndíjasnak esti vagy levelező tagozatra való átlépése csak az adományozó hozzájárulása esetén engedélyezhető. Az átlépéstől kezdődően az ösztöndíj-szerződés hatálya szünetel.

R. 14. §.

(1) Az adományozó a szerződést kizárólag akkor bonthatja fel, ha az ösztöndíjas

a) a felsőoktatási intézményben a félévet neki felróható okból sikeresen nem zárta le; illetőleg a középiskolában a tanév végén legalább elégséges tanulmányi eredményt nem ért el;

b) erkölcsileg vagy politikailag kifogásolható magatartása miatt az ösztöndíjra érdemtelené vált;

c) a szerződésben vállalt tanulmányi, munkavállalási, illetőleg egyéb kötelezettségét neki felróható okból nem teljesítette.

(2) A szerződés felbontásához előzetesen be kell szerezni a felsőoktatási intézmény vezetőjének, több karra tagozódó egyetem esetén a dékánnak (a továbbiakban: dékán), illetőleg a középiskola igazgatójának véleményét. Ennek elmulasztása esetén a szerződés felbontására vonatkozó nyilatkozat érvénytelen. Ha a szerződés felbontását a dékán, illetőleg a középiskola igazgatója kezdeményezi, azt az adományozó köteles 30 nap alatt felbontani.

Vhr. 28. §. (1) A félév akkor tekintendő sikeresen lezártnak, ha a felsőoktatási intézmény hallgatója a dékán által meghatározott rendes vizsgaidőszakban tesz eleget vizsgakötelezettségének.

(2) Az oktatási intézmény vezetője az ösztöndíjszerződés felbontását kizárólag a R. 14. §-a (1) bekezdésének a) és b) pontjában meghatározott esetekben kezdeményezheti. A szerződés felbontásának kezdeményezése előtt az oktatási intézmény vezetője köteles az intézmény KISZ bizottságának véleményét meghallgatni.

(3) Az ösztöndíjas a szerződést megszüntetheti, ha

a) betegség, baleset vagy egyéb súlyos ok következtében tanulmányainak folytatására képtelenné válik;

b) az adományozó két hónapon át az ösztöndíjat felhívás ellenére sem folyósítja;

c) a középiskolai végzettség megszerzését követően a szerződés alapján munkabábelépésre kötelezett ösztöndíjast felsőoktatási intézmény nappali tagozatára felveszik.

(4) A szerződés felbontásáról, illetőleg megszüntetéséről a másik felet írásban értesíteni kell. A szerződés hatálya az értesítés kézbesítését követő nappal szűnik meg.

Vhr. 29. §. A R. 14. §-a (4) bekezdésében előirt értesítési kötelezettség kiterjed a szerződés szünetelésének és hatálytalanná válásának (R. 13. §) közlésére is.

(5) A szerződés felbontása esetén, továbbá ha az ösztöndíjas a szerződésben a tanulmányok befejezése utáni időre vállalt kötelezettségét nem teljesíti, illetőleg ha a szerződésben kikötött munkaviszony az előirt idő letelte előtt az ösztöndíjasnak felróható okból megszűnik, az adományozó a kifizetett ösztöndíjat egészben vagy részben visszakövetelheti.

(6) A szerződés megszüntetése esetén az ösztöndíj nem követelhető vissza, a (3) bekezdés b) pontja esetében pedig az adományozó köteles az ösztöndíjat a tanév végéig megfizetni.

Vhr. 30. §. Nem követelhető vissza az ösztöndíj abban az esetben sem, ha a szerződést két évi szünetelés folytán kell megszüntetnek tekinteni, kivéve, ha az ösztöndíjasnak esti vagy levelező tagozatra való átlépését szabálytalanul, az adományozó hozzájárulása nélkül engedélyezték.

(7) A szerződés felbontásával, illetőleg megszüntetésével kapcsolatos polgári jogi igényt a sérelmet szenvedett fél jogvesztés terhével a szerződés hatályának megszűnésétől számított egy év alatt érvényesítheti.

(8) A szerződés felbontásáról, illetőleg megszüntetéséről az oktatási intézményt késedelem nélkül írásban értesíteni kell.

Vhr. 31. §. (1) Az oktatási intézményt, valamint az adományozó főfelügyeleti szervét a szerződés hatálytalanná válásáról is értesíteni kell.

(2) Az (1) bekezdésben, valamint a R. 14. §-ának (8) bekezdésében előirt értesítési kötelezettség az adományozót terheli.

R. 15. §.

(1) A Népköztársasági Tanulmányi Ösztöndíj kivételével az ösztöndíjas az 1. §-ban megjelölt adományozóktól egyéb ösztöndíjat és rendszeres pénzbeni támogatást nem kaphat, más juttatásokban, illetőleg kedvezményekben azonban a többi hallgatókhoz hasonlóan részesíthető.

Vhr. 32. §. Az ösztöndíjas diákotthoni elhelyezésben, illetőleg kedvezményes étkezésben, valamint rendkívüli segélyben a többi hallgatókhoz hasonló feltételek mellett részesíthető.

(2) Amíg az ösztöndíjas Népköztársasági Tanulmányi Ösztöndíjban részesül, a szerződés hatálya szünetel. A Népköztársasági Tanulmányi Ösztöndíj elnyeréséről a dékán az adományozót értesíteni tartozik.

(3) Amennyiben az ösztöndíjas tanulmányai befejezését közvetlenül megelőző három tanéven át Népköztársasági Tanulmányi Ösztöndíjban részesül, a szerződés hatálya a tanulmányok befejezésével megszűnik abban az esetben is, ha a szerződésből az ösztöndíjasra a 12. § (3) bekezdésében foglaltak alapján még további kötelezettségek hárulnának.

R. 16. §.

(1) Felsőoktatási intézmény a számára biztosított keret terhére — utolsó évfolyamos hallgató kivételével — ösztöndíjat adományozhat olyan hallgató részére is, aki más adományozótól már ösztöndíjban részesül. Az ösztöndíj adományozásának azonban ilyen esetben csak oktatói munkakörbe való munkábalépés biztosítása érdekében lehet helye. Az új adományozás tárgyában létrejött szerződésről a felsőoktatási intézmény a korábbi adományozót írásban értesíti. A korábbi szerződés hatálya az értesítés kézbesítésének napján megszűnik.

(2) A felsőoktatási intézmények a korábbi adományozónak kötelesek három hónapon belül egyösszegben megtéríteni az általa volt ösztöndíjasa részére az értesítés kézbesítésének napjáig kifizetett ösztöndíj teljes összegét, valamint a családi pótlékot is.

Vhr. 33. §. A korábbi adományozó részére fizetendő térítéssel kapcsolatos eljárási és pénzügyi kérdéseket a művelődésügyi miniszter utasításban szabályozza.

(3) A korábbi adományozó az (1) bekezdés alapján kötött szerződés folytán megüresedett ösztöndíjas helyet új szerződés kötésével betöltheti.

(4) Az (1) bekezdés alapján a hallgató csak egy alkalommal köthet szerződést.

R. 17. §.

(1) A szerződéssel kapcsolatos jogviták eldöntése a bíróság hatáskörébe tartozik.

Vhr. 34. §. A bíróság a jogerős ítéletet közölni köteles azzal az oktatási intézménnyel is, amelyben az ösztöndíjas a tanulmányait folytatja vagy folytatta.

(2) A visszatérítendő ösztöndíj mértékét a bíróság indokolt esetben mérsékelheti.

R. 18. §.

(1) Ez a rendelet kihirdetése napján lép hatályba, a hatálybalépéskor érvényben levő ösztöndíjszerződéseknek az ösztöndíj összegére és folyósítására vonatkozó rendelkezései, 1963. szeptember hó 1. napjától kezdődő hatállyal, e rendelet 8. és 9. §-aiban foglaltaknak megfelelően módosulnak. Ha e rendelkezés alkalmazása következtében az ösztöndíjas az eddiginél alacsonyabb összegű ösztöndíjat kapna, az adományozó köteles az ösztöndíjat az eddig folyósított összegre kiegészíteni. E rendelet végrehajtásáról az érdekelt miniszterekkel és országos hatáskörű szervek vezetőivel egyetértésben a művelődésügyi miniszter gondoskodik.

Vhr. 35. §. (1) A R. hatálybalépésekor érvényben levő ösztöndíjszerződésekre megállapított rendelkezéseket olyan esetben is alkalmazni kell, ha az ösztöndíj első havi összegét a szerződés szerint 1963. szeptember 21-e előtt az ösztöndíjas részére ki kellett volna fizetni, a folyósítás azonban nem történt meg.

(2) Az 1963. szeptember 1. napja óta esedékessé vált ösztöndíj folyósítási kötelezettségének az adományozó e rendelet kihirdetését követő nyolc nap alatt köteles eleget tenni.

iparban előforduló finommechanikai technológiai eljárások oktatása a Villamosmérnöki Kar hallgatói részére;

b) Folyamatszabályozási Tanszék. Feladata a Műszer és Szabályozástechnika szakon a szabályozástechnikával, valamint az ipari folyamatok mérés-technikájával és műszerezésével kapcsolatos szak-
tárgyak oktatása a szak hallgatói részére.

Molnár János s. k.
miniszterhelyettes.

Közlemények

Kötelesspéldányok szolgáltatásáról

A Művelődésügyi Minisztérium megkeresése alapján felhívjuk az Akadémia felügyelete alá tartozó és sokszorosító tevékenységet, illetőleg házi sokszorosítást végző intézmények (szervek, vállalá-

tok) figyelmét a sajtótermékekből kötelesspéldányok szolgáltatásáról szóló 2/1960. (V. 25.) MM számú rendeletnek (Magyar Közlöny 1960. évi 43. szám), valamint a Kiadói Főigazgatóság e rendelet végrehajtása tárgyában kiadott 1/1960. K. F. számú határozatának (Művelődésügyi Közlöny 1960. évi 12. szám) és az ezt módosító 4/1962. K. F. rendelkezésének (Művelődésügyi Közlöny 1962. évi 18. szám) betartására.

A jogszabályok szerint bármely sokszorosító eljárással, legalább 25 példányban előállított sajtótermékből — a hivatali ügyintézés során kiadott és célszerűségi szempontból sokszorosított intézkedések kivételével — 4 példányban elkészített kimutatás kíséretében, meghatározott számú kötelesspéldányt kell küldeni az Országos Széchenyi Könyvtár Kötelesspéldány Csoportjának (Budapest, VIII. Pollack M. tér. 10.).

A kimutatás kitöltésére vonatkozóan az Országos Széchenyi Könyvtár ad felvilágosítást.

MTA Elnökségi Titkárság

INDEX: 25.105

AKADÉMIAI KÖZLÖNY, a Magyar Tudományos Akadémia hivatalos lapja. Megjelenik rendszerint havonta kétszer. — A szerkesztésért felelős: a Magyar Tudományos Akadémia Elnökségi Titkárságának vezetője.

Kiadja: az Akadémiai Kiadó, Budapest V., Alkotmány u. 21. — Felelős: Bernát György, az Akadémiai Kiadó igazgatója — 650 példány

A kiadvány előfizethető vagy példányonként megvásárolható: az Akadémiai Kiadónál, Budapest V., Alkotmány u. 21. telefon: 111-010; MNB egyszámlaszám: 46., csekkebefizetési számla: 05 915 111-46; az Akadémiai Könyvesboltban, Budapest V., Váci u. 22. telefon: 185-612; a Posta Központi Hírlap Irodánál, Budapest V., József nádor tér 1. telefon: 180-850. Csekkszám: egyéni 61 257, közületi 61 066
Évi előfizetési díj 48,— Ft

63.58014 Akadémiai Nyomda, Budapest — Felelős vezető: Bernát György

Akadémiai Közlöny

A Magyar Tudományos Akadémia Hivatalos Lapja

Kiadja:
A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
HIVATALA

BUDAPEST, 1963. DECEMBER 20.

TARTALOM

Személyi rész		151
Törvények, rendeletek, határozatok	31/1963. (IX. 17.) Korm. rendelet	Az államtitoknak tekintendő adatokról 155
Az Akadémia elnökének utasítása	11/1963. MTA (A. K. 17.)	Az év végére eső heti pihenőnapok áthelyezéséről. ... 156
Közlemények	25.997/1963.	A Magyar Tudományos Akadémia Matematikai és Fizikai tudományok osztályának pályázati hirdetménye az Atommag Kutató Intézet tudományos igazgatóhelyet- tesí állásra. 156

Személyi rész

Jutalmazások

A Magyar Tudományos Akadémia elnöke az 1963. évben teljesített kiemelkedő tudományos kutató, tudománypolitikai és szervező munkájuk elismerésül

elnöki jutalomban

részesítette:

I. Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya

Bodrogi Tibor kandidátust, a Néprajzi Múzeum igazgatóját, a Magyar Néprajzi Kongresszus Előkészítő Bizottsága elnökeként közel egy éven keresztül kifejtett színvonalas tudományszervező munkájáért;

Diószegi András tudományos munkatársat a „Kritika” c. új típusú irodalomelméleti és kritikai folyóirat létrehozása és szerkesztése terén kifejtett kiemelkedő tudományszervező tevékenységéért;

Grétsy László tudományos munkatársat, a nyelvészeti tudományok kandidátusát, a Nyelvművelő Munkabizottság titkáráként, valamint a Nyelv-tudományi Intézetben folyó műszaki nyelvi kutatások összefogójaként végzett kitűnő szervező munkájáért;

Járdányi Pál tudományos osztályvezetőt, a Magyar Népzene Tára több kötetének újfajta rendezése terén elért kiemelkedő eredményéért, valamint tudományszervezési tevékenységéért;

Király Pétert, a nyelvészeti tudományok kandidátusát, a Nyelvtudományi Intézet igazgatóhelyettesét, a szófiai Nemzetközi Szlavisztikai Kongresszus Magyarországi előkészítésével kapcsolatos kitűnő tudományszervező tevékenységéért;

Klaniczay Tibort, az irodalomtudományok doktorát, az Irodalomtörténeti Intézet igazgatóhelyettesét, a magyar irodalomtudomány külföldi elismeretése terén végzett kiváló munkájáért, valamint a textológiai munkabizottság elnökeként végzett példaszerű tudományszervező tevékenységéért;

Vincze István kandidátust, a Néprajzi Bizottság titkárát, a néprajztudomány egészére kiterjedő kiemelkedően sokoldalú tudományszervező tevékenységéért.

II. Társadalmi-Történeti Tudományok Osztálya

Csendes Béla tudományos munkatársat, a közgazdaságtudományok kandidátusát, a II. Osztály közgazdaságtudományok referenseként végzett sokoldalú, kiváló tudományszervező és tudománypolitikai tevékenységéért;

Gerevich Lászlót, a történettudományok kandidátusát, a Régészeti Kutató Csoport igazgatóját, a Régészeti Bizottság elnökeként az országban folyó régészeti kutatások koordinálásában és irányításában kifejtett sokoldalú tevékenységéért;

Kainer Gyulát, a Belkereskedelmi Minisztérium osztályvezetőjét, a Magyar Közgazdasági Társaság Kereskedelmi Szakosztálya titkáráként végzett kiemelkedő tudományszervező munkájáért;

Makkai László tudományos főmunkatársat, a történettudományok kandidátusát, a Történettudományi Bizottság könyvfelelőseként kifejtett pontos, lelkiismeretes előkészítő munkájáért;

Ránki Györgyöt, a történettudományok kandidátusát, a Történettudományi Intézet igazgatóhelyettesét, a Történettudományi Bizottság titkáráként végzett eredményes, magasszintű tudományszervezési tevékenységéért, valamint az intézeti munka szervezésében és irányításában elért eredményeiért;

Szabó Zoltán Pált, a földrajztudományok kandidátusát, a Dunántúli Tudományos Intézet igazgatóját, az Intézet munkájának szervezésében és irányításában kifejtett tevékenységéért;

Tamás Györgyöt, a filozófiai tudományok kandidátusát, tudományos munkatársat, a Filozófiai Munkaértekezlet előkészítésében és megszervezésében végzett eredményes munkájáért.

III. Matematikai és Fizikai Tudományok Osztálya

Balázs Jánost, a matematikai tudományok kandidátusát, tudományos munkatársat, a Matematikai Kutató Intézet Tudományos Tanácsának titkáráként, továbbá a III. Osztály szaktitkárságának külső előadójaként végzett sokoldalú tudományszervező tevékenységéért;

Erdős János kandidátust, a debreceni Kossuth Lajos Tudományegyetem Matematikai Intézetének adjunktusát, a szabad Ábel-csoportok torziómentes faktor csoportjaiban és a vegyes csoportok elméletében elért kiemelkedő eredményeiért;

Heppes Aladárt, a matematikai tudományok kandidátusát, tudományos munkatársat, a diszkrét geometria területén elért kiváló eredményeiért;

Kapuy Edét, a fizikai tudományok kandidátusát, tudományos munkatársat, az Elméleti Fizikai Kutatócsoport kvantum-kémiai kutatásaiban elért figyelemreméltó eredményeiért, valamint a kutatócsoportban kifejtett tudományszervező tevékenységéért;

Láng László kandidátust, a Budapesti Műszaki Egyetem Fizikai-Kémiai Intézete tudományos munkatársát, a Budapesten megrendezett VII. Európai Molekulaspektroszkópiai Kongresszus Előkészítő Bizottsága titkáráként végzett sokoldalú, kiemelkedő tudományszervező tevékenységéért;

Leindler László kandidátust, a Szegedi József Attila Tudományegyetem Bolyai Intézetének adjunktusát, az ortogonális sorok, valamint a Fourier-sorok elméletében elért számos értékes eredményeiért;

Máté György tudományos munkatársat, az Atommag Kutató Intézet nukleáris elektronikus műszereinek kidolgozása, elsősorban a szcintillációs gamma-spektrométer kidolgozása terén végzett kiváló munkájáért;

*Prékopa András*t, a matematikai tudományok kandidátusát, a Matematikai Kutató Intézet tudományos csoportvezetőjét, a matematika közgazdasági alkalmazása terén elért kiváló eredményeiért;

Sarkadi Károlyt, a matematikai tudományok kandidátusát, tudományos főmunkatársat, a matematikai statisztika és alkalmazása terén elért figyelemreméltó eredményeiért;

Szilárd Károlyt, a matematikai tudományok kandidátusát, tudományos osztályvezetőt, a Matematikai Kutató Intézet Differenciálegyenletek Osztályának eredményes vezetéséért;

Tompa Kálmánt, és

Tóth Ferencet, a Központi Fizikai Kutató Intézet tudományos munkatársait, egy új mag mágneses rezonanciamérő berendezés kidolgozásáért, valamint az azzal való szilárdtest fizikai vizsgálatok végzése terén elért eredményeikért;

Turchányi Györgyöt, a BOTE Orvosi Fizikai Intézete adjunktusát, a Nemzetközi Elméleti és Alkalmazott Fizikai Unió Magyar Nemzeti Bizottsága szervezési és irányító munkájának kifogástalan ellátásáért;

Ujhelyi Csaba tudományos munkatársat, az Atommag Kutató Intézet Rádióizotóp Laboratóriuma kiváló, gondos vezetéséért.

IV. Agrártudományok Osztálya

Herczegh Márton tudományos munkatársat, az 1961/62., és 1962/63. évi vietnámi kukorica vetőmagszaporítással kapcsolatos szervezési és kutatási feladatok kiváló megoldásáért;

Kenéz Györgyné könyvtarost, az Agrárgazdaságtani Kutató Intézet könyvtára megszervezése, a külföldi cserekapcsolatok kiépítése, az intézeti idegennyelvű Bulletin megindítása és szerkesztése terén végzett kiemelkedő munkájáért;

Kernács Sándor tudományos munkatársat, az Agrárgazdaságtani Kutató Intézet által a Földművelésügyi Minisztériumtól átvett ún. tájgazdálkodási munkáinak megszervezéséért, valamint az ország összes községeire kiterjedő, községi statisztikai anyag határidő előtti összegyűjtéséért;

Láng István kandidátust, tudományos munkatársat, a növények tápanyagtartalmának tanulmányozása terén elért eredményeiért, valamint az 1962-ben megrendezett trágyázási ankét előkészítésében végzett tudományszervező tevékenységéért;

Major László tudományos munkatársat, a szocialista mezőgazdasági üzemek specializálása és koncentrálása terén végzett eredményes munkájáért;

Manninger István tudományos főmunkatársat, az 1962/1963. évi vietnámi kukorica vetőmagszaporítással kapcsolatos szervezési és kutatási feladatok kiváló megoldásáért;

Németh István tudományos munkatársat, az Állategészségügyi Kutató Intézetben a parazitológiai kutatások terén elért kiváló eredményeiért;

Somodi Istvánt, a Mezőgazdasági Kutató Intézet ügyintézőjét, a kukoricaneemesítési és termesztési szimpózium előkészítésével és rendezésével kapcsolatos eredményes tudományszervező munkájáért;

Tóth Mihály kandidátust, az Agrártudományi Egyetem docensét, a Mezőgazdasági Üzemi Vízgazdálkodási Bizottság titkáráként végzett kiemelkedő tudományos szervező tevékenységéért;

Váraljai György tudományos segédmunkatársat a magyarországi szikes talajok tanulmányozása terén elért értékes kutatási eredményeiért.

V. Orvosi Tudományok Osztálya

Alföldy Lajos kandidátust, a SZOTE Mikrobiológiai Intézetének docensét, a Mikrobiológiai Bizottság keretében végzett eredményes tudományos szervező munkásságáért;

Balázs János mérnököt, a Kísérleti Orvostudományi Kutató Intézet székházának építése során kifejtett aktív és odaadó tevékenységéért;

Endrőczy Elemér kandidátust, a POTE Élettani Intézetének docensét, az V. Osztály keretében kifejtett tudományos szervező tevékenységéért;

Gáti Tibort, a BOTE Kórélettani Intézetének adjunktusát, az Élettani Bizottság referenseként végzett alapos és körültekintő tudományos munkásságáért;

Jávor Tibor kandidátust, a DOTE II. Belklinikájának docensét, a Tudományos Minősítő Bizottság Orvosi Szakbizottságának tagjaként végzett tudományos szervező tevékenységéért;

Kelemen Károly kandidátust, a BOTE tanársegédét, az V. Osztály külső előadójaként, valamint az Elvi Gyógyszer- és Antibiotikum Kutatási Bizottság referenseként végzett kiemelkedő tudományos szervezési tevékenységéért;

Rappay György tudományos munkatársat, a Magyar Élettani Társaság 1963. évi nagygyűlésének lebonyolítása és előkészítése terén végzett tudományos szervező tevékenységéért;

Stark Ervint, az orvostudományok kandidátusát, a Kísérleti Orvostudományi Kutató Intézet igazgatóhelyettesét, az Élettani Bizottság titkáráként, valamint a KOKI igazgatóhelyetteseként kifejtett sokoldalú, kiváló tudományos szervező és tudománypolitikai tevékenységéért.

VI. Műszaki Tudományok Osztálya

Aczél Endréné előadót, a Műszaki Tudományok Osztálya keretében végzett tudományos szervező tevékenységéért;

Ádám Antal tudományos osztályvezetőt, a tellurika és magnetotellurika terén elért új, gyakorlatilag is használható, kiváló eredményeiért;

Balla Árpádot,
Rétháti Lászlót és

Lazányi Istvánt, az Építőipari és Közlekedési Műszaki Egyetem Geotechnikai Tanszék adjunktusait, a Talajmechanikai Nemzetközi Konferencia Rendező Bizottságának tagjaként kifejtett sokoldalú tudományos szervező tevékenységükért;

Fazekas Sándort, a Vasúti Tudományos Intézet tudományos munkatársát, a Műszaki Tudományok Osztálya külső előadójaként végzett tudományos szervező tevékenységéért;

Gergely Gyula tudományos munkatársat, a fénycsövek élettartamát növelő és a gazdaságos fogyasztást biztosító tudományos kutató munkában elért jelentős eredményeiért;

Halmos Ferenc tudományos munkatársat, a geodéziai mérési hibák elmélete és a kiegyenlítő számítás terén elért kutatási eredményeiért;

Kiss Ervin kandidátust, a Nehézipari Műszaki Egyetem docensét, a Kohászati Akadémiai Munkaközösség titkáráként végzett tudományos szervező tevékenységéért;

Orbán Miklós tudományos munkatársat, az Automatizálási Akadémiai Bizottság külső előadójaként több éven keresztül végzett eredményes tudományos szervező tevékenységéért;

Szondy Józsefet, a Műszaki Fizikai Kutató Intézet ügyintézőjét, a félvezető kutatások, valamint a fémek felületi jelenségeinek vizsgálatánál fontos szerepet játszó ultravákuummérő berendezés hazai előállítására irányuló tervező és kivitelezési munkában való részvételéért;

Vajna Zoltán kandidátust, a Budapesti Műszaki Egyetem Áramlástechnikai Munkaközössége tudományos munkatársát, az áramlástechnikai gépek járó-kerekeinek számítására szolgáló új eljárás kidolgozása terén elért eredményeiért.

VII. Kémiai Tudományok Osztálya

Berecz Endrét, a kémiai tudományok kandidátusát, a Nehézipari Műszaki Egyetem Általános és Fizikai Kémiai Tanszék vezető docensét, a VII. Osztály felügyelete alá tartozó intézmények tudományos munkájának kutatási eszközökkel való biztosítása érdekében kifejtett tudományos szervező tevékenységéért;

Bite Pált, a kémiai tudományok kandidátusát, a Gyógyszeripari Kutató Intézet tudományos osztályvezetőjét, a Szerves Kémiai Bizottság titkáráként kifejtett eredményes tudományos szervezői tevékenységéért;

Bayer Istvánt, a gyógyszerészeti tudományok kandidátusát, az Országos Gyógyszerészeti Intézet igazgatóját, a Winkler Centennárium rendezésével kapcsolatos eredményes tudományos szervező tevékenységéért;

Kalló Dénes kandidátust, tudományos munkatársat, a katalízis monográfia szerkesztési és szervezési munkájának kiváló elvégzéséért;

Korányi Györgyöt, a kémiai tudományok doktorát, a Nehézipari Minisztérium főosztályvezetőjét, a VII. Osztály keretében kifejtett sokoldalú tudományos szervezői tevékenységéért;

Krausz Imre kandidátust, az ELTE Szervetlen és Analitikai Kémiai Tanszékének docensét, a Szervetlen és Analitikai Kémiai Bizottság titkáráként végzett kiváló tudományos szervező munkájáért;

Pungor Ernőt, a kémiai tudományok doktorát, a Veszprémi Vegyipari Egyetem Analitikai Kémiai Tanszékének tanszékvezető tanárát, a VII. Osztály keretében kifejtett, nagy aktivitással végzett, színvonalas tudományos szervező munkájáért;

Takács Pált, a kémiai tudományok kandidátusát, a Bányászati Kutató Intézet tudományos osztályvezetőjét, a Kőolaj- Szén- és Gáztechnológiai Bizottság titkáráként végzett eredményes tudományszervező munkájáért;

Végh Antal kandidátust, a BOTE Gyógyszerészi Kémiai Intézetének tanszékvezető egyetemi tanárát, a Winkler Centennarium rendezésével és tudományos programjának előkészítésével kapcsolatban kifejtett színvonalas irányító tevékenységéért.

Zimmer Károly kandidátust, az MTA Quantitatív Analitikai Kémiai Kutató Csoport tudományos munkatársát, a Szeretlen és Analitikai Kémiai Bizottság szervező titkáráként végzett kiváló tudományszervezői munkájáért;

VIII. Biológiai Tudományok Osztálya

Antoni Ferencet, a biológiai tudományok kandidátusát, a Központi Sugárbiológiai Kutató Intézet tudományos osztályvezetőjét, és

Bagdi Dánielt, az orvostudományok kandidátusát, a Gyógyszeripari Kutatóintézet tudományos főmunkatársát a Biokémiai Társaság keretében végzett kiemelkedő tudományszervező tevékenységükért;

Felföldi Lajos kandidátust, tudományos osztályvezetőt,

Szabó Ernő tudományos munkatársat és

Tóth László tudományos munkatársat, az algatömegtenyésztés elvi alapjainak kutatásai terén elért kiemelkedő tevékenységükért;

Hadházi Csabát, a BOTE Anatómiai Intézete adjunktusát, a kötőszövet és porcszövet differenciálódási folyamatok experimentális morfológiai kutatása terén végzett eredményes munkájáért, valamint tudományszervezői tevékenységéért;

Sík Tibor tudományos munkatársat, a baktériumok lysogeniájának transzformálásával kapcsolatban elért figyelemreméltó kutatási eredményeiért, valamint a Baktériumgenetikai Szimpózium lebonyolításában kifejtett tudományszervező tevékenységéért;

Székely Máriát, a biológiai tudományok kandidátusát, a BOTE Orvosi Vegytani Intézete tudományos munkatársát, a Biológiai Tudományok Osztálya Műszerbizottságának tagjaként végzett kiváló szervező munkájáért;

Tigyi Józsefet, az orvostudományok kandidátusát, a POTE Biofizikai Intézete docensét, az izom biofizikája területén elért kutatási eredményeiért, valamint a Magyar Biofizikai Társaság és a Biofizikai Bizottság keretében végzett jelentős tudományszervezési tevékenységéért.

*

Bartha Lajos kandidátust, a Gyermeklélektani Intézet igazgatóját, az Intézet újjászervezése terén egy év alatt elért jelentős tudományszervezési és tudománypolitikai munkájáért;

Tánczos Zsolt tudományos osztályvezetőt, az Általános Lélektani Laboratórium megszervezése közben kifejtett tudományszervező és tudományos munkájáért;

Fábián Pált, az ELTE I. Magyar-Nyelvi Tanészék adjunktusát, az Akadémia Helyesírási Bizottsága titkáráként végzett kiemelkedő tudományszervezési tevékenységéért.

*

Szentgyörgyi Máriát, az Akadémiai Könyvtár Nemzetközi Cserekapcsolatok Csoportjának vezetőjét, a kiadványcsere területén évek óta végzett felelősségteljes és eredményes irányító munkájáért.

*

Faragó Tibort, a keszthelyi Agrártudományi Főiskola tudományos osztályvezetőjét,

Fazekas Lajost, a Délalföldi Mezőgazdasági Kísérleti Intézet mb. osztályvezetőjét,

Ferkis Józsefet, a mosonmagyaróvári Agrártudományi Főiskola osztályvezetőjét,

Hajóssy Ferencet, az Országos Meteorológiai Intézet tudományos osztályvezetőjét,

Krizsán Jánost, a Duna – Tisza közti Mezőgazdasági Kísérleti Intézet osztályvezetőjét,

Labancz Lászlót, a Nagykovácsi Mezőgazdasági Kísérleti Intézet osztályvezetőjét,

ijj. Nagy Lorándot, a keszthelyi Agrártudományi Főiskola tudományos osztályvezetőjét,

Pótor Pált, a Nyírségi Mezőgazdasági Kísérleti Intézet csoportvezetőjét,

Szórád Lászlót, a Földművelésügyi Minisztérium Szakoktatási és Kísérletügyi Főigazgatósága főelőadóját,

Tegzes Ottót, a Központi Statisztikai Hivatal csoportvezetőjét,

a mezőgazdasági termelés elhelyezése, specializálása és koncentrálása című kutatási feladat keretében végzett áldozatos munkájukért, amellyel elősegítették a termelés területi elhelyezésére, valamint fejlesztésére vonatkozó tanulmányok tudományos megalapozásához nélkülözhetetlen alpanyag kidolgozását.

A Magyar Tudományos Akadémia Hivatala részéről kiemelkedő tudománypolitikai, szervező munkáért, illetőleg eredményes tudományszervezői és igazgatási tevékenységéért:

Tőkés Ottót, az Elnökségi Titkárság vezetőjét, *Gujdi Barnát*, a Személyzeti Osztály vezetőjét, *Vas-Zoltán Pétert*, a Nemzetközi Kapcsolatok Osztálya vezetőjét,

Patyi Sándort, az I. Osztály szaktitkárát, *Egyed Imrét*, a IV. Osztály szaktitkárát, *Kardos Ibolyát*, a VII. Osztály szaktitkárát, *Szokira Józsefet*, a Költségvetési Osztály vezetőjét,

Horváth Imrét, a VIII. Osztály volt szaktitkárát, *Erdélyi Elekné* főelőadót,

Baksay Zoltán főelőadót, *Ádám Józsefnét*, a Jóléti Csoport vezetőjét,

Bernáth Istvánné főelőadót, *Kovács József* főelőadót,

Papp Lajos főelőadót, *Karikás József* főelőadót,

Dzur Magda előadót és *Szigetvári Istvánné* előadót.

Jogszabályok

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány
31/1963. (XI. 17.) számú

rendelete

az államtitoknak tekintendő adatokról

Az államtitok hatékonyabb védelme és az eljárás egyszerűsítése érdekében a Kormány az államtitkoknak tekintendő adatok körét az alábbiak szerint határozza meg:

1. §.

Államtitok:

1. a fegyveres erők (néphadsereg, határőrség, karhatalom) alakulatainak, szerveinek és intézményeinek elhelyezéséről, szervezetéről, létszámáról, működéséről, harcértékéről és hadrafoghatóságáról, fegyverzetéről, felszereléséről és védelmi berendezéseiről, mozgósítási és hadműveleti terveiről, a határvédelemről, valamint az ezekkel kapcsolatos államigazgatási, ipari, közlekedési, híradási tervekről, eszközökről és rendszabályokról, továbbá anyagi és pénzügyi ellátásról szóló adat;

2. a fegyveres testületek (rendőrség, munkásőrség, büntetés-végrehajtási őrség) alakulatainak, szerveinek és intézményeinek fegyverzetéről, létszámáról, harcértékéről, anyagi és pénzügyi ellátásáról és — amennyiben nincsenek közvetlen kapcsolatban a polgári lakossággal — elhelyezéséről szóló adat;

3. a Magyar Népköztársaság és a vele szövetséges államhatalmak között létrejött katonai szerződések, tervek, hadiipari kapacitások, a személyi, valamint a népgazdasági mozgósítási tervek, továbbá a fegyveres erők ellátásával kapcsolatos együttműködési tervekről szóló adat;

4. az iparvállalatok beruházásainak teljes tervdokumentációja, valamint a honvédelmi miniszter által meghatározott védelmi jellegű beruházások;

5. a hadiipari gyártmányokkal kapcsolatban az ipar terveire, üzemi kapacitásaira, felszereléseire, a felszerelések állapotára és elhelyezésére, gyártási dokumentációira, pénzügyi és egyéb gazdasági mutatóira vonatkozó adat, továbbá a honvédelmi jelentőségű műszaki és egyéb felfedezések, találmányok, újítások, fegyverek tervei és leírásai, az ezekre vonatkozó kutató és kísérleti munkákról szóló adat és összefoglaló jelentés;

6. a geodéziára és a térképészetre vonatkozó honvédelmi jelentőségű adat, továbbá a Magyar Népköztársaság területén folyó honvédelmi jelentőséggel bíró bármely (pl. gravitációs) mérési adat;

7. egyes — az illetékes miniszterek, országos hatáskörű szervek vezetői által a belügyminiszter egyetértésével — meghatározott iparágak vagy cikkek termelésére és kapacitására vonatkozó országos összesített adat és terv;

8. az ország védelmét és biztonságát szolgáló anyag-, áru és terménykészletekre, ezek alakulására, elhelyezésére és őrzésére vonatkozó összefoglaló vagy részösszesítő adat;

9. a központi földtani hatóság által meghatározott ásványkincskészletek és a lelőhelyek pontos földrajzi — koordinátaadatai;

10. a hasadó-anyagok lelőhelyeire, készleteire, termelésére és feldolgozására vonatkozó adat;

11. a népgazdaság szempontjából különösen kiemelkedő tudományos kutatások új eredményei;

12. a mozdony-, vagon- és gépjárműpark — kivéve a személygépkocsi és traktorállomány — nagyságára, minőségére, technikai állapotára, kapacitására, valamint felhasználására vonatkozó országos összesített adat és terv, továbbá nagyjelentőségű vasúti csomópontok és vasútállomások átbocsátó képességének adatai;

13. egyes — az illetékes miniszterek által a belügyminiszter egyetértésével — meghatározott ipari objektumok, vállalatok és intézmények őrzésére vonatkozó adat;

14. a Magyar Népköztársaság tulajdonát képező deviza és valutakészletek országos összesítéséről az állami nemesfém és pénzkészletek elhelyezéséről, őrzéséről és szállítási rendjéről szóló adat;

15. a Magyar Népköztársaság más államokkal folytatott tárgyalásainak és megállapodásainak előkészítő adatai, a nemzetközi kapcsolatokat érintő intézkedések tervezetei, valamint a létrejött megállapodások, ha azokat az illetékes miniszter, országos hatáskörű szerv vezetője államtitokká minősíti;

16. az állami rejtjelek és a rejtjeles híradás tartalma; továbbá az állami szervek, hatóságok használatára rendelt különleges hírközlő berendezésekre, valamint az egyes fontosabb iparvállalatok és intézmények hírhálózatára vonatkozó adat;

17. azok a kormányelőterjesztések, jogszabálytervezetek, amelyeket az előterjesztő államtitokká minősít.

2. §.

Az 1. §-ban felsorolt adat, illetőleg adatok közlése nem államtitok, ha az illetékes miniszter (országos hatáskörű szerv vezetője) ilyen értelemben rendelkezik, vagy ha azt hivatalosan nyilvánosságra hozzák.

3. §.

A miniszterek (országos hatáskörű szervek vezetői) 1964. január 1-ig kötelesek a jelen rendelet alapján felülvizsgálni és a szükséghez képest módosítani a szakterületükhöz tartozó államtitkok körét részletesen meghatározó rendelkezéseiket.

4. §.

Ez a rendelet kihirdetése napján lép hatályba; egyidejűleg a 9/1955. (II. 15.) MT számú rendelet és a 34/1957. (VI. 16.) Korm. számú rendelet hatályát veszti.

Kádár János s. k.,

a Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt
Kormány elnöke.

A Magyar Tudományos Akadémia elnökének utasítása

A Magyar Tudományos Akadémia elnökének
11/1963. MTA (A. K. 17.) számú

utasítása

az év végére eső heti pihenőnapok áthelyezéséről

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány
2022/1963. (XI. 2.) számú határozatának 5. pontjában közölt felhatalmazás alapján az 1963. év végére eső heti pihenőnapok áthelyezésével kapcsolatban az alábbiak szerint intézkedem:

1. 1963. év végére eső heti pihenőnapok közül az 1963. évi december hó 22-i pihenőnapot december hó 24-én és a december 29-i pihenőnapot pedig december 31-én kell kiadni.

2. Ennek megfelelően a szombati munkaidőbeosztást az áthelyezett pihenőnapok előtti munkanapon (december 23-án, valamint december 30-án) kell alkalmazni.

3. Fenti rendelkezések mind az ötnapos, mind a hatnapos munkaidőbeosztással dolgozó intézményekre egyaránt vonatkoznak.

Budapest, 1963. november 18.

Rusznay István s. k.,
elnök

Közlemények

25.997/1963

PÁLYÁZATI HIRDETMÉNY

A Magyar Tudományos Akadémia Matematikai és Fizikai Tudományok Osztálya pályázatot hirdet a Magyar Tudományos Akadémia Atommag Kutató Intézet (Debrecen, Bem tér 18/c.) tudományos igazgatóhelyettesi állásra.

Az állás betöltéséhez a következő szakmai követelmények teljesítése szükséges.

Legalább tízéves egyetemi diploma utáni gyakorlat kísérleti atommag kutatásban; tudományos fokozat; nemzetközi elismerést nyert tudományos munkásság az alacsony energiájú magfizikai kutatás területén; modern idegen nyelvismeret és az igazgatóhelyettesi teendők ellátásához szükséges mértékű vezetési, valamint adminisztratív gyakorlat.

A kinevezendő igazgatóhelyettes munkakörét, illetőleg hatáskörét az Intézet igazgatójának javaslata alapján az Akadémia elnöke állapítja meg.

A pályázathoz csatolni kell:

1. egyetemi végzettséget igazoló oklevelet,
2. tudományos fokozatot igazoló okiratot,
3. a pályázó eddigi működésének leírását,
4. a pályázó tudományos munkáinak felsorolását,
5. önéletrajtot.

A pályázatokat a Magyar Tudományos Akadémia Matematikai és Fizikai Tudományok Osztályához címezve, a Magyar Tudományos Akadémia Atommagkutató Intézete igazgatójához kell benyújtani 1963. év december hó 31-ig. A besorolási illetmény tekintetében a 127/1960. (18.) Mü.M. számú utasításban foglaltak az irányadók.

Budapest, 1963. november 25.

Kónya Albert s. k.,
osztálytitkár.

INDEX: 25.105

AKADÉMIAI KÖZLÖNY, a Magyar Tudományos Akadémia hivatalos lapja. Megjelenik rendszerint havonta kétszer. — A szerkesztésért felelős: a Magyar Tudományos Akadémia Elnökségi Titkárságának vezetője.

Kiadja: az Akadémiai Kiadó, Budapest V., Alkotmány u. 21. — Felelős: Bernát György, az Akadémiai Kiadó igazgatója — 650 példány

A kiadvány előfizethető vagy példányonként megvásárolható: az Akadémiai Kiadónál, Budapest V., Alkotmány u. 21. telefon: 111-010, MNB egyszámlaszám: 46., csekkbeíratási számla: 05 915 111-46 az Akadémiai Könyvesboltban, Budapest V., Váci u. 22. telefon: 185-612; a Posta Központi Hírlap Irodánál, Budapest V., József nádor tér 1. telefon: 180-850. Csekk számla: egyéni 61 257, közületi 61 066
Évi előfizetési díj 48,— Ft

63.58111 Akadémiai Nyomda, Budapest — Felelős vezető: Bernát György

Akadémiái Közlöny

A Magyar Tudományos Akadémia Hivatalos Lapja

Kiadja:

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
HIVATALA

BUDAPEST, 1963. DECEMBER 31.

TARTALOM

Törvények, rendeletek, határozatok	1963. évi 31. tvr.	A személyi fizetések megállapításával kapcsolatos rendelkezések módosításáról.....	157
	34/1963. (XII. 3.) Korm. rendelet	Egyes munkaügyi rendelkezések módosításáról.....	157
	35/1963. (XII. 11.) Korm. rendelet	A személyi fizetések megállapításával kapcsolatos rendelkezések módosításáról.....	158
Miniszteri utasítás	25/1963. (Tg. É. 20.) OT	A minisztériumok és országos hatáskörű szervek éves tudományos kutatási beszámolójelentésének elkészítéséről.....	158

Jogszabályok

A Népköztársaság Elnöki Tanácsának 1963. évi 31. számú

törvényerejű rendelete

a személyi fizetések megállapításával kapcsolatos rendelkezések módosításáról.

1. A Munka Törvénykönyvéről szóló 1951. évi 7. számú törvényerejű rendelet 66. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Azoknak a dolgozóknak, akik kivételes elméleti vagy gyakorlati képzettséget igénylő munkakörben kiváló eredménnyel működnek, a munkakörükre megállapított bértől eltérő személyi fizetés állapítható meg.

(2) A személyi fizetés megállapításának rendjét a Minisztertanács szabályozza.”

2. Ez a törvényerejű rendelet kihirdetése napján lép hatályba.

Dobi István s. k.,
a Népköztársaság
Elnöki Tanácsának
elnöke.

Kiss Károly s. k.,
a Népköztársaság
Elnöki Tanácsának
titkára.

*

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány 34/1963. (XII. 3.) számú

rendelete

egyes munkaügyi rendelkezések módosításáról

1. §

A Munka Törvénykönyve végrehajtásáról szóló 53/1953. (XI. 28.) M. T. számú rendelet a továbbiakban: Mt. V/37. §-ának (1) bekezdés *b*) pontja az alábbiak szerint módosul:

„*b*) A beteg dolgozónak, a keresőképtelenséget okozó betegség alatt és az ezt követő 15 nap leteltéig, legfeljebb azonban a keresőképtelenség napjától számított egy évig, gümőkóros megbetegedés esetén két évig, továbbá az üzemi balesetet vagy foglalkozási megbetegedést szenvedett és emiatt keresőképtelen dolgozónak — az egy évet meghaladó — táppénzre jogosultság teljes ideje alatt”

2. §

A Mt. V. a következő 37/A. §-sal egészül ki:

„(1) Az üzemi balesetet vagy foglalkozási megbetegedést szenvedett dolgozó munkaviszonyát — a 37. § (1) bekezdés *b*) pontjában meghatározott felmondási korlátozáson túlmenően — az üzemi baleset bekövetkeztétől vagy a foglalkozási betegség megállapításától, ha pedig a dolgozó emiatt keresőképtelenné válik, az ezt követő első munkábaállásától számított két éven belül a vállalat átszervezése

vagy az üzemi baleset, illetőleg foglalkozási betegség miatti alkalmatlanság címén felmondással megszüntetni nem lehet. Két éven túl, illetve más okból történő felmondáshoz a szakszervezeti bizottság előzetes hozzájárulása szükséges.

(2) Ha az igazgató a 33/1963. (XII. 3.) Korm. számú rendelet 3. §-a alapján intézkedést tett, az (1) bekezdésben szabályozott felmondási tilalom az intézkedés foganatosításától (pl. az új munkahely elfoglalásától) számított két év elteltéig meghosszabbodik, illetőleg, ha az (1) bekezdésben meghatározott időtartam már eltelt, a tilalom az intézkedés foganatosításától újra kezdődik. E rendelkezés irányadó akkor is, ha a dolgozó megfelelő foglalkoztatásának biztosítása érdekében ismételt sor kerül az intézkedésre.

(3) Az (1) és (2) bekezdésekben foglaltakat alkalmazni kell a 33/1963. (XII. 3.) Korm. számú rendelet 14. §-a alá tartozó gümőkórban megbetegedett dolgozókra is, azzal a módosítással, hogy a foglalkozási megbetegedés alatt a gümőkóros megbetegedés értendő."

3. §

A Mt. V. kiegészül az alábbi 232/B. §-sal:

„Az üzemi balesetet és a foglalkozási megbetegedést szenvedett, valamint a 33/1963. (XII. 3.) Korm. számú rendelet 14. §-a alá tartozó — gümőkórban megbetegedett — dolgozót a 37/A. §-ban meghatározott két éven belül áthelyezni csak akkor lehet, ha ezzel a dolgozót az egészségi állapotának megfelelőbb munkakörben és munkafeltételekkel foglalkoztatják, illetőleg, ha az áthelyezés a dolgozó egészségi állapotának sérelmével nem jár és új munkaköre megfelel a 33/1963. (XII. 3.) Korm. számú rendelet 2. §. (2) bekezdés c) pontja alapján kapott kézésnek.”

Kádár János s. k.,

a Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány elnöke.

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány 35/1963. (XII. 11.) számú

rendelete

a személyi fizetések megállapításával kapcsolatos rendelkezések módosításáról

1. §

A Munka Törvénykönyve végrehajtásáról szóló 53/1953. (XI. 28.) M. T. számú rendelet (a továbbiakban: Mt. V.) 117. §-a helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„117. §. (1) A vállalatok igazgatói a szakszervezeti bizottsággal egyetértésben havi 5000 forintot meg nem haladó, a miniszterek az illetékes szakszervezettel egyetértésben havi 7000 forintot meg nem haladó összegű személyi fizetést engedélyezhetnek. Havi 7000 forintnál magasabb összegű személyi fizetés engedélyezése a Minisztertanács hatáskörébe tartozik.

(2) A személyi fizetés megállapítható határozatlan időre vagy meghatározott időre. Az igazgatók személyi fizetést csak meghatározott időre, de legalább két évre és legfeljebb öt évre állapíthatnak meg.

117/A. §. (1) A határozott időre megállapított személyi fizetés a meghatározott időszak elteltével megszűnik. Az igazgató azonban az általa megállapított személyi fizetést továbbra is engedélyezheti, ha fenntartásának indokoltsága továbbra is fennáll.

(2) Mind a határozatlan, mind a meghatározott időre engedélyezett személyi fizetést meg kell szüntetni, ha

- a megállapításkor figyelembe vett feltételek megváltoznak, vagy megszűnnek, vagy
- a dolgozó munkáját nem megfelelően látja el.

117/B. §. A személyi fizetésben részesülő dolgozót megillető prémiumot, bérpótlékot vagy egyéb — az alpbér hányadában meghatározott — bérjellegű juttatást (pl. jutalékot) a személyi fizetés alapján kell kiszámítani. A társadalombiztosítási juttatások (pl. nyugdíj, táppénz) szempontjából a személyi fizetés alpbérnek tekintendő.”

2. §

A Mt. V. 24. §-ának (1) bekezdése a következő rendelkezésekkel egészül ki:

„A Minisztertanács vagy a miniszter által engedélyezett személyi fizetésben részesülő dolgozó második állást vagy mellékfoglalkozást csak a miniszter engedélyével vállalhat.”

3. §

A Mt. V. 252/C. §-ának (3) bekezdése az alábbiakkal egészül ki:

„e) A személyi fizetés megállapításával kapcsolatos hatáskörét.”

4. §

Ez a rendelet kihirdetése napján lép hatályba. Egyidejűleg hatályukat veszti a Mt. V. 252/C. §-a (4) bekezdésének a személyi fizetés megállapítására vonatkozó rendelkezései, továbbá az 1020/1961. (X. 26.) Korm. számú határozat 3. c) pontja és a 2055/1961. (X. 26.) Korm. számú határozat 7. pontja.

Kádár János s. k.,

a Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány elnöke.

Miniszteri utasítás

Az Országos Tervhivatal elnökének 25/1963. (Tg. É. 20.) O. T. számú

utastása

a minisztériumok és országos hatáskörű szervek éves tudományos kutatási beszámolójelentésének elkészítéséről

Az országos távlati tudományos tervről (továbbiakban: OTTKT) szóló 2007/1962. (III. 6.) Korm. számú határozat szerint a tudományos kutatási

tevékenységről, a kutatások állásáról és az elért eredményekről az érdekelt minisztériumok és országos hatáskörű szervek a Tudományos és Felsőoktatási Tanácsnak (továbbiakban: TFT) a TFT pedig a Minisztertanácsnak évente kutatási beszámoló jelentést kötelesek készíteni. A jelen utasítás az érdekelt minisztériumok és országos hatáskörű szervek által — a hozzájuk beérkező éves tudományos kutatási beszámolók alapján — kidolgozandó jelentés elkészítésére vonatkozó egységes előírásokat tartalmazza.

Az országos távlati tudományos kutatási tervről szóló fenti számú Korm. határozat 5. pontjában foglaltak alapján — a TFT elnökével, valamint a Központi Statisztikai Hivatal elnökével egyetértésben — a következőket rendelem:

1. §

(1) Minisztériumi éves tudományos kutatási beszámolójelentést (továbbiakban: kutatási beszámoló) kötelesek készíteni:

a) az OTTKT főfeladataiért felelős minisztériumok és országos hatáskörű szervek (továbbiakban: főfeladat(ok)ért felelős minisztériumok), továbbá

b) azok a minisztériumok és országos hatáskörű szervek, amelyeknek felügyelete alatt főhivatású kutató- vagy fejlesztő intézet, illetőleg egyetem (főiskola) működik.

(2) Az (1) bekezdés a), illetőleg b) pontja alapján kutatási beszámoló készítésére kötelezett minisztériumok és országos hatáskörű szervek felsorolását a jelen utasítás 1. sz. melléklete tartalmazza.

2. §

(1) A kutatási beszámoló a beszámolási évben végzett tudományos kutatási tevékenység általános, illetőleg az elért legfontosabb kutatási eredmények részletes értékelését, továbbá a kutatóhelyekre vonatkozó fontosabb statisztikai adatokat és azok szöveges értékelését tartalmazza.

(2) A főfeladat(ok)ért felelős minisztérium kutatási beszámolója három részből áll:

I. A minisztérium felelőssége alá tartozó főfeladat(ok) kutatásainak állásáról és az elért legfontosabb kutatási eredményekről szóló tematikai beszámoló (továbbiakban: főfeladati kutatási beszámoló), amely felöleli a más minisztériumok (országos hatáskörű szervek) felügyelete alá tartozó kutatóhelyeken — az adott főfeladat(ok) keretében — végzett kutatási tevékenységet is;

II. A minisztérium felügyelete alá tartozó kutatóhelyeken végzett egyéb — az OTTKT főfeladati keretein kívüli — kutatások állásáról és azok legfontosabb eredményeiről szóló tematikai beszámoló (továbbiakban: egyéb kutatási beszámoló) és

III. A minisztérium felügyelete alá tartozó kutatóhelyekre vonatkozó statisztikai adatokat és azok szöveges értékelését tartalmazó statisztikai beszámoló (továbbiakban: statisztikai beszámoló).

(3) A többi érdekelt minisztérium (lásd 1. § (1) bekezdés b. pontját) kutatási beszámolója csak a jelen § (2) bekezdésében megjelölt III. statisztikai beszámolót tartalmazza.

(4) Az egyetemi (főiskolai) tanszékek által végzett úgynevezett külső megbízásos („KK”) munkák keretében végzett kutatásokról szóló beszámoló — tematikai és statisztikai szempontból egyaránt — csak a megbízó szervek felügyeleti minisztériumának kutatási beszámolójában szerepelhet.

3. §

(1) Ezen utasítás szempontjából kutatóhelyeknek kell tekinteni:

a) a főhivatású kutató- és fejlesztő intézeteket, valamint az önálló költségvetési vagy önelszámoló egységként működő kutató laboratóriumokat, illetve kutatócsoportokat (továbbiakban: kutatóintézetek),

b) az egyetemi tanszékeket és klinikákat, továbbá a tudományos kutatással is foglalkozó főiskolai tanszékeket (továbbiakban: tanszékek),

c) azokat az egyéb intézményeket (pl. minisztériumi osztályokat, vállalatokat stb.), amelyek a minisztérium ötéves kutatási tervének „A—1” sz. tervlapjain, a 4., illetőleg a 6. oszlopokban szerepelnek (továbbiakban: egyéb intézmények).

(2) Az egyetemekkel (főiskolákkal) rendelkező minisztériumok és az MTA közötti kölcsönös megállapodás alapján az MTA tudományos irányítása alá tartozó tanszékek minisztériumának — az éves kutatási beszámoló elkészítése szempontjából — az MTA-t kell tekinteni.

(3) A nem akadémiai kutatóintézetek és egyéb intézmények akadémiai támogatásban részesített tudományos kutatómunkájáról, annak eredményeiről szóló tematikai beszámolót, valamint az akadémiai támogatásra vonatkozó statisztikai beszámolót egyaránt a felügyeleti minisztérium kutatási beszámolójában kell — esetleg elkülönítve — szerepeltetni.

I.

A főfeladati kutatási beszámoló

4. §

(1) Az OTTKT minden egyes főfeladatának kutatásairól a főfeladatért felelős minisztérium — a főfeladat koordináló bizottságának bevonásával — évente főfeladati kutatási beszámolót köteles készíteni, amely az adott főfeladat kutatásainak állásáról szóló általános értékelést, és az elért legfontosabb kutatási eredmények részletesebb értékelését tartalmazza.

(2) A főfeladati kutatási beszámolót *főfeladatonként* kell elkészíteni, amely két részből áll:

„A” része a beszámolási évben befejezett főfeladati kutatások legfontosabb eredményeinek rövid leírását és tömör értékelését tartalmazza;

„B” részben a beszámolási évben végzett főfeladati kutatások egészének állásáról szóló rövid összefoglaló értékelés szerepel.

(3) A főfeladat megoldása érdekében végzett kutatásokat és az elért legfontosabb eredményeket a főfeladat célkitűzése és az éves kutatási tervek teljesítése szempontjából kell értékelni, figyelembe

véve azt is, hogy a bevezetésre került vagy kerülő kutatási eredmény mennyiben segíti elő a vonatkozó tudományos, népgazdasági vagy egyéb célkitűzések megvalósulását.

5. §

(1) A főfeladati kutatási beszámoló egységes módon és kellő időben történő elkészítése érdekében:

a) az OTTKT főfeladatainak kutatásaiban — a kutatóhelyeik révén — részt vevő minisztériumok és országos hatáskörű szervek gondoskodjanak arról, hogy kutatóhelyeik a beszámolási évben végzett főfeladati kutatásairól, azok eredményeiről évente témabeszámolót készítsenek, és ezeket 2 példányban — a beszámolási évet követő év február 15-ig — eljuttassák a téma szerint illetékes főfeladati koordináló bizottsághoz;

b) a főfeladati koordináló bizottságok — általában és minisztériumonként részletezve — értékeljék a főfeladat keretébe tartozó kutatások egészének állását és az elért legfontosabb befejezett kutatások eredményeit, s erről — a beszámolási évet követő év május 1-ig — számoljanak be a főfeladatért felelős minisztériumnak; ezzel egyidejűleg a főfeladat kutatásaiban részt vevő kutatóhelyek főfeladati kutatásaira vonatkozó értékelésükről tájékoztassák azok felügyeleti hatóságait is;

c) a koordináló bizottságok értékelésével kapcsolatos észrevételeiket az érintett minisztériumok és országos hatáskörű szervek — a beszámolási évet követő év június 1-ig — írásban juttassák el a főfeladatért felelős minisztériumhoz és az illető koordináló bizottság titkárához.

(2) Az (1) bekezdés a) pontjában megjelölt témabeszámolót témánként a jelen utasítás 2. számú mellékletében közölt egységes minta szerint kell elkészíteni. Ez a témabeszámoló — az irányító szerv, illetőleg a kutatóhely vezetőjének utasítására — további pontokkal kiegészíthető.

(3) Az (1) bekezdés b) pontjában megjelölt, az elért legfontosabb kutatási eredményekre vonatkozó értékelést a koordináló bizottság megfelelő tudományos fórum (pl. akadémiai szakbizottság, iparági vagy minisztériumi műszaki tanács, OMFB szakbizottság, ETT szakbizottság, illetőleg ezekhez hasonló szervek) véleményére támaszkodva készítse el.

II.

Az egyéb kutatási beszámoló

6. §

(1) A kutatóhelyeken végzett egyéb kutatások állásáról és azok legfontosabb eredményeiről — a 3. § (2) és (3) bekezdéseiben foglaltak figyelembevételével — a felügyeletet ellátó minisztériumok számolnak be. Ez a tematikai beszámoló a beszámolási évben végzett egyéb kutatások állásának és azok legfontosabb eredményeinek általános értékelését tartalmazza.

(2) Az egyéb kutatásokat és azok eredményeit rövid összefoglaló — áttekinthető formában, a minisztérium előtt álló legfontosabb tudományos, népgazdasági és egyéb feladatok (célkitűzések) szempontjából kell értékelni.

III.

A statisztikai beszámoló

7. §

(1) A statisztikai beszámoló a kutatóhelyek fontosabb — a beszámolási évre vonatkozó — statisztikai adatait és azok minisztériumi értékelését tartalmazza.

(2) A statisztikai beszámolót a minisztérium felügyelete alá tartozó kutatóhelyekre vonatkozólag kell elkészíteni.

(3) A statisztikai beszámoló részei a következők:

- a) a kutatóhelyek száma és megoszlása,
- b) a kutatóhelyek dolgozóinak létszáma és megoszlása,
- c) a kutatóhelyek anyagi eszközei,
- d) a kutatóhelyek tudományos tevékenységének adatai.

(4) A statisztikai adatokat kutatóhelyenként, a kutatóhelyek következő csoportosítása szerint kell megadni:

- a) kutatóintézetek, tanszékek, egyéb intézmények bontásában;
- b) az egyes csoportokon belül — tudományágak (tudományágazatok) szerint.

(5) A statisztikai adatokat a jelen utasítás 3. számú mellékletében megjelölt részletezéssel, és az ott közölt táblaminták szerinti formában — a kutatóhelyek számára rendszeresített éves statisztikai beszámolójelentések (lásd 9. § (3) bek.) megfelelő adatai alapján — kell összeállítani. A kutatóhelyek tudományági (ágazati) besorolásáról a TFT titkársága — a beszámolási évet követő év január 31-ig — közvetlenül tájékoztatja az érdekelt minisztériumokat.

(6) A statisztikai adatokhoz szöveges értékelést kell csatolni, a (3) bekezdésben megjelölt tagolásban, a (7) bekezdésben megjelölt szempontok szerint.

(7) A tudományos kutatások különböző — szervezeti, személyi, anyagi stb. — feltételeinek alakulását és helyzetét a statisztikai beszámolóban az éves kutatási tervek teljesítése szempontjából, valamint a minisztérium előtt álló legfontosabb tudományos, népgazdasági vagy egyéb feladatok (célkitűzések) tükrében kell értékelni.

IV.

A kutatási beszámoló beküldése

8. §

(1) A kutatási beszámoló teljes anyagából (a főfeladat(ok)ért felelős minisztériumok esetében a 2. § (2) bekezdés szerinti I—II—III. beszámolórészek együtt, a többi érdekelt minisztérium esetében csak a III. beszámoló rész) az érdekelt minisztérium egy-egy példányt küldjön meg a TFT-nek és az Országos Tervhivatalnak, a beszámolási évet követő év július 1-ig.

(2) A jelen utasítás 3. sz. mellékletében megjelölt táblaminták szerinti formában összeállított statisztikai táblázatokból — a beszámolási évet követő év április 15-ig — két példányt kell küldeni a KSH Kultúrstatistikai Osztályának.

(3) A kölcsönös tájékoztatás érdekében egyfelől az egyetemekkel (főiskolákkal) rendelkező minisztériumok küldjék meg az MTA-nak kutatási beszámolójuk tanszékekre vonatkozó anyagát, másfelől az MTA az érdekelt minisztériumoknak küldje meg kutatási beszámolójának az MTA tudományos irányítása alá tartozó tanszékekre vonatkozó anyagát, a beszámolási évet követő év július 31-ig.

(4) A 3. § (3) bekezdésében megjelölt nem akadémiai kutatóintézetek és egyéb intézmények felügyeleti minisztériumai az akadémiai támogatásban részesített kutatásokról és azok eredményeiről szóló tematikai beszámolókból a beszámolási évet követő év július 1-ig egy-egy példányt juttassanak el az MTA-hoz.

V.

Egyéb kérdések

9. §

(1) Ez az utasítás kihirdetése napján lép hatályba, és első ízben az 1963. beszámolási évre vonatkozóan kell alkalmazni. Az utasítás 3. sz. mellékletében megjelölt — a minisztériumok által kitöltendő — statisztikai táblázatok elkészítéséhez szükséges nyomtatványokat évente — a beszámolási évet követő év január 31-ig — a KSH bocsátja az érdekeltek rendelkezésére.

(2) A kutatóhelyi éves kutatási beszámolójelentések elkészítésének tartalmát, módját és formáját — a jelen utasításban foglaltak, a vonatkozó TFT határozatok és ajánlások, valamint a minisztérium speciális igényeinek figyelembevételével — az érintett minisztériumoknak és országos hatáskörű szervezeteknek külön utasításban kell szabályozniuk oly módon, hogy a kutatóhelyek évente csak egyszer készítsenek tematikai és statisztikai beszámolót, melynek alapján az érintett minisztérium vagy országos hatáskörű szerv valamennyi e területet érintő tájékoztatási kötelezettségének — a kutatóhelyek ismételt megkérdezése nélkül — eleget tud tenni.

(3) A kutatóhelyek által készítendő — a 7. §-ban előírt minisztériumi statisztikai beszámoló összeállításának alapjául szolgáló — éves statisztikai beszámolójelentések egységes nyomtatványait és azok kitöltési utasítását, az érdekelt minisztériumokkal egyetértésben, a KSH adja ki a beszámolási évet követő év január 31-ig.

(4) Ezen utasítás megjelenésével egyidejűleg a tudományos kutatások jelentési rendszerének újabb szabályozásáról szóló 5/1955. (Tg. É.) OT sz. utasítás hatályát veszti.

Dr. Osztrovski György s. k.,
az Országos Tervhivatal
elnökhelyettese

Felvilágosítást ad : Gromusz Vince, Tudományos és Felsőoktatási Tanács Titkársága, 123—500.

1. sz. melléklet

Az éves kutatási beszámoló készítésére kötelezett minisztériumok és országos hatáskörű szervek jegyzéke

a) Főfeladatért felelős minisztérium és országos hatáskörű szerv :

- Budapest Főváros Tanácsa V. B.
- Egészségügyi Minisztérium
- Élelmezésügyi Minisztérium
- Építésügyi Minisztérium
- Földművelésügyi Minisztérium
- Kohó- és Gépipari Minisztérium
- Könnyűipari Minisztérium
- Közlekedés- és Postaügyi Minisztérium
- Magyar Tudományos Akadémia
- Művelődésügyi Minisztérium
- Nehézipari Minisztérium
- Országos Erdészeti Főigazgatóság
- Országos Földtani Főigazgatóság
- Országos Vízügyi Főigazgatóság

b) A többi érdekelt minisztérium és országos hatáskörű szerv :

- Belkereskedelmi Minisztérium
- Központi Statisztikai Hivatal
- Magyar Testnevelési és Sport Tanács
- Minisztertanács Költségvetési fejezet
- Szakszervezetek Országos Tanácsa

2. sz. melléklet

Irányító szerv:
Egyetem, kar:
Kutatóhely: (tanszék)
Kutatórészleg (osztály, labor stb)

a téma nyilván-
tartási (decimális)
száma.

Témabeszámoló

az évben végzett kutatásról

1. A téma megnevezése:.....
.....
2. A téma célkitűzése:
.....
3. A téma..... évi tervezett részkitűzése:...
.....

4. Mi valósult meg a 3. pontban foglalt tervezett részcelkitűzésből:
5. A kutatás kezdete:..... év, tervezett befejezése: év.
6. A kutatás: befejeződött, következő évre áthúzódik, megszűnt (megfelelő aláhúzendó, megszüntetett kutatás esetén rövid indokolás).....
7. A kutatás szintje: alap, alkalmazott, fejlesztési (megfelelő aláhúzendó).
8. A témafelelős neve: beosztása: tudományos fokozata:
9. A téma kidolgozásában résztvevő kutatók, oktatók száma:..... tudományos segéderők száma: (egység = 1 fő/év, azaz, ha pl. egy fő egy fél évig kizárólag egy témán dolgozik, akkor az adott témánál 0,5 főnek számít.)
10. A téma kutatására fordított évi tényleges vagy becsült összes közvetlen kiadás (költség):..... ezer Ft, forrása:.....
11. A kutatásban együttműködő intézmények száma: megnevezése:
12. A kutatás nemzetközi együttműködés keretében folyt-e? igen — nem. (a megfelelő aláhúzendó). Ha igen, akkor az ország és a külföldi együttműködő intézmények az együttműködés formájának megnevezése:
13. A kutatási eredményt felhasználó szektor (tudományágazat, népgazdasági ág, illetőleg ágazat stb.) megnevezése:
14. Befejezett alkalmazott, illetőleg fejlesztési kutatás esetén:
- a) a kutatási eredmény bevezetésének éve:.....
- b) a hasznosítás helye: és módja:
- c) a bevezetés várható népgazdasági eredménye (számítás vagy becslés alapján számszerűen, illetőleg ilyen hiányában — szöveges értékelés):

15. A kutatási eredmény (a részeredmény, illetőleg befejezett kutatás esetén a teljes eredmény, sikertelenül lezárt kutatás esetén a sikertelenség okának, abbahagyott kutatás esetén az abbahagyás okának) ismertetése.
- (A „Témabeszámoló” mellékleteként, maximum 5 gépelt oldalnyi terjedelemben.)

Keltezés.

P. H.

.....
a kutatóhely vezetőjének
aláírása

3. sz. melléklet

A statisztikai adatok táblamintái

Az utasítás 7. §-a alapján az érdekelt minisztériumoknak — éves kutatási beszámolójuk III. részében — a következő statisztikai táblázatokat kell elkészíteniük:

- a) *A kutatóhelyek száma és megoszlása :*
III/A. A kutatóhelyek száma és megoszlása.
- b) *A kutatóhelyek dolgozóinak száma és megoszlása :*
III/B. 1. A kutatóintézeti dolgozók száma és megoszlása.
2. A tanszéki dolgozók száma és megoszlása.
3. Az egyéb intézmények dolgozóinak száma és megoszlása.
- c) *A kutatóhelyek anyagi eszközei :*
III/C. 1. A kutatóintézetek anyagi eszközei.
2. A tanszékek anyagi eszközei.
3. Az egyéb intézmények anyagi eszközei.
- d) *A kutatóhelyek tudományos tevékenységének adatai :*
III/D. 1—3. A beszámolási évben kutatott témák adatai.
(Egységes mindegyik kutatóhely csoportra nézve.)
- III/E. 1—3. A kutatóhelyek tudományos tevékenységére vonatkozó egyéb adatok.
(Egységes mindegyik kutatóhely csoportra nézve.)

III/A. sz. táblaminta.....
minisztérium

..... évi kutatási beszámoló

A kutatóhelyek száma és megoszlása

Tudományágak, ágazatok megnevezése	Kutatóintézetek		Tanszékek		Egyéb intézmények	
	s z á m a					
	a beszámó- lási év végén	év közbeni változás +, -	a beszámó- lási év végén	év közbeni változás +, -	a beszámó- lási év végén	év közbeni változás +, -
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.

.....
minisztérium

A kutatóintézeti dolgozók száma és megoszlása

fő

Tudományág, ágazat kutatóintézet, megnevezése	Állandó főfoglalkozásúak száma az év végén (XII. 31.)		Állandó részfoglalkozásúak száma (XII. 31.)	Időszaki munkaviszonyban levők		Az 1-ből			A 2-ből		A 6. + 7-ből					Egyetemi (főiskolai) tanulmányokat folytatók száma		A kutatóintézetekhez beosztott ösztöndíjas aspiránsok száma	
	főállásban	másodállásban		száma az év végén (XII. 31.)	évi átlagos létszáma	tudományos kutató	diplomás műszaki alkalmazott	tudományos segédszemélyzet	tudományos kutató	diplomás műszaki	akadémiai rendes vagy levelező tag	tudományok doktora	tudományok kandidátusa	aspiráns	a nők száma		az 1-ből		a 8-ból
			összesen												a 15-ből vezető állást	17.			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.		18.

Megjegyzés : A táblázatot a kutatóintézetek számára rendszeresített éves statisztikai beszámolójelentések megfelelő adatai alapján kell kitölteni.

.....
minisztérium

A tanszéki dolgozók száma és megoszlása

fő

Tudományág, ágazat, tanszék és egyetem (főiskola) megnevezése	Oktatói munkakörökben dolgozók száma (XII. 31.)		Tanszéki munkakörökben dolgozók száma (XII. 31.)		Kutatóintézeti bérrendszer szerint besorolt dolgozók száma (XII. 31.)					Tudományos munkán foglalkoztatott			Az 1. + 6. + 8-ból					Egyetemi (főiskolai) tanulmányokat folytatók száma		A tanszékhez beosztott ösztöndíjas aspiránsok száma			
	főállásban	másodállásban	összesen	a 3-ból segéd-személyzet	összesen	az 5-ből				állandó részfoglalkoztatók száma (XII. 31.)	időszaki alkalmazottak száma		akadémiai rendes vagy levelező tag	tudományok doktora	tudományok kandidátusa	aspiráns	a nők száma		a 4-ből		a 10-ből		
						tudományos kutató		diplomás műszaki			tudományos segéd-személyzet	év végén (XII. 31.)					évi átlagban	tudományos fokozattal rendelkezik				összesen	a 18-ból vezető állású
						főállásban	másodállásban	főállásban	másodállásban														
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.		

Megjegyzés : A táblázatot a tanszékek számára rendszeresített éves statisztikai beszámolójelentések megfelelő adatai alapján kell kitölteni.

.....
minisztérium

..... évi kutatási beszámoló

Az egyéb intézmények dolgozóinak száma és megoszlása

10

Tudományág, ágazat egyéb intézmény megnevezése	A kutató- munkán foglalkoz- tatottak száma összesen (XII, 31.)	Az 1-ből		A 2-ből				a 3-ból egyetemi (főiskolai) tanulmányokat folytatók száma	
		diplomás alkalmazott	segéd- személyzet	tudományok doktora	tudományok kandidátusa	aspiráns	a nők száma		
				tudományos fokozattal rendelkezik			összesen		a 7-ből vezető- állású
		1.	2.	3.	4.	5.	6.		7.

Megjegyzés : A táblázatot az „egyéb” kutatóhelyek számára rendszeresített éves statisztikai beszámolójelentések megfelelő adatai alapján kell kitölteni.

.....
minisztérium

A kutatóintézetek anyagi eszközei

1000 Ft

Tudományág, ágazat, kutatóintézet megnevezése	Kutatóintézeti kiadások (költségek) évi összege		A 2-ből		Kutatóintézeti beruházások évi összege		A 6-ból			Kutatóintézeti felújítások évi összege			Kutató- intézeti állószerzők értéke az év végén (XII. 31.)		a 14-ből		Megjegyzés	
	összesen	az 1-ből közvetlenül kutatásra fordítva	munkabér költség (kiadás)	anyagköltség (kiadás)	összesen	az 5-ből közvetlenül kutatási célokat szolgáló	építés	gép-műszer és technol. szerelés		a 10-ből			bruttó érték	nettó érték	az épületek	a gépek és műszerek		
								összesen	a 8-ból import	összesen	építés	gép-műszer						értéke
															1.	2.		3.

Megjegyzés :

1. A táblázatot a kutatóintézetek számára rendszeresített éves statisztikai beszámolójelentések megfelelő adatai alapján kell kitölteni.
2. A 17. rovatban minden egyes intézetnél fel kell tüntetni a 2. rovatban feltüntetett kiadások (költségek) forrását, a következő rövidítések felhasználásával: „K” — költségvetés, „M” — műszaki fejlesztési alap, „E” — egyéb forrás. Vegyes finanszírozás esetén itt kell megadni a 2. rovatban közölt összegek források szerinti részletezését, egyéb források esetén pedig azok konkrét, főbb tételek szerint részletezett megjelölését.
3. A minisztériumi összesítés után meg kell adni, hogy a kutatóintézetek évi összes beruházásából (5. és 6. rovatok) mennyi volt a tervehitelből fedezett beruházások összege.

.....
minisztérium

..... évi kutatási beszámoló

A tanszékek anyagi eszközei

1000 Ft

Tudományág, ágazat, tanszék és egyetem (főiskola) megnevezése	A tényleges kutatási ráfordítások évi összege				Az 5-ből			Tanszéki „KK” bevételek évi összege	
	az oktatók évi tényleges bruttó béralapjából (50%)	az irányító minisztérium kutatási támogatásából		egyéb forrásokból	összesen (1 + 2 + 4)	munkabér	anyag		gép-műszer beszerzés
		összesen	a 2-ből TKFA felh.						
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.		8.

Megjegyzés :

A táblázatot a tanszékek számára rendszeresített éves statisztikai beszámolójelentések megfelelő adatai alapján kell kitölteni.

.....
minisztérium

..... évi kutatási beszámoló

Az egyéb intézmények anyagi eszközei

1000 Ft

Tudományág, ágazat, egyéb intézmény megnevezése	Kutatási költség-összesen	Az 1-ből		Más szervezetnek adott kutatási megbízások költségei			A vásárolt szabadalmak és műszaki dokumentációk költségei	Kutatási beruházás				A kutatást közvetlenül szolgáló gépek-műszerek	
		bér-költség	anyag-költség	összesen	a 4-ből			összesen	építés	a 8-ból		bruttó értéke	nettó értéke
					kutató-intézeteknek	tan-szék-eknek				gép-műszer és techn. szerelés			
										összesen	10-ből import		
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	

Megjegyzés:

1. A táblázatot az „egyéb” kutatóhelyek számára rendszeresített éves statisztikai beszámolójelentések megfelelő adatai alapján kell kitölteni.
2. A minisztériumi összesítés után meg kell adni, hogy az egyéb intézmények évi összes beruházásából (8. rovat) mennyi volt a tervhitelből fedezett beruházások összege.

INDEX : 25.105

AKADÉMIAI KÖZLÖNY, a Magyar Tudományos Akadémia hivatalos lapja. Megjelenik rendszerint havonta kétszer. — A szerkesztésért felelős: a Magyar Tudományos Akadémia Elnökségi Titkárságának vezetője.

Kiadja: az Akadémiai Kiadó, Budapest V., Alkotmány u. 21. — Felelős: Bernát György, az Akadémiai Kiadó igazgatója — 650 példány

A kiadvány előfizethető vagy példányonként megvásárolható: az Akadémiai Kiadónál Budapest V., Alkotmány u. 21. telefon: 111-010, MNB egyszámlaszám: 46., csekkbefizetési számla: 05 915 111-46; az Akadémiai Könyvesboltban, Budapest V., Váci u. 22. telefon: 185-612, a Posta Központi Hírlap Irodánál, Budapest V., József nádor tér 1. telefon: 180-850. Csekk számla: egyéni 61257, közületi 61066. Évi előfizetési díj 48,— Ft

63.58206 Akadémiai Nyomda, Budapest — Felelős vezető: Bernát György